ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

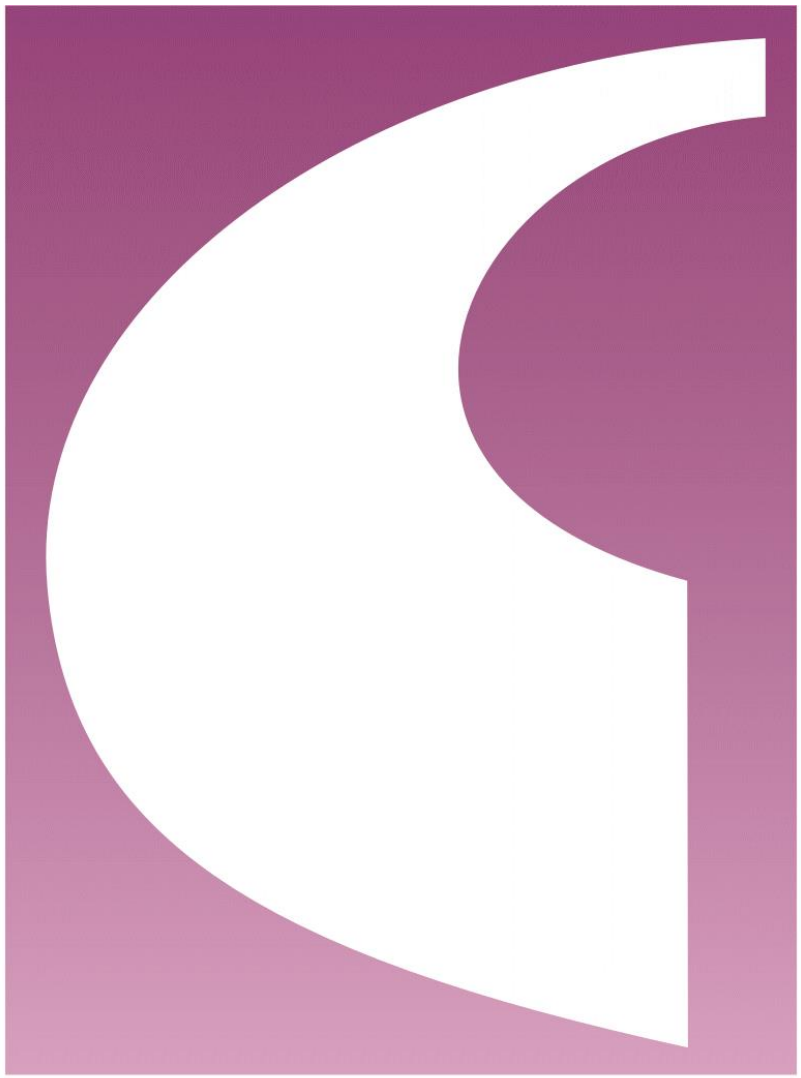

GYMNÁZIUM JANA BLAHOSLAVA
A STŘEDNÍ PEDAGOGICKÁ ŠKOLA,
PŘEROV, DENISOVA 3

ŠESTILETÉ GYMNÁZIUM – ŽIVÉ JAZYKY

Platné od 1. 9. 2022

1 Identifikační údaje

1.1 Identifikační údaje školního vzdělávacího programu

Název ŠVP:	**Šestileté gymnázium – živé jazyky [1]**
Vzdělávací program školy:	**Šestiletý vzdělávací program (KKOV 79-41-K/61)**
Studijní forma vzdělávání:	**Denní forma vzdělávání**

Údaje o škole:

Název:	**Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola, Přerov, Denisova 3**
Adresa školy:	**Denisova 3, 750 02 Přerov**
Právní forma:	**příspěvková organizace Olomouckého kraje**
IČO:	**61985759**
RED IZO:	**600 017 842**
IZO:	**000842818**
Ředitelka školy:	**Mgr. Romana Studýnková**
Telefon:	**581 291 200**
Fax:	**581 291 204**
E-mail:	**info@gjb-spgs.cz**
WWW:	**www.gjb-spgs.cz**
Koordinátor ŠVP:	**Mgr. Pavel Železný**

Zřizovatel:

Název:	**Olomoucký kraj**
Adresa:	**Jeremenkova 40a 779 11 Olomouc**
IČO:	**60609460**
Kontaktní osoba:	**Mgr. Miroslav Gajdůšek, MBA**.
telefon:	**+420 585 508 856**
fax:	**+420 585 508 564**
WWW:	**www.kr-olomoucky.cz**
Platnost dokumentu:	**od 1. 9. 2022**

Školní vzdělávací program byl schválen členy Školské rady dne: 31. 8. 2022

razítko školy

Mgr. Romana Studýnková
ředitelka

[1] Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Střední škola Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola vznikla v roce 2008 sloučením dvou samostatně existujících vzdělávacích institucí s poměrně bohatou historií. Střední pedagogická škola byla založena v roce 1950, Gymnázium Jana Blahoslava vzniklo v roce 1992.

Škola nabízí k 1. 9. 2022 tyto obory studia:

Studijní obor/Školní vzdělávací program	**Ukončení studia**	**Forma studia**	**Stupeň středního vzdělání**
75-31-M/01 Předškolní a mimoškolní pedagogika ŠVP **„Předškolní a mimoškolní pedagogika“**	maturitní zkouška	denní	střední vzdělání s maturitní zkouškou
75-31-M/01 Předškolní a mimoškolní pedagogika ŠVP **„Předškolní a mimoškolní pedagogika“**	maturitní zkouška	zkrácená dálková	střední vzdělání s maturitní zkouškou
78-42-M/03 Pedagogické lyceum ŠVP **„Pedagogické lyceum“**	maturitní zkouška	denní	střední vzdělání s maturitní zkouškou
79-41-K/61 Gymnázium (šestileté studium) ŠVP **„Šestileté gymnázium – živé jazyky“**	maturitní zkouška	denní	střední vzdělání s maturitní zkouškou
79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté studium) ŠVP **„Čtyřleté gymnázium – živé jazyky“**	maturitní zkouška	denní	střední vzdělání s maturitní zkouškou

Zejména v oborech vyučovaných na Střední pedagogické škole má škola vysoce nadregionální charakter. Školu navštěvuje nemalé procento žáků z okolních krajů (především Moravskoslezského, Zlínského a Jihomoravského). Zájem o studium každoročně převyšuje kapacitní možnosti školy.

Škola se nachází ve dvou budovách. Ředitelství školy má sídlo v budově Denisova 3, gymnaziální obory jsou kmenově umístěny v budově Generála Štefánika 10. Budovy jsou v těsné blízkosti a vytvářejí jeden společný areál. Přechod mezi budovami neomezuje přechod žádné veřejné komunikace. Celkem je pro výuku k dispozici v obou budovách 45 učeben, z toho 14 je odborných, 3 učebny informatiky a výpočetní techniky. Pro výuku tělesné výchovy máme jednu velkou tělocvičnu, dvě malé tělocvičny a dvě hřiště ve dvorním traktu budov.

V obou budovách jsou učebny vybaveny multimediální technikou, většina učeben je vybavena dataprojektory, dvě z nich interaktivními tabulemi (učebny IVT). Vybrané kmenové učebny jsou tematicky zaměřeny a vybaveny k odborné výuce geografie, dějepisu, biologie, chemie a cizích jazyků. V celé budově je rozvedena počítačová síť v podobě strukturované kabeláže i bezdrátového připojení. Výuka odborných předmětů a jejich metodiky probíhá ve specializovaných učebnách.

Škola získala statut Fakultní školy Pedagogické fakulty UP (12. 2. 2008). Studenti pedagogických i jiných fakult tak mají na naší škole možnost plnit svou pedagogickou praxi.

Kombinace studijních oborů, vyučovaných předmětů a velikost školy umožňuje nabídnout žákům odborný, stoprocentně aprobovaný tým pedagogů a dostatečné prostorové i technické zázemí ke studiu.

Školní stravování probíhá v budově Denisova 3 ve výdejně stravy. Obědy připravuje a jejich rozvoz zajišťuje Střední škola technická, Kouřílkova 8.

Žáci oborů SPgŠ a vyššího stupně gymnázia mají možnost zajistit si ubytování v domovech mládeže jiných středních škol v Přerově, nejbližší se nachází cca 5 minut chůze od budovy školy.

Velkou výhodou školy je blízkost autobusového a vlakového nádraží (do pěti minut chůze), žáci školy tedy využívají dobré dopravní obslužnosti.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Složení pedagogického sboru plně odpovídá požadavkům zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění.

Díky velikosti školy, a tedy i velkému počtu pedagogů, je možné prakticky bez problémů zajistit kvalifikovaný zástup v případě nepřítomnosti kteréhokoliv pedagoga.

Ředitelka školy plně podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků tak, aby se do výuky promítaly nové poznatky všech vědních oborů, moderní trendy a postupy vzdělávání žáků.

Vedení školy je tříčlenné: ředitelka školy, statutární zástupce ředitele (zároveň zástupce ředitele pro Střední pedagogickou školu), zástupce ředitele pro Gymnázium. Součástí rozšířeného vedení školy jsou předsedové předmětových komisí, kteří zodpovídají za činnost svěřených oborů.

Na škole působí výchovný poradce, metodik ICT technologií, metodik prevence rizikového chování, koordinátor environmentální výchovy, školní psycholog, kariérový poradce.

2.3 Charakteristika žáků

K šestiletému studiu gymnázia se hlásí nejlepší žáci ze sedmých tříd základních škol především z Přerova a nejbližšího okolí, kteří chtějí být připraveni ke vzdělávání především na vysokých a vyšších odborných školách.

2.4 Projekty

Škola věnuje velkou pozornost projektové činnosti, a to jak v oblasti vzdělávacích, tak investičních projektů. V dotační politice přitom využívá a bude využívat lokálních, krajských, vládních i evropských zdrojů. Investiční projekty směřují do zlepšování podmínek ve vzdělávání a edukační projekty do podpory počátečního i dalšího vzdělávání. Svébytné místo mezi vzdělávacími projekty pak mají aktivity v oblasti EVVO.

Na základě dosavadních zkušeností bude škola pokračovat v další projektové činnosti, která výrazným způsobem podporuje nejen zlepšování technických podmínek výuky, ale především rozvoj její hlavní činnosti. Současný záběr projektové činnosti chce škola dále rozšiřovat i do oblastí zaměřených na jazykové vzdělávání a mezinárodní spolupráci.

Všechny projekty, které škola aktuálně realizuje, jsou prezentovány na www stránkách školy a v aktuálních výročních zprávách o činnosti školy.

2.5 Školní parlament

Na škole působí Školní parlament složený ze zvolených zástupců žáků jednotlivých tříd. Ředitelka školy se schází s žáky na společných jednáních, která probíhají pravidelně jednou za měsíc. Vzájemnou komunikací mezi vedením školy a žáky usilujeme o vytvoření dobrého klimatu ve škole a předcházení vzniku možných problémů.

2.6 Spolupráce s rodiči

Spolek rodičů a přátel školy GJB a SPgŠ v Přerově

Spolek rodičů a přátel školy GJB a SPgŠ v Přerově (SRPŠ) přispívá k rozvoji vzdělávání a kulturních potřeb žáků Gymnázia Jana Blahoslava a Střední pedagogické školy. Jeho cílem je prohlubovat modernizaci výchovně vzdělávacího procesu a dále přispívat k rozvoji umělecké, sportovní a tělovýchovné činnosti žáků.

Členové SRPŠ jsou voleni zákonnými zástupci žáků v jednotlivých třídách. Každá třída má ve Spolku své zastoupení. Zástupci tříd v SRPŠ se schází na pravidelných schůzkách jednou za měsíc.

SRPŠ se podílí na organizaci a finančním zajištění různých akcí školy. Hradí žákům ze svých prostředků jízdné a startovné na soutěže. Přispívá na kurzy, exkurze a výlety organizované školou. Podílí se na spolufinancování nadstandartních školních pomůcek např. v oblasti jazykového, uměleckého a tělovýchovného vzdělávání. Pro maturitní třídy SRPŠ organizuje a financuje společenské plesy a přispívá jim na další výdaje spojené s maturitní zkouškou.

2.7 Partneři školy

Školská rada

Při škole je zřízena v souladu s platným ustanovením školského zákona Školská rada při GJB a SPgŠ. Ta pracuje ve složení: tři zástupci zřizovatele, tři zástupci pedagogického sboru a tři zástupci zákonných zástupců nezletilých žáků a zletilých žáků. Členové tohoto poradního orgánu školy se scházejí dvakrát ročně, schvalují, v souladu s platnou legislativou, dokumenty školy a řeší aktuální problémy.

Univerzita Palackého v Olomouci

Pro školu je velkým přínosem úzká spolupráce s Univerzitou Palackého v Olomouci. Škola získala statut Fakultní školy Pedagogické fakulty UP (12. 2. 2008). Studenti pedagogických i jiných fakult tak využívají na naší škole možnost plnění své pedagogické praxe. Škola touto spoluprací získává možnost pedagogických pracovníků z řad absolventů v případě přirozené obměny pedagogického sboru.

Výchovně vzdělávací instituce Olomouckého kraje

Soustavně rozvíjíme spolupráci s výchovně vzdělávacími institucemi Olomouckého kraje, na nichž žáci oborů Střední pedagogické školy plní průběžnou a souvislou pedagogickou praxi.

Goethe – Institut Praha

Na základě dlouhodobě spolupráce školy s pražským Goethe-Institutem, a především díky opakovaným vynikajícím výsledkům žáků při těchto zkouškách, byla našemu gymnáziu k 1. lednu 2005 udělena mnichovskou centrálou Goethe-Institutu (G-I) samostatná licence. Škola se tak stala Licenčním zkouškovým centrem. Zkoušky se zde konají jednou až dvakrát ročně, počet úspěšných absolventů zkoušek všech úrovní z řad žáků naší školy již dosahuje čísla dvě stě. V lednu 2008 byla vzhledem k úspěšnosti Licenčního centra Goethe Institutu při GJB prodloužena licence o další 3 roky a v roce 2010 byla licence udělena na dobu neurčitou.

Microsoft

Škola se stala díky úspěchům ve výuce ICT technologií školicím centrem Microsoft v rámci programu **Partners in Learning**. V rámci tohoto programu nabízí bezplatné vzdělávání pracovníkům škol a školských zařízení v oblasti efektivního využívání informačních a komunikačních technologií ve výuce, přípravě na ni, při samostudiu i organizačních činnostech na školách. Účastníkům jsou bezplatně poskytovány metodické a výukové materiály v elektronické podobě. Škola těží z možnosti účasti svých zaměstnanců v místě výkonu práce.

Asociace školních středoškolských klubů

Škola je členem Asociace školních sportovních klubů. Tato organizace sdružuje sportovní kluby při školách a školní kroužky. Hlavním cílem a posláním je především zaujmout žáky škol přitažlivými sportovními programy, soutěžemi, vytvářením kladného vztahu k pohybové aktivitě nebo jim poskytovat alternativu pro volný čas. Ovlivňuje jejich hodnotovou orientaci a působí jako prevence kriminality a zneužívání návykových látek. Další náplní je vychovávat, propagovat a oceňovat férové a čestné jednání. Škola se spolupodílí na organizaci atletických soutěží. Pro střední školy např. Corny atletického poháru, pro základní školy Poháru rozhlasu. Dále pak organizuje turnaj pro střední školy ve volejbale neregistrovaných dívek.

JŠ Lingua Centrum

Naše škola dlouhodobě spolupracuje s partnerskou jazykovou školou Lingua Centrum, která pod záštitou Evropského vzdělávacího centra (CZ010) umožňuje našim žákům vykonání mezinárodně uznávaných jazykových zkoušek Cambridge English - FCE popř. CAE. Jazyková škola umožňuje našim žákům také vykonat jazykovou zkoušku nanečisto (tzv. mock test) buď přímo v budově naší školy nebo v prostorách partnerské školy.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Škola poskytuje absolventům úplné střední vzdělání všeobecného charakteru. Při výuce vychází z rámcových vzdělávacích programů pro příslušný stupeň vzdělání, se kterými učitel pracuje tvořivě a samostatně s náročností a citem pro věk a možnosti žáků. Má přitom na zřeteli základní poslání školy, tj. připravit žáky ke studiu na vyšších odborných a vysokých školách u nás i v zahraničí.

Na nižším stupni šestiletého gymnázia plní žáci povinnou školní docházku. Vzdělání, které zde žáci získají, jim má pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání a umožnit žákovi osvojit si strategie učení a motivovat ho ke studiu na vyšším stupni gymnázia a pro celoživotní učení.

Šestileté studium je určeno pro žáky, kteří mají zájem o rozšířenou výuku živých jazyků. Je kladen velký důraz na studium anglického jazyka, jehož rozšířená výuka jej patrná z učebního plánu, a ovládá další cizí jazyk.

Pro efektivní výuku anglického jazyka je používána metoda vzdělávání CLIL. Ta je uplatňována v Dějepise, Občanském a společenskovědním základu, Geografii, Informatice a Tělesné výchově. V prvním a druhé ročníku jsou žáci intenzivně připravováni na výuku všeobecně vzdělávacích předmětů v anglickém jazyce. Ve třetím až šestém ročníku jsou v každém ročníku metodou CLIL vyučovány nejméně dva z uvedených předmětů, ve kterých je 25 % výuky vyučováno v anglickém jazyce

Pro podporu výuky cizích jazyků zajišťujeme studijní pobyty v partnerských školách v zahraničí, motivační pobyty žáků v Anglii, Španělsku a Francii. Žáci se zapojují do mezinárodních projektů. Podporujeme žáky ve vlastních aktivitách, které směřují ke zvýšení jejich jazykově komunikační gramotnosti.

3.2 Profil absolventa

Studijní obor:	79-41-K/61 Gymnázium
ŠVP:	„Šestileté gymnázium – živé jazyky“
Stupeň poskytovaného vzdělání:	základní vzdělání (absolvent nižšího stupně gymnázia); střední vzdělání s maturitní zkouškou (absolvent vyššího stupně gymnázia).

Absolvent získává všeobecně orientované vzdělání v oblasti společenských i přírodních věd. Je připravován na studium na vysokých školách u nás i v zahraničí.

Absolvent je velmi dobře vybavený znalostí anglického jazyka, jehož rozšířená výuka je patrná z učebního plánu a použitých vzdělávacích strategií, a ovládá další cizí jazyk. Na vyšším stupni gymnázia jsou žáci s výbornými výsledky v cizím jazyce následně připravováni v rámci výuky a nepovinných předmětů (bezúplatně) ke složení mezinárodních jazykových zkoušek z německého jazyka (Goethe-Zertifikat), anglického jazyka (PET, FCE, CAE) a francouzského jazyka (DELF).

Široká volitelnost předmětů ve vyšších ročnících studia umožňuje žákům dobrou připravenost jak v cizích jazycích, tak i v ostatních předmětech humanitního i přírodovědného zaměření podle jeho individuálních zájmů a schopností.

Studium gymnázia směřuje k tomu, aby absolvent:

- poznal a rozvíjel vlastní schopnosti a uplatňoval je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- osvojil si strategie učení a byl motivován pro celoživotní vzdělávání;
- zdokonalil své komunikativní schopnosti a dovednosti;
- směřoval k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- rozvíjel schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
- projevoval se jako svébytná, svobodná a zodpovědná osobnost;
- uplatňoval svá práva a naplňoval své povinnosti;
- aktivně rozvíjel a chránil své fyzické, duševní i sociální zdraví a byl za ně zodpovědný;
- byl tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení je organizováno v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a dalšími platnými prováděcími právními předpisy.
Kritéria pro aktuální rok jsou vždy zveřejňována na www stránkách školy a prezentacích školy na veřejnosti. Jejich závazné znění zveřejňuje ředitelka školy v termínu stanoveném právními předpisy.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška je organizována v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a dalšími aktuálně platnými prováděcími právními předpisy.

Společná část maturitní zkoušky se koná v souladu s výše uvedenými předpisy v rozsahu, který je aktuálně platný.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky a ze zkoušky z cizího jazyka konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky, pokud si žák z povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk. Dále se profilová část maturitní zkoušky skládá ze dvou dalších povinných zkoušek.

Žák může navíc vykonat nejvýše dvě nepovinné zkoušky.

Nabídku předmětů a další podmínky zkoušek zveřejní ředitel školy v souladu se školským zákonem nejpozději 7 měsíců před konáním první profilové zkoušky.

Ředitel školy, v souladu s § 81, odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a dalšími prováděcími právními předpisy, umožní žákovi jednu nepovinnou zkoušku konanou z cizího jazyka nahradit výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky z tohoto cizího jazyka doložené jazykovým certifikátem.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie slouží k zajištění rozvoje klíčových kompetencí, stanovených v RVP ZV a RVP G. Oba rámcové vzdělávací programy stanovují rozvoj klíčových kompetencí komunikativních, k řešení problémů, sociálních a personálních a občanských. Na nižším stupni gymnázia je stanoven samostatně rozvoj kompetencí pracovních a na vyšším stupni kompetencí k podnikavosti.

K zajištění rozvoje klíčových kompetencí využíváme všech možností, které nabízí vybavení školy, vzdělání a schopnosti pedagogického sboru, ale také potenciál každého žáka, se kterým k nám přichází. Využijeme tedy tyto postupy k všestrannému rozvíjeni každého jedince:

- Škola je vybavena velmi dobře digitální technikou s připojením na internet. Žáci jsou motivováni k samostatné práci, technika je jim k dispozici neomezeně (není-li právě využívána pro výuku). Žáci jsou vedeni k využívání techniky v samostatné přípravě na vyučování, ve vyučování a při vyhledávání, zpracování a publikaci informací, ke komunikaci s vyučujícími i mezi sebou.
- Pro efektivní výuku anglického jazyka je používána metoda vzdělávání CLIL.
- Škola podporuje žáky ve vytváření vlastního názoru, dává jim prostor k jeho vyjádření a obhájení vhodnou společenskou formou.
- Škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi.
- Zahraniční poznávací zájezdy a výměnné pobyty v rámci mezinárodních projektů podporují prohloubení komunikačních a jazykových kompetencí.
- Do výuky vhodně zařazujeme formy práce, které vedou žáky k práci pro tým – skupinové projekty, pololetní a seminární práce.
- Žáci se podle svých schopností a možností aktivně podílí na organizaci a zajištění společenských a kulturních akcí školy, organizaci dnů otevřených dveří, exkurzí, reprezentačních plesů a jiných kulturních akcí.
- Rozvíjíme komunikativní, sociální, občanské a pracovní kompetence žáka; učitel a žák jsou partneři, kteří se vzájemně respektují, spolupracují a tolerují. Žák má nárok na pocit bezpečí a rovnocennosti. Škola spolupracuje se se žáky prostřednictvím školního parlamentu.
- Na vyšším stupni gymnázia jsou žáci s výbornými výsledky v cizím jazyce připravováni v rámci výuky a nepovinných předmětů (bezúplatně) ke složení mezinárodních jazykových zkoušek z německého jazyka (Goethe-Zertifikat), anglického jazyka (PET, FCE, CAE) a francouzského jazyka (DELF).

Získávání klíčových kompetencí, na jejichž základě se má žák zařadit do plnohodnotného života občana ve společnosti, je v jednotlivých předmětech realizováno v různé podobě. Všechny používané strategie mají za úkol získání kompetencí žáka, které považujeme obecně za důležité:

Kompetence k učení – učitel

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, které vedou žáka k organizování a řízení vlastního učení, aby byl ochoten věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě tohoto si žák vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy;
- vede žáky k systematickému pojetí procesu zpracování a vyhodnocování informací, k uvědomění si významového jádra sdělení.
- zadává žákům práci tak, aby tvořivě využívali informace z odborné i umělecké literatury, tisku, internetu a dalších zdrojů, kriticky je hodnotili a třídili;
- stanovením jednoznačných požadavků na žáka ve svém předmětu vede žáka k zodpovědnosti za vlastní vzdělání a připravuje ho na celoživotní učení;
- hodnotí průběžně výsledky práce žáka a tím vyvolá sebereflexi žáka: žák sám hodnotí svou práci a její výsledky, ujasní si obtíže i rezervy své přípravy;
- motivuje žáky k plánování činnosti zadáváním dlouhodobějších úkolů s pevně stanoveným termínem odevzdání hotové práce;
- vlastním zaujetím a přístupem pomáhá učitel vytvářet vztah žáků k vědění a poznání a je mu osobním příkladem.

Kompetence k řešení problémů – učitel

- v konkrétních případech nabízí žákům výběr z úkolů, metod a témat, aby podpořil jejich osobnostní zaměření a zaujetí jít do hloubky problému;
- zadává žákům časově náročnější úkoly, při kterých žáci využívají znalostí a vědomostí z jiných předmětů;
- umožňuje žákovi hledat různé varianty a způsoby řešení vlastního tvůrčího záměru, umožňuje mu rozvíjet vlastní zkušenosti a dovednosti, učí ho aplikovat nové poznatky, navrhovat originální postupy, nacházet různé alternativy postupů;
- vytváří s žáky hypotézy k problému či úkolu, žáci je ověřují praktickou činností, řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřují správnost řešení problémů, odpovídají na otázky.

Kompetence komunikativní – učitel

- vhodnými příklady z veřejného života a ze sdělovacích prostředků posiluje vědomí důležitosti kultivovaného jazykového projevu;
- zařazuje a řídí diskuse na aktuální a žákům blízká témata, v nichž se žáci učí vhodně argumentovat;
- klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací jak v písemném, tak v mluveném projevu;
- nabízí žákům využívat všechny dostupné digitální technologie a další prostředky komunikace

Kompetence sociální a personální – učitel

- motivuje žáky vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládat a řídit své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty;
- zařazuje do výuky úkoly, které vedou k poznávání a rozvoji žákovy osobnosti;

- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat a vzájemně si pomáhat, vyměňovat názory, diskutovat a nesou zodpovědnost za společný výsledek;
- podporuje studium řeči a komunikace, které jsou svou podstatou sociokulturními fakty a jejichž rozvoj a kultivace jsou důležitými aspekty v procesu kultivace celé společnosti;
- nabízí žákům vhodné aktivity, které ukazují žákům smysluplné využití jejich volného času a jsou tak prevencí a pozitivním protikladem sociálně patologickým jevům (nepovinné předměty a zájmová činnost).

Kompetence občanské – učitel

- zařazuje diskuse, v nichž se žáci učí respektovat různé názory a hodnoty, postoje a schopnosti ostatních lidí;
- vede žáky ke sledování a posuzování různých událostí veřejného života;
- prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřují demokratické přístupy v řešení společenských problémů, žáci poznávají tradice, zvyky a kulturu lidí v jednotlivých částech světa;
- uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního prostředí a nutnost podpory udržitelného rozvoje, žáci chápou význam přírodních a společenských hodnot;
- zařazuje metody, prostřednictvím kterých žák dostává příležitost učit se vnímat kulturní a duchovní hodnoty, poznávat a respektovat jejich odlišnosti, uvědomovat si hodnoty a význam kulturního dědictví, včetně pochopení významu tradic a role společenských norem;
- umožňuje žákům zapojit se do žákovské samosprávy na úrovni třídy a studentského parlamentu na úrovni školy.

Kompetence pracovní (nižší stupeň gymnázia) – učitel

- vyžaduje dodržování vymezených pravidla, plnění povinnosti a závazků, adaptování se na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- zdůrazňuje žákům přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot;
- pomáhá žákům nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj.

Kompetence k podnikavosti (vyšší stupeň gymnázia) – učitel:

- učí žáky spoléhat se na vlastní tvůrčí potenciál a pomocí samostatně zpracovávaných úkolů si uvědomovat osobní zodpovědnost za svou práci;
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- umožňuje žákům uplatňovat aktivní přístup a vlastní iniciativu ve výuce;
- učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli;
- uplatňuje pozitivní hodnocení a motivaci žáků;
- podporuje žáky v aktivitách, které jsou součástí života školy a učí je samostatně plánovat, realizovat, vyhodnocovat a řídit – např. školní plesy, exkurze, výlety, výstavy atd.

Kompetence digitální – učitel:

- učí žáky ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb tak, aby je využil při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavoval a měnil podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby;

- vede žáky k získávání, posuzování, správě, sdílí dat; vytváří situace, kdy žák sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vede žáky vytváří, vylepšování a propojování digitálního obsahu v různých formátech a k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků;
- učí žáky navrhovat prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokáže poradit s technickými problémy;
- vytváří situace, ve kterých se žák vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- učí žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jejich tělesné a duševní zdraví;
- vede žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami postupuje škola v souladu s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Při koordinaci realizace podpůrných opatření škola využívá své poradenské pracovníky, kterými jsou výchovný poradce, školní psycholog a metodik prevence sociálně patologických jevů.

Spoluprací se školským poradenským zařízením je ve škole pověřen výchovný poradce.

3.6.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

V procesu výuky počítáme se skutečností, že někteří z žáků potřebují pedagogickou podporu. Při zjištění individuálních potřeb žáka přistupuje škola k realizaci opatření:

- individualizace výuky;
- plán pedagogické podpory;
- individuální vzdělávací plán;

K individualizaci výuky přistupujeme v okamžiku, kdy učitel zjistí u žáka mírnou potřebu poskytnutí podpůrného opatření v rámci jednoho předmětu a není třeba koordinovat podporu mezi více učiteli nebo ve více vyučovacích předmětech. Ve spolupráci s výchovným poradcem využije potřebná podpůrná opatření v oblasti metod a organizace výuky.

V případě, že speciální potřeby žáka jsou rozsáhlejší, zasahují více předmětů nebo vyžadují komunikaci více učitelů, sestavuje se pro žáka PLPP (plán pedagogické podpory). PLPP je pro žáka realizován také zejména na základě doporučení školského poradenského zařízení.

PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétního vyučovacího předmětu a s výchovným poradcem. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy, realizace

a vyhodnocování PLPP a koordinuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným."

Obdobně škola postupuje v případě tvorby, realizace a vyhodnocování IVP (individuální vzdělávací plán). PLPP a IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.

Vzhledem k zaměření školy a nárokům na žáky neočekáváme, že se budou na naší škole vzdělávat žáci s LMP od třetího stupně podpory. V individuálních případech však při přijímání žáků ke studiu respektujeme doporučení školského vzdělávacího zařízení. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a realizaci PLPP a IVP spolupracuje škola s dalšími organizacemi, které poskytují související služby z oblasti sociální, zdravotnické, preventivní nebo poradenské, zpravidla na doporučení školského poradenského pracoviště.

Podle přiznaného stupně podpory a na doporučení školského poradenského zařízení využíváme zejména podpůrná opatření uvedená v příloze č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

3.6.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu nadaného a mimořádně nadaného žáka

Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným poradcem.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky."

Při vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných spolupracuje naše škola například s vysokými školami a organizacemi zaměřenými v oblasti nadání žáka (JAMU, DAMU, ARTAMA, UK Praha, UP Olomouc, ZUŠ, Jednota českých matematiků a fyziků, Středisko volného času Atlas a Bios Přerov, Goethe-Institut, Microsoft a další).

V případě provádění podpůrných opatření pro nadané a mimořádně nadané žáky se řídí škola doporučením školského poradenského pracoviště a přílohy č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. Mimo tato opatření nabízíme standardně také:

- možnost odlišné úpravy organizace vzdělávání pro žáky s mimořádným nadáním v umělecké oblasti nebo pro žáky vykonávající sportovní přípravu;
- přípravu a účast na soutěžích;
- přípravu a vykonání mezinárodních certifikátů z cizích jazyků;

- vhodnou nabídku volitelných vyučovacích předmětů, individuální a skupinovou práci s nadanými žáky mimo vyučování;
- podpora účasti žáků na akcích jiných organizací v oblasti jejich nadání;
- rozšířením obsahu a rozsahu učiva nad rámec RVP

3.7 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata integrujeme do vyučovacích předmětů. V jednotlivých ročnících jsou také podle možností školy realizována jako součást vzdělávacích akcí mimo pravidelnou výuku, zejména při exkurzích, kurzech a jazykově orientovaných poznávacích zájezdech. Konkrétní zařazení průřezového tématu je popsáno v charakteristikách jednotlivých předmětů.

V souladu s RVP ZV zařazujeme v šestiletém gymnáziu do vzdělávacího obsahu celé průřezové téma Výchova demokratického občana z RVP ZV, které není obsaženo v RVP G, a všechna průřezová témata z RVP G.

Integraci průřezových témat do jednotlivých předmětů reprezentuje následující tabulka.

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
	3.7.1 Občan a demokratická společnost						
	Občanská společnost a škola						
3.7.1.1	škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství		VO				
3.7.1.2	způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy		VO				
3.7.1.3	formy participace žáků na životě místní komunity		VO				
3.7.1.4	spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci		SP				
	Občan, občanská společnost a stát						
3.7.1.5	občan jako odpovědný člen společnosti					OSZ	
3.7.1.6	Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana	D				OSZ	D
3.7.1.7	úloha občana v demokratické společnosti		D			OSZ	D
3.7.1.8	základní principy a hodnoty demokratického politického systému		D			OSZ	D
3.7.1.9	principy soužití s minoritami					OSZ	D
	Formy participace občanů v politickém životě						
3.7.1.10	volební systémy a demokratické volby a politika		D			OSZ	D
3.7.1.11	obec jako základní jednotka samosprávy státu, společenské organizace a hnutí		Z	G	G	OSZ, G	G
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						
3.7.1.12	demokracie jako protiváha diktatury a anarchie	Z	D, Z	G	G	OSZ, G	D, G
3.7.1.13	principy demokracie					OSZ	
3.7.1.14	základní kategorie fungování demokracie					OSZ	
3.7.1.15	význam ústavy jako základního zákona země	D				OSZ	
3.7.1.16	demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti					OSZ	D

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
	3.7.2 Osobnostní a sociální výchova						
	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti						
3.7.2.1	„Já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání	Nj, Rj, Fj, HV	SP, HV	Aj, HV	OSZ, HV	Aj	Aj
3.7.2.2	Jak rozumím vlastnímu tělesnému, psychickému a sociálnímu vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu a vlastní psychice	HV, Tv	HV, Tv	OSZ, HV, Tv	HV, Tv	Tv	Tv
3.7.2.3	Jak jsem schopen vnímat se pozitivně		SP				
3.7.2.4	Jak rozumím vlastní jedinečnosti	HV	HV	OSZ, HV	HV		
3.7.2.5	Jaká/jaký chci být a proč		SP			Aj	
3.7.2.6	Co skutečně dělám a co mohu a chci udělat pro svůj osobní rozvoj		SP	Aj	Aj	Aj	
3.7.2.7	Jak se obvykle chovám, jaké způsoby chování a jednání volím			OSZ			
3.7.2.8	Můj vztah k lidem				Aj, OSZ		
3.7.2.9	Jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu				OSZ		
3.7.2.10	Co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila			OSZ			
3.7.2.11	Jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl	HV, Tv	HV, Tv	OSZ, HV, Tv	Aj, HV, Tv	Tv	Aj, Tv
3.7.2.12	Jak být připraven na životní změny			OSZ			
3.7.2.13	Já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.)		Nj, Rj, Fj		OSZ		
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů						
3.7.2.14	Reflexe sebeovládání – mapování situací, kdy užívám svou vůli	Tv	Tv	OSZ, Tv	Tv	Tv	Tv
3.7.2.15	Péče o sebe sama	HV, Tv	HV, Tv	OSZ, HV, Tv	HV, Tv	Tv	Tv
3.7.2.16	Předcházení zátěžovým situacím, stresům atd.			OSZ			

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.2.17	Strategie zvládání zátěžových situací tak, aby co nejméně ublížily			OSZ			
3.7.2.18	Relaxace	HV	HV	OSZ, HV	HV		
3.7.2.19	Celková péče o vlastní zdraví	Tv	Tv	OSZ, Tv	Tv	Tv	Aj, Tv
3.7.2.20	Jak mohu používat komunikační dovednosti k odolávání neužitečnému nátlaku				OSZ		
3.7.2.21	Kde vyhledávat informace a profesionální poradenství, jaké existují zdroje pomoci a organizace, které podporují jednotlivce a vztahy v době krize	Aktivity organizované metodikem prevence sociálně patologických jevů.					
3.7.2.22	Jak jsem schopna/schopen si organizovat čas			OSZ			
3.7.2.23	Systematičnost mých snah a činností		SP				
3.7.2.24	Já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného						
3.7.2.25	Jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit		SP				
3.7.2.26	Jak se ovládám v situacích řešení problémů				OSZ		
3.7.2.27	Jak a kdy činím ve svém životě rozhodnutí a důležité volby		SP				
3.7.2.28	Jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v interakci s druhými lidmi a co se v této oblasti mohu dále učit				OSZ		
	Sociální komunikace						
3.7.2.29	Verbální a neverbální komunikace (specifika)				OSZ		ČJ
3.7.2.30	Co vím o svém komunikačním chování				OSZ		
3.7.2.31	Lidská komunikace a jak jí rozumím				OSZ		
	Dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet:						
3.7.2.32	vnímající komunikace (na partnera orientované vnímání, aktivní naslouchání)	ČJ		Fj	OSZ	Aj, Nj, Rj, Fj	
3.7.2.33	rozumějící komunikace (porozumění komunikačním signálům v řeči lidského těla i řeči slov ve vlastní kultuře i v kontaktu s kulturami jinými)				OSZ		
3.7.2.34	respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností)	D, Z	D, Z	D, G	OSZ, D, G	Aj, Nj, Rj, Fj, D, G	D, G

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.2.35	přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace)	D, Z	D, Z	D, G	D, G	ČJ, D, G	ČJ, OSZ, D, G
3.7.2.36	pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace)				OSZ		ČJ
3.7.2.37	tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace);	Z	Z	ČJ, G	OSZ, G	G	G
3.7.2.38	účelově efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových, resp. konfliktních situací).				OSZ, Nj, Rj, Fj	AJ, Nj, Rj, Fj	ČJ
	Morálka všedního dne						
3.7.2.40	Jaké jsou mé hodnotové žebříčky						OSZ
3.7.2.41	Jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, ve vztahu k ostatním lidem (kulturám), ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí vůbec						OSZ
3.7.2.42	Jak morálně jednám v praktických situacích všedního dne						OSZ
3.7.2.43	Jak přebírám zodpovědnost v různých situacích						OSZ
3.7.2.44	Jak hodnotím morálku vlastního jednání a jak rozlišuji mezi dobrem a zlem ve svém životě						OSZ
3.7.2.45	Jak mohu rozvíjet dobré vztahy k lidem				OSZ		Aj
3.7.2.46	Jak se mohu angažovat ve prospěch druhých lidí (pomoc, spolupráce, podíl na demokratickém fungování společnosti, osobní angažovanost ve společenských otázkách)					OSZ	
3.7.2.47	Moje hodnoty a moje sociální role současné i budoucí (žák, sportovec, přítel, rodič, občan, zaměstnanec a další)		Nj, Rj, Fj		OSZ		
3.7.2.48	Já a sociální a morální dilemata doby, v níž žiji						OSZ
	Spolupráce a soutěž						
3.7.2.49	Můj vztah ke spolupráci a k soutěži	D, M, F, Tv	M, F, Tv	M, F, Tv	M, F, Tv	M, F, Tv	M, F, Tv
3.7.2.50	Které mé osobnostní předpoklady jsou výhodné a naopak nevýhodné pro situace spolupráce a které pro situace soutěžení, konkurence atd.		SP				

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.2.51	Nakolik chci být originální a nakolik se umím přizpůsobovat druhým			OSZ			
3.7.2.52	Jak se ovládám v situacích, kdy se věci nedějí podle mé představy				OSZ		
3.7.2.53	Jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní než já sám a jak rozvíjet vztahy s dospělými				OSZ		
3.7.2.54	Jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí jako možná východiska pro svůj další rozvoj		SP			Aj	
3.7.2.55	Jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními sociálně-komunikačními dovednostmi výhodnými pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů)				OSZ		
3.7.2.56	Jak mohu a umím pomáhat, podporovat jiné lidi, poskytovat rady	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv
3.7.2.57	Jak se mohu a jsem ochoten podílet na obecně prospěšných aktivitách					OSZ	
3.7.2.58	Jak umím rozpoznat situace soutěže a jak je prožívám	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv
3.7.2.59	Jak zvládám situace soutěže a jaké v nich používám taktiky	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv
	3.7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech						
	Globalizační a rozvojové procesy						
3.7.3.1	Teoretická základna pojmu globalizace: jak se promítají vývojové procesy současného světa do každodenního společenského života, do života každého člověka		D			OSZ	D
3.7.3.2	Historické přístupy k procesům globalizace: vnímání vývojových procesů probíhajících v určitých historických etapách, zprvu nerovnoměrně v různých regionech světa, později již v celosvětové (globální) úrovni		D				D

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.3.3	Geografické vnímání globalizace: charakteristika vývojových procesů a změn uskutečňujících se v určitém prostoru a v čase a projevujících se rozvojem techniky, rostoucí dynamikou v pohybu informací, kapitálu, zboží, spotřeby a lidí ve společenském prostředí; zvyšující se inovací, intenzitou a rychlostí hospodářských a sociálních vazeb, výměn a činností, které stále více překračují tradiční politické, ekonomické, kulturní a geografické hranice; zvyšováním vzájemné závislosti	Z	Z	G,	G,	OSZ, G	G
3.7.3.4	Perspektivy společenského rozvoje v kontextu globalizačních procesů: aspekty, dimenze a měřítka společenského rozvoje, kladné a záporné projevy a tendence					OSZ	
3.7.3.5	ekonomický rozvoj a globalizace: soubor procesů vedoucích k propojování výroby a spotřeby v celosvětovém měřítku se sociálními a politickými dopady: internacionalizace světového hospodářství (národní státy, nadnárodní společnosti, globální trh a spotřeba); globální ekonomická nerovnost (nerovnoměrnost v rozložení a rozvoji světového hospodářství, centra a periferie výroby a spotřeby); koncentrace hospodářské a politické moci	Z		G	G	OSZ, G	G
3.7.3.6	Globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky					OSZ	
3.7.3.7	Kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace	D, Z, HV	D, Z, HV	Aj, D, G, HV	OSZ, D, G, HV	D, G	D, G
3.7.3.8	Člověk jako jedinec v globálním kontextu: diskuse, jak vyjádřit osobní identitu (rozumět sám sobě, chápat sám sebe uvnitř společnosti); chápání národní a evropské identity,				OSZ		

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
	vlivy na člověka jako jedince ve společnosti v lokálním, regionálním a globálním kontextu						
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky						
3.7.3.9	Nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické, politické a kulturní konflikty, hlavní světová ohniska napětí, terorismus	Z	D, Z	G	G	OSZ, G	D, G
3.7.3.10	Chudoba a bohatství: rozdílné aspekty a kritéria hodnocení	Z	Z	G	G	OSZ, G	G
3.7.3.11	Nerovnost v ekonomickém a společenském rozvoji: tzv. rozdělený svět; mezinárodní dluh					OSZ	D
3.7.3.12	Světový populační vývoj, mezinárodní migrace a migrační politika, azylové a uprchlické hnutí, zdraví v globálním kontextu: nerovnosti v oblasti zdraví a zdravého životního stylu			G	G	OSZ, G	G
3.7.3.13	Vzdělání v globálním kontextu: nerovnosti v oblasti vzdělávání					OSZ	
3.7.3.14	Životní prostředí a udržitelný rozvoj: globální environmentální problémy přírodního a společenského prostředí	Aj, Z	Z	G	G	OSZ, G	G
3.7.3.15	Nerovnost mezi muži a ženami v globálním kontextu, problematika genderu				OSZ		
3.7.3.16	Lidská práva v tzv. rozděleném světě: občanská, politická, ekonomická, sociální, kulturní; dětská práva, organizace zabývající se lidskými právy		D			OSZ	D
3.7.3.17	Politické přístupy a postupy v rozhodování na místní a globální úrovni: vládní a nevládní sektor					OSZ	
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce						
3.7.3.18	Historické kořeny rozvojové spolupráce: kolonialismus, dekolonizace, studená válka	D	D				D
3.7.3.19	Mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci: světové finanční, ekonomické, kulturní a náboženské instituce, OSN	Z	D, Z	G	G	OSZ, G	D, G

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.3.20	Možnosti zapojit se do rozvojové spolupráce: organizace v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce v národním a mezinárodním měřítku, nadace a fondy podporující lidi v tísni, jejich funkce					OSZ	
3.7.3.21	Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce: solidarita s postiženými zeměmi a oblastmi; rozvojová spolupráce reprezentující veškeré aktivity, které se snaží reagovat na dlouhodobé problémy chudých zemí; důvody, způsoby a formy realizace					OSZ	
3.7.3.22	Světový obchod: mezinárodně organizovaný spravedlivý obchod (Fair Trade) a problémy jeho naplňování					OSZ	
	Žijeme v Evropě						
3.7.3.23	Geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy			ČJ, D	G		
3.7.3.24	Evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství	D, HV, Z	D, HV	ČJ, D, VV, HV	D, VV, HV	D	D
3.7.3.25	Shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí	Z	Aj				
3.7.3.26	Evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace	Z	Z		G		
3.7.3.27	Významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu	D, HV	D, HV	D, VV, HV	Aj, D, VV, HV	ČJ, OSZ, D	ČJ, D
3.7.3.28	Významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska	D, HV	D, HV	ČJ, VV, HV	ČJ, D, VV, HV	ČJ, OSZ, D	ČJ, D
3.7.3.29	Historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy; Politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky	D	D	D	D	D	D

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.3.30	Ekonomický vývoj českých zemí v evropském a světovém kontextu: zásadní transformační procesy	D	D		D	OSZ, D	D
3.7.3.31	Vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi, středoevropské iniciativy		D			OSZ	D
	Vzdělávání v Evropě a ve světě						
3.7.3.32	Vzdělávací programy EU a možnosti účasti v nich		SP			Aj, Nj, Fj, Rj	Aj, Nj, Fj, Rj
3.7.3.33	Proces utváření evropského vzdělávacího prostoru a mobilita ve vzdělávání					Aj, Nj, Fj, Rj	Aj, Nj, Fj, Rj
3.7.3.34	Podmínky a možnosti studia v zahraničí		SP			Aj, Nj, Fj, Rj	Aj, Nj, Fj, Rj
3.7.3.35	Významné zahraniční univerzity					Aj, Nj, Fj, Rj	Aj, Nj, Fj, Rj
3.7.3.36	Stipendia na zahraničních univerzitách	Zodp. výchovný poradce v rámci volby VŠ, přednášky agentur…					
	3.7.4 Multikulturní výchova						
	Základní problémy sociokulturních rozdílů						
3.7.4.1	Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě			HV, G	HV, G		
3.7.4.2	Jaké jsou modely soužití různých sociokulturních skupin, co je podstata multikulturalismu			G			
3.7.4.3	Jaká je v současné době situace, pokud jde o imigraci do ČR (ve srovnání s některými jinými zeměmi v Evropě, např. Švédskem, Švýcarskem, Nizozemskem)						D
3.7.4.4	Které příčiny způsobují imigraci (historické, sociální, ekonomické)		D				
3.7.4.5	Které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního napětí (interkulturní konflikt), jak jim předcházet				OSZ		
3.7.4.6	Jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus		D		OSZ		D

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.4.7	Jaké jsou postoje a jednání občana České republiky a Evropana ve vztahu k imigraci jako jevu současnosti, k imigrantům a k imigrační politice státu (Evropské unie)						D
	Psychosociální aspekty interkulturality						
3.7.4.8	Jaké představy mám o imigrantech, žadatelích o azyl, uprchlících				OSZ		
3.7.4.9	Jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority				OSZ		
3.7.4.10	Jak reaguji na osoby, jejichž myšlení, cítění a jednání vychází z odlišné kultury, než je má vlastní				OSZ		
3.7.4.11	Z čeho vzniká strach z cizinců				OSZ		
3.7.4.12	Jak mohu změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní				OSZ		
3.7.4.13	Jak je možné změnit a zlepšit porozumění mezi lidmi různého kulturního původu, náboženství, světového názoru apod.				OSZ		
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí						
3.7.4.14	Jak se mohu naučit využívat jazykovou a kulturní pluralitu pro potřebnou diskusi jazykové a kulturní rozrůzněnosti (v ČR, v Evropě)	Aj, Nj, Fj, Rj					
3.7.4.15	Jakými prostředky mohu rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakt a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě)	Aj, Nj, Fj, Rj					
3.7.4.16	Na které instituce a organizace (v ČR, v Evropě) se mohu obrátit se žádostí o pomoc při řešení problémů multikulturního charakteru					OSZ	
3.7.4.17	Jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů				Čj		
3.7.4.18	Jak mluvit o jiných lidech jako o bytostech, které se odlišují rasovou či etnickou příslušností, náboženstvím, odlišnou		D		OSZ		D

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
	sexuální orientací apod., aniž by se znevažovala jejich rovnoprávnost						
3.7.4.19	Jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům			ČJ	OSZ		
	3.7.5 Environmentální výchova						
	Problematika vztahů organismů a prostředí						
3.7.5.1	Jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí, které abiotické/biotické vlivy na organismus působí			Bi			
3.7.5.2	Jak lze charakterizovat populace, jejich vlastnosti a vzájemné vztahy			G, Bi			G
3.7.5.3	Jak probíhá tok energie a látek v biosféře a v ekosystému			G, Bi			G
	Člověk a životní prostředí						
3.7.5.4	Jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost, jaké je srovnání těchto forem z hlediska udržitelnosti	Aj	Z	G	G	G	G
3.7.5.5	Čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny vzniku a zániku některých rostlinných a živočišných druhů, jaké jsou formy jejich ochrany		Z	G, Bi	G, Bi	G	G
3.7.5.6	Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá, jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí	Aj, F, Z	F, Z Ch	G	G	G	G
3.7.5.7	Jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody, jaký má dopad na společnost	Z, Ch	F, Z	D, G	G	G	G
3.7.5.8	K čemu člověk využívá půdu, jaké důsledky z toho pro životní prostředí vyplývají	Z	Z	D	G	G	G
3.7.5.9	Jaké jsou příčiny rychlého růstu lidské populace, jaký vliv má tento růst na životní prostředí			G			
3.7.5.10	Které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka	Tv	Tv	G, Tv	Tv	Bi, Tv	Tv
3.7.5.11	Jaké jsou příčiny a důsledky globálních ekologických problémů, jaký postoj k tomu zaujímají zainteresované skupiny			G		OSZ	

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.5.12	Jaké jsou nástroje a možnosti řešení globálních ekologických problémů (např. legislativní, dobrovolné/občanské, institucionální, technologické), jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení	Aj		G			
3.7.5.13	Které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje			G			
3.7.5.14	Jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě současného environmentálního jednání lidstva			G			
	Životní prostředí regionu a České republiky						
3.7.5.15	S kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR a region nejvíce potýká		Z		G		
3.7.5.16	Jaká je historie a současný stav ochrany přírody a krajiny v ČR		Z		G		
3.7.5.17	Které z institucí v ČR se zabývají problematikou životního prostředí		Z		G		
3.7.5.18	Jaká jsou nejvýznamnější legislativní opatření v oblasti životního prostředí, jak tato opatření ovlivňuje Evropská unie	Z	Z				G
	3.7.6 Mediální výchova						
	Média a mediální produkce (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace)						
3.7.6.1	Vývoj médií od knihtisku po internet, vznik a typy masových médií (tisk, rozhlas, televize)	IK		Aj, IK	ČJ, Aj, OSZ, HV		
3.7.6.2	Vnější vlivy na chování médií: institucionální (mediální legislativa), regulace, neformální (nátlak, lobbying, vlivové agentury, public relations apod.)		D		HV		D
3.7.6.3	Financování médií (reklama, poplatky, efektivita realizovaná standardizací)			I, HV	HV		
3.7.6.4	Profesně etické kodexy		SP				

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.6.5	Lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři), jaká máme práva ve vztahu k médiím (právo na opravu a právo na odpověď)			HV	HV		
3.7.6.6	Organizace práce v médiích: jak vzniká zpráva, jak vzniká zábavní pořad, práce v redakci, výrobní štáb	Exkurze do televizního vysílání, rozhlasu nebo redakce tisku					
3.7.6.7	Příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií)	I	I	HV, VV, Nj, Fj, Rj, D	HV, VV, Nj, Fj, Rj, D	Nj, Fj, Rj, D	Nj, Fj, Rj, D
3.7.6.8	Komunikace a spolupráce v týmu (stanovení časového harmonogramu, rozdělení úkolů a odpovědnosti, otázka autorství a dopracování materiálů s ohledem na celek)	Průběžně zařazované projekty a týmové práce					
	Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislostí v nestrukturovaném sociálním prostředí)						
3.7.6.9	Kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky), formy mediálních sdělení (zpravodajství, komentář, dokument, seriál, poradna, fotoromán apod.), vzájemné inspirace mezi médii	Aj			ČJ, OSZ		Aj
3.7.6.10	Rozbor aktuálního zpravodajství, kritéria pro výběr zpráv (důležitost pro život, aktuálnost, negativita, blízkost, jednoduchost, jednoznačnost, přítomnost prominentní osoby, možnost trvání v čase)				ČJ		
3.7.6.11	Vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace“ skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti, vztah fikce a skutečnosti, „hra“ se skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací)				ČJ		
3.7.6.12	Výrazové prostředky (kódy a konvence) typické pro konkrétní média: obrazové, zvukové a jazykové prostředky, sekundární kódy charakterizující jednotlivá média (obálky časopisů pro děti a mládež, znělky v rozhlase a televizi)			HV	ČJ, HV		

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.6.13	Stereotypy, které se projevují v mediovaných reprezentacích, identifikace a vyhodnocení předsudku ve zpravodajství, dramatické tvorbě a zábavních pořadech				ČJ		
3.7.6.14	Reklama a její výrazové prostředky, kritický přístup k reklamě, rozbor reklamy z hlediska použité strategie (úspěch ve společnosti, získání obdivu, výzvy k identifikaci)				OSZ		
3.7.6.15	Příprava příspěvku na stejné téma do různých typů reálných novin či časopisů				ČJ		
	Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům)						
3.7.6.16	Co je veřejnost, publikum, občan, uživatel, konzument				ČJ, OSZ, HV		
3.7.6.17	Jak vzniká čtenářská/posluchačská/divácká skupina, co je cílová skupina			HV	HV		
3.7.6.18	Média pro vybrané skupiny (pro mládež, pro ženy, pro zájmové skupiny)				ČJ, OSZ		
3.7.6.19	Co je aktivní publikum, „sémantická moc“ publika (volnost vyložit si sdělení po svém)						Aj
3.7.6.20	Návyky při konzumaci médií (strukturace dne podle médií, čtení novin či časopisu, sledování televize, „boj o dálkové ovládání“, uspořádání nábytku vzhledem k televizi apod.)				OSZ		
3.7.6.21	ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné či nesouhlasné reakce						Aj
	Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského prostředí)						
3.7.6.22	Vliv médií na uspořádání každodenního života (od denního rytmu přes rozestavění nábytku po výběr konverzačních témat)			I	ČJ, OSZ		
3.7.6.23	Předpokládané či skutečné vlivy některých mediálních obsahů na vnitřní rozpoložení jedince (násilí, pornografie)			I			

Kód	Průřezové téma, okruh, téma	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
3.7.6.24	Vlivy celospolečenské a kulturní (vliv na jazykovou kulturu, sdílené společenské hodnoty, stabilitu společnosti, sport apod.)			I			
	Role médií v moderních dějinách (vědomí postavení médií ve společnosti)						
3.7.6.25	Čím se liší postavení člověka v tradiční a moderní společnosti: význam knihtisku, význam vysílání, význam digitalizace, kontinuální využívání tradičních a digitálních médií				ČJ		
3.7.6.26	Co to je masová společnost (masová kultura, masová komunikace), význam northcliffovské revoluce				OSZ		
3.7.6.27	Moderní společnost a svoboda projevu: zda mohou být média nezávislá a odpovědná		D		OSZ		D
3.7.6.28	Kdy vzniká bulvár, kde se toto označení vzalo				ČJ		
3.7.6.29	Jak společnost komunikovala: od posunků přes řeč, písmo, tisk a vysílání k internetu			ČJ	OSZ		
3.7.6.30	Která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě a proč				ČJ		
3.7.6.31	Média a dějiny: proč se agresor snaží obsadit redakce, proč se v nepřehledných, zlomových okamžicích uplatňuje rozhlas		D				D

3.8 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťují výchovný poradce ve spolupráci s metodikem prevence, školním psychologem, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

3.8.1 Zaměření poradenských služeb:

- Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání.
- Poradenství k volbě povolání.
- Poskytování informací o činnosti školy, o školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, jejich kompetencích a možnostech využívání jejich služeb žákům, popřípadě jejich zákonným zástupcům.
- Specializovaná metodologická činnost v oblasti pedagogiky a psychologie konkretizovaná pomocí pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky.
- Koordinace a distribuce odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy a zákonným zástupcům žáků.
- Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči.
- Spolupráce s metodikem prevence v oblasti sociálně patologických jevů.

Výchovný poradce má vypsané konzultační hodiny a po vzájemné domluvě je k dispozici rodičům i žákům i mimo tyto konzultační hodiny.

3.8.2 Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje pro žáky organizaci přihlašování k dalšímu vzdělávání, popř. přestup na jiný typ školy. V předmětu „Svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, žákům jsou k dispozici informační materiály o středním školství a trhu práce.

3.8.3 Prevence rizikového chování

Metodik prevence rizikového chování vytváří „Preventivní program školy“ pro daný školní rok a koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat. Metodik prevence zajišťuje i besedy a přednášky ve spolupráci s orgány policie ČR a Městské policie v rámci preventivních programů, soudy, dalšími organizacemi, institucemi i jednotlivci s náležitými referencemi.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů městských částí a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů, výchovný poradce koordinuje postup při varovných signálech, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence rizikového chování, využívá vybrané programy. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci prostřednictvím studentské rady.

3.8.4 Psychologická péče

Třídní učitel a výchovný poradce školy jsou žákům kdykoli ve škole k dispozici. Lze je požádat o konzultaci a podporu v obtížných osobních situacích. Na škole také působí školní psycholog, jehož klientem se může stát jakýkoli žák školy nebo jedinec z jeho výchovného prostředí. Klienti se na něj obrací při řešení studijních i osobních záležitostí a pomáhá v řešení výukových, výchovných či rodinných témat. Školní psycholog úzce spolupracuje s dalšími členy školního poradenského týmu a dle zakázky zprostředkovává návštěvu či odbornou péči odborníků z různých oblastí (psychiatra a jiného specialisty v lékařství, poradenského či klinického psychologa, terapeuta, sociálního pracovníka a mnoha dalších).

3.9 Kurzy a výjezdy do zahraničí

Lyžařský výcvikový kurz

V souladu s učebními osnovami je během šestiletého studia zařazen lyžařský výcvikový kurz v délce trvání zpravidla 5 výcvikových dnů. Je absolvován na lyžařských terénech v České republice.

Tematické výjezdy – Anglie, Skotsko, Irsko

Předmětová komise anglického jazyka pořádá poznávací zájezdy pro zájemce z řad žáků do Anglie, Skotska, Walesu a Irska. Cílem je seznámit žáky s geografií, historií, tradicemi a způsobem života v těchto zemích.

Tematické výjezdy – Německo, Rakousko

Předmětová komise německého jazyka pořádá tematické zájezdy do německy hovořících zemí. Cílem je seznámení žáků s reáliemi uvedených států (nejčastěji Berlín, Vídeň)

Kulturně poznávací zájezd do Prahy

V průběhu 5. ročníku šestiletého gymnázia se žáci mohou zúčastnit kulturně poznávacího zájezdu do Prahy. Žáci se seznamují s uměleckými skvosty hlavního města, zavítají do vybraných muzeí, galerií a zhlédnou divadelní představení. Odborným garantem akce je člen předmětové komise českého jazyka, výtvarné výchovy nebo dějepisu a základů společenských věd. Akci organizuje odborný garant ve spolupráci s třídním učitelem. Účast žáků není povinná.

4 Učební plán

4.1 Učebního plán pro nižší stupeň šestiletého gymnázia

4.1.1 Tabulka hodinových dotací vyučovacích předmětů

Vyučovací předměty		I.	II.	Celkem
Český jazyk a literatura	**ČJ**	5	3	**8**
Anglický jazyk	**Aj**	4	4	**8**
Další cizí jazyk	**Rj, Fj, Nj**	3	3	**6**
Konverzace v anglickém jazyce	**KAj**	0	1	**1**
Výchova k občanství	**VO**	1	1	**2**
Dějepis	**D**	2	2	**4**
Matematika	**M**	4	4	**8**
Informatika	**I**	2	2	**4**
Zeměpis	**Z**	1	1	**2**
Fyzika	**F**	2	2	**4**
Chemie	**Ch**	2	2	**4**
Biologie	**Bi**	2	2	**4**
Estetická výchova	**Ev**	2	2	**4**
Tělesná výchova	**Tv**	2	2	**4**
Svět práce	**SP**	0	1	**1**
Celkem		*32*	*32*	***64***

4.1.2 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP ZV do ŠVP nižšího stupně gymnázia

Vyučované předměty podle ŠVP	**Vzdělávací obory a hodinové dotace dle RVP**											
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Další cizí jazyk	Matematika a její aplikace	Informatika	Člověk a společnost	Člověk a příroda	Umění a kultura	Člověk a zdraví	Člověk a svět práce	Disponibilní hodiny	**Celkem (za předmět)**
Min. dotace dle RVP celkem	***7***	***6***	***6***	***7***	***1***	***6***	***10,5***	***4***	***5***	***2,5***	***9***	***64***
Povinné vzdělávací předměty												
Český jazyk a literatura	7										1	**8**
Anglický jazyk		6									2	**8**
Další cizí jazyk			6									**6**
Konverzace v anglickém jazyce											1	**1**
Výchova k občanství						2						**2**
Dějepis						3					1	**4**
Matematika				7							1	**8**
Informatika					2					1	1	**4**
Zeměpis							2					**2**
Fyzika							2,875			0,125	1	**4**
Chemie							2,750			0,250	1	**4**
Biologie							2,875		1	0,125		**4**
Estetická výchova								4				**4**
Tělesná výchova									4			**4**
Svět práce										1		**1**
Celkem za oblast dle ŠVP	**7**	**6**	**6**	**7**	**2**	**5**	**10,5**	**4**	**5**	**2,5**	**9**	**64**

4.1.3 Poznámky k učebnímu plánu nižšího stupně gymnázia:

- Minimální dotace dle RVP celkem byly stanoveny v souladu s poznámkou k rámcovému učebnímu plánu v RVP ZV s RVP pro šestiletá gymnázia: „Šestiletá gymnázia stanovují ve svém ŠVP časovou dotaci pro vyučovací předměty v ročnících nižšího stupně gymnázia s přihlédnutím k poměrnému zastoupení časových dotací jednotlivých vzdělávacích oblastí vymezených v rámcovém učebním plánu RVP ZV. Celková povinná časová dotace pro ročníky nižšího stupně šestiletého gymnázia je stanovena v rozsahu 64 hodin.“
- Dělení vyučovacích hodin na skupiny stanovuje ředitelka školy v souladu s §2, písm. b), vyhlášky č. 492/2005, o krajských normativech, v platném znění.
- Český jazyk – vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.
- Anglický jazyk – vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Anglický jazyk je povinný pro všechny žáky.
- Další cizí jazyk – vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Žáci voli z nabídky Německý jazyk, Ruský jazyk nebo Francouzský jazyk (výuka je podmíněna zájmem žáků a personálními možnostmi školy).
- Konverzace v anglickém jazyce – vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.
- Výchova k občanství – vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Předmět integruje kapitoly ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.
- Dějepis - vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost.
- Matematika – předmět vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.
- Vzdělávací obsah předmětu Informatika vychází z obsahu vzdělávací oblasti Informatika a integruje tematický okruh Využití digitálních technologií ze vzdělávacího oblasti Člověk a svět práce.
- Zeměpis – vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.
- Fyzika - vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a integruje tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.
- Chemie - vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a integruje tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.
- Biologie – vychází ze vzdělávacího oboru Přírodopis, integruje kapitoly ze vzdělávacích oborů Výchova ke zdraví a tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.
- Estetická výchova – předmět vychází ze vzdělávacích oborů Hudební výchova a Výtvarná výchova.
- Tělesná výchova – vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.
- Svět práce – předmět vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a zcela zahrnuje povinný tematický okruh Svět práce.
- Vzdělávací obsah oborů Člověk a svět práce a Výchova ke zdraví je integrován do vyučovacích předmětů podle tabulky (kapitola 4.3).
- Vzdělávání distančním způsobem:
  - Ve vymezených mimořádných situacích stanovených v §184a zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), v platném znění, které jsou důvodem omezení osobní přítomnosti žáků ve škole, zajišťuje škola vzdělávání distančním způsobem. Vzdělávání se uskutečňuje podle příslušného RVP a ŠVP v míře, odpovídající okolnostem.
  - Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem je stanoven ve školním řádu.
  - Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu ŠVP pro případy dlouhodobého zákazu osobní přítomnosti ve školách, který trvá delší dobu a kvůli kterému nelze realizovat např.

některé zásadní (pro absolvování oboru povinné) očekávané výstupy dle ŠVP, jsou uvedené v učebních osnovách jednotlivých předmětů.

4.2 Učebního plán pro vyšší stupeň šestiletého gymnázia

4.2.1 Tabulka hodinových dotací vyučovaných předmětů

Vyučovací předměty		III.	IV.	V.	VI.	Celkem
Český jazyk a literatura	**ČJ**	4	3	4	5	**16**
Anglický jazyk	**Aj**	4	4	3	3	**14**
Další cizí jazyk	**Rj, Fj, Nj**	4	4	3	3	**14**
Matematika	**M**	4	4	4	4	**16**
Fyzika	**F**	2	2	2	0	**6**
Chemie	**Ch**	2	2	2	0	**6**
Biologie	**Bi**	2	2	2	0	**6**
Geografie	**G**	2	2	1	1	**6**
Občanský a společenskovědní základ	**OSZ**	1	2	2	2	**7**
Dějepis	**D**	2	2	2	2	**8**
Hudební výchova/ Výtvarná výchova	**Hv, Vv**	2/2	2/2	–	–	**4**
Informatika	**I**	2	2	0	1	**5**
Tělesná výchova	**Tv**	2	2	2	2	**8**
Volitelný předmět 1		0	0	2	2	**4**
Volitelný předmět 2		0	0	2	3	**5**
Volitelný předmět 3		0	0	2	3	**5**
Volitelný předmět 4		0	0	0	2	**2**
Celková dotace		33	33	33	33	**132**

4.2.2 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP G do ŠVP vyššího stupně gymnázia

Vyučované předměty podle ŠVP	**Vzdělávací oblasti/obory a hodinové dotace dle RVP**										
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Další cizí jazyk	Matematika a její aplikace	Člověk a příroda Člověk a společnost	Umění a kultura	Člověk a zdraví	Informatika	Volitelné vzdělávací aktivity	Disponibilní hodiny	**Celkem (za předmět)**
Min. dotace dle RVP celkem	***12***	***12***	***12***	***10***	***36***	***4***	***8***	***4***	***8***	***26***	***64***
Český jazyk a literatura	12									4	**16**
Anglický jazyk		12								2	**14**
Další cizí jazyk			12							2	**14**
Matematika				10						6	**16**
Fyzika					6						**6**
Chemie					6						**6**
Biologie					6						**6**
Geografie					4					2	**6**
Občanský a společenskovědní základ					6					1	**7**
Dějepis					8						**8**
Hudební výchova/Výtvarná výchova						4					**4**
Informatika								4		1	**5**
Tělesná výchova							8				**8**
Volitelný předmět 1									4		**4**
Volitelný předmět 2									4	1	**5**
Volitelný předmět 3										5	**5**
Volitelný předmět 4										2	**2**
Celkem za oblast dle ŠVP	***12***	***12***	***12***	***10***	***36***	***4***	***8***	***4***	***8***	**26**	**132**

4.2.3 Poznámky k učebnímu plánu vyššího stupně gymnázia

- Dělení vyučovacích hodin na skupiny stanovuje ředitelka školy v souladu s §2, písm. b), vyhlášky č. 492/2005, o krajských normativech, v platném znění.
- Český jazyk a literatura – vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura RVP G. Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura je rozdělen do dvou složek: jazyk a jazyková komunikace a literární komunikace. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.
- Anglický jazyk je povinný pro všechny žáky.
- Při výuce Anglického jazyka je uplatňována metoda CLIL (Content and Language Integrated Learning), která integruje obsahové a jazykové vzdělávání. CLIL je zařazen v předmětech Dějepis, Občanský a společenskovědní základ, Geografie, Informatika a komunikace a Tělesná výchova. Vybrané předměty nebo jejich části jsou vyučovány prostřednictvím anglického jazyka. CLIL začíná v třetím ročníku studia.
- Další cizí jazyk – volba Německý jazyk, Ruský jazyk, Francouzský jazyk (výuka je podmíněna zájmem žáků a personálními možnostmi školy).
- Matematika – vychází ze vzdělávací oblasti Matematické vzdělávání.
- Geografie – předmět vychází ze vzdělávacích oborů Geologie a Geografie.
- Hudební/Výtvarná výchova – předměty vychází ze vzdělávacích oborů Hudební/Výtvarný obor. Žáci si volí jeden z uvedených předmětů.
- Vzdělávací obsah oborů Člověk a svět práce a Výchova ke zdraví je integrován do vyučovacích předmětů podle tabulky (kapitola 4.3).
- Vzdělávací obsah předmětu Informatika vychází z obsahu vzdělávacího oboru Informatika.
- Volitelný předmět 1 – vždy konverzace z povinného jazyka dle volby žáka.
- Volitelný předmět 2 a 3 – vždy dvouletý, žák nemůže změnit seminář mezi pátým a šestým ročníkem. Žáci volí z nabídky: Konverzace v anglickém jazyce, Konverzace v německém jazyce, Přírodovědný seminář, Seminář z biologie, Seminář z dějepisu, Seminář a cvičení z geografie, Seminář z matematiky, Společenskovědní seminář.
- Volitelný předmět 4 – jednoletý z nabídky: Cvičení z matematiky, Historický seminář, Molekulární biologie a genetika, Seminář z českého jazyka a literatury, Seminář z geografie, Společenské vědy, Politická a regionální geografie, Seminář z informatiky.
- Aktuální nabídka volitelných předmětů s jejich učebními osnovami tvoří samostatnou přílohu školního vzdělávacího plánu.
- Lyžařský výcvikový kurz – zařazen v průběhu studia v rozsahu zpravidla 5 dnů. Účast na kurzu je se souhlasem zákonného zástupce.
- Vzdělávací obsah oborů Člověk a svět práce a Výchova ke zdraví je integrován do vyučovacích předmětů podle tabulky (kapitola 4.4)
- Vzdělávání distančním způsobem:
  - Ve vymezených mimořádných situacích stanovených v §184a zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), v platném znění, které jsou důvodem omezení osobní přítomnosti žáků ve škole, zajišťuje škola vzdělávání distančním způsobem. Vzdělávání se uskutečňuje podle příslušného RVP a ŠVP v míře, odpovídající okolnostem.
  - Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem je stanoven ve školním řádu.
  - Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu ŠVP pro případy dlouhodobého zákazu osobní přítomnosti ve školách, který trvá delší dobu a kvůli kterému nelze realizovat např. některé zásadní (pro absolvování oboru povinné) očekávané výstupy dle ŠVP, jsou uvedené v učebních osnovách jednotlivých předmětů.

4.2.4 Zařazení metody CLIL do ročníků

Při výuce je uplatňována metoda CLIL (Content and Language Integrated Learning). Zařazení výuky ve vybraných předmětech a ročnících prezentuje níže uvedená tabulka.

Předmět/ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
Dějepis	---	---	CLIL	CLIL
OSZ	CLIL	CLIL	---	---
Geografie	---	---	CLIL	CLIL
Informatika	CLIL	CLIL	---	---
Tělesná výchova	CLIL	CLIL	CLIL	CLIL

4.3 Integrace vzdělávacích oborů nižšího stupně gymnázia

Kód	Vzdělávací obor/tematický okruh/učivo	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
	4.3.1 Člověk a svět práce						
	Svět práce						
4.3.1.1	trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce		SP				
4.3.1.2	volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb		SP				
4.3.1.3	možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby		SP				
4.3.1.4	zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů		SP				
4.3.1.5	podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání		SP				
	Využití digitálních technologií						
4.3.1.6	digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony	I	HV				
4.3.1.7	digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování		IK				

Kód	Vzdělávací obor/tematický okruh/učivo	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
4.3.1.8	počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)		I, HV				
4.3.1.9	mobilní služby – operátoři, tarify		I				
	Práce s laboratorní technikou						
4.3.1.10	základní laboratorní postupy a metody	Bi, Ch, F	Bi, Ch, F				
4.3.1.11	základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	Bi, Ch, F	Bi, Ch, F				
	4.3.2 Výchova ke zdraví						
	Vztahy mezi lidmi a formy soužití						
4.3.2.1	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	VO, Nj, Rj, Fj	Nj, Rj, Fj				
4.3.2.2	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	VO, Nj, Rj, Fj	Nj, Rj, Fj				
	Změny v životě člověka a jejich reflexe						
4.3.2.3	dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	VO					
4.3.2.4	sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	Bi, VO					
	Zdravý způsob života a péče o zdraví						
4.3.2.5	výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy	Tv	Tv				
4.3.2.6	vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	Bi					
4.3.2.7	tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim,	Bi, VO, Tv	Tv				

Kód	Vzdělávací obor/tematický okruh/učivo	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
	vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim						
4.3.2.8	ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty	Bi	VO				
4.3.2.9	ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	Tv, Bi	Tv				
	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence						
4.3.2.10	stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	VO, Tv	Tv				
4.3.2.11	auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu)	Aktivity zajišťované metodikem prevence sociálně patologických jevů					
4.3.2.12	skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci		VO				
4.3.2.13	bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení	VO					

Kód	Vzdělávací obor/tematický okruh/učivo	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
4.3.2.14	dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)		VO				
4.3.2.15	manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	I					
4.3.2.16	ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí		VO, Z				
	Hodnota a podpora zdraví						
4.3.2.17	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	VO					
4.3.2.18	podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	Tv	Tv				
	Osobnostní a sociální rozvoj						
4.3.2.19	sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	VO					
4.3.2.20	seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	VO					
4.3.2.21	psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	VO					

Kód	Vzdělávací obor/tematický okruh/učivo	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
4.3.2.22	mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	VO, Nj, Rj, Fj, VV, HV	Nj, Rj, Fj, VV, HV				

4.4 Integrace vzdělávacích oborů vyššího stupně gymnázia

Kód	Vzdělávací obor/tematický okruh/učivo	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
	4.4.1 Člověk a svět práce						
	Trh práce a profesní volba						
4.4.1.1	Profesní volba – práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka), přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie), pracovní úspěšnost a kariérní růst, dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností				OSZ		ČJ
4.4.1.2	Mezinárodní trh práce – nabídka a poptávka po pracovních místech, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání					OSZ	
4.4.1.3	Osobní management – plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus				OSZ		
	Pracovněprávní vztahy						
4.4.1.4	Pracovní právo – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné), práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory					OSZ	
4.4.1.5	Bezpečnost práce – zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění					OSZ	
	Tržní ekonomika						
4.4.1.6	Základní ekonomické pojmy – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky					Aj, OSZ	

Kód	Vzdělávací obor/tematický okruh/učivo	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
4.4.1.7	Ekonomické subjekty – právní formy podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání					OSZ	
4.4.1.8	Marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury				OSZ	OSZ	
	Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice						
4.4.1.9	Fiskální politika – státní rozpočet, daňová soustava					OSZ	
4.4.1.10	Monetární politika ČNB – inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP					OSZ	
4.4.1.11	Sociální politika – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti					OSZ	
	Finance						
4.4.1.12	Peníze – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie, burza					OSZ	
4.4.1.13	Hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti, spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele					OSZ	
4.4.1.14	Finanční produkty – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořící a investiční produkty, další způsoby investování peněz, řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing, úrokové sazby, RPSN, pojištění					OSZ	
4.4.1.15	Bankovní soustava – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovnictví					OSZ	
	4.4.2 Výchova ke zdraví						
	Zdravý způsob života a péče o zdraví						
4.4.2.1	Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci				Aj, OSZ		Aj
4.4.2.2	Zdravá výživa – specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese			Tv	Tv	Bi, Tv	Aj, Tv

Kód	Vzdělávací obor/tematický okruh/učivo	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
4.4.2.3	Hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství					Bi	
4.4.2.4	První pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách			Tv	Tv	Tv	Tv
4.4.2.5	Psychohygiena – předcházení stresům v mezilidských vztazích, zvládání stresových situací, efektivní komunikace, hledání pomoci			OSZ			
	Vztahy mezi lidmi a formy soužití						
4.4.2.6	Vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem				OSZ		
4.4.2.7	Partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina, náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče				OSZ	Nj, Rj, Fj	
4.4.2.8	Rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině			Aj, OSZ			
4.4.2.9	Rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým, vyjednávání, obhajování a prosazování vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů			Aj	Aj, OSZ	Aj, Nj, Rj, Fj	Aj
4.4.2.10	Modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost, sebepoznání, sebeúcta			OSZ	OSZ		
	Změny v životě člověka a jejich reflexe						
4.4.2.11	Změny v období adolescence – tělesné, duševní a společenské; hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání partnera, prožívání emočních stavů a hlubších citových vztahů			Aj, OSZ			
4.4.2.12	Způsoby sebereflexe a kontroly emocí			OSZ			
4.4.2.13	Péče o reprodukční zdraví – faktory ovlivňující plodnost, preventivní prohlídky, osvěta spojená s abúzem nikotinu, alkoholu, drog a sexuálně přenosnými chorobami					Bi	
4.4.2.14	Metody asistované reprodukce, její biologické, etické, psychosociální a právní aspekty					Bi	
4.4.2.15	Modely vzájemného chování související s etickými a psychosociálními aspekty partnerského a sexuálního života – odpovědnost, sebeúcta, respekt, rozhodování				OSZ		

Kód	Vzdělávací obor/tematický okruh/učivo	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta
	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence						
4.4.2.16	Civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy					OSZ, Bi	
4.4.2.17	Zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládání, důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví			OSZ			
4.4.2.18	rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví – promiskuita, předčasné ukončení těhotenství				OSZ		
4.4.2.19	Sexuálně motivovaná kriminalita – pornografie, pedofilie, dětská prostituce, obchod se ženami					OSZ	
4.4.2.20	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti (CAN)					OSZ	
4.4.2.21	Autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy – zdravotní a psychosociální rizika			OSZ			
4.4.2.22	Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek, návykové látky a bezpečnost v dopravě			OSZ			
4.4.2.23	Sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích, duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových a stresových situacích, rozhodování se v eticky problematických situacích				OSZ		
	Ochrana člověka za mimořádných situací						
4.4.2.24	Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události			OSZ	G	G	
4.4.2.25	Živelní pohromy			OSZ		G	
4.4.2.26	Únik nebezpečných látek do životního prostředí			Ch, F,	Ch, F	G, Ch, F	
4.4.2.27	Jiné mimořádné události			OSZ		G	
4.4.2.28	První pomoc – klasifikace poranění při hromadném zasažení obyvatel			Tv	Tv	Tv	Tv
4.4.2.29	Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace			OSZ			

5 Učební osnovy nižšího stupně gymnázia

5.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	5	3

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících nižšího gymnázia. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Vzdělávací obsah je realizován v Komunikační a slohové výchově, Jazykové výchově a Literární výchově, které se ve výuce vzájemně prolínají.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Fakultativní je dělení do skupin.

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v rámci výuky mateřského jazyka žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Předmět plní funkci estetickou a výchovnou.

Cíle předmětu jsou naplňovány prací s knihou či texty na internetu, fakultativně návštěvami divadelních představení či jednorázových akcí a programů knihoven pro děti a mládež. Rozvoj čtenářských dovedností je podpořen vedením čtenářských deníků, kam žáci zapisují zážitky z četby povinné a volitelné literatury. V hodinách je kladen důraz na rozvoj komunikačních dovedností, žáci jsou vedeni k samostatnému ústnímu projevu. Nedílnou součástí předmětu jsou hlasitá četba a recitace.

Práce s mimořádně talentovanými a nadanými žáky

Pokud učitel pracuje s mimořádně nadanými žáky, zadává úkoly nad rámec učebních osnov daného ročníku: obtížnější jazyková a stylistická cvičení, rozbory uměleckého textu, případně zadává více úkolů podle individuálních potřeb daného žáka. Přitom respektuje učivo zadané osnovami pro daný ročník.

Vyučující motivuje žáky k zapojení do redakční rady školního časopisu Litero, do oborových soutěží a olympiád. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace při přípravě do dalších kol.

Mimořádně talentovaní a nadaní žáci mohou být podpořeni individuální či skupinovou intervencí.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku přizpůsobuje učitel rozsah učiva a formu výuky odpovídajícím okolnostem. Veškeré učivo Českého jazyka a literatury lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Základním komunikačním kanálem při distanční výuce je školní e-mail a program Bakalář (zadávání úkolů a další komunikace). Učitelé při online výuce používají různé komunikační platformy (např. MS Teams) a další aplikace. Distanční výuka předpokládá pravidelnou komunikaci učitele a žáka.

Exkurze, besedy a semináře lze nahradit online formou pouze v případě, bude-li tato možnost danou institucí nabídnuta. V opačném případě nebudou tyto aktivity realizovány.

V rámci distanční výuky není vyžadováno psaní archivovaných písemných prací.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- vede žáky k systematickému vedení a ukládání informací;
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a gramatiky a jejich vzájemnému propojování;
- učí žáky vybrané mluvnické a literární termíny související s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy;
- vede žáky k schopnosti nalézt chyby v textu a odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vede žáky ke gramaticky a sémanticky správné formulaci obsahu sdělení;
- svým projevem učí žáky komunikovat kultivovaně a spisovně;
- nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění uměleckých i neuměleckých textů;
- rozšiřuje slovní zásobu žáků;
- vede žáky k správné a srozumitelné stavbě větných celků.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- zařazuje do výuky úkoly, které vedou k poznávání a rozvoji žákovy osobnosti;
- společnou četbou a následným rozborem a diskusí vede žáky ke sdílení čtenářského zážitku s jinými, k poznávání názorů a postojů spolužáků i učitele;
- vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli pracovat v malých skupinách;
- podněcuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace a četby;
- vede žáky k tomu, aby se neostýchali požádat o radu, vysvětlení či pomoc.

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáky k respektu k mateřskému jazyku jakožto pilíři naší kultury a identity;
- učí žáky naše slovesné dědictví a vysvětluje jim jeho význam;
- prostřednictvím literárních děl, fakultativně i divadelních a filmových představení vede žáky k respektu ke kultuře nejen českého národa, ale i dalších kultur Evropy a lidstva

Kompetence pracovní - učitel

- vede žáky k dodržování hygienických zásad pro čtení a psaní;
- vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru;
- učí žáky spoléhat se na vlastní tvůrčí potenciál a pomocí samostatně zpracovávaných úkolů si uvědomovat osobní zodpovědnost za svou práci.

Kompetence digitální - učitel

- vede žáka k práci s digitální technikou. Žák:
  - vyhledává informace v různých digitálních zdrojích
  - posuzuje pravdivost vyhledávaných údajů, identifikuje argumentační fauly a manipulativní jednání

- ukládá si získávané informace pro snadné znovuvyužití formou záložek nebo aplikací
- osvojuje si základy typografie a formátování odborného textu
- vytvoří dokument, nástěnku, prezentaci
- ověřuje si správný pravopis jevu v elektronických zdrojích /internetová jazyková příručka, slovníky spisovné češtiny/
- zakládá si elektronický čtenářský deník
- píše a vytváří obsah v textovém editoru
- volí vhodné jazykové prostředky s ohledem na komunikační situaci, komunikační prostředí, platformu či adresáta
- pojmenuje a respektuje obecná pravidla etiky a neetiky pro různé komunikační platformy
- napíše komentář k příspěvku na webu, blogu

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• dorozumívá se výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky • formuluje hlavní myšlenky textu, vyhotoví výpisky a výtah • v mluveném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči • vypracovává texty na zadaný slohový útvar • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu • vyhledává informace v různých digitálních zdrojích • posuzuje pravdivost vyhledávaných údajů, identifikuje argumentační fauly a manipulativní jednání • ukládá si získávané informace pro snadné znovuvyužití formou záložek nebo aplikací • osvojuje si základy typografie a formátování odborného textu • vytvoří dokument, nástěnku, prezentaci	**Komunikační a slohová výchova** • opakování učiva 6. a 7. třídy – • výpisky a výtah • charakteristika (archivovaná práce) • výklad • úvaha (archivovaná práce)	prima	PT: 3.7.2.32
• spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a se Slovníkem spisovné češtiny • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis ve větě jednoduché i souvětí	**Jazyková výchova** • opakování učiva 6. a 7. třídy – • obohacování slovní zásoby • slova přejatá (pravopis, výslovnost) • tvarosloví – skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen • slovesný vid • pravopis i/y v koncovkách • předpony s-, z-, vz-, a předložky s/se, z/ze • skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně • skladba – významové poměry mezi souřadně spojenými	prima	

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • ověřuje si správný pravopis jevu v elektronických zdrojích /internetová jazyková příručka, slovníky spisovné češtiny/	hlavními větami, větnými členy a vedlejšími větami • souvětí souřadné a podřadné • interpunkce v souvětí • jazykové rozbory • útvary českého jazyka a jazyková kultura • slovanské jazyky		
• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení • rozlišuje základní literární druhy a žánry • zasadí vybrané literární texty do historických souvislostí • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie (fakultativně: na zadání vybrané literární soutěže) • uvede vybrané umělecké slohy a literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • recituje zvolený básnický text • zakládá si elektronický čtenářský deník	**Literární výchova** • struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) • jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie, druhy rýmu) • cestopisy • téma antické mytologie • téma středověku v literatuře • téma křesťanství • téma romantismu ve světové a české literatuře • národní obrození • literatura pro děti a mládež • recitace literárních textů	prima	
• odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení • píše a vytváří obsah v textovém editoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	**Komunikační a slohová výchova** • funkční styly • mluvený projev – proslov, diskuse • úvaha • publicistický styl • mediální výchova – druhy médií, prostředky, cíle • kritické čtení • manipulativní působení projevu • útvary publicistického stylu: fejeton, reportáž, interview, recenze • popis-archivovaná práce	sekunda	

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• volí vhodné jazykové prostředky s ohledem na komunikační situaci, komunikační prostředí, platformu či adresáta • pojmenuje a respektuje obecná pravidla etiky a neetiky pro různé komunikační platformy • napíše komentář k příspěvku na webu, blogu • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní • tvoří texty na zadaný slohový útvar	• vypravování- archivovaná práce		
• spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný,	**Jazyková výchova** • slovní zásoba – slovo a sousloví, rozvoj slovní zásoby, jádro slovní zásoby • významové vztahy mezi slovy • rozvrstvení slovní zásoby • tvarosloví – slovní druhy • skladba – stavba věty a souvětí • druhy vedlejších vět, významové poměry • složité souvětí • přímá řeč • samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná • pořádek slov v české větě • pravopis lexikální, tvaroslovný, skladebný • pravopis vlastních jmen	sekunda	

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• zvuková stránka jazyka – větný přízvuk, větná melodie • projev mluvený a psaný • jazykověda a její disciplíny • základy vývoje českého jazyka • jazyková kultura		
• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • uvádí umělecké slohy a literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i/nebo filmovém zpracování • recituje zvolený básnický text • vyhledává informace v knihovně a v dalších informačních zdrojích	**Literární výchova** • literární druhy a formy – lyrika, epika, drama; poezie, próza • renesance, baroko, klasicismus • realismus v literatuře • moderna • avantgarda • odraz první světové války v literatuře • odraz druhé světové války a holocaustu v literatuře • moderní česká a světová literatura • recitace literárních textů	sekunda	

5.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	4	4

Anglický jazyk – vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, je povinný pro všechny žáky.

Obsahem výuky anglického jazyka je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností a seznámení žáků s tradicemi a životem v anglicky mluvících zemích. Předpokládáme dosažení cílové úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Předmět je vyučován ve všech ročnících s časovou dotací čtyři hodiny týdně. Výuka probíhá v dělených skupinách, vyučující používá k výuce standardně CD přehrávač, dle možností využívá multimediální vybavení učeben, učebny IVT s interaktivní tabulí a dataprojektorů.

Důraz je kladen zejména na rozvoj komunikačních dovedností, kterým je podřízena i výuka gramatické části vzdělávacího předmětu. Cílem je také vést žáky k samostatnému myšlení, k obhajobě vlastních názorů a týmové spolupráci.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí pestrou škálu studijních materiálů a pracovních listů k rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky, komunikačních dovedností a reálií. Žáci mají možnost využívat odbornou jazykovou učebnu a pracovat s multimediálními výukovými programy a internetem.
- Žáci mohou využít nabídku knižních titulů v anglickém originále.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží a projektů. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.
- Každoročně se žáci mohou zapojit do Evropského dne jazyků, který je pořádán v rámci Erasmus Days.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Čtvrtletní písemná práce může být vynechána vzhledem k aktuálním výukovým podmínkám.

Všechny pasáže učiva anglického jazyka lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- poskytuje žákům přehled látky, kterou budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- poskytuje zpětnou vazbu i kritiku a tím pomáhá žákům vytvořit si plán dalšího zlepšování;
- zakotvuje u žáků znalosti z gramatiky a její pravidla pomocí gramatických tabulek, které žáci sami doplňují na základě vhodných cvičení, žáci aplikují své znalosti gramatiky;
- představuje novou slovní zásobu pomocí obrazové nápovědy;
- seznamuje žáky s různými strategiemi učení se anglickému jazyku a způsoby procvičovaní si a rozvíjení jazykových dovedností;
- vede žáky k aktivnímu využívání různých nástrojů pro procvičování si jazykových prostředků a dovedností;
- využívá znalostí žáků z ostatních předmětů při porozumění čtení populárně-naučných textů.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- zadává takové úkoly, které vyžadují různé studijní dovednosti a přístupy;
- podporuje žáky v překládání a vyhodnocování různých variant řešení;
- nabízí žákům texty na jim známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty;
- zadává simulaci reálných situací, při kterých žáci uplatní nejen znalosti z anglického jazyka, ale i svůj osobní, kreativní přístup k danému problému;
- vede žáky k tomu, aby u nových jazykových situací a problémů rozpoznali podobnosti se známými situacemi a na základě předchozích zkušeností předvídali možné problémy a navrhli řešení;
- podněcuje žáky k úpravám svých odpovědí na základě nových jazykových znalostí;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá osobní počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako zdroj informací.

Kompetence komunikativní – učitel:

- zadává žákům střídavě různá cvičení k procvičování čtení, psaní, poslechu a mluvení; vede je tak k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;
- předkládá žákům takové anglické texty a poslechy, ve kterých poznají hlavní téma, obsah a myšlenku;
- vede žáky k vyjádření uceleného písemného a ústního sdělení s důrazem na kohezi a koherenci;
- zadává samostatnou písemnou práci, ve které žáci prokážou nejen své jazykové dovednosti, ale také vyjádří svůj názor či postoj k situaci pomocí různých slohových útvarů;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- motivuje nejen svým projevem žáky k vyjadřování se v anglickém jazyce tak, aby jim ostatní rozuměli, používali tudíž jednoznačná slova a slovní spojení; stavěli souvislé a na sebe logicky navazující věty a souvětí;
- vede žáky k tomu, aby prezentovali své sdělení uceleně a srozumitelně, s použitím poznámek tak, aby to nerušilo jejich vystoupení;
- vede žáky k tomu, aby rozlišovali, komu, co a v jaké situaci sdělují a v závislosti na tom použili vhodné jazykové prostředky.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci pracují ve dvojicích nebo menších skupinkách a mohou tudíž spolupracovat, vzájemně si pomáhat, vyměňovat názory, diskutovat a učit se vzájemnému respektu;
- vede žáky k tomu, aby při neporozumění výrazu si mezi sebou pomáhali, vzájemně komunikovali a využívali slovník;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízká témata z každodenního života;
- slovně povzbuzuje žáky, kteří podceňují své schopnosti, a podporuje jejich sebejistotu;

Kompetence občanské – učitel:

- seznamuje žáky s kulturou jiných států světa a vede je k jejich respektování;
- vede žáky k vyjadřování svých vlastních názorů a pocitů prostřednictvím anglického jazyka a respektu vůči ostatním jedincům a skupinám;
- využívá situační dialogy v učebnici k diskusi o vztahu mezi osobními zájmy jedince a zájmy širší skupiny.
- vede žáky k tomu, aby se podíleli na tvorbě pravidel potřebných pro různé jazykové aktivity a činnosti, pravidla dodržovali, případně přijímali důsledky vyplývající z jejich nedodržení;
- zařazuje práci s textem a diskuse na téma ochrana životního prostředí a ekologie, aby žáky seznámil s důležitostí ochrany naší planety.

Kompetence pracovní – učitel:

- poskytne žákům přehled látky, kterou budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- dává jasné pokyny pro práci v hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- zadává žákům úkoly, v nichž se učí naplánovat řešení úkolu a rozdělit jazykovou činnost do jednotlivých kroků vedoucích k výsledku;
- předkládá žákům komplexní jazykové aktivity, ve kterých vybírají z nabídky takové materiály a pomůcky, které nejlépe odpovídají jazykovému úkolu;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat svoje schopnosti a být realističtí při odhadování svých znalostí a schopností;
- klade otázky tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu textu/promluvy, ale zaujali také stanovisko k problematice se zvážením všech rizik, které by jejich rozhodnutí mohlo přinést;
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- vede žáky k využívání informačních technologií pro získání informací k jejich dalšímu profesnímu uplatnění.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému.
- vede žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- učí žáky získávat, vyhledávat a sdílet informace a digitální obsah v cizím jazyce.
- vede žáky k vytváření svých výstupů v digitálních formátech (procvičování různých slohových útvarů).
- podněcuje žáky, aby si pomocí digitálních technologií zefektivnili a zkvalitnili své učení.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Anglický jazyk**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Poslech s porozuměním • zachytí konkrétní informace v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého zřetelně pronášeného popisu, vyprávění a rozhovorů souvisejícím s osvojovanými tématy **Mluvení** • zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká vzhledu a charakteru lidí, volnočasových aktivit, prostředí, v němž žije a počasí • zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde a na podobné výpovědi reaguje • poskytne a zjistí informace týkající se budoucnosti, počasí a volnočasových aktivit za použití slovních spojení a vět • krátce pohovoří o svém okolí, zkušenostech a vizi budoucnosti podle předem připravené osnovy a za použití obrázků • popíše prostředí, v němž žije, svou vizi budoucnosti a způsob života za použití jednoduchých vět. • vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo	**Slovní zásoba** • sport (typy, vybavení, oblečení) a volnočasové aktivity, popis osoby (vzhled, osobnost), lidské pocity, přídavná jména s koncovkou *–ed/-ing*, fráze na téma nehody a zranění, popis krajiny a přírody, přídavná jména popisující dobrodružství, svět filmu a televizních programů, reklama, předpony vyjadřující zápor, počasí a přírodní katastrofy, složená podstatná jména **Gramatika** • přítomný čas prostý a průběhový, členy, minulý čas prostý a průběhový, vyjádření množství (*much, many, a lot of, a few, a little, too, enough*), nulová podmínková věta, modální slovesa (*must, mustn´t, needn´t, don´t have to*), stupňování přídavných jmen **Tematické okruhy** • volnočasové aktivity, popis osoby, příroda a krajina, svět filmu a reklamy, počasí a přírodní katastrofy	prima	PT: 3.7.3.14 3.7.4.14 3.7.4.15 3.7.5.4 3.7.5.6 3.7.5.12 3.7.6.9

Předmět: **Anglický jazyk**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože, tak* • popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože, tak.* • popíše své zážitky a zkušenosti za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože, tak* • popíše a porovná obrázky **Čtení s porozuměním** • najde konkrétní informace nečíselné povahy v jednoduchém textu vztahujícím se k osvojovaným tématům. • porozumí tématu a obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se osvojovaných témat. • porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů **Psaní** • zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají osvojovaných témat • sestaví/napíše krátký jednoduchý popis prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože* • napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože*			

Předmět: **Anglický jazyk**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože* • vyjádří svůj názor na probíraná témata • napíše dopis kamarádovi, ve kterém popíše místo, kde žije, a pozve kamaráda na návštěvu • odpoví jednoduše písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na otázky, které se týkají osvojovaných témat			
Poslech s porozuměním • zachytí konkrétní informace v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého zřetelně pronášeného popisu, vyprávění a rozhovorů souvisejícím s osvojovanými tématy **Mluvení** • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, letní brigády, nakupování a vyjádří stížnost na zakoupené zboží • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých zjistí informace o restauraci, obchodech, povolání a hotelu • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, kam pojede	**Slovní zásoba** • svět práce (povolání, přídavná jména popisující práci, pracovní činnosti, cestování (turistické atrakce, prázdninové aktivity), peníze (nakupování, prodej, služby), zločin (typy zločinů) a práce policie, vynálezy a moderní technologie (funkce, použití), slovotvorba (použití předpon a přípon, složená podstatná jména) **Gramatika** • první a druhý kondicionál, vyjádření budoucnosti: *„will“ „be going to“*, minulý čas prostý a předpřítomný čas, předminulý čas, nepřímá řeč, trpný rod **Zvuková podoba jazyka** • slovní přízvuk, zdůraznění slova v kontrastu s jiným slovem **Tematické okruhy** • svět práce, cestování, nakupování a peníze, zločin, věda a technika	sekunda	**PT:** 3.7.3.25

Předmět: **Anglický jazyk**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
na dovolenou a na podobné výpovědi reaguje • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se stalo, své zkušenosti a na podobné výpovědi reaguje • poskytne a zjistí informace týkající se ubytování, povolání, nakupování, moderních technologií za použití slovních spojení a vět • krátce pohovoří na osvojené téma podle předem připravené osnovy a za použití obrázků • popíše zločin, moderní technologie a vysněnou práci za použití jednoduchých vět • popíše a porovná obrázky • vypráví jednoduchý příběh, událost a své plány jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože* **Čtení s porozuměním** • najde konkrétní informace i nečíselné povahy v jednoduchém textu vztahujícím se k osvojovaným tématům • porozumí tématu a obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat • odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu **Psaní** • zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché			

Předmět: **Anglický jazyk**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
věty, které se týkají osvojovaných témat • sestaví/napíše krátký jednoduchý popis hotelu, dovolené a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože, tak* a příslovci *nejdříve, potom, nakonec* • napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail) vyjadřující např. formální žádost o práci za použití jednoduchých vět • napíše jednoduchý příběh (např. dopis kamarádovi líčící krádež) jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože, tak* a příslovci *nejdříve, potom, nakonec* • popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože, tak* a příslovci *nejdříve, potom, nakonec* • popíše své plány, názory na budoucnost (esej, stížnost) za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože, tak* a příslovci *nejdříve, potom, nakonec* • odpoví jednoduše písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na otázky, které se týkají osvojovaných témat			

5.3 Další cizí jazyk

5.3.1 Německý jazyk (další cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	3	3

Německý jazyk je na základě zaměření „cizí jazyky“ vyučován na našem gymnáziu již od 1. ročníku jako druhý cizí jazyk v počtu tří vyučovacích hodin týdně v každém ročníku. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Za školní rok jsou předepsány 4 čtvrtletní písemné práce.

Německý jazyk přispívá k chápání a poznávání skutečností přesahujících oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a poskytujících jazykový základ a předpoklady pro komunikaci při kontaktu s lidmi z německy hovořících zemí integrované Evropy. Umožňuje rovněž poznávání skutečností prostřednictvím moderních médií – tisku, televize, internetu. Přispívá k poznání odlišností ve způsobu života a tradicích, vytváří podmínky pro práci v rámci projektového vyučování a pro spolupráci škol na mezinárodní platformě. Směřuje k dosažení cílové úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Žáci jsou rozděleni do skupin, výuka logicky navazuje na výuku českého a anglického jazyka, využívá mezipředmětových vztahů, transferu i interference.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky a komunikačních dovedností.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží, např. konverzační soutěže. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Čtvrtletní a pololetní písemné práce nejsou v tomto případě povinné. Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- zprostředkuje žákům význam schopnosti komunikovat německy pro studium i praktický život;
- učí žáky propojovat jazykové jevy, prostředky a probraná témata;
- aktivuje k samostatné práci se slovníky, tiskem, internetem;
- vytváří příležitosti pro praktické používání jazyka.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vede žáky k porovnávání stavby německého jazyka s českým, případně anglickým;
- podněcuje žáky k řešení jednoduchých situací v cizojazyčném prostředí;
- zbavuje žáky zábran používat aktivně německý jazyk při komunikaci s cizincem;
- učí žáky opsat jinými slovy význam myšlenky při nedostatcích ve slovní zásobě.

Kompetence komunikativní – učitel:

- učí žáky porozumět jednoduchým sdělením (mluveným i psaným) v němčině;
- učí žáky jednoduše formulovat německy vlastní myšlenky;
- vede žáky k odvaze komunikovat v němčině i při nedokonale zvládnutém jazyce;
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání možnosti užívání němčiny (korespondence, e-mail, chat…).

Kompetence sociální a personální – učitel:

- učí žáky v jednoduchých každodenních situacích vyžádat a poskytnout radu a pomoc;
- učí žáky vnímat a respektovat odlišnosti různých kulturních prostředí;
- seznamuje s pravidly slušného chování v německy mluvících oblastech;
- podněcuje k spolupráci v německy mluvící skupině na společném úkolu.

Kompetence občanská – učitel:

- vede žáky k respektování přesvědčení druhých a jejich vnitřní hodnoty;
- učí žáky poznávat a respektovat odlišnosti jiného kulturního prostředí, zvyky a tradice;
- učí žáky vnímat a chápat problémy etnických skupin a jejich integrace v cizím prostředí.

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky k uvědomělému používání studijních materiálů, slovníků, internetu.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému.
- učí žáky získávat, vyhledávat a sdílet informace a digitální obsah v cizím jazyce.
- vede žáky k vytváření svých výstupů v digitálních formátech (procvičování různých slohových útvarů).
- podněcuje žáky, aby si pomocí digitálních technologií zefektivnili a zkvalitnili své učení.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět:
Německý jazyk (Další cizí jazyk)

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
Poslech s porozuměním • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, adekvátně na ně reaguje • rozumí jednoduchým slovům a větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu • vyposlouchá požadované informace z kratší audionahrávky • rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům **Mluvení** • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších nekomplikovaných téma • odpovídá na jednoduché otázky týkajících se probíraných témat a podobné otázky pokládá • vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby • představí se, zeptá se na osobní údaje • vede krátké rozhovory • zeptá se na ztracenou věc, poradí • požádá o dovolení, domluví si schůzku, přijme i odmítne pozvání • mluví o svých koníčcích • vyjádří svá přání • čtení s porozuměním • vyhledá požadované informace v kratším textu	**Zvuková a grafická podoba jazyka** • akcent • větná melodie • koncovka -er • dvojhlásky ei, au, eu • osobní korespondence **Slovní zásoba** • pozdravy a loučení, představování se • sdělení záliby, pozvání • vyjádření přání • prosba o něco **Tematické okruhy** • škola • zvířata • záliby • rodina • kalendářní rok **Mluvnice** • vyjádření souhlasu a nesouhlasu • časování sloves • otázka • zápor • čísla 1-100 • pořádek slov ve větě • osobní zájmena • člen určitý, neurčitý Časové údaje • slovesa s odlučitelnou předponou • tykání a vykání • nominativ a akusativ • slabá a silná slovesa • tázací zájmena • přivlastňovací zájmena	prima	INT: 4.3.2.1 4.3.2.2 4.3.2.22 PT: 3.7.2.1 3.7.4.14 3.7.4.15

Předmět:
Německý jazyk (Další cizí jazyk)

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
• rozumí obsahu a smyslu jednoduchých textů **Čtení s porozuměním** • Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k probíraným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci **Psaní** • vyplní krátký formulář • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			
Poslech s porozuměním • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, adekvátně na ně reaguje • rozumí jednoduchým slovům a větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **Mluvení** • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších nekomplikovaných téma • odpovídá na jednoduché otázky týkajících se	**Zvuková a grafická podoba jazyka** • hlásky b/p, g/k, d/t • osobní korespondence • poslechová cvičení • porozumění vyprávění v přítomném a minulém čase • pohlednice **Slovní zásoba** • plánování aktivit • formulace výhod a nevýhod • prosba o radu **Tematické okruhy** • bydlení • jídlo • volný čas • moje město • jídelní zvyklosti v německy mluvících zemích • průběh školního roku v německy mluvících zemích • vánoční zvyky v Německu **Mluvnice** • předložky se 3. a 4. pádem	sekunda	INT: 4.3.2.1 4.3.2.2 4.3.2.22 PT: 3.7.2.13 3.7.2.47

Předmět: **Německý jazyk (Další cizí jazyk)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
probíraných témat a podobné otázky pokládá • vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • popíše obrázek • pojmenuje své pocity • dává pokyny • porovnává • vypráví v minulém čase • vytvoří otázky, odpovědi na otázky a sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět • hovoří o svých plánech • jmenuje výhody a nevýhody, argumentuje **Čtení s porozuměním** • Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k probíraným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci **Psaní** • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • napíše pozdrav z dovolené • poskytne požadované informace • písemně gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty, texty a rozhovory • napíše krátkou pozvánku a blahopřání	• rozkaz • větný rámec • nulový člen • látková jména • ja – nein - doch • neurčitý podmět man • časové předložky • množné číslo • stavba gramaticky správné věty • spojka deshalb • préteritum sloves haben a sein • časové údaje v minulosti • předložky se třetím pádem • perfektum		

5.3.2 Francouzský jazyk (další cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	3	3

Vyučovací předmět Francouzský jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Francouzský jazyk lze studovat jako další cizí jazyk.

Francouzský jazyk přispívá k chápání a poznávání skutečností přesahujících oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a poskytujících jazykový základ a předpoklady pro komunikaci při kontaktu s lidmi z francouzsky hovořících zemí integrované Evropy. Umožňuje rovněž poznávání skutečností prostřednictvím moderních médií – tisku, televize, internetu. Přispívá k poznání odlišností ve způsobu života a tradicích, vytváří podmínky pro práci v rámci projektového vyučování a pro spolupráci škol na mezinárodní platformě. Směřuje k dosažení cílové úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výuka francouzského jazyka probíhá ve skupinách. Učitelé postupují podle jednotných učebnic (součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky, hry, hudba), v kombinaci s dalšími výukovými materiály (autentické texty – prospekty, letáčky, plánky, francouzský tisk, fotografie, hudba, internetové stránky) pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů. Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách, dále v učebnách vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami.

Za školní rok jsou předepsány 4 čtvrtletní písemné práce.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky vyučující nabízí rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky a komunikačních dovedností.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží, např. konverzační soutěže. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Čtvrtletní a pololetní písemné práce nejsou v tomto případě povinné. Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně-vzdělávací strategie:

Kompetence k učení – učitel:

- nabízí žákům aktivní metody, které je povedou k samostatné práci s dvojjazyčnými slovníky;
- vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání cizího jazyka;

- zadává žákům testy, ve kterých prokážou svoji schopnost spojovat a kombinovat získané vědomosti;
- pravidelně ústně zkouší (např. četbu francouzských textů), kontroluje domácí úkoly a opakuje slovní zásobu;
- zajišťuje pravidelný poslech nahrávek a procvičuje žákovu sluchovou paměť.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- předkládá žákům konkrétní situace, při nichž je nutno používat cizí jazyk;
- vede žáky k porovnání stavby francouzského a českého jazyka, popřípadě anglického jazyka;
- záměrně zadává takové úkoly, ve kterých se žáci musí doptat na dílčí údaje, na jejichž základě pak reagují ve výsledném projevu;
- učí žáky vyjádřit opisem neznámé výrazy;
- zařazuje rozmanité aktivity – diskuse, výklad, odborná literatura, pracovní listy, doplňkové materiály, ICT, AV technika.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vede žáky k reprodukci slyšeného;
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění jednoduchým francouzsky vedeným dialogům a francouzským jednoduchým textům;
- vede žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý jazyk;
- podněcuje žáky k argumentaci.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- zařazuje práci ve dvojicích i ve skupinách;
- dává žákům příležitost prezentovat svou práci před spolužáky a hájit svá stanoviska;
- procvičuje vyjadřování stanovisek a názorů.

Kompetence občanské – učitel:

- diskutuje s žáky o odlišném způsobu života v jiných zemích;
- vede žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot;
- vyžaduje dodržování společně přijatých pravidel i pravidel společenského chování.

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky ke správnému a uvědomělému používání studijních materiálů, příruček pro studium, slovníků a internetu;
- podle potřeby napomáhá při hledání správného řešení.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému.
- učí žáky získávat, vyhledávat a sdílet informace a digitální obsah v cizím jazyce.
- vede žáky k vytváření svých výstupů v digitálních formátech (procvičování různých slohových útvarů).
- podněcuje žáky, aby si pomocí digitálních technologií zefektivnili a zkvalitnili své učení.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Francouzský jazyk (Další cizí jazyk)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Poslech s porozuměním • pozná francouzštinu mezi ostatními jazyky • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat (např. základních osobních údajů) **Mluvení** • vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • dokáže vyhláskovat slovo • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • umí se představit a popsat osoby kole sebe **Čtení s porozuměním** • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	**Zvuková a grafická podoba jazyka** • slovní intonace - důraz na poslední slabiku • písmena, která se nevyslovují: koncové souhlásky a němé e • výslovnost samohlásek [Ø], [ɛ], [e] • výslovnost souhlásek • [b], [p], [v], [f] • výslovnost samohlásek [y], [u], [i] • elize **Mluvnice** • hláskování • neurčitý člen, určitý člen • rod a množné číslo podstatných jmen • časování sloves 1. slovesné třídy • souhlas/nesouhlas • rozkaz • zvratná slovesa • nepravidelná slovesa • rod a číslo přídavných jmen • postavení přídavných jmen • vybraná zájmena • tvorba otázky • zápor ne… pas, n´…pas • dělivý člen u slovesa faire při sportovních aktivitách • kladná odpověď oui x si • přítomný čas průběhový • minulý čas složený • předložky **Tematické okruhy** • rodina • škola • kalendářní rok • volný čas • povolání • cestování/reálie **Slovní zásoba** • abeceda • pozdravy/představování, poděkování	prima	PT: 3.7.2.1 3.7.4.14 3.7.4.15 INT: 4.3.2.1 4.3.2.2 4.3.2.22

Předmět: **Francouzský jazyk (Další cizí jazyk)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci **Psaní** • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• dny a měsíce • národnosti • rodina/domov • názvy profesí • město/vesnice • nakupování/oblékání • stravování • popis fyzických a charakterových vlastností • vyjádření časových údajů • vyjádření vkusu a preferencí • denní a volnočasové aktivity • sportovní aktivity • fyzické pocity • číslovky		
Poslech s porozuměním • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **Mluvení** • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného, svého domova a města a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, svého domova a města a podobné otázky pokládá	**Zvuková a grafická podoba jazyka** • výslovnost polosouhlásek/polosamohlásek • výslovnost souhlásek [ʃ], [ʒ], [ʒɛ], [ʒə], [p], [b], [k], [g], [f], [v] • nosové samohlásky **Mluvnice** • místní předložky • stažené členy • předmět přímý/nepřímý • slovesa 2.slovesné třídy • vazba il faut + zápor • minulý čas složený + zvratná slovesa • hodnotící slovesa + zápor • zápor v minulém čase složeném • blízká budoucnost • vybraná zájmena **Tematické okruhy** • bydlení + vybavení • cestování/reálie • každodenní aktivity • lidské tělo/zdraví • příroda/zvířata • média • povolání/profese • vzdělávání	sekunda	PT: 3.7.2.13 3.7.2.47 INT: 4.3.2.1 4.3.2.2 4.3.2.22

Předmět: **Francouzský jazyk (Další cizí jazyk)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Čtení s porozuměním • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným a osvojovaným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci **Psaní** • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Slovní zásoba** • názvy profesí • budovy a instituce ve městě • popis cesty • telefonní komunikace • vyjádření data a trvání • prázdninové aktivity • popis meteorologických jevů • dopravní prostředky • volnočasové aktivity		

5.3.3 Ruský jazyk (další cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	3	3

Předmět ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Přispívá k poznávání skutečností přesahujících oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a poskytuje jazykový základ pro komunikaci při kontaktu s lidmi z rusky mluvících zemí a pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Přispívá k poznání odlišností ve způsobu života a tradicích národů a vytváří podmínky pro práci v rámci projektového vyučování. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Ruský jazyk se vyučuje od prvního ročníku šestiletého gymnázia jako druhý cizí jazyk v počtu tří hodin týdně. Směřuje k dosažení cílové úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Výuka probíhá v jazykových skupinách, které jsou vytvořeny na základě zájmu žáků o studium jednotlivých cizích jazyků.

Do předmětu jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova. Výuka logicky navazuje na výuku českého a anglického jazyka, využívá mezipředmětové vztahy a utváří a rozvíjí klíčové kompetence.

Za školní rok jsou předepsány 4 čtvrtletní písemné práce.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky vyučující nabízí rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky a komunikačních dovedností.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží, např. konverzační soutěže. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Čtvrtletní a pololetní písemné práce nejsou v tomto případě povinné. Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení - učitel

- aktivizuje žáky k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky, literaturou, tiskem a internetem;
- vytváří žákům dostatek příležitostí pro praktické používání ruského jazyka;
- vysvětluje význam schopnosti komunikovat v ruštině pro praktický život.

Kompetence k řešení problémů - učitel

- předkládá žákům konkrétní situace, při nichž je nutno používat ruský jazyk;
- vede žáky k řešení jednoduché komunikační situace v ruskojazyčném prostředí;
- vede žáky k porovnávání stavby ruského jazyka a českého jazyka, popřípadě anglického jazyka;
- učí žáky vyjádřit opisem neznámé výrazy při nedostatcích ve slovní zásobě.

Kompetence komunikativní - učitel

- nabízí žákům dostatek možností porozumět jednoduchým sdělením v ruštině, ruským dialogům a ruským jednoduchým textům;
- vede žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý jazyk;
- pomáhá aktivně vyhledávat možnosti užívání ruštiny (dopisování, e-mail, chatování);
- zařazuje práci ve dvojici a skupině.

Kompetence sociální a personální - učitel

- předkládá žákům způsoby, jak poskytnout v každodenních situacích radu či pomoc;
- vytváří situace, ve kterých si žáci budou uvědomovat potřebu respektu a pomoci mezi lidmi z různých kulturních prostředí;
- upozorňuje na odlišnosti pravidel chování v rusky mluvících zemích
- vede žáky k tomu, aby hájili svá stanoviska a názory a zároveň respektovali postoje druhých;
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce před spolužáky.

Kompetence občanské - učitel

- vede žáky k vnímání a respektování odlišnosti rozdílných kultur;
- předkládá žákům možnosti poznávat zvyky a tradice jiného národa;
- diskutuje s žáky o odlišném způsobu života v jiných zemích;
- zabývá se tématy spojenými s problematikou etnických skupin a jejich integrací v cizím prostředí.

Kompetence pracovní - učitel

- vede žáky ke správnému a uvědomělému používání studijních materiálů, příruček pro studium, slovníků a internetu;
- podporuje aktivní přístup a vlastní iniciativu žáků ve výuce.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému.
- učí žáky získávat, vyhledávat a sdílet informace a digitální obsah v cizím jazyce.
- vede žáky k vytváření svých výstupů v digitálních formátech (procvičování různých slohových útvarů).
- podněcuje žáky, aby si pomocí digitálních technologií zefektivnili a zkvalitnili své učení

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Ruský jazyk (Další cizí jazyk)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Poslech s porozuměním • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **Mluvení** • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, svého domova a města a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, svého domova a města a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným a osvojovaným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci **Psaní** • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	**Zvuková a grafická podoba jazyka** • nácvik azbuky • základní poučení o přízvuku • intonace tázacích, oznamovacích a zvolacích vět • rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik • pohyblivý přízvuk - nepřízvučné o, a nácvik výslovnosti ruských hlásek odlišných od češtiny • pohyblivý přízvuk sloves учить, посмотреть, учиться • poučení o funkci jotovaných písmen • psaní не u sloves • pravopis jmen příslušníků národů **Tematické okruhy a slovní zásoba** • pozdravy a loučení • představovaní • telefonické domlouvání setkání • základní informace o sobě (bydliště, věk, jakými jazyky mluvím) • pozvání na návštěvu • poděkování a omluva • rodinní příslušníci • kdo kde studuje nebo pracuje **Mluvnice** • jednoduché větné konstrukce • 1. pád podstatných jmen v oslovení • oficiální a neoficiální oslovení • číslovky 1-900 v 1. pádě • spojení два часа, пять лет • časování sloves жить, знать, говорить • podstatná jména po číslovkách • podstatná jména (брат, мама) v 1.-3. pádě j.č. • osobní zájmena v 1. a 3. pádě • časování sloves звонить, быть, учить, посмотреть • podstatná jména po číslovkách 2,3,4 • věty typu: Папа-врач. Он врач. • věty typu: У тебя есть...?	prima	PT 3.7.2.1. 3.7.4.14 3.7.4.15

Předmět: **Ruský jazyk (Další cizí jazyk)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• věty typu: У меня нет брата. • osobní zájmena v 1.-3. pádě • přivlastňovací zájmena v 1. Pádě j. a mn. č. • časování sloves работать, учиться • četba jednoduchých textů		
Poslech s porozuměním • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **Mluvení** • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, svého domova a města a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, svého domova a města a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným a osvojovaným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu	**Zvuková a grafická podoba jazyka** • výslovnost де, те, не v přejatých slovech. • intonace otázek • výslovnost nepřízvučných samohlásek • výslovnost tvrdého a měkkého л • výslovnost zakončení zvratných sloves –ться, - тся **Tematické okruhy a slovní zásoba** • profese • co se komu líbí/nelíbí • o co se kdo zajímá • volný čas, volnočasové aktivity • pozvání, domlouvání si schůzky • inzerát • škola (známky, předměty, školní budova, rozvrh hodin) • seznamování se **Mluvnice** • věty typu: Папа работает врачом • 7. pád j.č. podstatných jmen • názvy profesí mužů a žen • 4. pád osobních zájmen • řadové číslovky v 1. a 6. pádě • časování slovesa хотеть • sloveso нравиться, интересовать • I. a II. časování • slovesa se skupinou –ова-/ева • zvratná slovesa • slovesa se změnou kmenových souhlásek • slovesné vazby играть на/во..., интересоватся, увлекаться чем • skloňování osobních zájmen • vyjadřování data (v odpovědi na otázku Какое сегодня число?) • minulý čas • vyjádření vykání	sekunda	PT 3.7.2.13 3.7.2.47

Předmět: **Ruský jazyk (Další cizí jazyk)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
a vyhledá v ně požadovanou informaci **Psaní** • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• předložkové vazby odlišné od češtiny: по, после • skloňování zájmen кто, что • skloňování podstatných jmen typů магазин, портфель, школа, неделя, фотография v j.č.		

5.4 Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	0	1

Konverzace v anglickém jazyce je vyučována jednu hodinu týdně v sekundě. Zaměřuje se na osvojení základní odborné terminologie pro předměty vyučované metodou CLIL (dějepis, OSZ, geografie, TV, IK) a obecný rozvoj komunikačních dovedností, a to jak v písemné, tak i mluvené podobě. Získané kompetence žáci využijí při výuce CLIL. Předmět současně navazuje na znalosti, které získali žáci v předmětu Anglický jazyk. Výuka probíhá v dělených skupinách v běžných třídách i v učebnách vybavených audiovizuální technikou a přístupem na internet. Vyučující zpracovali tematické okruhy předmětu v sérii pracovních listů, které vznikly v rámci projektu Erasmus+ KA1 Let´s CLIL (reg. číslo 2018-1-CZ01-KA101-047129) a jsou dostupné na OneDrive a webu školy. Pracovní listy mohou učitelé dále upravovat a rozšiřovat.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí pestrou škálu studijních materiálů a pracovních listů k rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby a komunikačních dovedností. Žáci mají možnost využívat odbornou jazykovou učebnu a pracovat s multimediálními výukovými programy a internetem.
- Žáci mohou využít nabídku knižních titulů v anglickém originále.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží a projektů. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.
- Každoročně se žáci mohou zapojit do Evropského dne jazyků, který je pořádán v rámci Erasmus Days.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Všechny pasáže učiva Konverzace v anglickém jazyce lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- novou látku uvádí navázáním na již osvojené učivo a známé pojmy;
- procvičuje znalost gramatiky s důrazem na komunikaci;
- představuje novou slovní zásobu pomocí a rozšiřuje žákovy znalosti z předmětu Anglický jazyk;
- vede žáky k aktivnímu využívání nově osvojených jazykových prostředků a dovedností.
- seznamuje žáky s různými strategiemi učení se anglickému jazyku a způsoby procvičovaní si a rozvíjení jazykových dovedností, především CLIL slovní zásoby;

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- zadává takové úkoly, které vyžadují různé studijní dovednosti a přístupy;
- podporuje žáky v překládání a vyhodnocování různých variant řešení;

- zadává simulaci reálných situací, při kterých žáci uplatní nejen znalosti z anglického jazyka, ale i svůj osobní, kreativní přístup k danému problému;
- vede žáky k tomu, aby u nových jazykových situací a problémů rozpoznali podobnosti se známými situacemi a na základě předchozích zkušeností předvídali možné problémy a navrhli řešení;
- podněcuje žáky k úpravám svých odpovědí na základě nových jazykových znalostí;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá osobní počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako zdroj informací.

Kompetence komunikativní – učitel:

- při práci na hodinách používá anglický jazyk i jako jazyk vyučující, instruktážní
- zadává žákům střídavě různá cvičení k procvičování čtení, psaní, poslechu a mluvení; vede je tak k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;
- předkládá žákům takové anglické texty a poslechy, ve kterých poznají hlavní téma, obsah a myšlenku;
- vede žáky k vyjádření uceleného písemného a ústního sdělení s důrazem na kohezi a koherenci;
- zadává samostatnou písemnou práci, ve které žáci prokážou nejen své jazykové dovednosti, ale také vyjádří svůj názor či postoj k situaci pomocí různých slohových útvarů;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- motivuje svým projevem žáky k vyjadřování se v anglickém jazyce tak, aby jim ostatní rozuměli, aby používali jednoznačná slova a slovní spojení a aby stavěli souvislé, na sebe logicky navazující věty a souvětí;
- vede žáky k tomu, aby prezentovali své sdělení uceleně a srozumitelně a s použitím poznámek tak, aby to nerušilo jejich vystoupení;
- vede žáky k tomu, aby rozlišovali, komu, co a v jaké situaci sdělují, a v závislosti na tom, aby použili vhodné jazykové prostředky.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci pracují samostatně, ve dvojicích či skupinách a mohou tudíž spolupracovat, vzájemně si pomáhat, vyměňovat názory, diskutovat a učit se vzájemnému respektu;
- vede žáky k tomu, aby při neporozumění výrazu si mezi sebou pomáhali, vzájemně komunikovali a využívali slovník;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízká témata z každodenního života;
- slovně povzbuzuje žáky, kteří podceňují své schopnosti, a podporuje jejich sebejistotu;

Kompetence občanské – učitel:

- seznamuje žáky s kulturou jiných států světa a vede je k jejich respektování;
- vede žáky k vyjadřování svých vlastních názorů a pocitů prostřednictvím anglického jazyka a respektu vůči ostatním jedincům a skupinám;
- využívá situační dialogy k diskusi o vztahu mezi osobními zájmy jedince a zájmy širší skupiny;
- vede žáky k tomu, aby se podíleli na tvorbě pravidel potřebných pro různé jazykové aktivity a činnosti, aby daná pravidla dodržovali a případně přijímali důsledky vyplývající z jejich nedodržení;

- zařazuje práci s textem a diskuse na téma ochrana životního prostředí a ekologie, aby žáky seznámil s důležitostí ochrany naší planety.

Kompetence pracovní – učitel:

- poskytne žákům přehled látky, který budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- dává jasné pokyny pro práci v hodině a stanovuje dílčí cíle; žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- zadává žákům úkoly, v nichž se učí naplánovat řešení úkolu a rozdělit jazykovou činnost do jednotlivých kroků vedoucí k výsledku;
- předkládá žákům komplexní jazykové aktivity, ve kterých žáci vybírají z nabídky takové materiály a pomůcky, které nejlépe odpovídají jazykovému úkolu;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat své schopnosti a učí je být realistický při odhadování svých znalostí a schopností;
- klade otázky tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu textu/promluvy, ale aby také zaujali stanovisko k problematice se zvážením všech rizik, která by jejich rozhodnutí mohlo přinést;
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- vede žáky k využívání informačních technologií pro získání informací k jejich dalšímu profesnímu uplatnění.

Kompetence k podnikavosti - učitel

- poskytne žákům přehled látky, který budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- dává jasné pokyny pro práci na hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- po přečtení článku či poslechu ukázky rozhovoru rodilých mluvčích klade otázky k textu tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu, ale zaujali také stanovisko k problematice.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému.
- vede žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- učí žáky získávat, vyhledávat a sdílet informace a digitální obsah v cizím jazyce.
- vede žáky k vytváření svých výstupů v digitálních formátech (procvičování různých slohových útvarů).
- podněcuje žáky, aby si pomocí digitálních technologií zefektivnili a zkvalitnili své učení.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět:

Konverzace v anglickém jazyce

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
Poslech s porozuměním • zachytí konkrétní informace v mluveném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, pokud je vysloven pomaleji a zřetelně • porozumí tématu/obsahu popisu, výkladu a rozhovoru populárně naučného charakteru souvisejícího s osvojovanými tématy **Mluvení** • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká osvojovaných témat • jednoduchým způsobem popíše události a vypráví příběh, přiblíží obsah článku nebo videa • poskytne a zjistí informace týkající se učení, umění, zdravého životního stylu a dalších osvojených témat za použití jednoduchých slovních spojení a vět • krátce pohovoří na osvojené téma podle předem připravené osnovy a za použití obrázků • stručně odůvodní a vysvětlí své názory • vylíčí své reakce, zážitky a zkušenosti související s osvojovanými tématy • zodpoví na jednoduché následné a doplňující otázky k zadanému tématu **Čtení s porozuměním** • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	**Tematické okruhy** • psychologie jako věda • osobnost • psychologie učení • kultura • komunikace • sociologie • socializace • vládci • vojáci • zemědělci • vědci a vynálezci • umělci • informace a informatika • historie počítačů • média a reklama • rizika práce s počítačem • internet a bezpečnost • základy životního prostředí • základy regionální geografie • sport a jeho klasifikace • tělocvičné pojmy a komunikace v TV • hry • zdravý životní styl **Slovní zásoba** • předmět, metody a disciplíny psychologie • definice, struktura a dynamika osobnosti • definice, metody a druhy učení • definice a druhy kultury, média, patologické jevy ve společnosti • definice, druhy a význam komunikace, vybraná témata v rámci sociální komunikace • definice, předmět a funkce sociologie	sekunda	**PT:** 3.7.1.5 3.7.1.8 3.7.1.10 3.7.2.11 3.7.5.13 3.7.6.1

Předmět:

Konverzace v anglickém jazyce

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
• hláskuje slova s obtížnějším pravopisem • najde konkrétní informace v textu populárně naučného charakteru souvisejícího s osvojovanými tématy • porozumí tématu a obsahu textu populárně naučného charakteru souvisejícího s osvojovanými tématy • rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory • odvodí z kontextu pravděpodobný význam neznámých slov v textu **Psaní** • zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají osvojovaných témat • sestaví/napíše krátký jednoduchý popis minulých událostí a zkušeností za použití vět propojených např. spojkami: a, ale, nebo, protože, tak a příslovci: nejdříve, potom, nakonec • jednoduchým způsobem popíše své názory za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami: a, ale, nebo, protože, tak a příslovci: nejdříve, potom, nakonec • odpoví jednoduše písemně s použitím jednoduchých slov • vytvoří krátkou jednoduchou prezentaci populárně naučného charakteru souvisejícího s osvojovanými tématy (např. životopis významné osobnosti, popis uměleckého díla atd.)	• socializace, sociální skupiny, konflikty • formy vlády, demokracie a jiné –kracie; politický systém, volební právo a přijímání zákonů v ČR • zbraně a vojsko • mezníky ve vývoji zemědělství plodiny, nářadí a stroje • vynálezy/vynálezci a objevy/objevitelé (včetně zámořských plaveb), průmysl • umělecké slohy a jejich vybrané charakteristické znaky, umělecká díla • základní IT pojmy, aplikace informatiky v praxi • historie počítačů • média a reklama • psychologická a sociální rizika práce s počítačem, závislost na počítačových hrách, neosobní komunikace, anonymita, negativní a pozitivní vliv sociálních sítí • internet a bezpečnost na internetu, email a bezpečná komunikace • základní pojmy životního prostředí a ekologie, životní prostředí lidské společnosti a měst, trvale udržitelný rozvoj • poloha, členitost, vodstvo, podnebí, fauna a flóra, obyvatelstvo, sídla, hospodářství • sportovní odvětví a disciplíny, sportovci a sportoviště, sportovní vybavení/výstroj • pohybové činnosti, tělocvičné nářadí a náčiní, povely		

Předmět:

Konverzace v anglickém jazyce

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
• vytvoří krátký jednoduchý projekt (např. plakát, prezentaci v Powerpointu, dotazník) populárně naučného charakteru souvisejícího s osvojovanými tématy (např. desatero internetové bezpečnosti, plakát vybízející ke zdravému životnímu stylu)	a instrukce (řeč těla, pohyby, pořadová cvičení) • tradiční a netradiční hry, pravidla • pravidla zdravého životního stylu (pohybová aktivita, životospráva, prevence civilizačních nemocí) **Gramatika** • přítomný čas prostý a průběhový • minulé časy prostý a průběhový • vyjádření budoucnosti will a be going to • vztažné věty • modální slovesa • imperativ • trpný rod **Zvuková podoba jazyka** • výslovnost odborné terminologie, slovní přízvuk		

5.5 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	1	1

Vyučovací obsah předmětu Výchova k občanství vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a zdraví vymezených v RVP pro základní vzdělávání. Výchova k občanství rozvíjí svým širokým záběrem mezipředmětové vztahy s celou řadou předmětů, zejména však s Dějepisem, Zeměpisem a Biologií.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. V oblasti společenskovědního vzdělávání se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomosti k sounáležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu, podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Vzdělávací oblast přispívá k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví. Získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Předmět Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k sebepoznání a poznání druhých lidí, k pochopení vlastního jednání i jednání druhých. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům důležité politické instituce a úřady a seznamuje je s jejich funkcemi a úkoly, včetně činnosti armády. Ukazuje žákům možné způsoby zapojení do občanského života. Učí je respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat zodpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Předmět Výchova k občanství je v prvním a druhém ročníku šestiletého gymnázia vyučován jednu hodinu týdně.

Výuka probíhá většinou v učebnách, žáci se nedělí do skupin. Prostor je věnován praktickým příkladům, vlastní prezentaci žáků, diskusi, zpracování aktuálních informací z médií (tisk, internet, televize), práci s autentickými texty a dokumenty, skupinové práci a žákovským projektům.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je realizována následujícím způsobem:

- Žákům jsou ve výuce zadávány problémové situace a rozšiřující úkoly, které učitel zpracovává např. v podobě pracovních listů. Při plnění nadstandartních úkolů mohou projevit svůj talent i při zpracování např. výtvarnou formou, prezentací, videem apod.

- Učitelé směřují žáky ke studiu rozšiřujících materiálů v různých podobách a literatury.
- V případě zájmu učitelé nabízejí žákům osobní konzultace

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku:

V případě přechodu na distanční vzdělávání učitel přizpůsobí formy práce a obsah učiva věku, možnostem a potřebám žáků. Teoretické učivo lze realizovat v plném rozsahu. Praktické úkoly se přizpůsobí formou, rozsahem a obsahem možnostem distančního vzdělávání.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie plánuje, organizuje a řídí proces učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly; uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí;
- zadává žákům úkoly (referáty a seminární práce), tak aby vyhledávali informace z různých informačních zdrojů – internetu, rozhlasu, televize, odborných časopisů; získané informace žáci třídí, seřazují a prezentují;
- klade žákům otázky o příčinách společenských procesů, společně o nich diskutují a hledají adekvátní odpovědi; vyžaduje, aby je žák zhodnotil a porovnal s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a zformuloval závěry;
- motivuje žáky k plánování činnosti zadáváním dlouhodobějších úkolů s pevně stanoveným termínem odevzdání hotové práce;
- má pozitivní vztah k učení, kriticky zhodnotí výsledky svého učení, plánuje způsoby ke zdokonalení procesu učení.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- využívá simulace situací, ve kterých žáci rozhodují samostatně;
- vnímá nejrůznější problémové situace, promýšlí a plánuje způsob řešení problémů, vyhledává informace vhodné k řešení problémů;
- navozuje problémové úkoly, ve kterých žáci samostatně hledají optimální řešení, případně různé varianty řešení;
- nenechává žáky odradit případným nezdarem, učí je kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí, která jsou schopni obhájit s pocitem zodpovědnosti;
- zadává referáty, seminární práce a projekty, při kterých žáci pátrají po informacích z rozličných zdrojů.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vytváří příležitosti a časový prostor k tomu, aby žáci prezentovali své vlastní názory, obhajovali seminární práce;
- využívá metody diskuse, ve které žáci jasně vyjádří svůj názor a používají jednoznačné, vhodné a srozumitelné argumentace;
- vede žáky k formulaci výstižných názorů v logickém sledu a ke kultivovanému písemnému a ústnímu projevu a ke kvalitní spolupráci s ostatními;
- naslouchá promluvám žáků, snaží se jim porozumět a vhodně na ně reagovat;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální, kompetence občanské – učitel:

- realizuje výuku ve skupinách, při které musí žáci navzájem účinně spolupracovat, naslouchat si, tolerovat názory ostatních, případně utvářet pravidla pozitivní vzájemné spolupráce;
- vede žáky k odpovědnosti za plnění svých povinností tím, že k vyhotovení úkolů poskytne žákům dostatečné informace, v případě potřeby konzultace, ale zároveň ponechává prostor pro samostatné zpracování;
- zadává samostatné práce, referáty a projekty ve dvojicích či skupinách, žáci si musí jednotlivé pracovní kroky mezi sebou rozdělit a zorganizovat;
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů a příjemné pracovní atmosféry, v případě potřeby poskytuje pomoc, je schopen se vcítit do jejich situace, oceňuje zkušenosti žáků, váží si jejich vnitřních hodnot a respektuje je a ke všemu uvedenému vede i své žáky;
- odmítá útlak a hrubé zacházení, je si vědom svých práv a povinností, rozhoduje se zodpovědně podle dané situace a k tomu vede i své žáky;
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, projevuje pozitivní postoj ke kultuře a uměleckým dílům, podporuje ochranu zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti a k tomu vede i své žáky.

Kompetence pracovní – učitel:

- předává informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech;
- vede žáky k cílevědomému a odpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- rozvíjí odborný a osobní potenciál žáka;
- podporuje žákovu iniciativu a tvořivost;
- seznamuje žáky s podstatou a principy podnikání, s realitou tržního prostředí a dalšími faktory;
- vede k vyhledávání a kritickému posouzení příležitostí k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady;
- vede žáky k adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účelnému využívání digitální techniky a aplikací v hodinách občanské výchovy i při přípravě na vyučování;
- učí žáky vyhledávat informace v různých zdrojích, hodnotit jejich pravdivost a použitelnost pro účely společenskovědního vzdělávání;
- využívá ve vyučovacích hodinách různé kancelářské aplikace a vede žáky k dovednosti pomocí těchto aplikací vytvářet texty, tabulky a prezentace;
- učí žáky sdílet digitální materiály;
- vede žáky ke správnému a důslednému citování používaných zdrojů.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Výchova k občanství**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vysvětlí obsah pojmu osobnost • uvědomí si vlastní jedinečnost • chápe pojmy související s osobností člověka • zná svůj typ temperamentu, zamyslí se nad tím, jak se charakter projevuje na jednání člověka • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka • využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí	**Člověk jako jedinec** • rozdíly mezi lidmi (v prožívání a chování) • změny biologické, psychické a sociální • jednotlivá vývojová stadia jedince • sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí, sebeuvědomování, vůle, sebekázeň • temperament, charakter • motivace, zájmy, potřeby, hodnoty • vlohy, schopnosti, dovednosti, inteligence, nadání, talent, genialita, kreativita	prima	INT: 4.3.2.3 4.3.2.19 4.3.2.20
• správně se orientuje ve světě prostřednictvím smyslového poznání	**Psychické procesy a stavy** • vnímání, vjem, smyslové klamy, sociální vnímání a poznávání, všímavost a představivost	prima	

Předmět: **Výchova k občanství**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• uvědomí si, jak city ovlivňují naše poznávání i jednání • využívá zkušenosti získané učením a uchované v paměti • zná pojmy související s psychickými procesy a stavy	• myšlení, řeč, myšlenkové operace, řešení problémů • paměť, pozornost • hra, učení, práce • city, jejich druhy a vlastnosti		
• přiměřeně se vyjadřuje a prosazuje ve svém životě • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení • popíše vhodné způsoby, jak se vyrovnávat s frustrací a stresem • zná nejvhodnější způsoby řešení konfliktů • využívá poznatků psychologie v každodenním životě • ví, že tělesná a duševní stránka jsou úzce propojené • na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi • upevní si pravidla zdravého života	**Člověk v sociálních vztazích** • chování • náročné životní situace (stres a jeho příčiny), konflikty, způsoby řešení životních situací • tělesné, duševní a sociální zdraví, relaxace	prima	INT: 4.3.2.1 4.3.2.2 4.3.2.4 4.3.2.7 4.3.2.10 4.3.2.13 4.3.2.17 4.3.2.21 4.3.2.22
• zná základní ekonomické pojmy a rozumí jim • rozlišuje výrobní a nevýrobní odvětví, výrobní faktory • vyloží podstatu fungování trhu zboží a trhu práce • uvědomí si vzájemné propojení ekonomických subjektů	**Člověk, stát a hospodářství** • základní ekonomické pojmy, dělba práce • výrobní faktory, sjednávání nákupu statků a služeb • trh, nabídka, poptávka, fungování trhu, cena zboží, inflace	prima	

Předmět: **Výchova k občanství**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu • objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny • na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH • popíše vliv inflace na hodnotu peněz			
• zná základní pojmy oblasti práva a rozumí jim • rozliší morální a právní normy • dodržuje právní a etické normy • vysvětlí odlišnost v postihu při porušení práva a morálky • zná systém práva • rozumí pojmu právní vztah • umí rozlišit účastníky právních vztahů – osoby fyzické a právnické • ví, že „neznalost zákona neomlouvá“	**Člověk, stát a právo** • morální a právní normy, následky porušování norem • právní vztah - jeho účastníci, obsah, předmět, právní způsobilost, řád, systém, oblast, odvětví, předpisy, normy	prima	
• objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje • objasní tři nezávislé složky státní moci • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí • uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	**Ústava ČR a její struktura** • moc zákonodárná - volby do Parlamentu ČR, poměrný a většinový systém, poslanecká imunita, legislativní proces • moc výkonná - vláda a prezident, činnost ministerstev • moc soudní - soustava soudů v ČR, spor občanskoprávní a záležitost trestní • základní práva a svobody - Listina základních práv a svobod, ombudsman, prosazování svých práv a respektování práv druhých • politika - politické spektrum v ČR, politické strany, pravice, levice, pluralita, volební kampaň	prima	

Předmět: **Výchova k občanství**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• upevní své znalosti o základních lidských právech a povinnostech • zamýšlí se nad prostředky užívanými ve volebních kampaních • rozlišuje orgány EU a jejich funkce, uvede příklady jejich činnosti • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	• právo v Evropě - orgány EU a jejich funkce		
• uvědomí si obsah pojmu občanství • využívá svá občanská práva a respektuje své občanské povinnosti • podílí se na utváření občanského (veřejného) života • ví, kde se nachází místní obecní úřad, zná jeho činnosti • zná povinnosti úředníků, • uvědomí si, že je součástí Evropy • zná dopady činnosti EU na osobní i občanský život jednotlivce	**Člověk, stát a právo** • občan obce, státu, státní občanství, volební právo, občan Evropské unie	sekunda	PT: 3.7.1.1 3.7.1.2 3.7.1.3
• zná jednotlivá odvětví právního řádu ČR a zná jejich činnost • upevní si znalost základních lidských práv • ví, která práva vyplývají z dědění • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady • ví, co je nepřiměřená obrana • vysvětlí význam autorských práv	• právní řád, odvětví práva, občanskoprávní vztahy, vlastnictví • ochrana majetku, smlouvy, odpovědnost za škodu	sekunda	INT: 4.3.2.14 4.3.2.16

Předmět: **Výchova k občanství**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vyjmenuje příklady preventivních opatření, která slouží k ochraně majetku • rozliší smluvní vztahy • provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky • uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • objasní pojmy, závazky a pohledávky • zdůvodní, kdo a proč je zodpovědný za způsobenou škodu • vcítí se do role poškozeného • přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele, a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí • posoudí význam ochrany lidských práv a svobod			
• chápe význam řádu (pravidel a zákonů) pro fungování společnosti a bezpečný život občanů • zodpovědně přistupuje k vlastnímu jednání s ohledem na možné následky • jedná v souladu s právním řádem • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • v případě potřeby uplatňuje své právo na právní ochranu • rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	• orgány právní ochrany, přestupky a správní řízení, občanské soudní řízení, trestní právo, význam trestů • druhy trestů, příčiny a následky trestné činnosti mladistvých	sekunda	

Předmět: **Výchova k občanství**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• odůvodní účel sankcí, vysvětlí odlišnost mezi sankcí a trestem • rozeznává občanské a trestní soudní řízení • ví, co řeší správní řízení a jak probíhá • ví, čím se zabývá občanské soudní řízení a jak probíhá • zná rozhodčí řízení a průběh trestního řízení • vyjmenovává příklady trestných činů a možných trestů • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • zná pojem presumpce neviny • zná rozdíly mezi trestním stíháním dospělých a mladistvých • pochopí rozdíl mezi základní a plnou trestní odpovědností • přijímá odpovědnost za své jednání			
• zodpovědně přistupuje k zakládání vlastní rodiny • vědomě pozitivním způsobem ovlivňuje atmosféru rodiny • seznámí se s rodinou z pohledu práva, se základními právy a povinnostmi manželů, s vyživovací povinností mezi rodiči a dětmi a mezi manžely navzájem • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství • vyjmenovává formy pomoci, které rodinám nabízí stát • učí se diskusi, kompromisu, řešení problémů • vcítí se do pozice rodičů • zamýšlí se nad různými výchovnými modely a nad chováním dětí a rodičů	**Rodina a právo** • rodina z pohledu práva, rodiče a děti • základní práva a povinnosti manželů, partnerství, náhradní rodinná péče	sekunda	INT: 4.3.2.8 4.3.2.12

Předmět: **Výchova k občanství**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
v kritické situaci, jakou je rozvod • hledá způsoby, které by přispěly ke zvládnutí této obtížné situace			
• pronikl do problematiky hospodaření státu • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • uvádí příklady lidí, kteří potřebují pomoc státu • uvádí, jakými způsoby stát těmto lidem pomáhá • umí vysvětlit, jak funguje pojištění • vysvětlí rozdíl mezi komerční a centrální bankou • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení • uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí • vysvětlí význam úroku placeného a přijatého • uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření	**Člověk, stát a hospodaření** • stát a národní hospodářství, zásahy státu do ekonomiky, státní rozpočet • bankovnictví, peněžní ústavy, možnost podnikání, právní subjekty podnikání, záchytná sociální síť	sekunda	

Předmět: **Výchova k občanství**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi • je seznámen s možností podnikání v ČR • rozumí pojmům – živnostník, obchodní společnosti, živnostenský list, obchodní rejstřík			
• uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání • objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru • definuje globální problémy • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu • vysvětlí pojem ekologie, ekologická stopa • dokáže popsat některé ekologické problémy • je seznámen s problémem neustálého nárůstu počtu obyvatel Země • přijímá zodpovědnost za osud planety a život na ní	**Globální svět** • člověk a příroda, problémy současného světa, válka a ozbrojené konflikty, humanitární pomoc • ohrožené životní prostředí, příliš mnoho lidí	sekunda	INT: 4.3.2.14 4.3.2.16
• přemýšlí a diskutuje o životě, o tom, co je štěstí	**Člověk jako jedinec**	sekunda	

Předmět: **Výchova k občanství**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• zamýšlí se nad sebou samým, svými vlastními zdroji energie, dobré nálady • rozvíjí zdravé sebevědomí, sebedůvěru, sebeúctu • těší se z krásných a šťastných chvilek života • je tolerantní k druhým a jejich představám o štěstí • přijímá sám sebe	• životní plány a cíle, životní perspektiva, smysl života • seberealizace		

5.6 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	2	2

Předmět Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost a přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí žáka a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je především poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Rozvíjí časové a prostorové představy, které umožňují žákům proniknout k pochopení historických dějů a jevů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí, shlukem faktů a konečných závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionálních a místních.

Předmět Dějepis integruje průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Občan a demokratická společnost, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost, která zahrnuje i vzdělávací obor Dějepis, navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy daného oboru se promítají do jiných oborů a mají vazbu zejména na jejich společenskovědní části (Zeměpis, Výchova k občanství).

Dějepis má v prvním a druhém ročníku šestiletého gymnázia časovou dotaci dvě vyučovací hodiny týdně. Výuka probíhá většinou v učebnách a je doplňována tematickými historickými exkurzemi (např. Muzeum Komenského v Přerově).

Dějepis je předmět s převahou teoretického vzdělávání. Hodnocení vychází z pravidel hodnocení žáků zakotvených ve Školním řádu GJB a SPgŠ. Hodnocení probíhá formou kontrolních písemných prací, ústního zkoušení před třídou, dalších prací žáků (např. eseje), dalších ústních zkoušek (např. orientační otázky a odpovědi, referáty, prezentace).

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

- žákům jsou ve výuce zadávány rozšiřující úkoly a problémové otázky rozvíjející kritické myšlení, učitelé zařazují do výuky rozšiřující učivo, které je určeno pro nadané žáky. Rozšiřující učivo je zvoleno tak, aby odpovídalo kognitivním schopnostem žáků nižšího stupně gymnázia. Učitelé u nadaných žáků kladou důraz na schopnost argumentace a podporu diskuse;
- žákům je umožněn přístup k odborné literatuře a odborným časopisům, kterými disponuje školní knihovna. Z literatury a časopisů jsou voleny části, které odpovídají rozumovým možnostem žáků.
- učitelé žáky odkazují na další odbornou historickou literaturu odpovídající jejich věku, historické dokumenty a digitální materiály. Učitelé nadané žáky seznamují s historickými prameny. Pod vedením vyučujících se snaží prameny studovat, rozebírat a interpretovat.

- učitelé motivují žáky k zapojení do soutěží s dějepisnou tematikou (např. Dějepisná olympiáda) a individuálně jim pomáhají s přípravou na soutěže;
- nadaným žákům učitelé ve větší míře nabízí ke studiu témata regionální historie. V tomto případě kooperují učitelé dějepisu a výchovy k občanství;
- učitelé poskytují žákům individuální konzultace.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku:

Vzhledem k převážně teoretickému zaměření předmětu lze celý obsah učiva realizovat plnohodnotně v rámci distančního vzdělávání. Vyučující upraví metody a formy práce adaptované na podmínky distanční výuky a odpovídající možnostem žáků nižšího stupně gymnázia. Dějepisné exkurze, které jsou pouze doporučené, se realizují podle stávajících epidemiologických a hygienických opatření.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- předkládá žákům učební okruhy v historickém kontextu;
- vede žáky k tomu, aby vyhledávali informace o probíraném učivu a třídili je podle zadaných úkolů a třídili informace o probíraném učivu podle zadaných úkolů;
- seznamuje žáky s obecně používanými znaky, termíny a symboly v dějepisu a dává je do vzájemných souvislostí.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- předkládá žákům společenské problémy v jejich vývoji;
- při řešení problémů ukazuje paralely s historií;
- posuzuje řešení žáků z nejrůznějších hledisek.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vyžaduje, aby žáci souvisle a výstižně formulovali své názory na společenské dění a historický vývoj;
- vede žáky ke schopnosti pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- předkládá žákům význam týmové práce a postavení samostatné práce;
- vyžaduje po žácích, aby diskutovali;
- učí žáky hájit svá stanoviska a názory.

Kompetence občanské – učitel:

- předkládá žákům základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy;
- učitel vede žáky k respektování přesvědčení druhých lidí a učí je vážit si jejich vnitřních hodnot;
- učitel nachází s žáky nenásilné cesty k řešení konfliktů;
- učitel vede žáky k poznání naší kulturní tradice a historického dědictví a vede je k potřebě ctít je a chránit.

Kompetence pracovní – učitel:

- pomáhá žákům nacházet způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj;

- rozvíjí samostatné myšlení žáků a vede je k nacházení nových řešení;
- vede je k uplatnění aktivního přístupu a vlastní iniciativy.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k účelnému využívání digitální techniky a aplikací v hodinách dějepisu i při přípravě na vyučování;
- učí žáky vyhledávat historické informace v různých digitálních zdrojích, kriticky je posuzovat a reflektovat rizika jejich používání;
- pro potřeby CLILové výuky vede žáky vyhledávat informace v anglickém jazyku;
- zařazuje do výuky úkoly při kterých žáci vytváří za pomoci počítačových aplikací digitální materiály s dějepisným obsahem (texty, tabulky, prezentace apod.) a následně je ve výuce využívají;
- vede žáky ke správnému citování digitálních zdrojů;
- učí žáky ukládat si získané informace pro jejich opětovné používání pomocí počítačových aplikací.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• orientuje se v pravěkých dějinách a ve vývoji člověka • jmenuje a oceňuje významné pravěké památky	• Opakování – pravěk a starověk	prima	PT: 3.7.2.34 3.7.2.35 3.7.2.49
• orientuje se ve vývoji starověkých civilizací • uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací pro současnou společnost	• Opakování – středověk	prima	
• konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus na příkladech z evropských dějin • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	• Evropa v 17. a 18. století – historie a státní zřízení ve Francii, Anglii, Rusku, Prusku, Polsku a habsburské monarchii	prima	PT: 3.7.3.27
• rozpozná základní rysy baroka, uvede jeho představitele a příklady významných kulturních památek • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	• barokní kultura • český stát po třicetileté válce	prima	PT: 3.7.3.27 3.7.3.28 3.7.3.29

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vytkne a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	• osvícenství • Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět • vznik USA • industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka • kulturní vývoj 1. poloviny 19. století	prima	PT: 3.7.1.6 3.7.1.15 3.7.3.27
• porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	• národní hnutí velkých a malých národů • utváření novodobého českého národa • vývoj habsburské monarchie v 1. polovině 19. století • revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů • politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	prima	PT: 3.7.1.6 3.7.1.11 3.7.1.15 3.7.3.24 3.7.3.27 3.7.3.29 3.7.3.30
• vysvětlí příčiny rozdílného tempa ve vývoji modernizace Evropy a r a důsledky, ke kterým nerovnoměrnost vývoje vedla • charakterizuje soupeření mezi velmocemi • vymezí význam kolonií	• vývoj velmocí v 2. polovině 19. století • vývoj habsburské monarchie a českých zemí v 2. polovině 19. století • kulturní rozrůzněnost doby • konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	prima	PT: 3.7.3.7 3.7.3.7 3.7.3.18 3.7.3.24 3.7.3.27 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30 3.7.3.31
• charakterizuje 1. světovou válku, popíše sociální hospodářské i politické důsledky války • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve válce a jeho důsledky	• příčiny, vznik a průběh 1. světové války, politické, sociální a kulturní důsledky • ruské revoluce • české země v době 1. světové války, I. odboj • vznik Československa	prima	PT: 3.7.3.27 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.31

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy a příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět • na příkladech vyloží antisemitismus a rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • zhodnotí význam masové kultury	• nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech • totalitní systémy – komunismus, fašismus a nacismus a důsledky pro Československo a svět • kultura 1. poloviny 20. století	sekunda	PT: 3.7.1.7 3.7.1.8 3.7.1.12 3.7.2.34 3.7.2.35 3.7.3.7 3.7.3.24 3.7.3.27 3.7.3.28
• zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	• hospodářsko-politický vývoj Československa ve 20. a 30. letech • sociální a národnostní problémy Československa • kulturní vývoj Československa ve 20. a 30. letech	sekunda	PT: 3.7.1.7 3.7.1.10 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30
• charakterizuje 2. světovou válku, vysvětlí její sociální hospodářské a politické důsledky • vysvětlí vývoj českých zemí v období protektorátu, objasní roli II. odboje	• druhá světová válka, holocaust • situace v našich zemích během druhé světové války, domácí a zahraniční odboj • politické, mocenské a ekonomické důsledky války	sekunda	PT: 3.7.3.29 3.7.4.4 3.7.4.18 3.7.6.31
• vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa • uvede příklady střetávání obou bloků • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • vnitřní situace zemí východního bloku (na vybraných příkladech srovnání se zeměmi západní Evropy západních zemí) • problémy současnosti • věda, technika a vzdělávání jako faktory vývoje; sport a zábava	sekunda	PT: 3.7.1.7 3.7.1.12 3.7.3.9 3.7.3.16 3.7.3.19 3.7.3.27 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30 3.7.4.4 3.7.4.6 3.7.6.2 3.7.6.27 3.7.6.31

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • vývoj Československa od roku1945 do roku1989		
• popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech	• pád komunistických režimů a jeho důsledky • sjednocující se Evropa a její postavení v globálním světě • vznik České republiky a její postavení v Evropě	sekunda	PT: 3.7.1.7 3.7.1.8 3.7.1.10 3.7.3.1 3.7.3.2 3.7.3.7 3.7.3.27 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30 3.7.3.31

5.7 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	4	4

Matematika vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Je vyučována na nižším stupni šestiletého studia po celé dva roky s celkovou časovou dotací, která je tabelovaná v učebních plánech. Výuka probíhá výhradně ve třídách.

Předmět rozvíjí logické, abstraktní a analytické myšlení žáků, ale také paměť. Vede je k myšlenkové samostatnosti, přispívá k jejich celkovému intelektuálnímu rozvoji a vede je ke srozumitelné a věcné argumentaci. V celém procesu je kladen důraz na komunikaci. Matematika žáka učí umění vyjádřit myšlenku, umět vysvětlit matematický problém, umět oponovat. Těžiště výuky spočívá v aktivním si osvojování strategie řešení úloh a problémů, v pěstování schopnosti aplikace. Jednotlivé činnosti ve vyučovacích hodinách jsou směřovány k podněcování zájmu o sebepoznávání – zda je žák schopen logického nebo mechanického myšlení, zda má prostorovou představivost.

Matematika v návaznosti na 7. ročník ZŠ vytváří prostřednictvím postupného osvojování matematických pojmů, útvarů, operací a znaků předpoklady pro porozumění kvantitativním a prostorovým vztahům. Žáci získávají dovednost efektivně provádět operace s čísly (včetně užití kapesního kalkulátoru), poznávají důvody pro rozšiřování číselných oborů, učí se korektně a obratně upravovat číselné i algebraické výrazy, řešit lineární rovnice a nerovnice a jejich soustavy.

Výuka matematiky výrazně ovlivňuje rozvoj abstraktního a exaktního myšlení žáků, učí logickému a kritickému usuzování; vede k členitějšímu pohledu na skutečnost a ke kázni ve vyjadřování. Specifickým způsobem přispívá k formování volních a charakterových rysů osobnosti, jako jsou přesnost, vytrvalost, důslednost, a vytváří tak předpoklady pro porozumění a řešení praktických situací. Proto je nezastupitelná jako základ studia všech oborů. Učí pamatovat si pouze nejpotřebnější informace a ostatní si odvodit. Neméně významným aspektem je rozvoj geometrické představivosti jak v rovině, tak i v prostoru.

Během studia žáci získají základní informace ze všech moderních partií matematiky. Důraz je kladen na komplexnost jak mezi jednotlivými matematickými partiemi, tak i ostatními přírodovědnými obory, ale také na užití matematického aparátu v ostatních vědních disciplínách i v běžném životě.

Žáci jsou průběžně hodnoceni především písemnou formou, dvakrát za pololetí vypracují souhrnnou (čtvrtletní) písemnou práci, které je věnována jedna vyučovací hodina. Ve druhém pololetí čtvrtého ročníku mohou být dvě práce nahrazeny jedinou. Na opravu a rozbor písemné práce je vyčleněna rovněž jedna vyučovací hodina. V kompetenci vyučujícího je zavedení bodové škály s následným přiřazením klasifikace dle Školního řádu.

Předmět realizuje průřezové téma Osobnostní rozvoj.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí zadání nadstandardních úloh, postupů řešení a problémových úloh (učebnice, sbírky úloh, archiv soutěží a olympiád…).
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo nebo využít alternativní metody řešení matematických problémů.
- Učitel motivuje žáky k zapojení do matematických soutěží a Matematické olympiády. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace k další přípravě na soutěžích.
- Učitel nabízí žákům možnost individuálních konzultací týkajících se problematiky v rámci předmětu, o kterou projeví žák zájem.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

V rámci distanční výuky lze realizovat všechny tematické celky z matematiky, kromě tematického celku Množiny bodů daných vlastností, který by musel být výrazněji redukován na základní poznatky s možností doplnění tohoto učiva v pozdějším období. V případě, že nebude možné tematický celek Množiny bodů daných vlastností možné odučit v daném ročníku, lze ho vyměnit s jiným tematickým celkem z vyššího ročníku.

Při přechodu na distanční výuku odpadá povinnost psát souhrnné (čtvrtletní) práce. Vyučující kompenzují chybějící klasifikaci z těchto prací on-line zkoušením a on-line testy.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- prokládá výklad názornými příklady;
- zařazuje do vyučování práci s chybou, vede žáky k odhalení záměrných chyb;
- vhodně zadává domácí úkoly a pomocí nich umožňuje žákům kontrolovat vlastní úspěšnost;
- hodnotí průběžně výsledky práce žáka, a tím vyvolá sebereflexi žáka: žák sám hodnotí svou práci a její výsledky, ujasní si obtíže i rezervy své přípravy.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vhodně volí úlohy, které lze algoritmizovat;
- společně s žáky vytváří algoritmy řešení, které potom slouží jako pomůcka k řešení úloh obdobných;
- upozorňuje žáky na chyby, kterých se při práci mohou dopustit, a ukazuje jim metody odstranění – systematičnost a zkouška;
- nechá žáky opravit chybný krok v jiném způsobu řešení;
- vede žáky k využívání náčrtků při řešení úloh;
- hledá s žáky různé metody řešení související s různými oblastmi matematiky (např. geometrické a algebraické řešení – řešení trojúhelníku, analytická geometrie a planimetrie nebo stereometrie);
- s žáky odvozuje vzorce a zařazuje práci s přehledy vzorců.

Kompetence komunikativní – učitel:

- nutí žáky komentovat svůj postup při řešení úloh u tabule;
- vede žáky, aby vysvětlili svoji strukturu řešení a jasně formulovali závěr;
- klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací jak v písemném, tak v mluveném projevu.

Kompetence sociální a personální, kompetence občanská – učitel:

- vede diskusi při řešení úlohy a dbá na respektování názorů i nesprávných;
- oceňuje žáky, kteří se dovedou dotázat na nejasnost či problém;
- podporuje vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh;
- nutí žáky uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu.

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky k pečlivosti a systematické práci;
- učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli;
- vede žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce;

Kompetence digitální – učitel:

- vytváří situace, ve kterých žákům napomůže využití digitálních technologií k efektivnímu řešení matematického problému
- vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- vede žáka k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje jej s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- vede žáka k využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- upozorní žáka na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- učí žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• užívá vztahy pro počítání s mocninami s přirozeným i celým mocnitelem, zapíše číslo v desítkové soustavě ve tvaru $a.10^n$, užívá vztahy pro počítání s mocninami s racionálním mocnitelem • pochopí algebraický i geometrický význam Pythagorovy věty • vypočte tělesovou úhlopříčku kvádru a krychle • řeší složitější úlohy na Pythagorovu větu	• operace s mocninami s přirozeným a celým mocnitelem, • určování třetích a vyšších mocnin pomocí kalkulátoru, geometrické sestrojování odmocnin, zápis čísel pomocí mocnin deseti • Pythagorova věta	prima	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• sestrojí úsečku určenou druhou odmocninou • používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku			
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, • sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • dělí mnohočlen jednočlenem, dvojčlenem	• jednočlen, mnohočlen, • součet, rozdíl, součin, podíl mnohočlenů, • hodnota výrazu, • rozklad na součin, • užití vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$ $a^2 - b^2$	prima	
• formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	• lineární rovnice o jedné neznámé	prima	
• zná druhy intervalů v oboru reálných čísel, orientuje se na číselné ose, řeší jednoduché lineární nerovnice o jedné neznámé a jejich soustavy, znázorní graficky řešení nerovnice	• druhy intervalů a jejich zobrazení na číselné ose, řešení lineární nerovnice o jedné neznámé, soustavy nerovnic o jedné neznámé	prima	
• analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• řešení reálně zadaných slovních úloh z praxe	prima	
• provádí jednoduchá statistická šetření, zapisuje výsledky formou tabulky nebo je vyjadřuje diagramem, určí modus, medián, aritmetický průměr, čte tabulky, grafy a umí je interpretovat v praxi • žák vyhodnocuje a porovnává soubory dat, prezentuje a interpretuje výsledky i za pomoci digitálních technologií • používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku	• statistický soubor, šetření, jednotka, znak, četnost, aritmetický průměr, medián, modus, diagramy – sloupkový, kruhový, histogram	prima	PT: 3.7.2.49

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• Thaletova věta	prima	
• načrtne a sestrojí rovinné útvary • žák načrtne a sestrojí rovinné útvary, účelně používá geometrický software	• vzájemná poloha kružnic, konstrukce tečny ke kružnici v bodě a z bodu, • složitější konstrukční úlohy, • kruhová výseč, úseč, mezikruží	prima	
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• výpočty objemů a povrchů válce	prima	
• načrtne a sestrojí sítě základních těles	• síť válce a dalších kolmých hranolů	prima	
• analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• úlohy konstrukční a početní geometrie	prima	
• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• řešení početních hlavolamů a hříček	prima	PT: 3.7.2.49
• řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů	prima	
• orientuje se v Tabulkách pro základní školu	• práce s tabulkami pro základní školu	prima	
• užívá vztahy pro počítání s mocninami s racionálním mocnitelem	• operace s mocninami s racionálním mocnitelem, částečné odmocňování, usměrňování zlomků	sekunda	
• určí hodnotu lomeného výrazu, matematizuje jednoduché reálné situace • krátí, rozšiřuje lomený výraz • určí podmínky lomeného výrazu • sčítá, odčítá, násobí, dělí lomené výrazy • upravuje složený lomený výraz	• úpravy lomených výrazů • úpravy vzorců	sekunda	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• soustavy rovnic o dvou neznámých, lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	sekunda	
• analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• řešení reálně zadaných slovních úloh z praxe	sekunda	PT: 3.7.2.49
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• shrnutí poznatků o funkcích • příklady funkcí – lineární, kvadratická, nepřímá úměrnost	sekunda	
• načrtne a sestrojí rovinné útvary • žák načrtne a sestrojí rovinné útvary, účelně používá geometrický software	• složitější konstrukční úlohy,	sekunda	
• užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• věty o shodnosti trojúhelníků, • podobnost trojúhelníků	sekunda	
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• výpočty objemů a povrchů koule, jehlanu, kužele • výpočty objemů a povrchu složených těles	sekunda	
• řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí • žák načrtne a sestrojí rovinné útvary, účelně používá geometrický software	• vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů	sekunda	
• zná definice goniometrických funkcí v pravoúhlém trojúhelníku a umí je aplikovat na úlohy z praxe	• podobnost trojúhelníků, goniometrické funkce sinus, kosinus, tangens, kotangens, určování hodnot na kalkulátoru	sekunda	
• vypočítá úrok, jistinu při dané úrokové míře, provádí jednoduché, složené a kombinované úrokování.	• úrok, jistina, úroková doba, míra, • řešení slovních úloh z praxe	sekunda	PT: 3.7.2.49
• orientuje se v Tabulkách pro základní školu	• práce s tabulkami pro základní školu	sekunda	

5.8 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	2	2

Předmět pokrývá vzdělávací oblast *Informatika* podle požadavků uvedených v RVP ZV, vychází z tematického okruhu Využití digitálních technologií vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce (RVP ZV)*, ze které také čerpá část hodinové dotace. Dále uvádí probíraná témata do souvislostí s tématy probíranými v dalších vyučovacích předmětech a rozvíjí tím mezipředmětové vztahy.

Předmět je zařazen do prvního a druhého ročníku šestiletého studia s hodinovou dotací podle výše uvedené tabulky. Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem žáků **17**.

V oblasti Informační a komunikační technologie se předmět zaměřuje na rozvoj informatického myšlení a porozumění základním principům digitálních technologií. Žáci získávají prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů, hledání a nalézání jejich optimálního řešení. Získávají dovednost orientovat se a pracovat s informacemi v oblasti jejich získávání, třídění, aktualizace a ukládání. Na základě pochopení funkce digitální techniky porozumí zákonitostem digitálního světa, ve kterém se budou umět efektivně, bezpečně a eticky pohybovat.

Z oblasti Člověk a svět práce integruje okruh Využití digitálních technologií. Zařazený okruh vede žáky k praktickým pracovním dovednostem a návykům s výpočetní technikou, přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků, k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce. Vede žáky k ovládání a využití moderní digitální techniky a technologií. V rozpracování obsahu předmětu jsou výstupy vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* RVP ZV označeny kódem integrace INT a využitá průřezová témata kódem PT.

Část výuky tvoří nácvik psaní hmatovou metodou na klávesnici počítačů a zvyšování přesnosti a rychlosti psaní. Výuka je zařazena průběžně do obou ročníků studia (tak, aby u žáků došlo k dostatečnému upevnění ergonomických zásad psaní a automatizaci hmatů), vede žáka k cílevědomosti, soustředění, vytrvalosti a smyslu pro přesnou práci. Procvičování a kontrole je věnována zpravidla část vyučovací hodiny, ve které jsou žáci schopni udržet koncentraci a přesnost psaní. Učitel vede žáky ke krátké ale pravidelné domácí přípravě.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- vyučující ponechává žákovi prostor k nadstandardní vlastní tvořivé činnosti;
- v rámci výuky psaní hmatovou metodou mají žáci možnost využívat další cvičení v anglickém a německém jazyce;
- vyučující využívá talentu žáka k pomoci ostatním žákům v rámci výuky (např. praktické činnosti)
- vyučující motivuje žáky k zapojení do soutěží, souvisejících s předmětem (programování, fotosoutěže, soutěže v práci s aplikačním software, robotika, soutěže multimediálního charakteru atd.);
- žák má možnost využívat individuální konzultace u vyučujících.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Většinu teoretického učiva je možné odučit distančně. Žáci používají ke komunikaci školní email, MS Teams nebo další aplikace pro online výuku a zadávání a odevzdávání úkolů.

V případě praktické činnosti je podle možností využíván takový software, který je žákům dostupný na jejich domácích výpočetních zařízeních.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- předkládá žákovi informace v různých formách a vede ho ke zpracovávání a vyhodnocování informací a uvědomění si významového jádra sdělení;
- vede žáka k vytváření vlastního poznámkového aparátu, aktivnímu využívání internetu pro hledání informací k dané problematice, k využití kontextové nápovědy software;
- aktivně zapojuje žáka do vyhledávání informací, sledování novinek v oblasti a informování ostatních žáků.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vede žáka k samostatnému řešení problémových situací při práci s hardwarem a softwarem;
- vede žáka k nacházení různých řešení, k vyhledávání již známých řešení v dostupných zdrojích informací, výběru toho nejvhodnějšího a jejich aplikaci na vzniklou situaci;
- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- podporuje vzájemnou pomoc a kooperaci žáků při řešení daných úkolů;
- pomáhá se stanovením postupných cílů při řešení složitějších úkolů.

Kompetence komunikativní – učitel:

- podporuje práci ve skupinách s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci;
- vede žáka ke stručnému, jasnému a logickému vyjadřování, respektu k názorům druhého;
- podporuje smysluplné a účelné využívání všech dostupných elektronických komunikačních prostředků s důrazem na využití osobní živé komunikace;
- klade důraz na analýzu vhodnosti a účelnosti použití různých komunikačních nástrojů a kanálů v konkrétních situacích.
- vede žáka k rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, k jeho obhajování pomocí věcných argumentů

Kompetence sociální – učitel:

- vede žáka k vyjadřování jeho myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu, úctě a toleranci;
- vytváří příležitosti a situace vedoucí ke komunikaci mezi žáky;
- aktivně rozvíjí sociální cítění žáka, vytváří atmosféru přátelství, apeluje na kladné osobnostní rysy;
- osobním příkladem buduje povědomí o správných normách společenského chování a vystupování.

Kompetence občanské - učitel:

- na příkladech působení prvků z oblasti informatiky na společnost pomáhá žákovi pochopit základní pravidla zapojení jedince do jejího chodu;
- budí zájem žáka o kritické hodnocení jednotlivých řešení problémů z oblasti informatiky ve společnosti, oceňování dobrých a užitečných řešení a motivuje žáka k aktivnímu zapojení se vlastní tvorbou;
- využívá vysvětlované problematiky k formování racionálního a angažovaného postoje k vědě, technice, společnosti, přírodě a ochraně života, přírody a zdraví.

Kompetence pracovní - učitel:

- nabízí žákovi příklady využití digitálních technologií a výpočetní techniky v různých oborech lidské činnosti, a tím přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáka;
- cíleně zaměřuje činnosti na praktické pracovní dovednosti s výpočetní technikou;
- vede žáka k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci s výpočetní a digitální technikou.

Kompetence digitální – učitel:

Vede žáka

- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce;
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace;
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje;
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci;
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech;
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem;
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Informatika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• píše hmatovou metodou všemi deseti prsty na klávesnici počítače	• ergonomické zásady psaní • nácvik psaní hmatovou metodou • upevňování hmatové techniky a zrychlování psaní	prima sekunda	
• dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	• hygiena a ochrana zdraví při práci s digitální technikou, první pomoc	prima sekunda	
• vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; • správně se přihlašuje ve školní síti • využívá dostupné školní informační zdroje a techniku • pracuje s informacemi a softwarovým vybavením ve školní síti v souladu se školním řádem a provozními řády, využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie • respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá výpočetní techniku v souladu s pravidly	**Seznámení s prostředím** • informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, • popis školní sítě, přihlašování • služby informačních systémů školy – web, e-mail, osobní úložiště, výukové materiály, rozvrh, suplování, klasifikace, síťová tiskárna/kopírka • školní řád, provozní řád UVT a Počítačové sítě	prima sekunda	
• popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; • diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě • ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	**Digitální technologie** • hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; • operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací;	prima	INT: 4.3.1.6

Předmět: **Informatika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• fungování nových technologií kolem žáka		
• vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; • uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	• počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; • web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; • princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva		
• poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	• řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení		
• dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení • ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	• bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; • zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, • dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat • digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, • fungování a algoritmy sociálních sítí"		
• propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení • pracuje uživatelsky s mobilními technologiemi	• digitální technologie – bezdrátové (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GSM, norma IEEE 802.11b) • vzájemná komunikace zařízení (synchronizace s PC)	prima	INT: 4.3.1.7
	• mobilní telefony		INT: 4.3.1.6

Předmět: **Informatika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• mobilní služby – operátoři, tarify, hlasová a datová komunikace • navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování		4.3.1.9
• získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	**Data, informace** • data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat • kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; • standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity	prima	
• uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové podobě	**Textový editor** • základy práce s dokumenty • základní typografická pravidla • formátování písma, odstavce a stránky • odrážky, číslování, tabulátory • styly • záhlaví, zápatí, číslování stránek, vložení objektů	prima	PT: 3.7.6.7
• pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod zábava • zpracuje na uživatelské úrovni grafické a hlasové informace získané mobilní digitální technikou • bezpečným způsobem sdílí upravené zvukové a obrazové záznamy	**Počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací** • získávání, přenos, střih, úprava a ukládání fotografií, zvuku a videozáznamu • sdílení multimediálních záznamů, soukromí a bezpečnost při sdílení	prima	INT: 4.3.1.8 PT: 3.7.6.7
• vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů"	**Informační systémy** • informace, hodnota a relevance informací, metody a nástroje jejich ověřování • informační zdroje, média • manipulativní reklama a informace	sekunda	PT: 3.7.6.1 3.7.6.2 3.7.6.3 INT: 4.3.2.15

Předmět: **Informatika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat • vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu"	• účel informačních systémů a jejich role ve společnosti • hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, • vizualizace dat; odhad závislostí • návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, • pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel"		
• vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; • vyhledá chybu v modelu a opraví ji	**Modelování:** • schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; • základní grafové úlohy	sekunda	
• po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	**Algoritmizace a programování** • algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	sekunda	
• v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří	• programování: nástroje programovacího prostředí,		

Předmět: **Informatika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné • tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora		
• ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu"		

5.9 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	1	1

Samostatný vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis (Geografie) v RVP ZV. Je vyučován na nižším stupni šestiletého studia po celé dva roky s celkovou časovou dotací, která je tabelovaná v učebních plánech.

Integruje také tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a sociálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Zeměpis se realizuje také v úzké koordinaci s dalšími předměty – Biologie, Chemie, Fyzika, Informatika a tento komplexní přístup Zeměpisu naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných tematických souvislostí a s více zdroji informací.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi. Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti, o státech světa a současných globálních problémech lidstva.

V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a orientují se v nich. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů.

Zeměpis umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, umožňuje uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi, vztah lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Výraznou součástí výuky je podpora účasti žáků na všech soutěžích se zaměřením na zeměpis.

V rámci výuky je doporučeno zařadit v rámci učiva „cvičení a pozorování v terénu místní krajiny“ terénní cvičení, které podpoří porozumění probírané látky.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky je zařazováno rozšiřující učivo v podobě práce s externími zdroji informací (ČSÚ), jejich vyhledávání a zpracování s uplatňováním prvků kritického myšlení.
- Talentovaní žáci mají možnost zapojovat se do zeměpisných soutěží (zeměpisná olympiáda, Eurorebus…).
- Předmět realizuje průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova).

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku je redukován rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Práce v terénu a orientace v mapách je nahrazena seminární prací a digitálními prostředky, které zahrnují teoretické poznatky k práci s mapou, orientaci v terénu, práci s buzolou, práci s kompasem a GPS systémy.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- klade důraz na pozitivní myšlení žáka, na pozitivní motivaci a podporuje u žáka zájem o zeměpis;
- vytváří prostor a organizuje proces učení tak, aby měl žák možnost vyhledávat z různých zdrojů, vede k posuzování informací z různých úhlů pohledu, seznamuje s různými zdroji informací (odborná literatura, časopisy, internet, zprávy v médiích, atlasy atd.);
- střídá různé metody a formy práce, poskytuje žákovi prostor pro samostatnou práci i práci ve skupinách, zadává žákovi pracovní listy a různé typy map včetně slepých;
- pomáhá žákovi s procesem plánování, klade důraz na sebehodnocení a vede k zodpovědnosti.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- podněcuje vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci;
- předkládá k řešení různé problémové situace, vede ke vnímání situací, řeší, diskutuje, navrhuje a konzultuje řešení (např. chování k přírodě a k ochraně ŽP, třídění odpadů);
- vede k prezentaci výsledků formou referátů a samostatných prací;
- vytváří s žáky hypotézy k problému či úkolu, žáci je ověřují praktickou činností, řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřují správnost řešení problémů, odpovídají na otázky, usiluje se svými žáky o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů, vyvozují společně patřičné závěry;
- pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, žáci o nich diskutují a hledají vhodné způsoby řešení problémů;
- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve světě, ti pak z něj vyvozují závěry.

Kompetence komunikativní – učitel:

- umožní žákovi vyjádřit své myšlenky jak ústně, tak i písemně;
- vede k přesnému a logickému vyjadřování, ke správnému vyhodnocování čteného textu a zpráv z médií;
- nabízí dostatek příležitostí ke zpracování témat s následnou prezentací (referáty, prezentace atd.);
- řídí diskusi, společně se žáky stanovuje pravidla diskuse;
- zařazuje práci na PC, využívá internetu.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- zadává úkoly, řídí rozdělení rolí ve skupině, motivuje k práci ve skupině, oceňuje vykonanou práci podle předem stanovených kritérií;
- vede žáky k vytvoření pravidel chování ve skupině a jejich respektování (referát);
- vede k sebehodnocení a k sebereflexi;
- vnáší pozitivní atmosféru do procesu výuky.

Kompetence občanské – učitel:

- seznamuje žáky s principy parlamentní demokracie a principy právních systémů různých zemí světa;
- učí je respektovat kulturní a historické dědictví předků (exkurze, naukové programy);
- učí žáky aktivně se zapojovat do problémů týkajících se ochrany přírody;
- dbá na dodržování stanovených pravidel, dává prostor pro podloženou argumentaci, sám je příkladem.

Kompetence pracovní – učitel:

- učí žáky využívat znalostí a zkušeností získané v předmětu Zeměpis k vlastnímu rozvoji a přípravě na budoucí povolání, vede ke schopnosti orientovat se v terénu;
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě;
- uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.

Kompetence digitální – učitel:

- seznamuje žáky s digitálními technologiemi a jejich využití v Zeměpisu;
- učí žáky aktivně získávat, vyhledávat a kriticky posuzovat data, informace a digitální obsah;
- seznamuje žáky s významem digitálních technologií pro lidskou společnost;
- diskutuje s žáky o důležitosti médií ve světě a v současné společnosti;
- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií
- seznamuje žáky s různými možnostmi, jak zpracovávat výsledky práce s digitalizovaným geografickým materiálem;
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich zodpovědné chování a jednání v digitálním světě

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Zeměpis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovná a hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	**Regiony světa** • Dělení světa na světadíly a makroregiony • Obecná charakteristika jednotlivých světadílů a makroregionů o Přírodní charakteristika o Socioekonomická charakteristika	prima	PT: 3.7.3.9, 3.7.3.10, 3.7.3.14, 3.7.3.3, 3.7.3.5, 3.7.3.19, 3.7.5.7, 3.7.5.8
• porovnává polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry Evropy • porovná regiony Evropy • zhodnotí postavení Evropy ve světě	**Zeměpis Evropy** • poloha, členitost pobřeží • přírodní poměry • obyvatelstvo • hospodářství • politické poměry • charakteristika vybraných regionů	prima	PT: 3.7.3.24, 3.7.3.26, 3.7.3.7, 3.7.1.12, 3.7.2.34, 3.7.2.35, 3.7.2.37, 3.7.3.25 3.7.5.6, 3.7.5.18

• porovná státy Evropy a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků	○ Západní Evropa ○ Severní Evropa ○ Jižní Evropa ○ Východní Evropa ○ Jihovýchodní Evropa ○ Střední Evropa • Integrační uskupení Evropy		
• hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu • rozlišuje úlohu výroby, obchodu, služeb, uvede příklady jejich součinnosti	**Česká republika** • zeměpisná poloha a rozloha, členitost • přírodní poměry a zdroje • obyvatelstvo a sídla • hospodářství • hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě • životní prostředí	sekunda	PT: 3.7.3.26, 3.7.3.3, 3.7.3.7, 3.7.3.9, 3.7.3.10, 3.7.3.14, 3.7.3.19, 3.7.5.15, 3.7.5.16, 3.7.5.17, 3.7.1.11, 3.7.1.12, 3.7.2.34, 3.7.2.35, 3.7.2.37, 3.7.5.6, 3.7.5.18
• lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	• regiony České republiky • orientace na mapě ČR • sousední státy • přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	sekunda	
• uvádí účast a působnost ČR ve světových mezinárodních a národních institucích, organizacích a integracích států	• členství ČR ve světových organizacích	sekunda	PT: 3.7.3.19,
• vymezí a lokalizuje místní region podle bydliště nebo školy • hodnotí jeho přírodní, hospodářské a kulturní poměry a možnosti jeho dalšího rozvoje	• místní region	sekunda	
• ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování • a hodnocení krajiny • prakticky uplatňuje práci s buzolou a kompasem • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	**Terénní geografická výuka, praxe a aplikace** • cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	sekunda	

• uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• ochrana člověka při živelních pohromách, chování a jednání v nebezpečí života	sekunda	PT: 3.7.5.4, 3.7.5.5, 3.7.5.6, 3.7.5.7, 3.7.5.8 INT: 4.3.2.16

5.10 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	2	2

Samostatný vyučovací předmět Fyzika vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ze vzdělávacího oboru Fyzika v RVP ZV a začleňuje tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Předmět je zařazen v učebním plánu s hodinovou dotací, která je tabelovaná v učebních plánech.

Výuka probíhá v odborné učebně fyziky.

V předmětu si žáci osvojují nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům vyskytujícím se v přírodě, v běžném životě i v technické či technologické praxi. Předmět přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, učí žáky přesnému vyjadřování, uvádí je do možností a perspektiv moderních technologií.

Ve výuce fyziky věnujeme řešení problémů a úloh dostatek času a používáme metody a formy práce se žáky, které v nich budou podporovat jejich aktivní zapojení do procesu učení.

Experimentální složku poznávání vytváříme při sledování demonstračních experimentů nebo jejich vlastnoručním prováděním. Teoretickou složku žáka rozvíjíme výkladem různých fyzikálních jevů, procesů a zákonitostí, během řešení fyzikálních problémů a úloh a v diskusích k nejrůznějším fyzikálním otázkám. Všechny uvedené metody kombinujeme podle povahy učiva tak, aby se vzájemně prolínaly.

Předmět rozvíjí postupně získávané poznatky žáků o fyzikálních interakcích rozmanitých objektů a o struktuře látek a formuje je do uceleného systému vědomostí o zákonitostech různých forem pohybu, přírodních dějů a o vlastnostech látek. Žáci jsou vedeni k tomu, aby využívali osvojené fyzikální zákony a zákonitosti k objasňování fyzikálních jevů a k předvídání důsledků jejich působení. Velká pozornost je věnována přesnému a jasnému formulování myšlenek na základě osvojené odborné terminologie, pozorování a přesnému popisu jevů, správné analýze příčin a následků jevů, logickému zdůvodňování vlastních závěrů a ověřování hypotéz.

Na vybraných fyzikálních objektech a technických aplikacích jsou žáci seznamováni s teoretickými a experimentálními fyzikálními metodami a učí se uplatňovat je prakticky v konkrétních situacích. Přitom poznávají význam matematických nástrojů a postupů pro efektivitu řešení problémů a úloh. Žáci se učí i správně chápat společenskou roli fyziky a její úzkou souvislost s ostatními přírodovědnými obory. Práce s laboratorní a přístrojovou technikou je realizována prostřednictvím frontálních experimentů a laboratorních prací.

Výraznou součástí výuky je podpora účasti žáků na všech soutěžích se zaměřením na fyziku.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí zadání nadstandardních úloh, postupů řešení a problémových úloh (učebnice, sbírky úloh, archiv soutěží a olympiád…),
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo.

- Vyučující motivuje žáky k zapojení do fyzikálních soutěží a Fyzikální olympiády, pro zájemce pak umožní přípravu na tyto soutěže.
- Vyučující nabízí možnost individuálních konzultací týkajících se problematiky v rámci předmětu, o kterou projeví žák zájem.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Všechny pasáže učiva fyziky lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Laboratorní práce nelze vykonávat v době distanční výuky.

Laboratorní práce budou nahrazeny ověřováním fyzikálních zákonů badatelskou činností prováděnou doma.

Průřezová témata:

Environmentální výchova – základní podmínky života

- voda (vztahy vlastností vody a života),
- ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší),
- energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnost a způsoby šetření, místní podmínky),
- lidské aktivity a problémy životního prostředí,
- odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny).

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- zadává úkoly (referáty, fyzikální prezentace, úlohy s neúplným zadáním), k jejichž splnění žáci musí vyhledávat, třídit a zpracovávat informace z různých zdrojů;
- soustavným vyžadováním rozboru fyzikálních vztahů a grafických závislostí posiluje u žáka vědomí, že matematický aparát je mocný a efektivní nástroj pro popis a objasňování souvislostí přírodních jevů a pro aplikaci fyzikálních poznatků při řešení praktických problémů;
- zadáváním souhrnných opakovaní a komplexnějších úloh vede žáky k systemizaci fyzikálních vědomostí a ke schopnosti jejich transferu do jiných vzdělávacích oborů a oblastí;
- vytváří vhodné příležitosti (problémové úlohy, diskuse, rozbor mediálních zpráv), které motivují žáky k použití fyzikálních vědomostí a dovedností k vysvětlování přírodních jevů, k předvídání jejich důsledků a k možnostem jejich technických aplikací;
- vyžaduje od žáků znalost odborné terminologie jako nezbytný předpoklad pro samostatné studium odborných textů;
- rozvíjí kritičnost žáků k vyhledávaným fyzikálním informacím (zvláště k informacím z internetu) tím, že je vede k nutnosti vyhledávat informace z různých zdrojů, porovnávat jejich obsah a konfrontovat s fyzikálními zákony a zákonitostmi, které žák zatím poznal.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vyžaduje při řešení všech fyzikálních problémů přesný postup, který zahrnuje analýzu, matematizaci, vyřešení a interpretaci výsledků;

- vede žáky k vlastnímu hodnocení výsledků z hlediska jejich souladu s běžnou zkušeností a poznaných fyzikálních zákonů a zákonitostí;
- analyzuje s žáky jejich chybná řešení, nastiňuje možnosti, jak jim předcházet, rozvíjí metodiku správného postupu;
- zadáváním a rozborem výsledků vhodných fyzikálních testů rozvíjí schopnost žáků řešit problémy rychle, a přitom logicky i numericky přesně;
- výběrem vhodných problémů vede žáky k možnosti využívat fyzikálních poznatků a metod k řešení problémů z různých oblastí praktického života.

Kompetence komunikativní – učitel:

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá digitální technologie a dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- dbá při ústním i písemném projevu žáka na jeho jasné a odborně přesné formulace s použitím odborné terminologie;
- vyžaduje, aby žák své odborné fyzikální názory, postoje a řešení zdůvodnil na základě exaktních zákonů a zákonitostí;
- rozborem formálních chyb při zápisu řešení fyzikálních úloh rozvíjí schopnost jasného mimoverbálního vyjádření myšlenek s použitím symbolů.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- využívá skupinové práce žáků (laboratorní práce, fyzikální prezentace) a tím rozvíjí u žáků schopnosti spolupráce a rozdělování rolí v pracovním týmu a vede je k odpovědnosti za splnění společného úkolu jednotným hodnocením celé skupiny;
- vyžaduje od žáků dodržování zásad BOZP při práci s technickými prostředky a tím formuje jejich odpovědný vztah k vlastnímu zdraví.

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáky k respektování autorských práv a legislativy při práci s informacemi tím, že důsledně vyžaduje uvádění zdrojů, z nichž žák čerpá informace při své samostatné práci (seminární práce, fyzikální prezentace, referáty);
- vyžaduje dodržování termínů splnění stanovených úkolů;
- kontroluje a hodnotí dodržování stanovených zásad při práci v odborné učebně (provozní a laboratorní řád).

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky k pečlivosti a systematické práci;
- učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli;
- vede žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce;

Kompetence digitální – učitel:

- učí žáky v konkrétních výukových situacích promyšleně využívat digitální technologie (např. simulace fyzikálních jevů a videonahrávky experimentů)
- učí žáky volit vhodné postupy, vyhledávat, třídit, ověřovat a vyhodnocovat relevantní digitální data, informace a obsah v diskuzích k aktuálním problémům uplatnění fyzikálních jevů a při ověřování výsledků bádání a praktických úloh s fyzikální tematikou
- učí žáky k rutinním výpočtům efektivně využívat elektronické kalkulátory
- vede žáka k pochopení významu digitálních technologií v technických a přírodovědných oborech, seznamuje jej s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

- učí žáky vhodně vybrat a používat digitální přístroje při měření fyzikálních veličin
- učí žáky komunikovat průběh a výsledky praktických činností a úkolů a volit k tomu vhodné digitální technologie a prostředky pro komunikaci a sdílení

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
• uvádí hlavní jednotku práce (J), výkonu (W), zná jejich díly a násobky • vyjadřuje práci, resp. výkon při dané jednotce jinou jednotkou a používá vztah pro W=F. s pro práci či vztah P=W/t pro výkon při řešení problémů a úloh • vysvětlí pojem účinnost a vypočítá ji	• práce • práce při zvedání kladkami • výkon • výpočet práce z výkonu a času	prima	
• vysvětlí souvislost mezi konáním práce a pohybovou, resp. polohovou energií tělesa • užívá vztah $E_p = m \cdot g \cdot h$ pro polohovou gravitační energii tělesa při řešení problémů a úloh	• pohybová energie tělesa • polohová energie tělesa • vzájemná přeměna polohové a pohybové energie tělesa	prima	PT: 3.7.2.49
• charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou polohovou a pohybovou energii jeho částic • porovnává vnitřní energii těles ze znalosti teploty těles • uvádí změny vnitřní energie a uvádí příklady z praxe • charakterizuje teplo jako změnu vnitřní energie při tepelné výměně • určuje teplo přijaté (odevzdané) tělesem ze znalosti hmotnosti tělesa, změny jeho teploty a měrné tepelné kapacity látky • charakterizuje některé formy tepelné výměny a uvádí příklady z praxe • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• látky jsou složeny z částic • proč se tělesa zahřívají při tření • změna teploty těles tepelnou výměnou • teplo • měrná tepelná kapacita látky • jak změříme teplo přijaté nebo odevzdané při tepelné výměně • tepelná výměna prouděním • tepelné záření • využití energie slunečního záření	prima	PT: 3.7.5.6
• charakterizuje základní skupenské přeměny (tání, tuhnutí, kapalnění, vypařování) látek a souvislost těchto přeměn se změnami	• změny skupenství látky • tání a tuhnutí • vypařování • var	prima	PT: 3.7.5.7

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
vnitřní energie a částicové struktury látek a využívá uvedených znalostí při objasňování jevů v přírodě i v každodenní praxi • vyhledává teploty skupenských přeměn v tabulkách • charakterizuje skupenské teplo tání, hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a využívá těchto poznatků při řešení problémů a úloh • charakterizuje hlavní faktory, na nichž závisí teplota varu kapaliny a využívá tyto poznatky při řešení problémů a úloh	• kapalnění		
• popíše a používá elektroskop • uvádí hlavní jednotku elektrického náboje *C*, některé její díly a vyjadřuje náboj při dané jednotce jinou jednotkou náboje • pokusně rozlišuje vodič a izolant; • vysvětlí pojem siločáry elektrického pole a nakreslí je v okolí elektricky nabitých těles	• elektroskop • jednotka elektrického náboje • vodič a izolant v elektrickém poli • siločáry elektrického pole	prima	
• obecně charakterizuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných nabitých částic a objasní podstatu u kovů, kapalin, plynů a polovodičů • měří stejnosměrný proud ampérmetrem a stejnosměrné napětí voltmetrem • vyjmenuje zdroje elektrického proudu • objasní podstatu Ohmova zákona pro kovy a používá jej při řešení problémů a úloh • uvádí hlavní jednotku elektrického odporu (W), některé její násobky, vyjadřuje odpor při dané	• co je elektrický proud • měříme elektrický proud • měříme elektrické napětí • zdroje elektrického napětí • Ohmův zákon • elektrický odpor • závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče	prima	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
jednotce jinou jednotkou odporu, používá vztah R=U/I pro odpor vodiče při řešení problémů a úloh, určuje odpor ze změřeného napětí a proudu • uvádí, že odpor vodiče se zvětšuje se zvětšující se délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu, závisí na materiálu vodiče a využívá těchto poznatků při řešení problémů a úloh			
• určuje výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe z odpovídajících veličin na jednotlivých vodičích • vysvětluje princip reostatu a jeho využití • používá vztah pro práci $W = U \cdot I \cdot t$ a výkon $P = U \cdot I$ při řešení problémů a úloh	• výsledný odpor rezistorů spojených v elektrickém obvodu za sebou • výsledný odpor rezistorů spojených v elektrickém obvodu vedle sebe • reostat, dělič napětí • elektrická práce, elektrická energie • výkon elektrického proudu	prima	
• charakterizuje zdroj zvuku jako chvějící se těleso vyvolávající v prostředí sluchem vnímatelný rozruch (zvuk) a charakterizuje šíření zvuku v prostředí • uvádí závislost rychlosti šíření zvuku na druhu prostředí, teplotě prostředí a využívá těchto poznatků při řešení úloh a problémů • charakterizuje tón jako zvuk vznikající pravidelným chvěním těles a výšku tónu jako jeho kmitočet • vysvětluje činnost ucha jako přijímače zvuku, pojem nucené chvění a rezonance, charakterizuje odraz zvuku jako odraz zvukového rozruchu od překážky a objasňuje vznik ozvěny • vysvětluje hluk jako zvuk vznikající nepravidelným	• zvukový rozruch • šíření zvukového rozruchu prostředím • tón, výška tónu • ucho jako přijímač zvuku • nucené chvění, rezonance • odraz zvuku • ochrana před nadměrným hlukem	prima	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
chvěním a účinně se před hlukem brání			
• Vysvětluje pojem meteorologie a základní meteorologické prvky (tlak vzduchu, teplota vzduchu, vlhkost vzduchu, vítr a jeho směr, sluneční svit, oblačnost, vypařování vody, srážky) • rozlišuje vertikální složky atmosféry • vysvětluje pojmy tlaková výše a tlaková níže • uvádí problémy při znečišťování atmosféry	• meteorologie • atmosféra Země a její složení • základní meteorologické jevy a jejich měření • problém znečišťování atmosféry	prima	PT: 3.7.5.6
• plánuje pracovní postup při experimentálních úlohách • pracuje tak, aby nepoškodil své zdraví ani neznehodnotil pracovní pomůcky • seznamuje se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, důsledně dodržuje pravidla bezpečnosti práce • užívá správné způsoby práce s materiály, přístroji, pomůckami a vybavením • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce, zformuluje závěry, k nimž dospěl	• základní laboratorní postupy a metody • základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	prima	INT: 4.3.1.10 4.3.1.11
• určuje druh daného magnetického pólu u konkrétního magnetu či cívky s proudem; načrtává průběh indukčních čar u cívky s proudem • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • objasňuje podstatu složení a funkce stejnosměrného elektromotoru	• magnetické pole cívky s proudem • elektromagnet a jeho užití • působení magnetického pole na cívku s proudem • elektromotor • elektromagnetická indukce	sekunda	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
• objasňuje podstatu elektromagnetické indukce			
• charakterizuje střídavý proud a princip jeho vzniku, vysvětluje periodu a frekvenci střídavého elektrického proudu či napětí, určuje kmitočet ze znalosti periody a naopak • charakterizuje efektivní proud (napětí) jako proud (napětí) zjištěný ampérmetrem (voltmetrem) určeným pro měření proudu (napětí) • objasňuje podstatu a funkci transformátoru a užívá vztahu mezi počtem závitů na jeho cívkách a napětím na nich při řešení problémů a úloh • popisuje složení rozvodné elektrické sítě	• vznik střídavého proudu • měření střídavého proudu a napětí • transformátory • rozvodná elektrická síť	sekunda	
• vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech	• vedení elektrického proudu v kapalinách • vedení elektrického proudu v plynech	sekunda	
• objasní podstatu polovodiče typu P a N, PN přechodu, podstatu stavby a funkce polovodičové diody a zapojí ji v závěrném a propustném směru	• polovodiče typu P a N • polovodičová dioda • dioda jako usměrňovač • další součástky s jedním přechodem PN	sekunda	
• objasní a dodržuje pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními	• elektrické spotřebiče v domácnosti • ochrana před úrazem elektrickým proudem • první pomoc při úrazu elektrickým proudem	sekunda	
• rozděluje elektromagnetické vlnění podle vlnové délky, vysvětlí pojem anténa a uvede příklady využití elektromagnetického vlnění, vyjmenuje zdroje záření	• elektromagnetické vlny a záření • zdroje záření	sekunda	
• využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	• lupa a mikroskop • dalekohledy	sekunda	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
• rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu čočkami • vysvětlí podstatu lupy, mikroskopu a dalekohledu			
• vysvětlí pojem jaderná energie, radioaktivita, radionuklidy a jejich rozdělení • vysvětlí pojem jaderné záření a způsoby ochrany před ním • vysvětlí pojem štěpení jádra, řetězová reakce, jaderný reaktor a jeho složení, jaderná energetika	• atomová jádra • radioaktivita • využití jaderného záření • jaderné reakce • uvolňování jaderné energie • jaderný reaktor • jaderná energetika • ochrana před zářením	sekunda	PT: 3.7.5.6 3.7.5.7 INT: 4.4.2.26
• popíše složení sluneční soustavy, měsíce planet, další malé planetky, meteoroidy a komety • vyhledá základní charakteristiky o Slunci a jeho planetách v tabulkách • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • orientuje se na mapě hvězdné oblohy, charakterizuje pojem oběžné doby planety a pojmy hvězdného a slunečného dne • charakterizuje pojem světelného roku • vysvětlí pojem kosmonautika, družice a jejich využití	• sluneční soustava • naše galaxie • kosmonautika	sekunda	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
• plánuje pracovní postup při experimentálních úlohách • pracuje tak, aby nepoškodil své zdraví ani neznehodnotil pracovní pomůcky • seznamuje se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, důsledně dodržuje pravidla bezpečnosti práce • užívá správné způsoby práce materiály, přístroji, pomůckami a vybavením • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce, zformuluje závěry, k nimž dospěl	• základní laboratorní postupy a metody • základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	sekunda	INT: 4.3.1.10 4.3.1.11

5.11 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	2	2

Povinný vyučovací předmět Chemie zahrnuje obsah vzdělávacího oboru Přírodopis ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, a začleňuje tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Všechny vzdělávací oblasti jsou stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Předmět je vyučován na nižším stupni šestiletého studia po celé dva roky s celkovou časovou dotací, která je tabelovaná v učebních plánech.

Výuka předmětu probíhá v odborné učebně chemie, ve které je počítač s dataprojektorem. Součástí chemie jsou i laboratorní práce. V hodinách laboratorních prací jsou žáci rozděleni do skupin a výuka probíhá v moderně vybavené laboratoři.

V předmětu si žák osvojuje základní chemické pojmy, veličiny a zákonitosti, které mu umožní pochopit různé jevy v přírodě, běžném životě i v technické praxi. Rozlišuje příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Chemie propojuje také kompetence z více přírodovědných předmětů jako je Biologie, Fyzika, Zeměpis a Matematika.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí zadání nadstandardních úloh, postupů řešení a problémových úloh (učebnice, sbírky úloh, archiv soutěží a olympiád…),
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo.
- Motivuje žáky k zapojení do chemických soutěží a Chemické olympiády, pro zájemce pak umožní přípravu na tyto soutěže.
- Vyučující nabízí možnost individuálních konzultací tykajících se problematiky v rámci předmětu, o kterou projeví žák zájem.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Všechny pasáže učiva chemie lze realizovat i v rámci distanční výuky.

V období distanční výuky nelze vykonávat laboratorní práce, proto budou nahrazeny jednoduchými domácími pokusy.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- vede žáka k pozorování vlastností látek a jejich přeměn a hledání analogií v běžném životě;
- učí chápat souvislostí zkoumání v chemii a v ostatních přírodních vědách

- užívá různé aktivizující metody, které přibližují základní poznatky z chemie a její využívání v životě člověka;
- předává a vyhledává dostatek zajímavých informací s chemickou tematikou především v souvislosti s běžným životem občanů;
- učí se posuzovat věrohodnost informací a zpracovávat je z hlediska důležitosti i objektivity a využívat je k dalšímu učení chemie.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- zařazuje porovnání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností s významem chemie v každodenním životě člověka;
- zařazuje samostatné pozorování vlastností látek, chemických reakcí a vede žáky k jejich vyhodnocování a vyvozování praktických závěrů pro současnost i budoucnost;
- vede k formulování problémů při chemickém vzdělávání, ale i v běžném životě;
- učí hledat, navrhovat či používat různé informace i různé metody řešení;
- učí posuzovat řešení problémů z hlediska jejich správnosti, jednoznačnosti a z těchto hledisek učí vypozorovat i různá řešení;
- předkládá dostatečný počet námětů k samostatnému uvažování a k řešení problémů souvisejících s bezpečným užíváním chemických látek;
- podporuje a rozvíjí talentované žáky, připravuje je na chemické soutěže.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci;
- vyžaduje stručné a přehledné sdělení (ústně i písemně) výsledků pozorování, experimentů a řešení problémů i běžných úkolů;
- vyžaduje obhajobu výsledků práce i vyjádření svého názoru na řešení problémů;
- vytváří situace, při kterých žák musí přijmout kritiku a poučit se z ní;
- požaduje, aby žáci využívali všechna (ve škole) dostupná informační a komunikační média.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- vyžaduje od žáků kooperaci a týmovou spolupráci při řešení problémů i při posuzování situací v běžném životě;
- zařazuje situace, kdy žáci musí porozumět myšlenkám druhých, plynule a kultivovaně mluvit při obhajování vlastních názorů na určitý stav nebo chystanou změnu.

Kompetence občanské – učitel:

- zařazuje látku k poznání možnosti rozvoje a zneužití chemie a k učení se odpovědnosti za zachování životního prostředí;
- vede žáky k poznání zásad chování občanů při úniku nebezpečných látek.

Kompetence pracovní – učitel:

- vyžaduje od žáků plánování a provádění soustavných pozorování a experimentů, zpracování a vyhodnocení získaných dat;
- vyžaduje dodržování zásad bezpečné práce a ochrany zdraví při práci.

Kompetence digitální – učitel:

- seznamuje žáky s digitálními technologiemi a jejich využití v chemii;
- vede žáky k řešení problémů pomocí vizualizací a animací chemických procesů a jevů;
- zařazuje do výuky práci s aplikacemi a webovými stránkami umožňujícími pozorovat obtížně realizovatelné chemické pokusy;

- podněcuje žáky, aby si pomocí digitálních technologií zefektivnili a zkvalitnili své učení;
- vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků;
- učí žáky komunikovat průběh a výsledky praktických činností a úkolů a volit k tomu vhodné digitální technologie a prostředky pro komunikaci a sdílení

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• určí společné a rozdílné vlastnosti látek	• skupenství, barva, vzhled, rozpustnost, bod varu, hustota, chování při zahřívání	prima	
• pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost • posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	• H a P věty, piktogramy • základy bezpečnosti práce	prima	INT: 4.3.1.10
• rozlišuje směsi a chemické látky, rozliší stejnorodé a různorodé roztoky	• suspenze, emulze, pěna, aerosol	prima	
• vypočítá složení roztoků, využívá digitální technologie při chemických výpočtech, připraví prakticky roztok daného složení, • rozliší koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	• trojčlenka, výpočet procent, hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku	prima	
• vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	• rozpustnost, teplota, míchání, velikost částic	prima	Práce s talentovanými žáky
• navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; • uvede příklady oddělování složek v praxi	• filtrace, sedimentace, destilace, krystalizace, sublimace	prima	INT: 4.3.1.10 4.3.1.11
• rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	• pitná voda, užitková voda, použití vody v průmyslu	prima	PT: 3.7.5.7
• používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	• elektron, neutron, proton • atom, molekula, prvek, sloučenina	prima	
• orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	• periodická soustava prvků, kovy, nekovy, polokovy	prima	

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, • provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	• reaktanty, produkty, zákon o zachování hmotnosti	prima	Práce s talentovanými žáky
• uvede fyzikální a chemické vlastnosti nekovů, kovů a polokovů	• alkalické kovy, halogeny, síra, uhlík, dusík, kyslík	prima	
• rozumí podstatě vzniku chemické vazby	• vazba kovalentně nepolární, polární, iontová	prima	
• zvládne názvosloví dvouprvkových sloučenin • osvojí si použití prakticky významných sloučenin	• oxidy, sulfidy, halogenidy	prima	
• zvládne názvosloví hydroxidů, kyselin	• hydroxidy, kyseliny, • bezpečná práce se žíravinami	prima	
• orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	• pH, indikátor, fenolftalein • lakmus	prima	INT: 4.3.1.10 4.3.1.11
• zvládne názvosloví solí • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky kyselin, hydroxidů a solí a posoudí jejich vliv na životní prostředí	• soli • triviální názvy sloučenin	sekunda	
• dovede odvodit vznik solí neutralizací, reakcí kovů s kyselinami a přímým slučováním prvků	• neutralizace, vytěsňování, slučování	sekunda	Práce s talentovanými žáky
• vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	• absorpce oxidu síry a dusíku ve vzdušné vlhkosti, odstraňování nežádoucích plynů z průmyslu • tuhá paliva, kapalná paliva, plynná paliva	sekunda	Práce s talentovanými žáky
• pochopí podstatu elektrochemie	• řada reaktivity kovů, elektrolýza, galvanický článek	sekunda	INT: 4.3.1.11 Práce s talentovanými žáky
• vyhledává souvislosti mezi stavbou atomu a jeho chemickými vlastnostmi, využívá těchto znalostí v názvosloví anorganických sloučenin	• periody, skupiny, valenční elektrony, oxidační číslo, ionty	sekunda	

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• určí molární hmotnosti látek a dovede je využívat při chemických výpočtech pomocí vzorců a trojčlenky, • využívá digitální technologie při chemických výpočtech	• relativní atomová hmotnost, molární hmotnost, látkové množství, trojčlenka	sekunda	
• orientuje se v tabulkách pro základní školu	• práce s tabulkami pro základní školu	sekunda	
• dovede rozlišit exotermické a endotermické reakce • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy • žák zvládá prezentaci jevů pomocí IT technologií	• termochemie, fotosyntéza, buněčné dýchání • uhlí, ropa, zemní plyn • jaderní energetika	sekunda	
• dovede řešit nejjednodušší výpočty z chemických rovnic a připravovat roztoky • využívá digitální technologie při chemických výpočtech	• molární objem, molární hmotnost, hmotnostní zlomek, • látková koncentrace	sekunda	Práce s talentovanými žáky
• rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• alkany, alkeny, alkyny • areny • laboratorní příprava ethylenu a acetylenu	sekunda	PT: 3.7.5.6
• rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• freony, alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony • oxidace alkoholů	sekunda	
• orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	• chlorofyl, oxid uhličitý, cukr, škrob, glukosa	sekunda	
• určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	• teplo, světlo, oxid uhličitý, voda	sekunda	Práce s talentovanými žáky
• uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů • žák zvládá prezentaci jevů pomocí IT technologií	• vejce, zvířata a jejich tuk, • cukrová řepa a významné plodiny pro lidský organismus	sekunda	INT: 4.3.1.10

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• orientuje se v přípravě a využívání synteticky vyrobených látek a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka • žák zvládá prezentaci jevů pomocí IT technologií	• potravinářství, stavební průmysl, elektrotechnika, • biotechnologie • detergenty, pesticidy, insekticidy, léčiva a návykové látky, plasty, hnojiva	sekunda	
• aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	• hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti	sekunda	

5.12 Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	2	2

Povinný vyučovací předmět Biologie zahrnuje obsah vzdělávacího oboru Přírodopis ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, integruje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a začleňuje tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Všechny vzdělávací oblasti jsou stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Biologie je určena žákům nižšího stupně šestiletého gymnázia (prima, sekunda). Je vyučována v rozsahu stanoveném v učebních plánech jednotlivých zaměření ŠVP.

Výuka probíhá převážně v odborné učebně s dataprojektorem.

Metodou pozorování a srovnávání s předchozími zkušenostmi získává žák celkový pohled na přírodu. Pomáhají mu v tom i poznatky získané z vlastních pokusů a pozorování.

V předmětu Biologie se žáci zabývají studiem živých soustav, zkoumají struktury a životní projevy organismů, vytváří si přehled o vzniku a vývoji Země a života, o přizpůsobování organismů vnějším podmínkám, o vzájemných vztazích mezi živou a neživou přírodou. Seznamují se s mnohotvárnými formami života na Zemi, získávají poznatky o stavbě a životě organismů včetně člověka a o neživé přírodě. Učí se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi. Poznávají důležitost zodpovědného chování k životnímu prostředí a lidskému zdraví. Jsou vedeni k vytváření základních pracovních návyků a k dodržování bezpečnosti.

Biologie se realizuje rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty – Chemie, Zeměpis, Fyzika a Matematika a tento komplexní přístup naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných tematických souvislostí a s více zdroji informací.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Biologie integruje průřezová témata Environmentální výchovy.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- Učitel nabízí a motivuje talentované žáky k účasti na biologických a ekologických soutěžích (např. Biologická olympiáda)
- Během výuky učitel nabízí talentovaným žákům širší rozsah učiva formou rozšiřující odborné literatury.
- V případě zájmu učitel realizuje s nadaným žákem individuální konzultace se zaměřením na rozšiřující obsah výuky biologie.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

Při distanční výuce učitel reguluje rozsah učiva odpovídající okolnostem.

Všechna dílčí témata předmětu biologie lze realizovat i rámci distanční výuky formou online výuky, výukových materiálů a samostatné práce žáků. Výjimkou jsou laboratorní práce

a demonstrační experimenty, které nelze při distanční výuce realizovat. Nahrazeny mohou být ukázkovým videem nebo mohou doplněny při obnově prezenční výuky.

Výchovně-vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků jsou v předmětu Biologie uplatňovány tyto způsoby a postupy:

Kompetence k učení – učitel:

- zadáním samostatné práce z biologie rozvíjí schopnost žáků vyhledávat a vybírat informace (populárně naučná literatura, odborné časopisy, internet, rozhlas, televize);
- vede ke kritickému hodnocení věrohodnosti informačních zdrojů (televize, tisk, internet);
- v rámci laboratorních cvičení směřuje žáky k samostatnému pozorování, zpracovávání výsledků a jejich vyhodnocování, ke schopnosti organizovat si pracovní činnost;
- zadáním problémových úloh a doporučením dalších studijních zdrojů (populárně naučná literatura, odborné časopisy, internet) motivuje žáky k dalšímu studiu;
- klade žákům otázky o přírodních jevech a vede ke společnému hledání odpovědí;
- vlastním zaujetím pro studium přírody pomáhá vytvářet vztah žáků k vědění a poznání.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vede žáky k samostatnému pozorování jednotlivých přírodních jevů, k jejich vyhodnocování a vyvozování praktických závěrů;
- prací s přírodninami vede žáky k pozorování jejich znaků, určení a zařazení do systému;
- zadáním samostatné práce a během výkladu vede žáky k přemýšlení o problémech a otázkách, k dokazování a formulování závěrů;
- vede žáky k posuzování závěrů z hlediska jejich správnosti a jednoznačnosti;
- vede k formulování ekologických problémů v běžném životě.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vede k přesnému a logickému vyjadřování;
- rozvíjí schopnost žáků formulovat své myšlenky, vyslechnout jiné názory;
- učí ústně i písemně přehledně sdělovat výsledky svých pozorování a řešení problémů;
- zadáním samostatné práce podporuje žáky ve využívání dostupných informačních médií.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- zadáním skupinové práce vede žáky k respektování zájmu skupiny, ke spolupráci při řešení úkolů a při posuzování jevů a ke spoluzodpovědnosti;
- rozvíjí schopnosti žáků skupinovou diskusí hodnotit výsledky práce jednotlivce nebo skupiny a zároveň sebekriticky hodnotit sebe.

Kompetence občanské – učitel:

- organizací výuky i mimoškolních akcí vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, k zodpovědnosti za zdraví své i zdraví ostatních;
- vede žáky k nutnosti ochrany životního prostředí a přírody a odpovědnosti za zachování životního prostředí;
- důslednou kontrolou zadaných úkolů vede žáky k zodpovědnosti při plnění povinností;
- vede k poznání zásad chování občanů během živelních pohrom.

Kompetence pracovní – učitel:

- rozvíjí schopnost plánovat a provádět pozorování a experimenty a získané výsledky zpracovávat a vyhodnocovat;
- dodržováním pravidel bezpečnosti práce rozvíjí zásady ochrany zdraví;
- oceňuje systematickou a pečlivou práci při laboratorní práci.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k využívání digitálních technologií pro statistické zpracování dat získaných z biologického experimentu
- překládá žákům možnosti veřejně dostupných aplikací a programů na poznávání a lokalizaci živočichů a rostlin v přírodě
- učí žáky zpracovávat poznatky z Biologie pomocí digitálních technologií s cílem zvýšit přehlednost získaných vědomostí a dovedností
- předkládá možnosti využití digitálních technologií při mikroskopii a dalších experimentálních metodách biologie

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na	**Savci** • vývoj savců od druhohor • přizpůsobení savců prostředí • stavba těla, způsob života, rozmnožování • charakteristické znaky hlavních skupin savců a v nich vybraných zástupců • hospodářsky a epidemiologicky významné druhy • savci biomů světa • živočišná společenstva • ochrana savců • projevy chování savců	prima	

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému • uvede hospodářsky a epidemiologicky významné druhy • charakterizuje projevy chování živočichů			
• orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • uvede významné objevy	**Biologie člověka** • člověk v živočišném systému • původ a vývoj člověka • lidská plemena, Aleš Hrdlička	prima	
• určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • uvede příklady významných biologů a jejich objevů	**Anatomie a fyziologie člověka** • živočišné tkáně • opěrná soustava – stavba a funkce, příčiny a příznaky nemocí, prevence a ošetření úrazů • pohybová soustava – stavba a funkce, příčiny a příznaky nemocí, prevence a ošetření úrazů • oběhová soustava – krev, Jan Janský, stavba a funkce srdce a krevních cév, mízní soustava, příčiny a příznaky nemocí, prevence civilizačních chorob, infekční nemoci a ochrana proti nim • dýchací soustava – stavba a funkce, příčiny a příznaky nemocí a jejich prevence • trávicí soustava – stavba a funkce, živiny, metabolismus, výživa a zdraví, příčiny a příznaky nemocí, prevence • vylučovací soustava – stavba a funkce, příčiny a příznaky nemocí a jejich prevence • kožní soustava – stavba a funkce, příčiny	prima	INT: 4.3.2.4

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	a příznaky nemocí, prevence • nervová soustava – stavba a funkce nervové buňky, centrální nervová soustava, obvodová nervová soustava, vyšší nervová činnost, příčiny a příznaky nemocí a jejich prevence • smyslové orgány – stavba a funkce, příčiny a příznaky nemocí a jejich prevence • hormonální soustava – hormony a jejich význam, nemoci a prevence • pohlavní soustava – stavba a funkce, sexuální dospívání a reprodukční zdraví, příčiny a příznaky pohlavních chorob a jejich prevence • vývin člověka - nitroděložní vývin, dětství, puberta, dospívání		
• vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	**Dědičnost a proměnlivost organismů** • podstata dědičnosti, geny, přenos dědičných informací • význam genetiky, genové inženýrství	prima	
• objasní význam zdravého způsobu života • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problém a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	**První pomoc, zdraví** • základy první pomoci • první pomoc • životní styl • výživa a zdraví • ochrana před přenosnými chorobami, epidemie • ochrana před nepřenosnými chorobami a před úrazy • vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	prima	INT: 4.3.2.6 4.3.2.7 4.3.2.8 4.3.2.9

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí a v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc			
• aplikuje praktické metody poznávání přírody • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • dodržuje pravidla bezpečné práce při experimentální práci • poskytne první pomoc při práci v laboratoři	**Praktické poznávání přírody a práce s laboratorní technikou** • bezpečnost a ochrana zdraví při práci v laboratoři • základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky • základní laboratorní postupy a metody • práce s určovacími klíči a atlasy • zpracování protokolu • zásady první pomoci při úrazu v laboratoři	prima	INT: 4.3.1.10 4.3.1.11
• chápe obsah geologie a geologických věd	**Geologické vědy** • geologie a geologické vědy • práce geologa v terénu	sekunda	
• rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty s použitím určovacích pomůcek • rozlišuje důsledky geologického oběhu hornin	**Nerosty** • vznik nerostů, minerál • fyzikální a chemické vlastnosti • třídění nerostů, praktický význam a využití zástupců, výskyt • určování základních vzorků nerostů • minerály a horniny, horninový cyklus	sekunda	
• vysvětlí význam jednotlivých vrstev a sfér Země	**Země jako geologické těleso** • stavba Země	sekunda	
• rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	**Vnitřní geologické děje** • příčiny a důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů • pohyb desek	sekunda	

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• zemětřesení • magma • sopky		
• rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny s použitím určovacích pomůcek	**Vyvřelé (magmatické) horniny** • vznik vyvřelin • fyzikální a chemické vlastnosti • třídění vyvřelých hornin, praktický význam a využití zástupců, výskyt • určování základních vzorků hornin	sekunda	
• rozlišuje důsledky vnějších geologických dějů	**Vnější geologické děje** • příčiny a důsledky vnějších geologických dějů • zvětrávání • činnost vody, ledovce, větru	sekunda	
• rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny s použitím určovacích pomůcek	**Usazené (sedimentární) horniny** • vznik usazenin • vlastnosti usazenin • třídění usazených hornin, praktický význam a využití zástupců, výskyt • určování základních vzorků hornin	sekunda	
• uvede složení, vlastnosti a význam půdy	**Pedologie** • vznik půd • typy půd • význam půd a půdních organismů • ochrana půd	sekunda	
• uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy v počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochrana před nimi • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích	**Základy ekologie** • význam vody a teploty prostředí pro život • koloběh vody • význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život • vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a člověka • mimořádné události způsobené přírodními vlivy	sekunda	

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	a ochrana člověka za mimořádných událostí		
• uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	**Přírodní zdroje** • nerostné suroviny • zdroje energie • ochrana a využití přírodních zdrojů • globální problémy	sekunda	
• uvede významné události ve vývoji Země	**Historie Země** • názory na vznik života • vývoj zemské kůry • geologické změny • vývoj organismů na Zemi - vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	sekunda	
• aplikuje praktické metody poznávání přírody • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky, pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • poskytne první pomoc při práci v laboratoři	**Praktické poznávání přírody a práce s laboratorní technikou** • bezpečnost a ochrana zdraví při práci v laboratoři • základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky • základní laboratorní postupy a metody • práce s určovacími klíči a atlasy • zpracování protokolu • zásady první pomoci při úrazu v laboratoři	sekunda	INT: 4.3.1.10 4.3.1.11

5.13 Estetická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	2	2

Estetická výchova vychází z obsahu vzdělávací oblasti Umění a kultura. Umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova a Výtvarná výchova**, přičemž žák je hodnocen na vysvědčení jednou společnou známkou z předmětu Estetická výchova.

Zastoupený obor	**Ročník/hodinová dotace**	
	prima	**sekunda**
Výtvarná výchova	1	1
Hudební výchova	1	1

Průřezová témata v předmětu Estetická výchova:

Mediální výchova – specifická řeč obrazu, znakové kódy, kritický postoj.

Osobnostní a sociální výchova – vlastní kreativita, nápad a originalita, estetické souvislosti.

Multikulturní výchova – vnímání rozmanitosti, harmonie, diferenciace.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzájemné obohacování se, svébytnost kultur, evropské kulturní kořeny, kulturní dědictví.

5.13.1 Výtvarná výchova

Charakteristika části vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení části vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	1	1

Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu

jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem Výtvarné výchovy je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivity vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

V rámci základního vzdělávání se v hodinách výtvarné výchovy připomínají historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

V primě a sekundě se vzdělávací obsah zaměřuje na posilování sebevědomí žáků a podněcování jejich zájmu o výtvarnou práci vhodnou motivací a volbou náročnějších úkolů a technik, které vyžadují určité znalosti a zručnost. Vzdělávací obsah je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

Většina výuky se realizuje v učebně školy, která je určena pro výtvarnou výchovu, ve volné přírodě (využití specifického okolí školy), ve výstavních síních, galeriích, muzeích, historických objektech. Výuka je realizována formou různých vyučovacích metod – samostatná i skupinová práce, práce ve dvojicích, krátkodobé i dlouhodobé projekty. Do vzdělávacího obsahu jsou začleněna témata vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, tematického okruhu Osobnostní a sociální rozvoj.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky vyučující nabízí složitější výtvarné postupy, neobvyklé výtvarné techniky, větší formáty a jiné netradiční materiály.
- Vyučující motivuje žáky k zapojení do výtvarných soutěží a nabízí individuální konzultace nad výtvarnými pracemi.
- Je nabízen individuální přístup a pozitivní motivace k rozvíjení výtvarného talentu.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Většinu teoretického učiva je možné odučit distančně. Žáci používají ke komunikaci školní email, MS Teams nebo další aplikace pro online výuku a zadávání a odevzdávání úkolů. Je využíváno ověřených internetových zdrojů a virtuálních galerií. Ne všechny pasáže učiva výtvarné výchovy však lze realizovat i v rámci distanční výuky, a to především v oblasti praktické výuky. Tyto aktivity a techniky (např. grafika, modelování, textilní tvorba) budou přesunuty na dobu prezenčního studia, popř. do dalšího ročníku.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- výběrem různorodých příkladů uměleckých děl současnosti i minulosti motivuje žáka k osvojení důležitých poznatků pro pochopení významu a přínosu výtvarného umění pro poznání a pro jeho osobní život, rozvíjení představivosti a fantazie;
- vede žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- umožňuje žákovi hledat různé varianty a způsoby řešení vlastního tvůrčího záměru, umožňuje mu rozvíjet vlastní zkušenosti a dovednosti, učí ho aplikovat nové poznatky, navrhovat originální postupy, nacházet různé alternativy postupů;
- vede žáka k využívání tvořivého myšlení s použitím představivosti a intuice a ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby.

Kompetence komunikativní – učitel:

- na příkladech různého způsobu prezentace vlastní tvorby vede žáka k pochopení výtvarného projevu jako prostředku komunikace;
- při interpretaci a vnímání vlastní i umělecké produkce učí žáky užívat odborné pojmy pro formulování svého názoru a vyjádření vlastního způsobu vnímání;
- při debatách učí žáky vzájemně si naslouchat, konstruktivně diskutovat, vnímat;
- organizuje návštěvy výstav podle aktuální situace a umožňuje tak žákům společné prožívání a vnímání uměleckého díla a rozvíjení jejich kulturního rozhledu.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- umožňuje realizovat vlastní záměr od prvotního nápadu až po jeho prezentaci, tím vede žáka k zodpovědnosti za svou práci, schopnosti sebereflexe, uvědomování si svých fyzických a duševních možností, stanovování si postupných cílů; při rozsáhlejších projektech si žáci uvědomují důležitost spolupráce při dosahování společně určených cílů a důležitost tvůrčí a podnětné atmosféry.

Kompetence občanské – učitel:

- dává žákovi příležitost učit se vnímat kulturní a duchovní hodnoty, poznávat a respektovat jejich odlišnosti, uvědomovat si hodnoty a význam kulturního dědictví, včetně pochopení významu tradic a role společenských norem.

Kompetence pracovní – učitel:

- klade důraz na uplatňování proaktivního přístupu k tvorbě, podporuje žákovu iniciativu a tvořivost, vítá inovace;
- motivuje žáky tak, aby usilovali o dosažení stanovených cílů a dokončení zahájené aktivity, průběžně revidovali a kriticky hodnotili dosažené výsledky a korigovali další činnost s ohledem na stanovený cíl;
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k využívání některých metod uplatňovaných v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace;
- dává žákovi možnost objevovat prostřednictvím digitálních technologií nové prostředky pro vlastní osobité vyjádření ve své tvorbě;

- umožňuje žákovi vyhledávání inspiračních zdrojů prostřednictvím digitálních technologií, dává možnost experimentovat, podněcuje jeho fantazii;
- seznamuje žáka s možností využívání bezplatných dostupných aplikací pro digitální kresbu a malbu;
- nabízí žákovi možnost vyjádření s využitím zařízení pro digitální kresbu a malbu;
- předkládá možnost využití digitálních technologií k prezentaci výsledků vlastní tvorby ve školním i veřejném prostoru;
- seznamuje žáka s virtuálními galeriemi, webovými stránkami muzeí a dalšími aplikacemi na podporu získávání nových informací;
- klade důraz na dodržování pravidel v oblasti autorských práv a licencí při sdílení vizuálního a multimediálního obsahu.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Estetická výchova (Výtvarná výchova)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** • kresebné výtvarné techniky • vizuálně obrazné vyjádření, • linie, tvary, objemy, světlo, barva, textura • jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) • jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru, času • výtvarné osvojování přírody (kresba, malba, frotáž přírodních objektů); detail • kresba podle skutečnosti • kresba v plenéru • dekorativní kompozice (řazení prvků v ploše) • teorie barev (barevný kruh, teplé, studené barvy)	prima	
• zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** • uspořádání objektů do celků • lineární, světlostní a barevné vztahy • výtvarné osvojování věcí; kontrast přírodních forem a pozadí; kompoziční principy; vyjádření dějového celku • výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše • kresba různým materiálem (tuš, pero, dřívko, rudka…) • proporce postav; prostorové objekty; architektura • malířské výtvarné techniky	prima	INT: 4.3.2.22
• zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** • vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly • reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí • použití alternativních materiálů (koláž, asambláž)	prima	

Předmět: **Estetická výchova (Výtvarná výchova)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• současné zobrazovací prostředky (počítačová grafika, animace, fotografie, video), • užití písma; sledování předmětu z hlediska užitku a materiálu • citlivý vztah k materiálu a jeho zpracování • kombinace a variace vlastní tvořivosti, podnětem je např. tiskovina, reklama		
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** • smyslové účinky obrazných vyjádření • grafické výtvarné techniky	prima	
• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	**UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY** • prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti • manipulace s objekty, pohyby těl • vyjádření prožitku (gesta, pohyb) • fyzické a psychické stavy; emocionální funkce barvy, tvaru; ilustrace • dekorativní kompozice (střídání rytmu, změna prvků)	prima	
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	**UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY** • typy vizuálně obrazných vyjádření • hračky, objekty, texty, skulptura, plastika, volná malba	prima	
• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	**UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY** • přístupy k obrazným vyjádřením (vnímání vizuální, haptické, statické, dynamické; hledisko motivace) • reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech • význam osobnosti umělce, vztah k době a společnosti	prima	

Předmět: **Estetická výchova (Výtvarná výchova)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	**OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ** • zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny • poznání regionálních památek, výstavních prostor, galerií	prima	
• vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** • kresebné výtvarné techniky • vizuálně obrazné vyjádření • linie, tvary, objemy, světlo, barva, textura • jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) • jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru, času • výtvarné osvojování přírody (kresba, malba, frotáž přírodních objektů); detail • kresba podle skutečnosti • kresba v plenéru • dekorativní kompozice (řazení prvků v ploše) • teorie barev (barevný kruh, teplé, studené barvy)	sekunda	
• zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** • uspořádání objektů do celků, • lineární, světlostní a barevné vztahy • výtvarné osvojování věcí; kontrast přírodních forem a pozadí; kompoziční principy; vyjádření dějového celku • výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše • kresba různým materiálem (tuš, pero, dřívko, rudka…) • proporce postav; prostorové objekty; architektura • malířské výtvarné techniky	sekunda	INT: 4.3.2.22

Předmět: **Estetická výchova (Výtvarná výchova)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** • vztahy vnímané zrakem a ostatními smysly • reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí • použití alternativních materiálů (koláž, asambláž) • současné zobrazovací prostředky (počítačová grafika, animace, fotografie, video), • užití písma; sledování předmětu z hlediska užitku a materiálu • citlivý vztah k materiálu a jeho zpracování • kombinace a variace vlastní tvořivosti, podnětem je např. tiskovina, reklama	sekunda	
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** • smyslové účinky obrazných vyjádření • grafické výtvarné techniky	sekunda	
• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku	**UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY** • prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti • manipulace s objekty, pohyby těl • vyjádření prožitku (gesta, pohyb) • fyzické a psychické stavy; emocionální funkce barvy, tvaru; ilustrace • dekorativní kompozice (střídání rytmu, změna prvků)	sekunda	
• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	**UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY** • typy vizuálně obrazných vyjádření • hračky, objekty, texty, skulptura, plastika, volná malba	sekunda	
• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či	**UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY**	sekunda	INT: 4.3.2.22

Předmět: Estetická výchova (Výtvarná výchova)			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• přístupy k obrazným vyjádřením (vnímání vizuální, haptické, statické, dynamické; hledisko motivace) • reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech • význam osobnosti umělce, vztah k době a společnosti		
• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	**OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ** • zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny • poznání regionálních památek, výstavních prostor, galerií	sekunda	

5.13.2 Hudební výchova

Charakteristika části vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení části vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	1	1

Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura a vychází ze vzdělávacího oboru Hudební obor.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění v hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Nedílnou součástí předmětu hudební výchova jsou: vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. V předmětu hudební výchova se žáci učí vnímat a poznávat kulturu daného regionu, kraje a státu. Rozvíjí u dětí estetické cítění a vnímání kulturních podnětů z okolí, které mohou napomoci k rozvoji kulturní osobnosti žáka.

Hudební činnosti mají vést k rozvoji hudebnosti u žáka – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výuka probíhá v učebně vybavené pomůckami pro hudební výchovu – k dispozici je klavír, keyboard, kytary, flétny, základní Orffův instrumentář, audiopřehrávač a CD disky, PC, dataprojektor a promítací plátno. Lavice jsou mobilní a je možno v případě potřeby vytvořit prostor pro pohybové aktivity. Kromě tradičních metod a forem výuky se využívá skupinová práce. Výuku doplňujeme sledováním hudebních pořadů, filmů s hudební tematikou, sledováním hudebních aktivit v různých společenských oblastech. Výuka ve škole je doplňována účastí na výchovných koncertech, žáci také mají možnost zapojit se do různých soutěží, školních hudebních akcí (např. Jarní koncert) či navštěvovat nepovinný předmět Sbor nebo kroužek Školní kapela (je-li v daném školním roce nabízen).

Výuku doplňujeme sledováním hudebních pořadů, filmů s hudební tematikou, sledováním hudebních aktivit v různých společenských oblastech. Výuka ve škole je doplňována účastí na výchovných koncertech.

Metody a formy práce:

- Práce se zpěvníky, poslechovými skladbami.
- Práce se zvukovým záznamem (CD, internet – YouTube, Spotify) a obrazovým záznamem (DVD).
- Práce s nahrávkami.
- Práce s odbornou literaturou, životopisnými materiály skladatelů a filmovým záznamem.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- chápal hudbu jako významnou estetickou součást života člověka, která ho obohacuje a rozvíjí, a proto ji vědomě vyhledává;
- pochopil základní specifické rysy a funkce hudebního umění a orientoval se v jeho elementárních vyjadřovacích prostředcích;
- byl schopen kritického výběru v široké škále různých hudebních žánrů při zachování tolerance k žánrům a druhům, které stojí mimo oblast jeho zájmu;
- byl vybaven souborem nezbytných hudebně teoretických poznatků;
- dokázal si vážit kulturních hodnot vytvořených minulými generacemi;
- orientoval se v hlavních vývojových etapách české i světové hudby.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována převážně metodou obohacování. Učitel nabízí žákům nadstandardní učivo z dějin hudby a hudební nauky. Připravuje pro ně rozšiřující úkoly v oblasti hlasové, rytmické a intonační výchovy, poslechových činností a improvizace. Učitel žáky motivuje k účasti v pěveckých soutěžích, přehlídkách a zapojuje je do hudebních aktivit pořádaných školou. Žáci mohou navštěvovat pěvecký sbor nebo kroužek školní kapela v rámci zájmové činnosti, jsou-li v daném školním roce nabízeny.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku učitel redukuje rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. V rámci distanční výuky lze realizovat všechny oblasti učiva hudební výchovy (dějiny hudby, základy hudební nauky, poslech hudby) s výjimkou praktické hry na hudební nástroje. Distanční výuku lze uskutečnit v synchronní online podobě v prostředí MS Teams i v asynchronní podobě s využitím instruktážních a výukových videí, hudebních dokumentů, prezentací a interaktivních úkolů (např. v aplikacích LearningApps, Bookwidgets). Žáci mohou využít úložiště dat OneDrive a odevzdávat úkoly v elektronické podobě v programu Bakalář nebo školním emailem. Učitel úkoly kontroluje a poskytuje žákům zpětnou vazbu. Převažuje formativní typ hodnocení nad hodnocením sumativním. Učitel zohledňuje kvalitu samostatné práce žáků, odevzdávání úkolů, jejich aktivitu v online výuce a při týmové práci.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- vede žáky prostřednictvím poslechu hudebních ukázek k poznávání hudebně výrazových prostředků, k tvorbě a formulování vlastních postojů a názorů na danou hudbu a akceptování názorů jiných;
- učí žáky organizovat si svou činnost, vyhodnocovat ji;
- klade důraz na porozumění textu, zápisu nejen notového;
- uplatňuje individuální přístup;
- motivuje žáky k celoživotnímu učení;
- zadává žákům domácí úkoly s různými cíli;
- zadává žákům referáty (dějiny hudby, významné osobnosti hudby) a tím je vede k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich zpracování a následně k jejich interpretaci v hodině; žáci v hodinách referáty ústně prezentují a tím se zlepšují jejich vyjadřovací a prezentační dovednosti.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- rozborem poslechových skladeb učí žáky orientovat se v proudu znějící hudby, poznávat znaky odlišující hudbu různých stylů a období, a tím buduje a podporuje u žáků zájem a potřebu navštěvovat kulturní a hudební akce a koncerty nejen moderní populární hudby;
- vede žáky k hledání různých řešení problému, k schopnosti obhájit svůj názor;
- při výuce motivuje žáky problémovými otázkami z praktického života;
- žáky vede k samostatnému zpracovávání informací z různých zdrojů;
- vytváří podmínky pro týmovou spolupráci.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vede žáky ke vhodné komunikaci s okolím ve škole i mimo ni;
- vede žáky k obhajobě názoru vhodnou formou, k argumentaci a poslouchání názoru jiných;
- vede žáky k vzájemnému respektu a porozumění, podporuje přátelské vztahy;
- do výuky zařazuje diskusi, během níž má žák možnost vyjádřit své názory na probíranou problematiku, analyzuje shodu či rozpor s názory ostatních či obecně přijatou teorií;
- zapojuje žáky hrající na některý hudební nástroj do výuky – žáci jej v hodině prezentují (historie, stavba, ukázka hry aj.), a tím rozvíjí své komunikační a prezentační dovednosti a také inspirují a motivují své spolužáky;
- spolupracuje s rodiči.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- do výuky zařazuje skupinovou práci, která vede žáky k samostatnému řešení problému, k vzájemné spolupráci a efektivnímu rozdělování úkolů;
- poskytuje prostor pro osobité hudební projevy žáků;
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování a jednání;
- vede žáky k přijímání různých rolí v týmové práci a k otevřené diskusi.

Kompetence občanské – učitel:

- podchycuje a podporuje individuální zájem žáků o kulturní dění, informuje o hudebních akcích a soutěžích v regionu;
- vede žáky k dodržování pravidel chování v třídním kolektivu i mimo něj dle školního řádu;
- stimuluje žáky k samostatnému rozhodování a dodržování psychohygieny;
- vede žáky k úctě k národním tradicím, historickým památkám;
- vede žáky ke kulturní reprezentaci školy.

Kompetence pracovní – učitel:

- zapojuje pomocí Orffova instrumentáře (případně dalších hudebních nástrojů – podle individuálních schopností žáků) do tvořivé a aktivní činnosti všechny žáky a tím rozvíjí jejich kreativitu, rytmické a estetické cítění, schopnost vyjádřit své pocity pomocí hudby;
- pomocí zpěvu lidových i umělých písní různých období a žánrů umožňuje žákům nejen rozvíjet pěvecké dovednosti, ale také poznávat rozdíly hudebních stylů, období a kultur;
- vede žáky k uplatňování jejich cílů, nabízí možná řešení k jejich uskutečnění;
- dokáže se žáky diskutovat o pozitivních i negativních projevech umění a hudby ve společnosti;
- formuje postoje žáků v oblasti negativních společenských jevů;
- sděluje informace k aktuálním skutečnostem v kulturním dění doma i ve světě.

Kompetence digitální – učitel:

- umožňuje žákům seznámit se s návody, postupy a možnostmi využití hudebních aplikací a služeb v dílčích hudebních činnostech;
- poskytuje prostor pro tvorbu a úpravu hudebního digitálního obsahu a rozvíjí kreativitu žáků v experimentování s hudebními digitálními prostředky;
- využívá digitální technologie jako prostředku spojení mezi žákem a autorem hudebního díla, umožňuje žákovi vstoupit do této komunikace prostřednictvím zaznamenávání, sdílení i reprodukce hudby a vnímat sebe sama jako poučeného posluchače i interpreta;
- vede žáky k využití digitálních technologií k usnadnění a zefektivnění práce a využívání sdílení hudebních dat, informací a hudebního digitálního obsahu;
- upozorňuje na rizika spojená s využitím digitálních technologií, vede žáky k respektování autorství a autorských práv vytvořených u digitálních hudebních i zvukových projektů, formuje žáky k etickému jednání v digitálním prostoru uváděním příkladů z hudební produkce a showbyznysu i ze života běžného hudebního konzumenta.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Estetická výchova (Hudební výchova)**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu • interpretace hymny ČR	prima	PT: 3.7.2.1
• uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu	prima	
• reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozlišuje a dokáže nápodobou zopakovat jednoduchý rytmický úsek • dokáže dle svých možností reprodukovat daný rytmický úsek, melodii na jednoduchý rytmický nástroj	• hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), • hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) • vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje	prima	

Předmět: **Estetická výchova (Hudební výchova)**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• umí se orientovat v notovém záznamu • dle svých dosavadních zkušeností dokáže reprodukovat hudbu ze zapsaného grafického záznamu písně • ovládá grafické základní znaky notového zápisu (houslový klíč, předznamenání jednoduchých stupnic atd.)	• orientace v notovém záznamu vokální skladby • notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby	prima	
• rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • umí některé základní rytmické kroky, které dokáže využít při pohybově rytmické improvizaci	• pohybový doprovod znějící hudby • taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima, improvizace • relaxace a muzikoterapie	prima	PT: 3.7.2.16 3.7.2.18
• orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • dle svých možností zná stručná životopisná data skladatele, jeho základní instrumentálně vokální díla světového významu • zařadí na základě individuálních schopností slyšenou hudbu do stylového období • dokáže dle svých předchozích zkušeností a na základě nových poznatků určit hudební styl a žánr, do kterého spadá znějící hudba • vyhledává souvislost mezi hudbou a jinými druhy umění	• periodizace dějin hudby • hudba pravěku a starověkých kultur • nejstarší hudební památky a nejstarší české duchovní písně • hudba středověku • hudební renesance, vznik polyfonie • hudba v období baroka • hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • hudební dílo v souvislosti s jinými druhy umění	prima	PT: 3.7.3.7 3.7.3.24 3.7.3.27 3.7.3.28
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• pěvecký a mluvní projev • rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního	sekunda	PT: 3.7.2.1

Předmět: **Estetická výchova (Hudební výchova)**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu		
• uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• intonace a vokální improvizace • diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem • hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)	sekunda	
• reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozlišuje a dokáže nápodobou zopakovat jednoduchý rytmický úsek • dokáže dle svých možností reprodukovat daný rytmický úsek, melodii na jednoduchý rytmický nástroj	• hra na hudební nástroje • nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), • hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) • vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje • tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	sekunda	
• umí se orientovat v notovém záznamu	• orientace v notovém záznamu vokální skladby	sekunda	

Předmět: **Estetická výchova (Hudební výchova)**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• dle svých dosavadních zkušeností dokáže reprodukovat hudbu ze zapsaného grafického záznamu písně • ovládá grafické základní znaky notového zápisu (houslový klíč, předznamenání jednoduchých stupnic atd.)	• notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby • záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby		
• rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • umí některé základní rytmické kroky, které dokáže využít při pohybově rytmické improvizaci	• pohybový doprovod znějící hudby • pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla • pantomima, improvizace • pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické • orientace v prostoru - rozvoj pohybové pamětí, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách • relaxace a muzikoterapie	sekunda	PT: 3.7.2.16 3.7.2.18
• orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • dle svých možností zná stručná životopisná data skladatele, jeho základní instrumentálně vokální díla světového významu • zařadí na základě individuálních schopností slyšenou hudbu do stylového období • dokáže dle svých předchozích zkušeností a na základě nových poznatků určit hudební styl a žánr, do kterého spadá znějící hudba • vyhledává souvislost mezi hudbou a jinými druhy umění	• periodizace dějin hudby • hudba v období klasicismu • hudba v období romantismu • artificiální a non-artificiální hudba 20. století • hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) • hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky	sekunda	4.3 PT: 3.7.3.7 3.7.3.24 3.7.3.27 3.7.3.28

Předmět: **Estetická výchova (Hudební výchova)**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla • interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí • hudební dílo v souvislosti s jinými druhy umění		

5.14 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	2	2

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávacího oboru **Tělesná výchova** a integruje některé tematické okruhy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet si své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, eventuálně i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utváří vztah ke zdraví a umí si zdraví preventivně chránit. Dokáží si na základě získaných informací vytvořit i názor na zdravotní problematiku menších i větších skupin a ten obhájit.

Ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví zařazujeme do tělesné výchovy především učivo z tematického okruhu Zdravý způsob života a péče o zdraví.

Tělesná výchova je natolik specifickým předmětem, že vyučující tělesné výchovy musí ve svém tematickém plánu přizpůsobit učivo i výstupy výkonnosti a individuálním schopnostem a dovednostem jednotlivých žáků.

Předmět tělesná výchova je vyučován s časovou dotací dvou hodin týdně. Pro výuku je každá třída rozdělena na dvě skupiny podle pohlaví. Během školního roku probíhá výuka současně v jedné až dvou skupinách. Výuka se uskutečňuje v tělocvičně nebo na školním hřišti, přičemž jsou k dispozici dvě hřiště, atletická dráha, jedna velká a dvě malé tělocvičny. Z externích prostor mohou žáci využít atletický stadion SK Přerov s tartanovým povrchem a sportovní halu Teplo Přerov. Povinná výuka tělesné výchovy je během studia doplňována přípravou na sportovní soutěže (atletika, florbal, fotbal, basketbal) a zájmovou tělesnou výchovou (sportovní a pohybové hry).

Předmět tělesná výchova je rozdělen do tří tematických okruhů:

V oblasti činnosti ovlivňující zdraví žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu a usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Žák se samostatně připraví na pohybovou činnost a ukončí ji ve shodě s hlavní činností. Žák odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím. Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.

V oblasti činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a kreativně je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech. Žák také posoudí osvojované pohybové činnosti a označí jejich zjevné nedostatky a možné příčiny.

V oblasti činnosti podporující pohybové učení žák užívá názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, čtenáře novin a časopisů a internetu. Žák naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky, jako např. čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví a ochranu přírody při sportovních činnostech. Dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka nebo organizátora. Žák sleduje své výkony, eviduje je a hodnotí. Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje nebo závody na úrovni školy.

Formy realizace předmětu Tělesná výchova na naší škole jsou:

- vyučovací hodina;
- soutěž;
- turnaj; kurz.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí nácvik a zdokonalování složitějších prvků a sestav, různých druhů cvičení a herních činností.
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo (další disciplíny, pokročilejší kondiční, taktické a technické prvky).
- Motivuje žáky k zapojení do školních sportovních soutěží, pro zájemce pak umožní přípravu na tyto soutěže.
- Vyučující nabízí možnost individuálních a skupinových konzultací tykajících se problematiky v rámci předmětu, o kterou projeví žák zájem.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. V období distanční výuky nelze vykonávat část praktické výuky TV. Učivo atletiky, sportovních her, sportovní a rytmické gymnastiky a úpolů je redukováno na teoretické seznámení s učivem (pravidla, historie, základy techniky a taktiky). V období distanční výuky není realizován lyžařský výcvikový kurz.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení - učitel:

- vytváří prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými didaktickými postupy a metodami;
- vede žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti;
- nechá na žácích možnost samostatné volby vhodných kondičních a relaxačních cvičení;
- vhodnou motivací představuje žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení a jako vlastní uspokojení;
- zařazováním vhodných sportovních aktivit posiluje u žáků sebekontrolu a sebeovládání;
- vhodně zvolenou zátěží při cvičeních učí žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity;
- vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- uplatňuje zásady hygieny a otužování při tělesné výchově a sportovních kurzech;
- pravidelně zařazuje do pohybových činností kompenzační a vyrovnávací cvičení;
- dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových činnostech.

Kompetence k řešení problémů - učitel:

- navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci a nutnosti stanovit taktiku hry;
- řeší herní a problémové situace (např. sestavováním družstev z rozdílně technicky a fyzicky výkonných žáků);
- umožňuje žákům podílení se na přípravě vlastních sportovních akcí - plánování, realizování a hodnocení těchto akcí;
- přidělením role rozhodčího nebo organizátora učí žáky jednání ve vypjatých situacích.

Kompetence komunikativní - učitel:

- dbá na kulturní vyjadřování v hodinách tělesné výchovy;
- vede žáky k jednoznačnému, srozumitelnému a adekvátnímu používání správného názvosloví tělesné výchovy;
- zařazováním mezitřídních i celoškolních soutěží a turnajů podporuje vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků;
- důrazem na dodržování pravidel vede žáky ke hře v duchu fair – play.

Kompetence sociální a personální - učitel

- podporuje sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku při lyžařských kurzech, sportovních turnajích, soutěžích;
- zařazuje vhodné cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci - dopomoci a záchraně;
- umožní žákům podílení se na tvorbě pravidel chování při sportovních činnostech;
- podporuje možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjí jejich schopnost zastávat různé role (obměňováním vedoucích žáků v družstvech);
- učí žáky spolupracovat v týmech, vnímat jejich vzájemné odlišnosti jako podmínku úspěšné spolupráce;
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

Kompetence občanské a pracovní - učitel

- Netoleruje v hodině sociálně patologické jevy, nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci;
- důsledně dbá na dodržování pravidel chování a uplatňuje pozitivní hodnocení a motivaci žáků;
- učí žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích a praktickými ukázkami a modelovými situacemi seznamuje žáky s technikou první pomoci;
- vyžaduje vhodné sportovní vybavení pro výuku;
- podle možností vede žáky k sebehodnocení;
- vhodnou motivací vede žáky k postupnému pohybovému sebezdokonalování a posiluje jejich sebevědomí;
- dohlíží na to, aby příprava tělocvičného nářadí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vede žáky k ochraně zdraví;
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestá, kvalitní práci pochválí.

Kompetence digitální – učitel

- umožňuje využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu;
- vede žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví;
- vede žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Činnosti ovlivňující zdraví			
• připraví se podle pokynů učitele na pohybovou činnost • aktivně vstupuje do organizace svého denního pohybového režimu • rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí a zvládá různé sociální role v osvojovaných pohybových činnostech	**Význam pohybu pro zdraví** • význam biorytmů pro pohybovou aktivitu • rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem	prima	PT: 3.7.2.11 3.7.2.15 3.7.2.19 INT: 4.3.2.5 4.3.2.18
• rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti a z nabídky zvolí vhodný pohybový program • zařazuje samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení	**Prvky zdravotní tělesné výchovy a zdravotně orientované zdatnosti** • rozdíly v pohybových činnostech zdravých a oslabených jedinců	prima	PT: 3.7.2.11 3.7.2.19 INT: 4.3.2.18
• zařazuje samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení • samostatně využívá osvojená kompenzační (uvolňovací, protahovací cvičení před a po zátěži) a relaxační cvičení	**Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** • správné držení těla, posilování a protahování adekvátních svalových partií	prima	PT: 3.7.2.19 INT: 4.3.2.10
• používá vhodný cvičební úbor a obuv • dodržuje základní hygienické návyky • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim své chování • zná a dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech	**Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** • bezpečné chování při sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí	prima	INT: 4.3.2.9 4.3.2.18
• rozpozná hrozící nebezpečí a reaguje na ně	**Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí** • základní úkoly ochrany obyvatelstva a mimořádné události (krizové situace)	prima	PT: 3.7.5.10 ĬNT: 4.3.2.18

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
• využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti	**Tělesná cvičení** • pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační cvičení jako součást všech tematických celků	prima	PT: 3.7.2.11 INT: 4.3.2.9 4.3.2.10
• dodržuje jednoduchá pravidla a respektuje taktiku vedoucí k úspěchu družstva, snaží se o fair-play jednání	**Pohybové hry** • drobné pohybové hry • štafetové hry	prima	PT: 3.7.2.11
• zvládá techniku atletické chůze a běhu • zvládá základní techniku skoku do dálky a hodu míčkem • rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem	**Atletika** • chůze a běh (nízký start, sprint, vytrvalostní běh) • skok daleký • vrh koulí • hod míčkem (granátem) • skok vysoký • štafetový běh	prima	PT: 3.7.2.11 INT: 4.3.2.9
• rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her	**Sportovní hry** • význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností a herního myšlení (improvizace) • herní role a funkce	prima	PT: 3.7.2.14 3.7.2.56 3.7.2.59 3.7.2.49
• rozumí základním pravidlům, ovládá základní pohybové dovednosti při hře, dodržuje zásady fair-play jednání	**Basketbal** • herní činnosti jednotlivce (driblink, přihrávka, střelba) a základní herní kombinace (obrana, útok, utkání)	prima	PT: 3.7.2.49
• rozumí základním pravidlům, ovládá základní pohybové dovednosti při hře, dodržuje zásady fair-play jednání	**Volejbal** • herní činnosti jednotlivce (odbití jednoruč, obouruč vrchem a spodem) a základní herní kombinace (utkání na zmenšeném hřišti)	prima	PT: 3.7.2.49
• rozumí základním pravidlům, ovládá základní pohybové činnosti při hře, dodržuje zásady fair-play jednání	**Fotbal / futsal** • herní činnosti jednotlivce (technika vedení, přihrávky a zpracování míče, zakončení) a základní herní	prima	PT: 3.7.2.49

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	kombinace (obrana, útok, utkání) **Florbal** • herní činnosti jednotlivce – uvolňování bez nebo s míčkem, zpracování míčku, přihrávka na krátkou a střední vzdálenost, střelba z místa a po zpracování míčku, obcházení soupeře, obsazování soupeře, rozehrání po chybě soupeře, činnosti brankaře • herní kombinace – obrana, útok, utkání **Házená** • herní činnosti jednotlivce (uvolňování bez nebo s míčem, driblink, přihrávka jednoruč, střelba z místa, po trojtaktu, obranné pohyby), činnosti křídel, spojek, pivota a brankáře • herní kombinace – obrana, útok, utkání		
• rozumí základním pravidlům osvojovaných sportovních her a rozlišuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího a diváka	**Doplňkové sportovní a netradiční hry** • softbal, vybíjená, přehazovaná, ringo, frisbee, (základní pravidla, základní herní činnosti jednotlivce, utkání)	prima	PT: 3.7.2.49
• zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při jednotlivých cvičeních • používá základní gymnastickou terminologii • podle individuálních předpokladů zvládá samostatně kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na lopatkách, stoj na rukou s dopomocí a tvořivě je aplikuje v jednoduché sestavě • zvládá bezpečně roznožku přes kozu našíř a bezpečně zvládá	**Sportovní gymnastika** • akrobacie – kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách s oporou, stoj na rukou s dopomocí, rovnovážné polohy, přemet stranou • hrazda (po čelo) – výskok do vzporu (výmyk), odkmih (sešin), podmet • kladina (dívky) – různé druhy chůze a skoků s doprovodnými pohyby	prima	PT: 3.7.2.14 3.7.2.15 3.7.2.56

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
pohybovou činnost na trampolínce s rozběhem • podle individuálních předpokladů zvládá s dopomocí výmyk a sešin	paží, obraty a rovnovážný prvek, seskok • trampolínka – skoky přímé s odrazem, pohyby nohou s obraty • kruhy (chlapci) – komíhání ve visu, houpání s obraty, rotace kolem svislé osy • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu našíř • šplh (tyč, lano)		
• podle individuálních předpokladů zvládá samostatně jednoduché druhy pohybu a dbá na správné držení těla	**Rytmická gymnastika** • různé pohyby s hudebním a rytmickým doprovodem • cvičení s náčiním	prima	
• aktivně se zapojí do jednoduchých cvičení a úpolových her	**Úpoly** • význam úpolových sportů pro sebeobranu • úpolové hry, střehové postoje, přetahy, pády vpřed a vzad	prima	
Činnosti podporující pohybové učení			
• naplňuje základní olympijskou myšlenku ve školních podmínkách • zná významné světové soutěže a sportovce, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi	**Historie a současnost sportu**	prima	INT: 4.3.2.11
• zná významné světové soutěže a sportovce, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi	**Statistická zjištění a práce s výsledkovou listinou** • měření délky a času • práce se stopkami a pásmem	prima	
• posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, odstraňuje nedostatky	**Sebehodnocení v dané pohybové činnosti**	prima	PT: 3.7.2.14
• užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka a uživatele internetu	**Komunikace v tělesné výchově**	prima	

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Činnosti ovlivňující zdraví			
• připraví se podle pokynů učitele na pohybovou činnost • aktivně vstupuje do organizace svého denního pohybového režimu • rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí a zvládá různé sociální role v osvojovaných pohybových činnostech	**Význam pohybu pro zdraví** • význam biorytmů pro pohybovou aktivitu • rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem	sekunda	PT: 3.7.2.11 3.7.2.15 3.7.2.19 INT: 4.3.2.5 4.3.2.18
• rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin lidí • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti a z nabídky zvolí vhodný pohybový program • zařazuje samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení	**Prvky zdravotní tělesné výchovy a zdravotně orientované zdatnosti** • rozdíly v pohybových činnostech zdravých a oslabených jedinců	sekunda	PT: 3.7.2.11 3.7.2.19 INT: 4.3.2.18
• zařazuje samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení • samostatně využívá osvojená kompenzační (uvolňovací, protahovací cvičení před a po zátěži) a relaxační cvičení	**Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** • správné držení těla, posilování a protahování adekvátních svalových partií	sekunda	PT: 3.7.2.19 INT: 4.3.2.10
• používá vhodný cvičební úbor a obuv • dodržuje základní hygienické návyky • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim své chování • zná a dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech	**Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** • bezpečné chování při sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí	sekunda	INT: 4.3.2.9 4.3.2.18
• rozpozná hrozící nebezpečí a reaguje na ně	**Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí** • základní úkoly ochrany obyvatelstva a mimořádné události (krizové situace)	sekunda	PT: 3.7.5.10 ĬNT: 4.3.2.18

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
• využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti	**Tělesná cvičení** • pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační cvičení jako součást všech tematických celků	sekunda	PT: 3.7.2.11 INT: 4.3.2.9 4.3.2.10
• dodržuje jednoduchá pravidla a respektuje taktiku vedoucí k úspěchu družstva, snaží se o fair-play jednání	**Pohybové hry** • drobné pohybové hry • štafetové hry	sekunda	PT: 3.7.2.11
• zvládá techniku atletické chůze a běhu • zvládá základní techniku skoku do dálky a hodu míčkem • rozumí souvislostem mezi správnou technikou a výkonem	**Atletika** • chůze a běh (nízký start, sprint, vytrvalostní běh) • skok daleký • hod míčkem (granátem) • vrh koulí • skok vysoký • štafetový běh	sekunda	PT: 3.7.2.11 INT: 4.3.2.9
• rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her	**Sportovní hry** • význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností a herního myšlení (improvizace) • herní role a funkce	sekunda	PT: 3.7.2.14 3.7.2.56 3.7.2.59 3.7.2.49
• rozumí základním pravidlům, ovládá základní pohybové dovednosti při hře, dodržuje zásady fair-play jednání	**Basketbal** • herní činnosti jednotlivce (driblink, přihrávka, střelba) a základní herní kombinace (obrana, útok, utkání)	sekunda	PT: 3.7.2.49
• rozumí základním pravidlům, ovládá základní pohybové dovednosti při hře, dodržuje zásady fair-play jednání	**Volejbal** • herní činnosti jednotlivce (odbití jednoruč, obouruč vrchem a spodem) a základní herní kombinace (utkání na zmenšeném hřišti)	sekunda	PT: 3.7.2.49
• rozumí základním pravidlům, ovládá základní pohybové činnosti při hře, dodržuje zásady fair-play jednání	**Fotbal / futsal** • herní činnosti jednotlivce (technika vedení, přihrávky a zpracování míče, zakončení) a základní herní	sekunda	PT: 3.7.2.49

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	kombinace (obrana, útok, utkání) **Florbal** • herní činnosti jednotlivce – uvolňování bez nebo s míčkem, zpracování míčku, přihrávka na krátkou a střední vzdálenost, střelba z místa a po zpracování míčku, obcházení soupeře, obsazování soupeře, rozehrání po chybě soupeře, činnosti brankaře • herní kombinace – obrana, útok, utkání **Házená** • herní činnosti jednotlivce (uvolňování bez nebo s míčem, driblink, přihrávka jednoruč, střelba z místa, po trojtaktu, obranné pohyby), činnosti křídel, spojek, pivota a brankáře • herní kombinace – obrana, útok, utkání		
• rozumí základním pravidlům osvojovaných sportovních her a rozlišuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího a diváka	**Doplňkové sportovní a netradiční hry** • softbal, vybíjená, přehazovaná, ringo, frisbee, (základní pravidla, základní herní činnosti jednotlivce, utkání)	sekunda	PT: 3.7.2.49
• zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při jednotlivých cvičeních • používá základní gymnastickou terminologii • podle individuálních předpokladů zvládá samostatně kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na lopatkách, stoj na rukou s dopomocí a tvořivě je aplikuje v jednoduché sestavě • zvládá bezpečně roznožku přes kozu našíř a bezpečně zvládá	**Sportovní gymnastika** • akrobacie – kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách s oporou, stoj na rukou s dopomocí, přemet stranou, rovnovážné polohy • hrazda (po čelo) – výskok do vzporu (výmyk), odkmih (sešin), podmet • kladina (dívky) – různé druhy chůze a skoků s doprovodnými pohyby	sekunda	PT: 3.7.2.14 3.7.2.15 3.7.2.56

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
pohybovou činnost na trampolínce s rozběhem • podle individuálních předpokladů zvládá s dopomocí výmyk a sešin	paží, obraty a rovnovážný prvek, seskok • trampolínka – skoky přímé s odrazem, pohyby nohou s obraty • kruhy (chlapci) – komíhání ve visu, houpání s obraty, rotace kolem svislé osy, svis vznesmo, střemhlav • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu našíř • šplh (tyč)		
• podle individuálních předpokladů zvládá samostatně jednoduché druhy pohybu a dbá na správné držení těla	**Rytmická gymnastika** • různé pohyby s hudebním a rytmickým doprovodem • cvičení s náčiním	sekunda	
• aktivně se zapojí do jednoduchých cvičení a úpolových her	**Úpoly** • význam úpolových sportů pro sebeobranu • úpolové hry, střehové postoje, přetahy, pády vpřed a vzad	sekunda	
Činnosti podporující pohybové učení			
• naplňuje základní olympijskou myšlenku ve školních podmínkách • zná významné světové soutěže a sportovce, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi	• Historie a současnost sportu	sekunda	INT: 4.3.2.11
• zná významné světové soutěže a sportovce, chápe význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi	**Statistická zjištění a práce s výsledkovou listinou** • měření délky a času • práce se stopkami a pásmem	sekunda	
• posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, odstraňuje nedostatky	**Sebehodnocení v dané pohybové činnosti**	sekunda	PT: 3.7.2.14
• užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka a uživatele internetu	**Komunikace v tělesné výchově**	sekunda	

5.15 Svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	prima	sekunda
Dotace hodin za týden	0	1

Vyučovací předmět Svět práce vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce v rámci RVP pro základní vzdělávání. Předmět přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků a doplňuje vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Poskytuje žákům důležitou informaci ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Žáci získávají informace o trhu práce, jeho fungování a potřebách, seznamují se s obsahem pracovních profesí a s možnostmi dalšího vzdělávání. Osvojují si nové dovednosti v oblasti komunikace a sebeprezentace a prakticky je procvičují v navozovaných modelových situacích.

Předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně a je zařazen do druhého ročníku šestiletého gymnázia, ve kterém se žáci rozhodují o své budoucí profesní orientaci, zda setrvat na gymnáziu, nebo zvolit jinou odborně zaměřenou školu. Výuka probíhá většinou v učebně, žáci se nedělí do skupin. Výuka je doplňována tematickými exkurzemi (např. úřad práce).

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je realizována následujícím způsobem:

- Žákům jsou ve výuce zadávány problémové situace a rozšiřující úkoly, které učitel zpracovává např. v podobě pracovních listů. Při plnění nadstandartních úkolů mohou projevit svůj talent i při zpracování např. výtvarnou formou, prezentací, videem apod.
- Učitelé směřují žáky ke studiu rozšiřujících materiálů v různých podobách a literatury.
- V případě zájmu učitelé nabízejí žákům osobní konzultace

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku:

V případě přechodu na distanční vzdělávání učitel přizpůsobí formy práce a obsah učiva věku, možnostem a potřebám žáků. Teoretické učivo lze realizovat v plném rozsahu. Praktické úkoly se přizpůsobí formou, rozsahem a obsahem možnostem distančního vzdělávání. Doporučené exkurze budou realizovány podle stávajících epidemiologických a hygienických opatření.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- zadává žákům úkoly (referáty, prezentace apod.) tak, aby žáci vyhledávali informace z různých informačních zdrojů – internetu, rozhlasu, televize nebo časopisů; získané informace žáci třídí, seřazují a prezentují;
- vede žáky k používání obecných a odborných termínů, symbolů a znaků;
- motivuje žáky k plánování činnosti zadáváním dlouhodobějších úkolů s pevně stanoveným termínem odevzdání hotové práce.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- využívá simulace situací, ve kterých žáci rozhodují samostatně;

- navozuje problémové úkoly, ve kterých žáci na základě získaných informací hledají optimální řešení;

Kompetence komunikativní – učitel:

- vytváří příležitosti a časový prostor k tomu, aby žáci prezentovali vlastní názory, obhajovali vlastní práci;
- využívá metody řízené diskuse, ve které žáci jasně vyjádří svůj názor, používají jednoznačnou a srozumitelnou argumentaci, uvádějí věci do souvislostí a propojují je do širších celků.

Kompetence sociální a personální, kompetence občanské – učitel:

- realizuje výuku ve skupinách, při které musí žáci navzájem spolupracovat, naslouchat si a tolerovat názory ostatních;
- vede žáky k odpovědnosti za plnění svých povinností tím, že k vyhotovení úkolů poskytne žákům dostatečné informace, v případě potřeby konzultace, ale zároveň ponechává prostor pro samostatné zpracování;
- zadává samostatné práce, referáty a projekty ve dvojicích či skupinách, žáci si musí jednotlivé pracovní kroky mezi sebou rozdělit a zorganizovat.

Kompetence pracovní – učitel:

- předává informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech;
- vede žáky k cílevědomému a odpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- rozvíjí odborný a osobní potenciál žáka;
- podporuje žákovu iniciativu a tvořivost;
- seznamuje žáky s podstatou a principy podnikání, s realitou tržního prostředí a dalšími faktory;
- vede k vyhledávání a kritickému posouzení příležitostí k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k využívání digitálních zařízení a digitálních technologií pro účely předmětu Svět práce;
- přispívá k používání digitálních technologií při plánování jejich vzdělávací dráhy a profesní přípravy
- učí žáky používat adekvátní a legální zdroje pro vlastní práci a vyhledávat relevantní informace a posuzovat jejich validitu;
- zařazuje do vyučování problémové úkoly a simulace, které ke svému splnění vyžadují IT kompetence;
- učí žáky používat kancelářské aplikace, které jsou důležité pro trh práce (např. vytváření dokumentu – životopisu, prezentací, používání statistických tabulek);
- vede žáky k dodržování zásad slušného chování v digitálním prostoru.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Svět práce**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat • využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace	**Úvod - člověk jako jedinec** • psychologie jako věda: základní pojmy, předmět, metody • psychologie osobnosti: základní pojmy • sebepoznávání/sebehodnocení	sekunda	PT: 3.7.2.1 3.7.2.3 3.7.2.5 3.7.2.23 3.7.2.25 3.7.2.50 3.7.2.54
• uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem	**Sociální komunikace** • komunikace a umění mluvit (pojem komunikace, význam komunikace) • neverbální komunikace • verbální komunikace	sekunda	
• uvědomuje si význam vzdělávání ve svém životě • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	**Vzdělávací a výchovný systém ČR** • význam vzdělávání pro uplatnění v životě, možnosti vzdělávání v České republice, hodnota vzdělání pro další život • celoživotní vzdělávání • náplň studijních a učebních oborů, přijímací řízení	sekunda	PT: 3.7.2.27 3.7.3.32 3.7.3.34 INT: 4.3.1.3
• orientuje se v pracovní činnosti vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • ví, jak postupovat při volbě povolání a na koho se v této situaci obrátit • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	**Práce, zaměstnání** • profese a jejich charakteristika (pracovní činnosti, pracovní podmínky, pracovní prostředí, pracovní příležitosti v obci a v regionu • podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější druhy podnikání, drobné a soukromé podnikání • způsoby hledání zaměstnání • požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce • informace o trhu práce, úřady práce, sociální zajištění • práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů • cíle a zájmy • průběh pohovoru • požadavky životopisu • sebeprezentace • modelové situace	sekunda	PT: 3.7.1.4 3.7.6.4 INT: 4.3.1.1 4.3.1.2 4.3.1.4 4.3.1.5

Předmět: **Svět práce**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	**Ekonomika domácnosti** • rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní operace	sekunda	

6 Učební osnovy vyššího stupně gymnázia

Učební osnovy v této kapitole se vztahují k povinným předmětům uvedeným v učebním plánu. Osnovy předmětů volitelných a nepovinných jsou samostatnou přílohou ŠVP. Ta je každoročně aktualizována tak, aby obsáhla všechny předměty, které se ve školním roce budou vyučovat dle zájmů žáků a možností školy.

6.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	4	3	4	5

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura RVP GV. Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura je rozdělen do dvou složek: Jazyk a jazyková komunikace a Literární komunikace. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Předmět je vyučován s časovou dotací 4+3+4+5.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Fakultativní je dělení do skupin.

Žáci píší dvě archivované práce za pololetí, a to pololetní písemnou práci a slohovou práci.

Žáci vyššího stupně gymnázia navazují na učivo a kompetence z nižšího stupně. Ve výuce Českého jazyka a literatury získávají poučení o jazyku jako nástroji komunikace. Studují mateřský jazyk, jehož znalost a schopnost kultivovaného používání v mluvené i písemné podobě tvoří základ všeobecného vzdělání. Umožňuje jim pochopit svou roli v různých komunikačních situacích a vnímat okolní svět i sebe sama. Žáci rovněž nabývají poznatky z obecné jazykovědy, učí se základy lingvistické terminologie, prohlubují si znalosti jazykovědných disciplín: fonetiky a fonologie, morfologie, slovotvorby, lexikologie, syntaxe a stylistiky. Poznatky uplatňují v mluvních cvičeních nebo slohových pracích a využívají je ve studiu cizích jazyků. V průběhu studia jsou žáci vedeni k rozvíjení komunikačních schopností (verbálních i neverbálních), a to i formou praktických cvičení a úkolů.

Český jazyk a literatura plní funkci estetickou a výchovnou. Studium dějin literatury naší i světové, základy teorie literatury s praktickými rozbory a interpretací uměleckých textů vedou žáky k estetickému vnímání skutečnosti, k prožitku krásy. Nenásilnou formou je učí porozumět kulturním odlišnostem a respektovat názory a postoje spisovatelů i literárních postav ze současnosti i z doby dávno minulé. Samostatnou četbou i společným sdílením čtenářského zážitku ve třídě žáci poznávají a rozvíjejí vlastní osobnost. Při výběru titulů k domácí četbě žáci přihlížejí ke Školnímu seznamu literárních děl k ústní části maturitní zkoušky, který je žákům k dispozici na webu školy a který slouží přípravě na závěrečnou maturitní zkoušku.

Český jazyk a literatura má výjimečnou úlohu v systému vyučovacích předmětů. Svým centrálním postavením tvoří tematické průniky především s cizími jazyky, dějepisem, společenskými vědami, výtvarnou a hudební výchovou. Má nejpestřejší agendu očekávaných výstupů a učiva. Je rovněž povinným maturitním předmětem pro všechny žáky.

V průběhu školního roku se v rámci předmětu vybraní žáci zapojují do olympiády z českého jazyka a do recitační soutěže Wolkerův Prostějov. Nejlepší žáci postupují do okresního kola. Dále

se žáci zapojují do pestré nabídky soutěží tvůrčího psaní, kde mohou uplatnit své literární nadání. Žáci jsou do soutěží připravováni pověřenými učiteli, a to individuálně nebo v malých skupinách.

Žáci mají příležitost zapojit se do tvorby školního časopisu Litero.

Žáci v průběhu studia navštěvují divadelní představení a účastní se exkurzí.

V rámci intenzivní přípravy na maturitní zkoušku ve čtvrtém ročníku žáci píší podzimní a jarní „maturitní generálku".

Práce s mimořádně talentovanými a nadanými žáky

Pokud učitel pracuje s mimořádně nadanými žáky, zadává úkoly nad rámec učebních osnov daného ročníku: obtížnější jazyková a stylistická cvičení, rozbory uměleckého textu, případně zadává více úkolů podle individuálních potřeb daného žáka. Přitom respektuje učivo zadané osnovami pro daný ročník.

Vyučující motivuje žáky k zapojení do redakční rady školního časopisu Litero, do oborových soutěží a olympiád. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace při přípravě do dalších kol.

Mimořádně talentovaní a nadaní žáci mohou být podpořeni individuální či skupinovou intervencí.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku přizpůsobuje učitel rozsah učiva a formu výuky odpovídajícím okolnostem. Veškeré učivo Českého jazyka a literatury lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Základním komunikačním kanálem při distanční výuce je školní e-mail a program Bakalář (zadávání úkolů a další komunikace). Učitelé při online výuce používají různé komunikační platformy (např. MS Teams) a další aplikace. Distanční výuka předpokládá pravidelnou komunikaci učitele a žáka.

Exkurze, besedy a semináře lze nahradit online formou pouze v případě, bude-li tato možnost danou institucí nabídnuta. V opačném případě nebudou tyto aktivity realizovány.

V rámci distanční výuky není vyžadováno psaní archivovaných písemných prací.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- zadává žákům práci tak, aby tvořivě využívali informace z odborné i umělecké literatury, tisku, internetu a dalších zdrojů, kriticky je hodnotili a třídili;
- v rámci výuky i mimo ni vede žáky k účasti na kulturních představeních, ke sledování kulturních rubrik, recenzí a kritik a vede je k vyslovování vlastních postřehů a stanovisek;
- učí žáky nacházet intertextové, mimoliterární i mezioborové vztahy a souvislosti;
- stanovením jednoznačných požadavků na žáka ve svém předmětu vede žáka k zodpovědnosti za vlastní vzdělání a připravuje ho na celoživotní učení.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vede žáky k tomu, aby při rozboru literárních textů, psaní slohových prací a řešení problémových úkolů uplatňovali tvořivost a fantazii a vyjadřovali své názory a postoje;
- v konkrétních případech nabízí žákům výběr z úkolů, metod a témat (např. slohových prací), aby podpořil jejich osobnostní zaměření a zaujetí jít do hloubky problému;
- motivuje žáky k zapojení do olympiády z českého jazyka, recitačních soutěží a soutěží tvůrčího psaní;

- cílenými úkoly a rozborem textů učí žáky zpracovávat text tak, aby jim byl oporou při samostatném studiu, aby dokázali samostatně zpracovaný text použít jako východisko pro argumentaci.

Kompetence komunikativní – učitel:

- zadáváním mluvních cvičení, referátů, výkladů, prezentací a dalších samostatných vystoupení upevňuje v žácích dovednosti verbální i nonverbální komunikace, upevňuje poznatky o spisovném projevu, upozorňuje žáky na vhodné využívání jazykových prostředků vzhledem ke komunikačnímu záměru;
- upevňuje komunikační schopnosti žáků v modelových komunikačních situacích;
- řídí diskuse, jimiž se žáci učí vhodně argumentovat;
- vhodnými příklady z veřejného života a ze sdělovacích prostředků posiluje vědomí důležitosti kultivovaného jazykového projevu;
- podporuje práci žáků, kteří přispívají do novin, časopisů a sborníků a reprezentují školu na různých akcích.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- zařazuje do výuky úkoly, které vedou k poznávání a rozvoji žákovy osobnosti;
- zařazuje do výuky skupinovou práci, aby si žáci vzájemně pomáhali a nesli zodpovědnost za celek;
- učitel využívá ukázek literárních děl k úvahám o toleranci a respektu, učiva o autorských osobnostech k hledání pozitivních vzorů;
- společnou četbou a následným rozborem a diskusí vede žáky ke sdílení čtenářského zážitku s jinými, k poznávání názorů a postojů spolužáků i učitele;
- pěstuje v žácích potřebu estetického vnímání, soustavně a nenásilně vede žáky k četbě hodnotné literatury jako k činnosti rozvíjející lidskou osobnost, rozšiřující všeobecné vzdělání a upevňující kladné lidské vlastnosti a hodnoty;
- podporuje studium řeči a komunikace;
- rozvíjí jazykovou kulturu.

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáky k respektu k mateřskému jazyku jakožto pilíři naší kultury a identity;
- učí žáky naše slovesné dědictví a vysvětluje jim jeho význam;
- prostřednictvím literárních děl, divadelních i filmových představení seznamuje žáky s dědictvím naší kultury i kultur jiných národů, a tím je vede k respektu k duchovním hodnotám a tradicím českého národa, Evropy a lidstva;
- pomáhá žákům zapojit se do občanského a kulturního života své obce a regionu, např. formou spolupráce s knihovnou, muzeem, místním tiskem a televizí.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- připravuje žáky uplatňovat nabyté znalosti a schopnosti v profesním životě na trhu práce;
- rozvíjí znalosti a schopnosti související s budoucím profesním uplatněním (např. psaní strukturovaného životopisu a motivačního dopisu);
- učí žáky spoléhat se na vlastní tvůrčí potenciál a pomocí samostatně zpracovávaných úkolů si uvědomovat osobní zodpovědnost za svou práci.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k vyhledávání informací v různých digitálních zdrojích a specializovaných databázích dle jejich odborného zaměření (katalogy knihoven, databáze odborných článků,

apod.), k využívání digitálních šablon (např. strukturovaný životopis) či k založení a spravování vlastní digitální identity (Linkedln),
- nabádá žáky k posuzování důvěryhodnosti informací, např. z hlediska důvěryhodnosti elektronického zdroje, k ověřování pravdivosti tvrzení uvedených v komunikaci na sociálních sítích; k odlišování emotivních textů od argumentačních faulů a klamů,
- prohlubuje u žáků při vytváření digitálního obsahu v různých z textových editorech (základy typografie a formátování textu) dovednosti získané v předmětu Informatika,
- dbá, aby žáci při produkci písemných projevů odkazovali na zdroj informací, citovali v souladu s platnou citační normou (online generátor citací) a uváděli licence obrázků;
- učí žáky volit vhodné jazykové prostředky s ohledem na komunikační situaci, komunikační prostředí či platformu a vzhledem k adresátovi; respektovat obecná pravidla etiky a neetiky na různých komunikačních platformách

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací • na základě ukázek rozlišuje základní interdialekty českého jazyka a jmenuje rozdíly mezi nimi • efektivně a samostatně využívá různé informační zdroje – slovníky, encyklopedie, internet • umí využívat služby veřejné knihovny; při své práci používá jazykové příručky • pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy • objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie • ovládá zásady spisovné výslovnosti a základní techniky mluveného projevu • pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči • zaznamenává mluvený projev do písemné podoby na základě pravidel fonetické transkripce	**Jazyk a jazyková komunikace** • základní pojmy jazykovědy, jazykovědné disciplíny • národní jazyk, útvary národního jazyka • jazykové rodiny, indoevropská rodina, slovanské jazyky • získávání a zpracování informací – výpisek, výtah • slovníky a encyklopedie • knihovny • fonetika a fonologie – zvuková stránka jazyka • fonetická transkripce • systém českých hlásek • zásady spisovné výslovnosti • zvuková stránka souvislé řeči • grafémika – písemná stránka jazyka • charakter a vývoj českého pravopisu • problematické pravopisné jevy – l psaní i/y • problematické pravopisné jevy – psaní ú/ů • problematické pravopisné jevy – psaní předpon s/z/vz	tercie	PT: 3.7.2.37 3.7.3.23 3.7.3.28 3.7.3.28 3.7.4.19 3.7.6.29 exkurze do knihovny

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• ve svém písemném projevu uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu • vhodně užívá jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary • tvoří texty prostě sdělovacího stylu • ověřuje si správný pravopis určitého jevu v internetové jazykové příručce či elektronických verzích SSČ pro školu a veřejnost, SSJČ • produkuje digitální obsah v některém textovém editoru či aplikaci pro psaní (pozvánky) • volí vhodné jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci a adresátovi	• problematické pravopisné jevy – ě/je, psaní souhláskových skupin • úvod do stylistiky • jazykové prostředky textové výstavby, slohotvorní činitelé • funkční styly • slohové postupy • prostě sdělovací styl (archivované práce)		
• objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do lit. textu • na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu • při interpretaci lit. textu uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře lit. textu, literárních druzích a žánrech • charakterizuje společenskohistorický vývoj daného období, vystihne podstatné rysy nejstarších kultur a kulturních epoch a jejich projevů v literatuře • na základě četby charakterizuje tvorbu významných představitelů starší české a světové literatury • váží si uměleckých projevů minulosti, chápe význam myšlenkové, umělecké a literární tradice pro dnešní generace	**Literární komunikace** • úvod do literatury – literární teorie, historie a kritika • jazykové, kompoziční a tematické prostředky uměleckého stylu – tropy, figury, rytmus, rým, zvukové prostředky poezie, monolog a dialog, motiv, téma, námět • literární formy • literární druhy a žánry • periodizace literatury • ústní slovesnost a písemnictví • starověké orientální literatury • Bible • antika – umění a literatura • středověké písemnictví, vznik a rozvoj české literatury ve středověku • renesance a humanismus ve světové a české literatuře, Jan Blahoslav – osobnost Přerova • baroko ve světové a české literatuře, Jan Amos Komenský – osobnost Přerova	tercie	

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vytváří elektronický čtenářský deník			
• rozlišuje individuální aktivní a pasivní slovní zásobu a chápe důležitost bohaté slovní zásoby v jazykově i obsahově vyspělém projevu • využívá možností slovní zásoby češtiny, např. ve frazeologii • používá různé druhy jazykových příruček, včetně speciálních slovníků • zjišťuje význam slov v elektronickém slovníku (Český národní korpus) • prokáže znalosti ze struktury slova při morfematickém a slovotvorném rozboru • rozeznává způsoby tvoření slov • rozlišuje slovní druhy • určuje mluvnické kategorie • ve svém projevu uplatňuje znalosti zásad skloňování a časování, odliší spisovné tvary od nespisovných • prohlubuje znalosti českého pravopisu a využívá jich v psaném projevu • zaměřuje pozornost na zvládnutí problematických pravopisných jevů • ověřuje si správný pravopis určitého jevu v internetové jazykové příručce či elektronických verzích SSČ pro školu a veřejnost, SSJČ • rozlišuje jednotlivé kategorie médií a jejich produktů • posoudí a interpretuje účinky publicistických textů na čtenáře (posluchače) • na konkrétních příkladech rozpoznává neetické postupy a prostředky žurnalistiky • vysvětlí znaky bulváru	**Jazyk a jazyková komunikace** • lexikologie – základní termíny • slovo a slovní zásoba • slovníky a práce s nimi • sémantika – významové vztahy mezi slovy • slovotvorba – základní pojmy • slovotvorná a morfémová stavba slova • způsoby tvoření slov • morfologie – základní pojmy, slovní druhy • mluvnické kategorie jmen • mluvnické kategorie sloves • pravopis – psaní velkých písmen • pravopis – čárka ve větě jednoduché • pravopis – hranice slov v písmu • publicistický styl – funkce, kompozice a jazykové prostředky • publicistika a média • publicistický styl • útvary publicistického stylu – zpráva, článek, fejeton, reportáž, interview, recenze (archivované práce)	kvarta	PT: 3.7.3.28 3.7.4.17 3.7.6.1 3.7.6.6 3.7.6.9 3.7.6.10 3.7.6.11 3.7.6.12 3.7.6.13 3.7.6.15 3.7.6.16 3.7.6.18 3.7.6.22 3.7.6.25 3.7.6.28 3.7.6.30 exkurze do televizního vysílání, rozhlasu nebo redakce novin

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• píše texty v publicistickém stylu • volí vhodné jazykové prostředky vzhledem k webovém komunikačnímu prostředí či platformě • dokáže pojmenovat a respektovat pravidla etiky a neetiky na různých komunikačních platformách • učí se psat blog, přispívat do diskusního fóra			
• charakterizuje společenskohistorický vývoj daného období, posoudí a vysvětlí postoj autorů vůči společnosti • vystihne podstatné rysy uměleckých směrů a literárních skupin • na základě vlastní četby charakterizuje tvorbu nejvýznamnějších představitelů • vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatur světové; • při interpretaci literárních textů uplatňuje znalosti o struktuře lit. díla a lit. žánrech • na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu	**Literární komunikace** • klasicismus a osvícenství – charakteristika a představitelé • preromantismus, romantismus, realismus, naturalismus – charakteristika a představitelé v Německu, Francii, Anglii, USA, Rusku aj. • národní obrození • český romantismus • české literární skupiny a programy 2. pol. 19. století • české drama a divadelnictví 19. století • folklor	kvarta	
• využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti • schopnost komplexních jazykových rozborů a znalost principů výstavby vět a textů aplikuje v písemném projevu	**Jazyk a jazyková komunikace** • skladba – základní terminologie • skladební vztahy, valenční teorie • větné členy, věta a souvětí • komplexní jazykový rozbor • slovosled, aktuální členění výpovědi • nepravidelnosti větné a souvětné stavby – funkční a nevhodné • pravopis – čárka v souvětí	kvinta	PT: 3.7.2.35 3.7.3.27 3.7.3.28

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• ve svém projevu uplatňuje znalost syntaktických principů českého jazyka • ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu • účinně využívá možnosti interpunkce k logickému a jednoznačnému písemnému projevu a k vyjádření psychického stavu mluvčího • používá odbornou terminologii • svá tvrzení podpoří argumenty • v odborné práci odliší vlastní poznatky a závěry od citací • nepřivlastňuje si cizí autorství • odkazuje na zdroje informací, • cituje v souladu s platnou citační normou, • využívá generátor citací, • vypracovává jednoduché online heslo dle svého studijního zaměření • vyhledává různé zdroje • informací dle svého odborného zaměření • je schopen posoudit důvěryhodnost získaných informací • ukládá si nové poznatky pro znovupoužití formou záložek • pracuje ve sdílených složkách, cloudu s ostatními spolužáky	• interpunkční znaménka: středník, dvojtečka, uvozovky, pomlčka, tři tečky, závorka, lomítko • odborný styl – funkce a charakteristika • kompozice a prostředky útvarů odborného stylu • útvary odborného stylu – referát, odborný popis, úvaha, výklad (archivované práce)		
• na pozadí dějin lidského myšlení charakterizuje literární směry a skupiny a vnímá žánrovou a tematickou pestrost moderní literatury • postihne individuální styl, odliší rozdíly v dílech vybraných autorů • na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka, chápe podstatu avantgardního umění • na základě vlastní četby charakterizuje tvorbu	**Literární komunikace** • moderní umělecké směry konce 19. století • česká literatura na konci 19. a na začátku 20. století • umělecké směry 1. pol. 20. století – futurismus, dadaismus, kubismus, expresionismus, surrealismus • významné autorské osobnosti světových literatur 1. poloviny 20. století • poezie, próza, drama a kritika v české literatuře 1. pol.	kvinta	

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
významných představitelů moderní literatury • na základě četby oblíbených autorů si utváří vlastní myšlenkové vzorce, včetně žebříčku hodnot	20. století – literární směry a skupiny, charakteristika žánrů, profily autorských osobností, dílo a odkaz • německy psaná literatura v českých zemích		
• popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence • v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi • uvědomuje si význam strukturovaného životopisu a motivačního dopisu pro přijetí na vysokou školu nebo na pracovní pozici • na vybraných příkladech identifikuje funkční styl a slohový útvar • osvojuje si zásady a postupy komunikace s orgány státní správy • učí se vyplňovat online formuláře a dotazníky • osvojuje si dovednost psát e-maily oficiálního charakteru • využívá digitální šablony pro tvorbu strukturovaného životopisu • zakládá a spravuje svou profesní digitální identitu (Linkedln) • zpracovává slohová témata, která vedou k poznávání a rozvoji vlastní osobnosti • kultivuje vlastní individuální jazykový styl • v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky • volí vhodné jazykové prostředky podle funkce a zaměření projevu	**Jazyk a jazyková komunikace** • obecná jazykověda a jazyková kultura • vývoj české jazykovědy • historický vývoj češtiny • porozumění textu • testové úlohy • problematické jevy českého pravopisu • administrativní styl – funkce, charakteristika, kompozice a jazykové prostředky žádost, stížnost, otevřený dopis, průvodní dopis k petici, strukturovaný životopis, motivační dopis (archivovaná práce) • řečnický (rétorický) styl – funkce, charakteristika • útvary řečnického stylu – projev, proslov, přednáška, diskuse, polemika • spisovná výslovnost, frázování, přízvuky, tempo, intonace • neverbální signály • modelové komunikační situace (přijímací pohovor, proslov na školním plesu, před zahájením maturitní zkoušky aj.) • podzimní maturitní generálka (písemná práce a didaktický test; archivované práce)) • jarní maturitní generálka (písemná práce a didaktický test; archivované práce)	sexta	PT: 3.7.2.29 3.7.2.35 3.7.2.36 3.7.2.38 3.7.3.27 3.7.3.28 INT: 4.4.1.1

Předmět: **Český jazyk a literatura**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• využívá diskuse k formulaci svých názorů			
• posoudí, jak válka a násilí ovlivnily myšlení lidí a literaturu • rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku • identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře • na základě vlastní četby charakterizuje tvorbu významných představitelů české a světové literatury 2. poloviny 20. století a současnosti • při interpretaci lit. textů uplatňuje znalosti o struktuře lit. díla a lit. žánrech • orientuje se v současné české kultuře a literatuře • porovnává a hodnotí filmové adaptace s literární předlohou	**Literární komunikace** • druhá světová válka ve světové a české literatuře • světová literatura 2. poloviny 20. století a současnosti: znaky moderní literatury, umělecké směry a skupiny, významné autorské osobnosti • charakteristika českého umění a literatury v 2. polovině 20. století a současnosti • poezie, próza a drama v české literatuře 2. poloviny 20. století a současnosti – literární směry a skupiny, autorské osobnosti • literární časopisy • umění a literatura našeho regionu • ústní zkoušení s pracovním listem	sexta	

6.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	4	4	3	3

Obsahem výuky anglického jazyka je naplňování výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP G. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, umožnit jim čerpání informací z mediálních zdrojů v anglickém jazyce a seznámit je s tradicemi a životem v anglicky mluvících zemích.

Důraz je kladen zejména na rozvoj komunikačních dovedností, kterým je podřízena i výuka gramatické části vzdělávacího předmětu. Cílem je také vést žáky k samostatnému myšlení, k obhajobě vlastních názorů a týmové spolupráci.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí pestrou škálu studijních materiálů a pracovních listů k rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky, komunikačních dovedností a reálií. Žáci mají možnost využívat odbornou jazykovou učebnu a pracovat s multimediálními výukovými programy a internetem.
- Žáci tohoto oboru využívají materiály z vybraných odborných předmětů v anglickém jazyce (metoda CLIL) a tím si prohlubují své jazykové schopnosti.
- V kvintě a sextě mají žáci možnost si zvolit Konverzaci z anglického jazyka, která se zaměřuje na přípravu k mezinárodním zkouškám Cambridge English (úroveň B2, popřípadě C1). V této oblasti škola spolupracuje s JŠ Lingua Centrum, která je certifikovaným zkouškovým centrem a pořádá pro žáky MOCK testy i samotné zkoušky.
- Žáci mohou využít nabídku knižních titulů v anglickém originále.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží a projektů. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.
- Každoročně se žáci mohou zapojit do Evropského dne jazyků, který je pořádán v rámci Erasmus Days.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Pololetní písemná práce může být vynechána vzhledem k aktuálním výukovým podmínkám.

Všechny pasáže učiva Anglického jazyka lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- poskytne žákům přehled látky, který budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- zakotvuje u žáků znalosti z gramatiky a její pravidla pomocí gramatických tabulek, které žáci sami doplňují na základě vhodných cvičení, žáci aplikují své znalosti gramatiky;

- představuje novou slovní zásobu pomocí obrazové nápovědy;
- porozumění textu ověřuje vhodně volenými otázkami a aktivitami, a to ve dvou fázích: porozumění hlavní dějové linii a porozumění novým výrazům a frázím;
- dle aktuální potřeby žáků zařazuje do výuky speciální cvičení uspořádané na konci učebnice k intenzivnímu procvičení gramatiky;
- pravidelně zařazuje do výuky opakovací lekce, při kterých si žáci ověřují své znalosti a hodnotí svou úroveň zvládnutí dané látky;
- nabízí žákům cvičení z oddílu učebnice zvaném „Připrav se na test“ a vede je tak k rozpoznání úrovně svých aktuálních znalostí z probírané lekce;
- využívá znalostí žáků z ostatních předmětů při porozumění čtení populárně-naučných textů;
- vybízí žáky k upevňování slovní zásoby pomocí speciálních cvičení na konci učebnice a zároveň ke sledování svého pokroku v učení.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- zadává takové úkoly, které vyžadují různé studijní dovednosti;
- nabízí žákům texty na jim známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty;
- zadává simulaci reálných situací, při kterých žáci uplatní nejen znalosti z anglického jazyka, ale i svůj osobní, kreativní přístup k danému problému;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá osobní počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako zdroj informací.

Kompetence komunikativní – učitel:

- zadává žákům střídavě různá cvičení k procvičování čtení, psaní, poslechu a mluvení; vede je tak k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;
- zadává samostatnou písemnou práci na konci každé lekce, ve které žáci prokážou nejen své jazykové dovednosti, ale také vyjádří svůj názor či postoj k situaci pomocí různých slohových útvarů;
- zařazuje diskuze na aktuální a žákům blízké téma
- při práci na hodinách používá anglický jazyk i jako jazyk vyučující, instruktážní, aby povzbudil žáky k tomu, vyjadřovat se na hodinách anglicky;

Kompetence sociální a personální, kompetence občanská – učitel:

- vyžaduje pečlivou a zodpovědnou práci s cvičeními na opakování učiva za účelem rozvoje schopnosti sebehodnocení žáků;
- rozvíjí schopnost žáků vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci čtením článků popisujících skutečnou událost;
- témata pro písemné práce vybírá tak, aby žáci psali o svých názorech a životních postojích;
- představuje jazykové funkce v kontextu příběhu mladých lidi, s nimiž se žák může ztotožnit;
- slovně povzbuzuje žáky, kteří podceňují své schopnosti, a podporuje jejich sebejistotu;
- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat a vzájemně si pomáhat, vyměňovat názory, diskutovat;
- zařazuje diskuze na aktuální a žákům blízká témata;
- zařazuje do výuky práci ve dvojicích i v menších skupinkách;
- speciálními cvičeními v oddíle „Připrav se na test“ podporuje u žáků jejich důvěru ve své schopnosti.

Kompetence občanské – učitel:

- v diskusi po přečtení populárně-naučných textů poukazuje na každodenní život lidí na celém světě;
- seznamuje žáky s kulturou jiných států světa a vhodně volenými otázkami dovede žáky ke srovnání různých kultur a jejich respektování;
- využívá témata textů k podnícení diskuse o událostech a vývoji veřejného života v ČR;
- využívá situační dialogy v učebnici k diskusi o vztahu mezi osobními zájmy jedince a zájmy širší skupiny.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- poskytne žákům přehled látky, který budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- dává jasné pokyny pro práci v hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat svoje schopnosti a být realističtí při odhadování svých znalostí a schopností;
- po přečtení článku či poslechu ukázky rozhovoru rodilých mluvčích klade otázky k textu tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu, ale zaujali také stanovisko k problematice se zvážením všech rizik, které by jejich rozhodnutí mohlo přinést.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému (kancelářský software, online slovníky…).
- pomáhá žákům s osvojováním práce s digitálními technologiemi a motivuje je k jejich běžnému používání tím, že zadání a odevzdávání samostatných prací je v elektronickém formátu, např. jako úkol v aplikaci Teams.
- vede žáky ke sdílení získaných informací mezi sebou a online spolupráci na společných úkolech prostřednictvím komunikačních platforem pro spolupráci, např. Teams, OneDrive apod.
- učí žáky prezentovat výsledky své práce ostatním pomocí prezentačních aplikací, např. Power Point.
- upozorňuje žáky na odlišnosti v pravidlech mezilidské komunikace v cizojazyčném prostředí, a to nejen v reálném, ale i v digitálním prostředí.
- pomáhá žákům s osvojením pravidel ohleduplného jednání s druhými také ve virtuálním prostředí.
- vede žáky k práci s cizojazyčnými zdroji v digitálních formátech, např. práce s webovými stránkami novin, časopisů, sociálními sítěmi a podobně. (např. Kahoot, islcollective.com, helpforenglish.cz, oup.com, britishcouncil.org, iTools)

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Anglický jazyk (výstupní úroveň B2)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Receptivní řečové dovednosti • rozumí popisu osoby, rozumí populárně-naučnému textu, rozhovoru lidí, čtené zprávě, článku v časopise, dopisu a jednoduchému faktografickému textu • rozliší ve větě, zda jde o generalizující informaci nebo ne, vystihne hlavní body čteného textu a slyšeného rozhovoru, vystihne obsah jednotlivých odstavců textu, rozumí hlavní myšlence slyšeného textu, rozumí hlavnímu tématu krátkého projevu v rozhlasu • čte s porozuměním text, doplní do textu chybějící informace a odvodí vhodné shrnutí • čte s porozuměním článek, odhadne významy neznámých slov • v textu vyhledá detailní informace • ve slyšeném textu zachytí klíčové fráze a informace **Produktivní řečové dovednosti** • popíše sebe a svou rodinu, sportovní aktivitu, svůj dům a jeho okolí a povypráví, kde by chtěl bydlet svého zájmu • vyjádří spekulaci, co se mu líbí a co nelíbí, souhlas a nesouhlas s odůvodněním svého stanoviska • podá instrukce • vyjádří vlastní názor, preference a návrh • popíše a porovná obrázky • odpoví na dotazník, kvíz **Interaktivní řečové dovednosti:** • vyměňuje si s kamarádem názory a informace na běžná	**Slovní zásoba** • dovolená, přídavná jména popisující osobnost a pocity lidí (koncovka –ed,-ing), životní/vývojové etapy člověka, frázová slovesa, rodinné vztahy, životní styl, volnočasové aktivity, složená podstatná a přídavná jména, lidské tělo, nemoci a léčba, bydlení (typy domů a jejich vybavení) **Gramatika** • přítomný čas prostý a průběhový, budoucí časy – *will* a *going to,* minulý čas prostý a průběhový, předminulý čas, *used to*, členy, předpřítomný čas prostý a průběhový, stupňování přídavných jmen a příslovcí, vyjádření spekulace a předpovědi, budoucí čas prostý a průběhový, předbudoucí čas, první a druhá podmínková věta **Všeobecná témata** • Volný čas/Zábava – Volný čas, koníčky/záliby, společenské události, kultura, sport • Každodenní život – Doma, ve škole, v práci/na brigádě, volný čas • Zdraví/Hygiena – Lidské tělo, osobní hygiena, péče o zdraví, zdravotní stav, zdravotní služby, životní styl • Domov/Bydlení – Bydliště a okolí, bydlení, domácnost, domácí práce, soužití a vztahy • Mezilidské vztahy – Osobní vztahy, sociální vztahy	tercie	PT: 3.7.2.1 3.7.2.6 3.7.3.7 3.7.3.27 3.7.6.1 INT: 4.4.1.8 4.4.2.9 4.4.2.11

Předmět: **Anglický jazyk (výstupní úroveň B2)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
témata a na témata jejich zájmu, vede rozhovor • porovná a zhodnotí nabízené možnosti • diskutuje na běžná téma (jak strávit den, různé modely bydlení, role peněz), a dokáže zdůvodnit a argumenty obhájit svůj názor • spekuluje o budoucnosti a reaguje na předpovědi • vymění se zkušenosti a sdílí zážitky **Písemný projev:** • napíše svůj osobní profil, neformální dopis, blog • vyjádří svůj názor na internetovém fóru a v eseji			
Receptivní řečové dovednosti • rozumí krátkému čtenému textu, rozumí hlavním bodům textu • vyhledá v textu konkrétní informace, pochopí hlavní myšlenku textu • rozumí obsahu písně a básně • rozumí populárně naučnému textu v časopise a novinovému článku • rozliší pravdivé a nepravdivé informace v populárně naučném projevu • vyhledá informace, odhadne význam neznámých výrazů • v čteném článku rozumí hlavním myšlenkám, přiřadí chybějící informace a vyhodnotí správnost tvrzení • čte s porozuměním vypravování, recenzi knihy, krátkou novinovou zprávu, argumentativní esej a identifikuje strukturu daného slohového útvaru • v slyšeném rozhlasovém rozhovoru rozumí hlavní	**Slovní zásoba** • moderní technologie (počítače, elektronické vybavení/přístroje), osobnost člověka – přídavná jména, frázová slovesa, umění, poezie, komunikace (telefonování a vzkazy), cestování a doprava, minulost – vzpomínky **Gramatika** • prostředky pro vyjadřování množství *every, each, either,all, most, some, any, few, little, much*, modální slovesa v minulém čase, vztažné věty, trpný rod, vazba *have st. done*, nepřímá řeč, slovesné vazby, 3. podmínková věta, minulý čas průběhový a prostý, předpřítomný čas, členy, tvoření otázek (přímé, nepřímé), vyjádření budoucnosti **Všeobecná témata** • Nakupování – obchody, nákup zboží • Služby – Telekomunikační a poštovní služby, tisk a vydavatelství, doprava a spoje, gastronomické služby, ubytování,	kvarta	PT: 3.7.2.6 3.7.2.8 3.7.2.11 3.7.2.32 3.7.2.34 3.7.6.1 INT: 4.4.2.1 4.4.2.9

Předmět: **Anglický jazyk (výstupní úroveň B2)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
myšlence a vyhodnotí výroky o pravdivosti tvrzení • v slyšených telefonních rozhovorech rozumí hlavním myšlenkám, postřehne klíčové fráze a informace a vybere vhodný výrok pro shrnutí **Produktivní řečové dovednosti** • dokáže podrobně popsat osobu, místo, věc a zážitek, skutečné nebo fiktivní události, zkušenost • vyjádří svůj názor a popíše svoje pocity • reprodukuje něčí sdělení • reaguje na otázky posluchačů • zformuluje vlastní myšlenky na určitý problém, vyvodí závěr situace/činnosti • reprodukuje vyslechnutý krátký text, reprodukuje dotazy jiných • podrobně popíše a porovná obrázky **Interaktivní řečové dovednosti** • vyměňuje si s kamarádem své názory, které dokáže odůvodnit, vede s kamarádem rozhovor • odpovídá na otázky a reprodukuje s využitím nepřímé řeči sdělení jiných • komentuje dění na fotografii • dokáže diskutovat na dané téma (např.: přínos moderní elektroniky), dokáže správně klást i formální nepřímé otázky (pracovní pohovor), diskutovat o alternativních řešeních problémů • vyjádří souhlas či nesouhlas s názorem, dokáže poskytnout radu • dokáže zformulovat návrh a na podobný návrh reagovat • domluví se s kamarádem na kompromisu s využitím	zdravotnictví, ekonomické a finanční služby, obchodní služby • Práce, povolání – Práce a povolání, vzdělání a studium, pracovní pohovor • Společnost – Věda a technika, sdělovací prostředky		

Předmět: **Anglický jazyk (výstupní úroveň B2)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
vhodných výrazových prostředků • převypráví příběh s pomocí poznámek **Písemný projev** • sdělí svoje názory v eseji • sdělí svůj názor na knihu v recenzi a na zakoupený výrobek v příspěvku na internetu • sdělí sled událostí v písemném vyprávění • napíše neformální a formální dopis a email			
Receptivní řečové dovednosti • v textu rozpozná hlavní myšlenky nutné ke shrnutí obsahu textu • v slyšeném rozhovoru rozliší jednotlivé mluvčí a rozliší jejich názory a pozná jaký je mezi mini vztah • rozumí hlavnímu tématu a myšlenkám rozhlasového vysílání • postihne specifické informace v mluveném projevu • dokáže odhadnout chybějící informace • vyhledá detailní informace v textu **Produktivní řečové dovednosti** • je schopen souvislého a plynulého projevu na probíraná témata • zapojí se do diskuze na složitější téma • zaujímá stanovisko ke složitějším tématům, obhájí relevantními argumenty svůj názor, vyjádří svůj vztah, pocity a názor k daným tématům • vyjádří soucit, empatii nebo politování k události či počinu • porovná fotografie a obrázky **Interaktivní řečové dovednosti**	**Slovní zásoba** • etapy života, mezilidské vztahy, osobní charakteristika, pocity (přídavná jména, jejich postavení ve větě a pořadí, složená přídavná jména), média, idiomy, zločin, kultura – gesta, řeč těla, Americká a Britská angličtina, cestování a dovolená, tvoření přísloví, frázová slovesa, formální a neformální slovní zásoba týkající se korespondence **Gramatika** • předpřítomný čas prostý a průběhový, vyjádření budoucnosti (*will*, *going to*, přítomný čas prostý a průběhový), předminulý čas prostý a průběhový, *used to* a *would,* stupňování přídavných jmen, slovesné vazby, modální slovesa (minulé, přítomné a budoucí tvary), budoucí čas průběhový, předbudoucí čas prostý a průběhový, časové spojky a vyjádření budoucnosti **Reálie** • Britští a američtí spisovatelé, systém vzdělávání v ČR, VB, USA, Austrálie, Nový Zéland, Kanada, Velká Británie, Česká republika	kvinta	PT: 3.7.2.1 3.7.2.5 3.7.2.6 3.7.2.38 3.7.2.54 3.7.3.32 3.7.3.33 3.7.3.34 3.7.3.35 INT: 4.4.2.9

Předmět: **Anglický jazyk (výstupní úroveň B2)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vede rozhovor na složitější témata, reaguje na otázky na složitější témata • v rozhovoru dokáže polemizovat, položit řečnickou otázku, zdvořile vyjádřit nesouhlas, zeptat se na názor partnera a dohodnout se • vede rozhovor, ve kterém dokáže zjistit podrobnější informace, vyjádří , objasní a obhájí svůj názor a reaguje na alternativní návrhy kamaráda • při rozhovoru používá výrazy obohacující dialog (neopakuje se, ale používá synonyma nebo parafrázuje) a naznačující zájem a postřeh • detailně porovná obrázky a vyjádří svůj názor na ně **Písemný projev** • napíše formální dopis například stížnost • vyjádří svůj názor v úvaze • napíše blog, ve kterém popíše své zážitky a zkušenosti	**Všeobecná témata** • Osobní charakteristika – fyzický/tělesný vzhled, charakter, temperament • Cestování/Doprava – Cestování, prázdniny a dovolená, doprava, typy ubytování, typy dovolené, dopravní prostředky • Zeměpis, Příroda – Zeměpis, podnebí/počasí, životní prostředí, přírodní katastrofy, globální problémy • Vzdělání – Studium a výuka, vztahy ve škole, školní události a akce		
Receptivní řečové dovednosti • vyhledá konkrétní informace a hlavní body v textu • rozumí detailním informacím textu na obtížnější téma • rozumí méně běžným výrazům v populárně-naučném textu a nahradí je běžnějšími • rozliší druh přečteného textu • rozumí abstraktním pojmům a vydedukuje význam neznámých slov • rozumí delší promluvě, sleduje delší rozhovor mezi rodilými mluvčími, rozpozná názory a postoje jednotlivých mluvčích	**Slovní zásoba** • mezilidské vztahy, frázová slovesa, jídlo a stravování, zdravý životní styl, složená přídavná jména, nemoci a symptomy, pravda, lež, podvod, předložkové vazby **Gramatika:** • Vyjádření záporu, trpný rod, členy, vyjádření množství (*all, each, every, few, little, much, many*, atd.) **Reálie** • Spojené státy americké, New York, Washington D.C., Londýn, britské a americké svátky **Všeobecná témata** • Rodina – Rodinný kruh, rodinné vztahy a aktivity	sexta	PT: 3.7.2.1 3.7.2.11 3.7.2.19 3.7.2.45 3.7.3.32 3.7.3.33 3.7.3.34 3.7.3.35 3.7.6.9 3.7.6.19 3.7.6.21 INT: 4.4.2.1 4.4.2.2 4.4.2.9

Předmět: **Anglický jazyk (výstupní úroveň B2)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozumí autentickým rozhovorům • čte samostatně, přičemž používá techniku a rychlost čtení, která odpovídá různým textům a účelům **Produktivní řečové dovednosti** • je schopen delšího souvislého a plynulého projevu na probíraná témata za použití komplexních vět a parafráze • zapojí se do diskuze na složitější téma • zaujímá stanovisko ke složitějším tématům, obhájí relevantními argumenty svůj názor, vyjádří svůj vztah, pocity a názor k daným tématům • požádá o objasnění nebo vysvětlení • detailně porovná fotografie a obrázky i za použití spekulace a dedukce **Interaktivní řečové dovednosti** • vede rozhovor na složitá témata, reaguje na otázky na složitá a citlivá témata (návštěva lékaře) • v rozhovoru pokládá otevřené otázky, aby zjistil, co nejvíce informací a zabránil nedorozumění • je schopen pozorně vyslechnout mluvčí v diskuzi, vyjádřit a obhájit svůj názor pádnými, dobře promyšlenými argumenty **Písemný projev** • vyjádří názor v eseji nebo úvaze • napíše článek a vyprávění	• Stravování – Potraviny, nápoje, jídlo, příprava jídla, gastronomické služby		

6.3 Další cizí jazyk

6.3.1 Německý jazyk (další cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	4	4	3	3

Předmět naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

Německý jazyk přispívá k chápání a poznávání skutečností přesahujících oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a poskytujících jazykový základ a předpoklady pro komunikaci při kontaktu s lidmi z německy hovořících zemí integrované Evropy. Umožňuje rovněž poznávání skutečností prostřednictvím moderních médií – tisku, televize, internetu. Přispívá k poznání odlišností ve způsobu života a tradicích, vytváří podmínky pro práci v rámci projektového vyučování a pro spolupráci škol na mezinárodní platformě. Směřuje k dosažení cílové úrovně Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Žáci jsou rozděleni do skupin, výuka logicky navazuje na výuku Českého jazyka a literatury a Anglického jazyka, využívá mezipředmětových vztahů, transferu i interference.

Za školní rok jsou předepsány 2 pololetní písemné práce.

Výstupní cílová úroveň podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky je B1.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky a komunikačních dovedností.
- V kvintě a sextě mají žáci možnost si zvolit konverzaci z německého jazyka, která rozšiřuje zejména slovní zásobu příslušných oblastí a znalosti z reálií německy mluvících zemí.
- V rámci činnosti Zkouškového centra Goethe-Institutu mají žáci možnost navštěvovat přípravné kurzy ke zkouškám na úrovni B1, B2 a C1, při kterých je jim věnována mimořádná pozornost ve všech oblastech. Tyto zkoušky je na škole možné skládat nejméně jednou ročně.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží, např. konverzační soutěže. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Pololetní písemné práce nejsou v tomto případě povinné. Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- uvádí žáky do problematiky probírané látky na začátku hodiny navázáním na známé pojmy a připomenutím osvojeného učiva;

- procvičuje se žáky znalosti z gramatiky a ukotvuje u nich osvojení si gramatických pravidel pomocí gramatických tabulek a na vhodných cvičeních;
- představuje novou slovní zásobu pomocí obrazové nápovědy;
- porozumění textu ověřuje vhodně volenými otázkami;
- pravidelně zařazuje do výuky opakovací lekce, při kterých si žáci ověřují své znalosti a hodnotí svou úroveň zvládnutí dané látky;
- využívá znalostí žáků z ostatních předmětů při porozumění čtení naučně-populárních textů.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- zadává takové úkoly, které vyžadují různé studijní dovednosti;
- nabízí žákům texty na jim známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty;
- zadává simulaci reálných situací, při kterých žáci uplatní nejen znalosti z německého jazyka, ale i svůj osobní, kreativní přístup k danému problému;
- zadává úkoly, při jejichž realizaci žák využívá osobní počítač s jeho různými praktickými programy a internet jako zdroj informací;
- zařazuje do výuky úlohy, které typově odpovídají maturitním zkouškám a připravuje tak žáky na tyto zkoušky.

Kompetence komunikativní – učitel:

- zadává žákům střídavě úlohy k procvičování porozumění čtení, poslechu, k nácviku psaní a mluvení a vede je tak k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;
- zadává samostatnou písemnou práci, ve které žáci prokážou nejen své jazykové dovednosti, ale také vyjádří svůj názor či postoj k situaci v různých slohových útvarech;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízká témata;
- při práci na hodinách používá německý jazyk i jako jazyk vyučující, instruktážní.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- vyžaduje po žácích pečlivou a zodpovědnou práci s cvičeními na opakování učiva za účelem rozvoje schopnosti sebehodnocení;
- rozvíjí schopnost žáků vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci čtením článků popisujících skutečnou událost;
- témata pro písemné práce vybírá tak, aby žáci psali o svých názorech a životních postojích;
- slovně povzbuzuje žáky, kteří podceňují své schopnosti, a podporuje jejich sebejistotu;
- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat a vzájemně si vyměňovat názory, diskutovat;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízká témata;
- zařazuje do výuky práci ve dvojicích i v menších skupinkách

Kompetence občanská – učitel:

- seznamuje žáky s kulturou jiných států světa a vhodně volenými otázkami vede žáky ke srovnání různých kultur a k jejich respektování;
- využívá témata textů k podnícení diskuse o událostech a vývoji veřejného života v ČR;
- využívá situační dialogy v učebnici k diskusi o vztahu mezi osobními zájmy jedince a zájmy širší skupiny.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- poskytne žákům přehled látky, který budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- dává jasné pokyny pro práci na hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat svoje schopnosti a být realističtí při odhadování svých znalostí a schopností;
- po přečtení článku či poslechu ukázky rozhovoru rodilých mluvčích klade otázky k textu tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu, ale zaujali také stanovisko k problematice.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému (kancelářský software, online slovníky…).
- pomáhá žákům s osvojováním práce s digitálními technologiemi a motivuje je k jejich běžnému používání tím, že zadání a odevzdávání samostatných prací je elektronickém formátu, např. jako úkol v aplikaci Teams.
- vede žáky ke sdílení získaných informací mezi sebou a online spolupráci na společných úkolech prostřednictvím komunikačních platforem pro spolupráci, např. Teams, OneDrive apod.
- učí žáky prezentovat výsledky své práce ostatním pomocí prezentačních aplikací, např. Power Point.
- upozorňuje žáky na odlišnosti v pravidlech mezilidské komunikace v cizojazyčném prostřední, a to nejen v reálném, ale i v digitálním prostředí.
- pomáhá žákům s osvojením pravidel ohleduplného jednání s druhými také ve virtuálním prostředí.
- vede žáky k práci s cizojazyčnými zdroji v digitálních formátech, např. práce s webovými stránkami novin, časopisů, sociálními sítěmi a podobně.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Německý jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Receptivní řečové dovednosti • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • Identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů **Produktivní řečové dovednosti** • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek • jednoduše a souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související • shrne ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** • distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace **Pravopis** • interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti **Gramatika** • komparativ, superlativ • vazby sloves • osobní a přivlastňovací zájmena, člen • préteritum modálních sloves • vedlejší věty, souvětí souřadné • přítomný čas, perfektum • podmiňovací způsob • pasivum **Lexikologie** • ustálená slovní spojení, přirovnání, předložky **Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • postoj, názor, stanoviska • emoce • morální postoje • kratší písemný projev • samostatný ústní projev • interakce • omluva, libost, pochvala, blahopřání, vděčnost, přání, vyjádření názorů, jednoduchý formální dopis, inzerát, vyjádření podmínky, rozhovor **Tematické okruhy a komunikační situace** • oblast osobní a osobnostní • oblast osobnostní • oblast veřejná	tercie	PT: 3.7.6.7

Předmět: **Německý jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků • zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	• Kleidung, Familie, Schule, Wohnen, Leben in der Stadt **Reálie studovaného jazyka** • životní styl a tradice v porovnání s ČR		
Receptivní řečové dovednosti • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • Identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů **Produktivní řečové dovednosti** • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek • jednoduše a souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** • distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace **Pravopis** • interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti **Gramatika** • skloňování adjektiv • předložky • vztažné věty, vedlejší věty • vazby sloves **Lexikologie** • ustálená slovní spojení, přirovnání, předložky, odvozování nové slovní zásoby **Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • postoj, názor, stanovisko • emoce • morální postoje • kratší i delší písemný projev • čtený i slyšený text • samostatný ústní projev • interakce	kvarta	PT: 3.7.2.38 3.7.6.7

Předmět: **Německý jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• shrne ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků • zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	• informace z médií • omluva, libost, pochvala, blahopřání, vděčnost, přání, vyjádření názorů, jednoduchý formální dopis, rady, vyjádření podmínky, rozhovor, komplimenty, jednoduše formulovaná prezentace, pozvání, zdvořilostní fráze **Tematické okruhy a komunikační situace** • oblast veřejná • oblast pracovní • oblast osobní a osobnostní • oblast společenská • Familie und Freunde, Freizeitaktivitäten, Arbeitssuche, Beruf, Medien, Politik **Reálie studovaného jazyka** • životní styl a tradice v porovnání s ČR • geografické zařazení a stručný popis		
Receptivní řečové dovednosti • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • Identifikuje strukturu i složitějšího textu a rozliší hlavní informace • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • Využívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** • distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace **Pravopis** • interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary **Gramatika** • podmiňovací způsob • minulé časy – préteritum, perfektum, plusquamperfektum • přímá a nepřímá řeč • skloňování podst. jmen • stupňování příd. jmen a příslovcí • infinitiv s „zu“	kvinta	INT: 4.4.2.7 4.4.2.9 PT: 3.7.2.32 3.7.2.34 3.7.2.38 3.7.3.32 3.7.3.33 3.7.3.34 3.7.3.35 3.7.3.36 3.7.6.7

Předmět: **Německý jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Produktivní řečové dovednosti • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata • formuluje svůj názor ústně i písemně na běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • sestaví ústně i písemně souvislý text na známé téma jako lineární sled myšlenek • jednoduše a souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související • shrne ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých výrazů a jednodušších frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků • zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	• vedlejší věty s „obwohl“ • zpodstatnělá příd. jména a slovesa • vedlejší věty s „als, nachdem“ • párové spojky • vedlejší věty s „während“ • vedlejší věty s „bis, bevor“ • vztažná zájmena a vztažné věty • zdrobněliny **Lexikologie** • ustálená slovní spojení, přirovnání, předložky, odvozování nové slovní zásoby **Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • postoj, názor, stanovisko • emoce • morální postoje • písemný projev • informace z médií • vyjádření názoru, postoje, ne/souhlasu, rady, prosby, překvapení, svolení, ne/libosti, ne/zájmu • vedení diskuse na dané téma • formální, neformální rozhovor • formální, neformální telefonní rozhovor **Tematické okruhy a komunikační situace** • oblast veřejná • oblast pracovní • oblast osobní a osobnostní • oblast společenská • mezilidské vztahy, popis osob • hotelové služby • zdraví, v nemocnici, u lékaře, zdravý životní styl • historie, historické události • jídlo a stravování, příprava jídla, návštěva restaurace, národní speciality • popis osob, zjištění informací po telefonu, dialog mezi generacemi		

Předmět: **Německý jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• rezervace pokoje, stížnosti a chvála, porozumění prospektu cestovní kanceláře • stravovací návyky, tipy na zdravou stravu, objednávka a placení v restauraci • porozumění textu a události v historii, názor na migraci • vztahy mezi mužem a ženou, vyjádření pocitů, popis problémů a přání, rozhovor – konflikt mezi lidmi • nahlášení nehody, rozhovor s lékařem, povolání pečovatelky • porozumění inzerátu **Reálie zemí studovaného jazyka** • tradiční německá jídla • významné historické události v Německu		
Receptivní řečové dovednosti • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • Identifikuje strukturu i složitějšího textu a rozliší hlavní informace • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • Využívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení **Produktivní řečové dovednosti** • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, autentický text se slovní zásobou na běžná témata • formuluje svůj názor ústně i písemně na běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • sestaví ústně i písemně souvislý text na známé téma jako lineární sled myšlenek	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** • distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace **Pravopis** • interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary **Gramatika** • zájmenná příslovce • předložkové vazby sloves a podst. jmen • zvratná slovesa • vedlejší věty s „damit-um…zu“ • 2.p. osobních a přivl. zájmen • Předložky „wegen, trotz“ • Přednost 4.p. před 3.p. • Budoucí čas • Konjunktiv II • Vedlejší věty s „während, seitdem“ • Zkratky v textech • příčestí přítomné a minulé • předložky časové **Lexikologie**	sexta	PT: 3.7.3.32 3.7.3.33 3.7.3.34 3.7.3.35 3.7.6.7

Předmět: **Německý jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• jednoduše a souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související • shrne ústně i písemně sdělí běžné informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků • zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na známé téma v předvídatelných každodenních situacích	• ustálená slovní spojení, přirovnání, předložky, odvozování nové slovní zásoby **Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • interakce • informace z médií • samostatný ústní projev • kratší písemný projev • sestavení referátu na dané téma • formální dopis – reklamace, formulace písemného dotazu na příslušnou instituci • e-mail • chatování na vybrané téma • vyjádření názoru, postoje, ne/souhlasu, rady, prosby, překvapení, svolení, ne/libosti, ne/zájmu • vyjádření postoje, názoru k předloženému grafu, tabulce, statistice • vedení diskuse na dané téma • formální, neformální rozhovor **Tematické okruhy a komunikační situace** • Oblast vzdělávací • oblast osobní a osobnostní • oblast pracovní • oblast společenská • Sport, zdravý pohyb • Nakupování • Životní prostředí a energie • Setkávání se s lidmi • Práce a pracovní poměry • Učíme se celý život • Sportovní aktivity, fitness, popis postoje ke sportu, sport jako povolání • Zvyky v nakupování, telefonická reklamace, strategie rozhovoru při telefonování, ochrana spotřebitele • Šetříme energií, třídění odpadu, plány do budoucna – návrhy, naše zahrada		

Předmět: **Německý jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• Kde se lidé potkávají, nový domov, starý domov • poměry v práci, můj denní program, tipy na práci v zahraničí, • naše životní zkušenosti, tipy na další vzdělávání, plány do budoucna **Reálie studovaného jazyka** • nakupování v Německu		

6.3.2 Francouzský jazyk (další cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	4	4	3	3

Vyučovací předmět Francouzský jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Francouzský jazyk lze studovat jako další cizí jazyk na vyšším stupni gymnázia.

Vzdělávání směřuje k osvojení mluvené i psané podoby jazyka na úroveň B1 Společného evropského rámce jazyků a osvojení poznatků potřebných pro získání mezinárodních zkoušek.

Výuka francouzského jazyka probíhá ve skupinách, do kterých jsou žáci rozděleni podle úrovně znalostí. Učitelé postupují podle jednotných učebnic (součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky, hry, hudba), v kombinaci s dalšími výukovými materiály (autentické texty – prospekty, letáčky, plánky, francouzský tisk, fotografie, hudba) pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách, dále v učebnách vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami.

Za školní rok jsou předepsány 2 pololetní písemné práce.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky vyučující nabízí rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky a komunikačních dovedností.
- Žáci mají možnost využít knihovnu s originální francouzskou literaturou.
- V kvintě a sextě mají žáci možnost si zvolit konverzaci z francouzského jazyka, která rozšiřuje zejména slovní zásobu příslušných oblastí a znalosti z reálií francouzsky mluvících zemí.
- Žákům je nabídnuta individuální příprava na mezinárodní zkoušky DELF (B1, B2), při kterých je jim věnována mimořádná pozornost ve všech oblastech.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží, např. konverzační soutěže. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Pololetní písemné práce nejsou v tomto případě povinné.

Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně-vzdělávací strategie:

Kompetence k učení – učitel:

- ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali;

- při řešení úkolů nechává prostor pro vlastní postup práce (práce s pracovním sešitem, problémové situace);
- zadává zpracování úkolů v podobě referátů, prezentací, projektů a žáci je přednášejí před spolužáky;
- zařazuje do výuky práci se slovníky a jinými informačními zdroji;
- zadává žákům testy, ve kterých prokáží svoji schopnost spojovat a kombinovat získané vědomosti;
- pravidelně ústně zkouší (např. četbu francouzských textů), kontroluje domácí úkoly a opakuje slovní zásobu;
- učitel zajišťuje pravidelný poslech nahrávek a procvičuje žákovu sluchovou paměť.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu;
- zadává žákům i časově náročnější úkoly, při kterých žáci využívají vědomostí z jiných předmětů;
- záměrně zadává takové úkoly, ve kterých se žáci musí doptat na dílčí údaje, na základě kterých pak reagují ve výsledném projevu;
- používá texty s nekompletními informacemi, žák je veden k domýšlení si smyslu a hledání souvislostí.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vede žáky k reprodukci slyšeného;
- vede žáky ke komunikaci ve dvojici i ve skupině.

Kompetence sociální a personální – učitel

- zařazuje práci ve dvojicích i ve skupinách;
- dává žákům příležitost prezentovat svou práci před spolužáky a hájit svá stanoviska;
- procvičuje vyjadřování stanovisek a názorů.

Kompetence občanské – učitel:

- zadává žákům úkoly, ve kterých srovnávají způsob života, zvyky a obyčeje u nás a ve francouzsky mluvících zemích;
- diskutuje s žáky o odlišném způsobu života v jiných zemích;
- vede žáky k tomu, aby vyjadřovali svůj názor, aby zaujali postoj k problémům společenským, sociálním i kulturním;
- vede žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému (kancelářský software, online slovníky…).
- pomáhá žákům s osvojováním práce s digitálními technologiemi a motivuje je k jejich běžnému používání tím, že zadání a odevzdávání samostatných prací je elektronickém formátu, např. jako úkol v aplikaci Teams.
- vede žáky ke sdílení získaných informací mezi sebou a online spolupráci na společných úkolech prostřednictvím komunikačních platforem pro spolupráci, např. Teams, OneDrive apod.

- učí žáky prezentovat výsledky své práce ostatním pomocí prezentačních aplikací, např. Power Point.
- upozorňuje žáky na odlišnosti v pravidlech mezilidské komunikace v cizojazyčném prostřední, a to nejen v reálném, ale i v digitálním prostředí.
- pomáhá žákům s osvojením pravidel ohleduplného jednání s druhými také ve virtuálním prostředí.
- vede žáky k práci s cizojazyčnými zdroji v digitálních formátech, např. práce s webovými stránkami novin, časopisů, sociálními sítěmi a podobně.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Francouzský jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Receptivní řečové dovednosti • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace **Produktivní řečové dovednosti** • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata • formuluje svůj názor ústně i písemně ne jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu ne téma osobních zájmů nebo každodenního života • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika a pravopis** • výslovnost vybraných hlásek • vázání **Gramatika** • minulý čas • imparfait • prostředky textové návaznosti • vybraná zájmena • futur simple **Lexikologie** • ustálená slovní spojení **Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • interakce – rozhovor • čtený text – umělecký, informační • emoce – libost, nelibost, zájem, nezájem • krátký písemný projev –pozdrav, pozvání, odpověď, jednoduchý inzerát • postoj, názor, stanovisko – prosba, příkaz, nutnost **Tematické okruhy a komunikační situace** • oblast veřejná – jízdní řády, lístky, programy, zábavné podniky, formuláře, zdravotní služby, běžné události, letáky • oblast osobní – okolní krajina, život na venkově a ve městě • oblast společenská – příroda, životní prostředí • oblast vzdělávací – významné školní dny a události **Reálie zemí studovaného jazyka** • geografické zařazení a stručný popis • některé známé osobnosti a jejich úspěchy • životní styl a tradice v porovnání s ČR	tercie	PT: 3.7.2.32 3.7.6.7

Předmět:
Francouzský jazyk (výstupní úroveň B1)

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
Receptivní řečové dovednosti • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné téma • identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní informace **Produktivní řečové dovednosti** • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma • shrne ústně i písemně, sdělí běžné, obsahově jednoduché informace **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím naučené slovní zásoby a gramatických prostředků	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika a pravopis** • výslovnost vybraných hlásek • vázání **Gramatika** • vybraná zájmena • vybraná příslovce • podmínkové věty • podmiňovací způsob **Lexikologie** • ustálená slovní spojení **Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • interakce – rozhovor • kratší písemný projev - inzerát • informace z médií – rozhlas, televize, tisk, internet, film • postoj, názor, stanovisko – možnost, nemožnost, prosba • emoce – obecné vyjadřování, sympatie • čtený a slyšený text – informační texty • morální postoje – pokárání, kritika, pochvala, pokárání **Tematické okruhy a komunikační situace** • oblast pracovní – nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, jednoduché recepty • oblast společenská – tradice, média • oblast osobní - přátelé **Reálie zemí studovaného jazyka** • životní styl a tradice v porovnání s ČR • kultura, umění a sport	kvarta	PT: 3.7.2.38 3.7.6.7
Receptivní řečové dovednosti • rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé názory jednotlivých mluvčích	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika a pravopis** • intonace, přízvuk **Gramatika** • imperfektum, složený minulý čas, předminulý čas • vybraná přídavná jména	kvinta	PT: 3.7.2.32 3.7.2.34 3.7.2.38 3.7.3.32 3.7.3.33 3.7.3.34 3.7.3.35

Předmět: **Francouzský jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Produktivní řečové dovednosti • sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek • jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím naučené slovní zásoby a gramatických prostředků	• vybraná zájmena • časová souslednost • prostředky textové návaznosti • příslovce • konjunktiv • pasivum • tvorba podstatných jmen **Lexikologie** • ustálená slovní spojení **Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • postoj, názor, stanovisko – svolení, zákaz, příkaz, potřeba, souhlas, nesouhlas, odmítnutí • emoce – radost, zklamání, překvapení, strach • slyšený text – radiové vysílání • kratší písemný projev – osobní dopis, žádost • interakce - pohovor • delší písemný projev – životopis, motivační dopis, popis • samostatný ústní projev – popis, vyprávění, srovnání • informace z médií – videonahrávky, novinové články **Tematické okruhy a komunikační situace** • oblast veřejná – restaurace, jídelníčky, hotely, doprava • oblast pracovní – zaměstnání, profese, pracoviště, administrativa, obchodní dopis • oblast vzdělávací – škola, personál, učebny, školní prostory, vybavení školy, výuka, diskuse • oblast osobní – rodina a vztahy, život mimo domov: kolej, hotel; svátky, přátelé, dovolená • oblast osobnostní – názory a postoje • oblast společenská – média, kultura **Reálie zemí studovaného jazyka** • významné události z historie, významné osobnosti		3.7.6.7 INT: 4.4.2.7 4.4.2.9

Předmět:

Francouzský jazyk (výstupní úroveň B1)

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
Receptivní řečové dovednosti • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů **Produktivní řečové dovednosti** • sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek • logicky a jasně strukturuje formální i neformální text na běžné téma či známé téma • shrne a ústně i písemně sdělí informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou • zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika a pravopis** • intonace, přízvuk **Gramatika** • podmínkové věty • prostředky textové návaznosti • časová souslednost • přímá a nepřímá řeč • passé simple • vybraná zájmena • gérondif **Lexikologie** • ustálená slovní spojení **Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • postoj, názor, stanovisko – prosba • emoce – obava, souhlas, nesouhlas, možnost, nemožnost • delší písemný projev - kritika • samostatný ústní projev - prezentace • interakce - diskuze • čtený text – umělecké a informační texty **Tematické okruhy a komunikační situace** • oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, nálepky, obaly, trhy, zboží, pokuty, divadlo, kino • oblast osobnostní – zájmy, koníčky • oblast společenská – sport, kultura • oblast osobní – vybavení pro sport a zábavu **Reálie zemí studovaného jazyka** • kultura, umění, sport • ukázky významných literárních děl	sexta	PT: 3.7.3.32 3.7.3.33 3.7.3.34 3.7.3.35 3.7.6.7

6.3.3 Ruský jazyk (další cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	4	4	3	3

Vyučovací předmět Ruský jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Ruský jazyk lze studovat jako další cizí jazyk. Vyučuje se od primy.

Vzdělávání směřuje k osvojení mluvené i psané podoby jazyka od úplných začátků na pokročilou úroveň odpovídající úrovni B1 Společného evropského rámce jazyků a osvojení poznatků potřebných pro získání mezinárodních jazykových zkoušek. Přispívá k poznávání skutečností přesahujících oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a poskytuje jazykový základ pro komunikaci při kontaktu s lidmi z Ruska a rusky mluvících zemí. Pomáhá k poznání odlišností ve způsobu života a tradicích a vytváří podmínky pro práci v rámci projektového vyučování.

Předmětu je udělena časová dotace, která je tabelovaná v učebních plánech. Rozdílná časová dotace se projeví v hloubce učiva, nikoli rozsahem očekávaných výstupů či učiva jako celku. V kvintě a sextě si mohou žáci v případě zájmu zvolit konverzaci v ruském jazyce.

Do předmětu jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Výuka logicky navazuje na výuku českého a anglického jazyka, využívá mezipředmětové vztahy a utváří a rozvíjí klíčové kompetence.

Základem je rozvoj jazykových dovedností a komunikačních schopností žáka. Výuka probíhá v jazykových skupinách (cca 15 žáků). Z metod se uplatňují komplexní výukové metody, např. frontální výuka, skupinová výuka, práce ve dvojici. Využíváme klasické slovní výukové metody jako vysvětlování, výklad, práci s textem, rozhovory v kombinaci s projekty k dílčím tematickým celkům a aktivizujícími metodami (diskuse na dané téma, jazykové hry apod.). Žáci pracují s učebnicemi, pracovními sešity, CD s poslechem, internetem, ruskými časopisy a novinami a ruskojazyčnou literaturou. Těchto materiálů je využíváno při práci ve škole i v rámci domácí přípravy.

Při hodnocení v předmětu Ruský jazyk klademe důraz zvláště na:

- dovednost výstižně a přiměřeně jazykovým schopnostem formulovat otázky, odpovědi, myšlenky a názory;
- dosáhnout komunikačního záměru;
- dovednost vyjadřovat se gramaticky a situačně správně v písemném i ústním projevu;
- schopnost porozumět hlavním myšlenkám psaného i mluveného projevu;
- správnou výslovnost a intonaci;
- osvojení pravopisné stránky jazyka s důrazem na odlišnosti v českém jazyce;
- dovednost samostatně zhodnotit předložený text a kriticky se k němu vyjádřit
- 1 x za pololetí je stanovena komplexní kontrolní práce v rozsahu jedné vyučovací hodiny shrnující učivo za celé pololetí

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky a komunikačních dovedností.
- V kvintě a sextě mají žáci možnost si zvolit konverzaci z ruského jazyka, která rozšiřuje zejména slovní zásobu příslušných oblastí a znalosti z reálií rusky mluvících zemí.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží, např. konverzační soutěže. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Pololetní písemné práce nejsou v tomto případě povinné.

Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- nabízí žákům aktivní metody, které je povedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky a jinými informačními zdroji;
- zadává úkoly do podoby prezentací, referátů a projektů a prezentují je před spolužáky;
- poskytuje dostatečný prostor pro řešení úkolů a vlastní postup práce;
- vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání ruského jazyka;
- vysvětluje význam schopnosti komunikovat v ruštině pro praktický život.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- předkládá žákům konkrétní situace, při nichž je nutno používat ruský jazyk;
- vede žáky k porovnávání stavby ruského jazyka a českého jazyka, popřípadě anglického jazyka;
- učí vyjádřit opisem neznámé výrazy;
- zadává žákům časově náročnější úkoly, při kterých žáci využívají znalostí a vědomostí z jiných předmětů.

Kompetence komunikativní – učitel:

- nabízí žákům dostatek možností k porozumění rusky vedených dialogů a ruským jednoduchým textům;
- vede žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý jazyk;
- vede žáky k reprodukování slyšeného;
- zařazuje práci ve dvojicích nebo ve skupině.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- vede žáky k tomu, aby hájili svá stanoviska a názory;
- nechává žáky prezentovat výsledky své práce před spolužáky;
- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích a ve skupinách.

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáky k vnímání odlišností rozdílných kultur;
- upozorňuje žáky na odlišnosti pravidel chování v Rusku;

- srovnává způsob života, zvyky a obyčeje u nás a v rusky mluvících zemích;
- zařazuje diskuse o odlišném způsobu života v jiných zemích;
- vytváří situace, ve kterých si budou žáci uvědomovat potřebu respektu a pomoci mezi lidmi z různých kulturních prostředí;
- zařazuje témata s problémy etnických skupin a jejich integrací v cizím prostředí.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- předkládá žákům možnosti budoucího profesního zaměření s využitím ruského jazyka;
- vyžaduje od žáků aktivní přístup a vlastní iniciativu ve výuce.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému (kancelářský software, online slovníky…).
- pomáhá žákům s osvojováním práce s digitálními technologiemi a motivuje je k jejich běžnému používání tím, že zadání a odevzdávání samostatných prací je elektronickém formátu, např. jako úkol v aplikaci Teams.
- vede žáky ke sdílení získaných informací mezi sebou a online spolupráci na společných úkolech prostřednictvím komunikačních platforem pro spolupráci, např. Teams, OneDrive apod.
- učí žáky prezentovat výsledky své práce ostatním pomocí prezentačních aplikací, např. Power Point.
- upozorňuje žáky na odlišnosti v pravidlech mezilidské komunikace v cizojazyčném prostřední, a to nejen v reálném, ale i v digitálním prostředí.
- pomáhá žákům s osvojením pravidel ohleduplného jednání s druhými také ve virtuálním prostředí.
- vede žáky k práci s cizojazyčnými zdroji v digitálních formátech, např. práce s webovými stránkami novin, časopisů, sociálními sítěmi a podobně.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Ruský jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
Receptivní řečové dovednosti • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu, • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace, • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, rozpozná různé styly a citová zabarvení promluvy **Produktivní řečové dovednosti** • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně a gramaticky správně a stručně, • sestaví písemně i ústně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém a jednoduchém projevu na téma každodenního života, • zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích, • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** • opakování výslovnosti ц, дц, тс • procvičování intonace otázek a zvolacích vět • pohyblivý přízvuk u sloves v přítomném čase **Pravopis** • interpunkce, pravidla u běžných slov, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti **Gramatika** • časování sloves ехать, (по)мочь, купить, спросить, взять • infinitivní věty • 1. a 2. pád mn. č. podst. jmen магазин, портфель, школа • pohyblivé o, e u podst. jmen • 4. pád mn. č. neživotných a životných podst. jmen • skloňování podst. jmen typů место a здание v j.č. • nesklonná podst. jména • vazby s předložkami после a по • 1.a 2. pád podst. jmen mn.č. typů неделя, фотография • 1. a 2. pád mn.č. podst. jmen место, здание • časování slovesa вернуться • věty typu: Мне придётся (пришлось)... Здесь нет (не было) … **Tematické okruhy** • oblast veřejná a společenská (orientace ve městě, veřejná doprava, nakupování, prohlídka města, pamětihodnosti, cestování) **Komunikativní funkce jazyka** • interakce, emoce-setkání přátel po časovém odstupu, jak se komu daří a co je nového **Reálie zemí studovaného jazyka**	tercie	PT: 3.7.6.7

Předmět: **Ruský jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• Moskevské metro • Petrohrad, Moskva • Praha		
Receptivní řečové dovednosti • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu, • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů **Produktivní řečové dovednosti** • shrne a ústně i písemně • sdělí běžné obsahově jednoduché informace, • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma, • srozumitelně, gramaticky správně a stručně, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém a jednoduchém projevu na téma každodenního života, • zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích, • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů, • využívá při své práci obrazové a zvukové materiály	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** • intonace různých typů otázek • intonace souvětí • výslovnost předložkových spojení **Pravopis** • interpunkce, pravidla u běžných slov, • konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti **Gramatika** • vazby odlišné od češtiny: похож на кого, для s 2. pádem • časování slovesa надеть • skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých • skloňování řadových číslovek (kromě третий) • vazba учиться на кого • datum • vyjádření vzájemnosti • zpodstatnělá přídavná jména • časování sloves одеться, надеть, снять • zájmena какой, который • použití předložky для • věty typu Мне нужны…. • vyjádření možnosti, nemožnosti, nutnosti, potřebnosti • datum a letopočet • hodiny • vyjádření přibližnosti • vazby odlišné od češtiny ждать кого что, понимать кого что • spojky потому что, поэтому • číslovky 100 – 1000 000 • 3. stupeň příd. jmen **Tematická slovní zásoba** • oblast veřejná a společenská (vlastnosti lidí, móda a oblékání, vyplňování dotazníku, situace při turistice a cestování),	kvarta	PT: 3.7.2.38 3.7.6.7

Předmět: **Ruský jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• počasí v různých ročních obdobích, • vyjadřování časových údajů i vzhledem k časovým pásmům, • podnebí, příroda, • nerostné bohatství **Komunikativní funkce jazyka** • vyjádření příčiny, zdůvodňování vlastních stanovisek • vyjadřování vzájemnosti, nutnosti, možnosti, nemožnosti • vyjadřování omluvy a politování **Reálie zemí studovaného jazyka** • ruský národní kroj • Puškin, Turgeněv, Čechov, Lermontov, Dostojevský, Gogol, Solženicyn (základní informace) • časová pásma a podnebí v Rusku • ruské malířství		
Receptivní řečové dovednosti • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu, • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů, • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** • intonační schémata • výslovnost koncových slabik **Pravopis** • interpunkce, pravidla u běžných slov, • konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti **Tematické okruhy** • oblast společenská a veřejná (životní styl, překonávání jednotvárnosti v životě, hotel, letiště, nádraží, celní a pasová kontrola, jídelna, bufet, nakupování potravin a stolování, význam znalosti cizího jazyka)	kvinta	PT: 3.7.2.32 3.7.2.34 3.7.2.38 3.7.3.32 3.7.3.33 3.7.6.7
Produktivní řečové dovednosti • shrne a ústně i písemně sdělí běžné obsahově jednoduché informace, • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma, • srozumitelně, gramaticky správně a stručně, využívá překladové slovníky při	**Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • kratší písemný projev-telegram • interakce-uvítání a rozloučení se s hostem • vyjadřování názorů na životní prostředí • vyjadřování podmínky **Gramatika**	kvinta	PT: 3.7.3.34 3.7.3.35

Předmět: **Ruský jazyk (výstupní úroveň B1)**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
zpracování písemného projevu na méně běžné téma **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém a jednoduchém projevu na téma každodenního života, • zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích, • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů	• slovesné vazby odlišné od češtiny участвовать в чем, принимать участие в чем, благодарить кого за что, вспоминать о ком ,чем, кого, что, радоваться чему, вспоминать о, владеть чем, переводить с...на, обмениваться чем • časování sloves давать, открыть, закрыть, есть, пить, выбырать-выбрать, понимать-понять, сдавать-сдать • skloňování podstatných jmen typu тетрадь • 2. a 3. stupeň přídavných jmen a některých příslovcí • podmiňovací způsob • rozkazovací způsob • použití ли, если, если бы • spojka чтобы • neurčitá zájmena a příslovce • zájmena этот, тот • neurčitá zájmena a příslovce • zájmena этот, тот **Reálie zemí studovaného jazyka** • Astafjev, Ajtmatov • téma přírody a ochrany přírody v ruské literatuře • téma ochrany lidských práv v ruské literatuře • zeměpis Ruska • tradice ruské kuchyně • ruské svátky a slavnosti • Moskevská letiště a nádraží • ruští vědci		
Receptivní řečové dovednosti • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, • identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu, • využívá různé	**Jazykové prostředky** **Fonetika** • shrnutí všech intonačních schémat • systematizace ruské fonetiky **Pravopis** • interpunkce, pravidla u běžných slov, • konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti	sexta	PT: 3.7.3.32 3.7.3.33 3.7.3.34 3.7.3.35 3.7.6.7

Předmět:
Ruský jazyk (výstupní úroveň B1)

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
• druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů, • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení **Produktivní řečové dovednosti** • shrne a ústně i písemně sdělí běžné obsahově jednoduché informace, • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma, srozumitelně, gramaticky správně a stručně, • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma **Interaktivní řečové dovednosti** • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém a jednoduchém projevu na téma každodenního života, • zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích, • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů	**Gramatika** • rozkazovací způsob (1.os.mn. č.) • skloňování přivlastňovacích zájmen • skloňování podst. jmen мать, дочь • množné číslo podst. jmen брат, друг • slovesné vazby жениться на ком, выйти замуж за кого • 1. pád mn.č. podst. jmen mužského rodu se zakončením na а/я • podst. jména s kmenem zakončeným na ж, ш, щ, ч, ц • jmenné tvary příd. jmen • slovesné vazby болеть чем болеть за кого, заботиться о ком,считать кого кем/что чем, поздравлять кого с, желать кому чего • předložkové vazby против кого/чего, лекарство от чего, между кем чем, среди кого чего • záporná zájmena никто, ничто, никакой • věty se slovesem являться **Tematické okruhy** • Oblast osobní, osobnostní a pracovní (rodinné vztahy, svatba, bydlení, zdraví a sport, pracovní jednání) **Komunikativní funkce jazyka a typy textů** • inzerát • interakce (formální rozhovor) **Reálie zemí studovaného jazyka** • Rusko • sportovní legendy • ruský export a import • zajímavá místa Ruska (fenomén usedlosti) • Zlatý kruh		

6.4 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	4	4	4	4

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika vychází z oboru Matematika a její aplikace z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

Matematika je vyučována na vyšším stupni šestiletého studia po celé čtyři roky s celkovou časovou dotací, která je tabelovaná v učebních plánech. Pro zájemce o matematiku je v kvartě nabídnut dvouletý volitelný předmět Seminář z matematiky, jehož cílem je připravit žáky k maturitní zkoušce a k úspěšnému studiu na vysokých školách různého typu.

Matematika rozvíjí především logické myšlení, ale také paměť. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci. Proto je nezastupitelná jako základ studia všech oborů. Učí pamatovat si pouze nejpotřebnější informace a vše ostatní si odvodit. Neméně významným aspektem je rozvoj geometrické představivosti jak v rovině, tak i v prostoru.

Během studia žáci získají základní informace ze všech moderních partií matematiky. Důraz je kladen na komplexnost jak mezi jednotlivými matematickými partiemi, tak i ostatními přírodovědnými obory, ale také na užití matematického aparátu v ostatních vědních disciplínách i v běžném životě.

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí užívá matematika různé organizační formy výuky a vyučovací metody: frontální a skupinové vyučování, samostatné (individuální) výstupy žáků, referáty, krátkodobé i dlouhodobé domácí úkoly, obhajoba vlastních hypotéz, diskuse, praktická cvičení, práce s učebnicí apod.

Žáci jsou průběžně hodnoceni především písemnou formou, dvakrát za pololetí vypracují souhrnnou (čtvrtletní) písemnou práci, které je věnována jedna vyučovací hodina. Ve druhém pololetí čtvrtého ročníku mohou být dvě práce nahrazeny jedinou. Na opravu a rozbor písemné práce je vyčleněna rovněž jedna vyučovací hodina. V kompetenci vyučujícího je zavedení bodové škály s následným přiřazením klasifikace dle Školního řádu.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí zadání nadstandardních úloh, postupů řešení a problémových úloh (učebnice, sbírky úloh, archiv soutěží a olympiád…),
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo nebo využít alternativní metody řešení matematických problémů
- Motivuje žáky k zapojení do matematických soutěží a Matematické olympiády. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace k další přípravě na soutěžích.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Při přechodu na distanční výuku odpadá povinnost psát souhrnné (čtvrtletní) práce. Vyučující kompenzují chybějící klasifikaci z těchto prací on-line zkoušením a on-line testy.

Všechny pasáže učiva matematiky lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- prokládá výklad názornými příklady;
- zařazuje do vyučování práci s chybou, vede žáky k odhalení záměrných chyb;
- vhodně zadává domácí úkoly a pomocí nich umožňuje žákům kontrolovat vlastní úspěšnost;
- hodnotí průběžně výsledky práce žáka, a tím vyvolá sebereflexi žáka: žák sám hodnotí svou práci a její výsledky, ujasní si obtíže i rezervy své přípravy.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vhodně volí úlohy, které lze algoritmizovat;
- společně s žáky vytváří algoritmy řešení, které potom slouží jako pomůcka k řešení úloh obdobných;
- upozorňuje žáky na chyby, kterých se při práci mohou dopustit, a ukazuje jim metody odstranění – systematičnost a zkouška;
- nechá žáky opravit chybný krok v jiném způsobu řešení;
- vede žáky k využívání náčrtků při řešení úloh;
- hledá s žáky různé metody řešení související s různými oblastmi matematiky (např. geometrické a algebraické řešení – řešení trojúhelníku, analytická geometrie a planimetrie nebo stereometrie);
- s žáky odvozuje vzorce a zařazuje práci s přehledy vzorců.

Kompetence komunikativní – učitel:

- nutí žáky komentovat svůj postup řešení úloh u tabule;
- vede žáky, aby vysvětlili svoji strukturu řešení a jasně formulovali závěr;
- klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací jak v písemném, tak v mluveném projevu.

Kompetence sociální a personální, kompetence občanská – učitel:

- vede diskusi při řešení úlohy a dbá na respektování názorů i nesprávných;
- oceňuje žáky, kteří se dovedou konkrétně zeptat na nejasnost či problém;
- podporuje vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh;
- nutí žáky uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- vede žáky k pečlivosti a systematické práci;
- učí žáky přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli;
- vede žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce;

Kompetence digitální – učitel:

- vytváří situace, ve kterých žákům napomůže využití digitálních technologií k efektivnímu řešení matematického problému
- vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

- vede žáka k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje jej s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- vede žáka k využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- upozorní žáka na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
- učí žáka ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky, užívá správně logické spojky a kvantifikátory, rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty, rozliší správný a nesprávný úsudek, vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení, zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost a řešení problému	**Základní poznatky z matematiky** • výrok, definice, věta	tercie	
• chápe pojmy množina, podmnožina, univerzální množina, rovnost množin, provádí operace s množinami (sjednocení, průnik, rozdíl, doplněk), řeší slovní úlohy pomocí Vennových diagramů	**Základní poznatky z matematiky** • množiny – inkluze a rovnost množin, operace s množinami	tercie	
• rozlišuje pojmy výrok, výroková forma, obor proměnné, definiční obor a obor pravdivosti výrokové formy, složený výrok, výroková formule, provádí pravdivostní ohodnocení výrokové formule, neguje výroky a výrokové formy	**Základní poznatky z matematiky** • výroková logika	tercie	
• užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel, rozlišuje	**Číselné obory**	tercie	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
prvočíslo a číslo složené, určuje největší společný dělitel a nejmenší společný násobek, provádí aritmetické operace s přirozenými čísly • používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku	• přirozená čísla		
• provádí aritmetické operace s celými čísly, užívá pojem opačné číslo	**Číselné obory** • celá čísla	tercie	
• pracuje s různými tvary zápisu racionálního čísla a jejich převody, provádí operace se zlomky, s desetinnými čísly včetně zaokrouhlování, určuje řád čísla, řeší praktické úlohy na procenta a užitím trojčlenky, znázorňuje racionální čísla na číselné ose • používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku	**Číselné obory** • racionální čísla	tercie	
• zařazuje číslo do příslušného číselného oboru, provádí aritmetické operace v číselných oborech, užívá pojmy opačné a převrácené číslo, znázorňuje reálné číslo nebo jeho aproximaci na číselné ose, určuje absolutní hodnotu reálného čísla a chápe její geometrický význam, zapisuje a znázorňuje intervaly, jejich průnik, sjednocení a doplněk	**Číselné obory** • reálná čísla	tercie	
• užívá Gaussovu rovinu k zobrazení komplexních čísel, vyjadřuje komplexní číslo v algebraickém tvaru, sčítá, odčítá, násobí a dělí komplexní čísla v algebraickém tvaru, chápe pojem komplexní číslo sdružené, vypočítá absolutní	**Číselné obory** • komplexní čísla	kvinta	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
hodnotu komplexního čísla a chápe její geometrický význam, řeší rovnice v oboru komplexních čísel			
• provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy, odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor	**Mocniny** • mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, odmocniny	tercie	
• upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu, rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců $(a-b)^2, (a+b)^2$, $a^2-b^2, (a+b)^3, (a-b)^3$, a^3+b^3, a^3-b^3, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic, provádí operace s lomenými výrazy	**Výrazy s proměnnými** • mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami	tercie	
• stanoví definiční obor rovnice, řeší lineární rovnice o jedné neznámé a rovnice s neznámou ve jmenovateli v oboru reálných i komplexních čísel, řeší rovnice obsahující výrazy s neznámou v absolutní hodnotě, vyjadřuje neznámou ze vzorce, užívá rovnice při řešení slovní úlohy, řeší početně i graficky soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých, řeší soustavy tří lineárních rovnic o třech neznámých	**Rovnice a nerovnice** • lineární rovnice a jejich soustavy	tercie	
• řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice, užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice, užívá kvadratickou rovnici při řešení slovní úlohy	**Rovnice a nerovnice** • kvadratická rovnice	tercie	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• řeší soustavy lineární a kvadratické rovnice o dvou neznámých			
• řeší rovnice s neznámou pod odmocninou, při řešení rovnic rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy	**Rovnice a nerovnice** • rovnice s neznámou pod odmocninou	tercie	
• řeší lineární nerovnice s jednou neznámou a jejich soustavy, řeší rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru, • řeší nerovnice obsahující lineární výrazy s neznámou v absolutní hodnotě, řeší početně i graficky kvadratické nerovnice	**Rovnice a nerovnice** • lineární a kvadratické nerovnice a jejich soustavy	tercie	
• řeší exponenciální a logaritmické rovnice a jednoduché nerovnice	**Rovnice a nerovnice** • logaritmické a exponenciální rovnice a nerovnice	kvarta	
• řeší goniometrické rovnice	**Rovnice a nerovnice** • goniometrické rovnice	kvinta	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• užívá s porozuměním pojmy: definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce, určuje průsečíky grafu funkce s osami soustavy souřadnic, sestrojí graf funkce, přiřadí předpis funkce y = f (x) ke grafu funkce, rozhodne, zda je funkce sudá nebo lichá, prostá, omezená, periodická, stanoví definiční obor a obor hodnot funkcí, intervaly monotonie a body, v nichž funkce nabývá lokální a globální extrémy, sestrojí z grafu funkce y = f (x) grafy funkcí $y = f(x-m)+n, y = \lvert f(x)\rvert$, $y = f\lvert(x)\rvert$, určí funkci inverzní k dané funkci (načrtne její graf), užívá poznatky o složené funkci, modeluje reálné závislosti pomocí funkcí • žák vyhodnocuje a porovnává soubory dat, prezentuje a interpretuje výsledky i za pomoci digitálních technologií	**Funkce** • základní poznatky o funkcích	kvarta	
• užívá pojem a vlastnosti přímé úměrnosti, určí lineární funkci, sestrojí její graf, využívá geometrický význam parametrů a, b v předpisu funkce y = ax + b, určí předpis lineární funkce z daných bodů nebo grafu funkce, sestrojí graf lineární funkce s absolutními hodnotami a určí vlastnosti funkce, řeší reálné problémy pomocí lineární funkce	**Funkce** • lineární funkce	kvarta	
• určí kvadratickou funkci, vysvětlí význam parametrů v předpisu kvadratické funkce, upraví předpis funkce, sestrojí graf, stanoví definiční obor a obor hodnot funkce,	**Funkce** • kvadratické funkce	kvarta	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
najde bod, v němž nabývá funkce extrému, určí intervaly monotonie, sestrojí graf kvadratické funkce s absolutní hodnotou a určí její vlastnosti, řeší reálné problémy pomocí kvadratické funkce			
• určí mocninnou funkci s celočíselným exponentem, funkce druhá a třetí odmocnina, sestrojí grafy těchto funkcí, stanoví definiční obor a obor hodnot, určí intervaly monotonie	**Funkce** • mocninné funkce	kvarta	
• užívá pojem a vlastnosti nepřímé úměrnosti, určí lineární lomenou funkci, upraví předpis funkce, určí asymptoty, načrtne graf lineární lomené funkce posunutím grafu nepřímé úměrnosti, stanoví definiční obor a obor hodnot lineární lomené funkce, určí intervaly monotonie, sestrojí graf lineární lomené funkce s absolutní hodnotou a určí její vlastnosti, řeší reálné problémy pomocí lineární lomené funkce	**Funkce** • lineární lomená funkce	kvarta	
• určí exponenciální funkci a sestrojí její graf, užívá s porozuměním pojmu inverzní funkce pro definování logaritmické funkce, určí logaritmickou funkci a sestrojí její graf, stanoví definiční obor a obor hodnot u obou funkcí, určí typ monotonie v závislosti na hodnotě základu, řeší exponenciální a logaritmické rovnice a jednoduché nerovnice, užívá logaritmu a jeho vlastností, aplikuje poznatky o exponenciálních a logaritmických funkcích při řešení reálných problémů	**Funkce** • exponenciální a logaritmická funkce	kvarta	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• užívá pojem orientovaný úhel a jeho hodnoty v míře stupňové a obloukové, definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku, definuje goniometrické funkce v oboru reálných čísel, užívá jednotkové kružnice, načrtne grafy goniometrických funkcí y = f(x) a grafy funkcí $y = a \cdot f(bx + c) + d$, určuje jejich definiční obor, obor hodnot, užívá vlastnosti, užívá vztahy mezi goniometrickými funkcemi, řeší goniometrické rovnice a jednoduché nerovnice, aplikuje poznatky o goniometrických funkcích při řešení reálných problémů	**Funkce** • goniometrické funkce	kvinta	
• aplikuje znalosti o funkcích při úvahách a řešení úloh o posloupnostech, určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, rekurentně, graficky	**Posloupnosti, finanční matematika** • základní poznatky o posloupnostech	kvinta	
• určí aritmetickou posloupnost a užívá pojem diference, užívá základní vzorce pro aritmetickou posloupnost	**Posloupnosti, finanční matematika** • aritmetická posloupnost	kvinta	
• určí geometrickou posloupnost a užívá pojem kvocient, užívá základní vzorce pro geometrickou posloupnost	**Posloupnosti, finanční matematika** • geometrická posloupnost	kvinta	
• využívá poznatků o posloupnostech v reálných situacích, zejména v úlohách finanční matematiky a dalších praktických problémech • používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku	**Posloupnosti, finanční matematika** • využití posloupností pro řešení úloh z praxe	kvinta	
• správně užívá pojmy bod, přímka, úsečka, polopřímka, rovina, polorovina, úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé, středové	**Planimetrie** • planimetrické pojmy a poznatky	kvarta	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
a obvodové, užívá s porozuměním polohové a metrické vztahy mezi geometrickými útvary v rovině (rovnoběžnost, kolmost a odchylka přímek, délka úsečky a velikost úhlu, vzdálenosti bodů a přímek), rozlišuje konvexní a nekonvexní útvary, při řešení úloh využívá množiny bodů dané vlastnosti			
• pojmenuje základní objekty v trojúhelníku, správně užívá jejich vlastností, při řešení úloh užívá poznatků vět o shodnosti a podobnosti trojúhelníků, aplikuje poznatky o trojúhelnících (obvod, obsah, výška, Pythagorova věta a Euklidovy věty, poznatky o těžnicích a těžišti) v úlohách početní geometrie, aplikuje poznatky o trojúhelnících v úlohách konstrukční geometrie	**Planimetrie** • trojúhelníky	kvarta	
• rozlišuje základní druhy čtyřúhelníků, popisuje a správně užívá jejich vlastnosti (různoběžníky, rovnoběžníky, lichoběžníky), pravidelné mnohoúhelníky, pojmenuje, znázorní a správně užívá základní objekty v čtyřúhelníku (strany, vnitřní a vnější úhly, osy stran a úhlů, kružnice opsaná a vepsaná, úhlopříčky, výšky), popisuje a užívá vlastností konvexních mnohoúhelníků, užívá poznatky o čtyřúhelnících (obvod, obsah, vlastnosti úhlopříček a kružnice opsaná a vepsaná) a mnohoúhelníku v úlohách početní geometrie, využívá poznatky o mnohoúhelnících v úlohách konstrukční geometrie	**Planimetrie** • mnohoúhelníky	kvarta	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• pojmenuje, znázorní a správně užije základní objekty v kružnici a v kruhu, popíše a užívá jejich vlastnosti (tětiva, kružnicový oblouk, kruhová výseč a úseč, mezikruží), užívá polohové vztahy mezi body, přímkami a kružnicemi, aplikuje metrické poznatky o kružnicích a kruzích (obvod, obsah, velikost obvodového a středového úhlu) v úlohách početní geometrie, aplikuje poznatky o kružnici a kruhu v úlohách konstrukční geometrie • žák načrtne a sestrojí rovinné útvary, účelně používá geometrický software	**Planimetrie** • kružnice a kruh	kvarta	
• popíše a určí shodná zobrazení (souměrnosti, posunutí, otočení) a užívá jejich vlastnosti, popíše a určí stejnolehlost nebo podobnost útvarů a užívá jejich vlastnosti, aplikuje poznatky o shodnosti a podobnosti v úlohách konstrukční geometrie	**Planimetrie** • shodná zobrazení, stejnolehlost a podobná zobrazení	kvarta	
• určuje vzájemnou polohu bodů, přímek, přímky a roviny, dvou rovin, rozhoduje o kolmosti nebo rovnoběžnosti přímek a rovin, zobrazuje jednoduchá tělesa ve volném rovnoběžném promítání	**Stereometrie** • polohové vlastnosti	sexta	
• charakterizuje jednotlivá tělesa, vypočítá jejich objem a povrch (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule a její části), využívá poznatků o tělesech v praktických úlohách • používá kalkulačku při rutinních výpočtech	**Stereometrie** • základní tělesa	sexta	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
odpovídajících učivu daného ročníku • žák načrtne a sestrojí rovinné útvary, účelně používá geometrický software			
• řeší praktické úlohy užitím trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku	**Trigonometrie** • sinová a kosinová věta; trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku	kvinta	
• určuje vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky, užívá pojmy: vektor a jeho umístění, souřadnice vektoru a jeho velikost, provádí operace s vektory (součet, násobek vektoru reálným číslem, skalární a vektorový součin vektorů), určuje velikost úhlu dvou vektorů	**Analytická geometrie v rovině** • souřadnice bodu a vektoru v rovině	kvinta	
• užívá parametrické vyjádření přímky v rovině, obecnou rovnici přímky, směrnicový a úsekový tvar rovnice přímky v rovině, určuje a aplikuje v úlohách polohové a metrické vztahy bodů a přímek	**Analytická geometrie v rovině** • přímka a rovina	kvinta	
• charakterizuje jednotlivé druhy kuželoseček, používá jejich vlastnosti a analytické vyjádření, určuje vzájemnou polohu přímky a kuželosečky • žák načrtne a sestrojí rovinné útvary, účelně používá geometrický software	**Analytická geometrie v rovině** • kuželosečky	sexta	
• rozpozná kombinatorické skupiny (variace, kombinace, permutace bez opakování a s opakováním), určuje jejich počty a užívá je v reálných situacích, počítá s faktoriály a s kombinačními čísly, zná jejich vlastnosti, užívá binomickou větu při řešení úloh	**Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika** • kombinatorika	sexta	

Předmět: **Matematika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• používá pojmy náhodný jev, jistý jev, nemožný jev, opačný jev, nezávislost jevů, sjednocení a průnik jevů, určuje pravděpodobnost náhodného jevu, vypočítá pravděpodobnost sjednocení nebo průniku dvou jevů • používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku	**Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika** • pravděpodobnost	sexta	
• vysvětluje a používá pojmy statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, statistický znak, četnost a relativní četnost, vypočítá četnost a relativní četnost hodnoty znaku, sestavuje tabulku četností, graficky znázorňuje rozdělení četností, určuje charakteristiky polohy a variability (průměry, modus, medián, rozptyl, směrodatná odchylka), vyhledává a vyhodnocuje statistická data v grafech a tabulkách • žák vyhodnocuje a porovnává soubory dat, prezentuje a interpretuje výsledky i za pomoci digitálních technologií	**Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika** • statistika	sexta	

6.5 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	2	2	2	0

Vyučovací předmět Fyzika je vytvořen ze stejnojmenného vzdělávacího oboru. Je realizován jako povinný předmět ve třetím až pátém ročníku šestiletého studia.

Seminář v pátém a šestém ročníku šestiletého studia je otevírán podle zájmu žáků o tento předmět a náplní je rozšíření a procvičení probraného učiva a dále příprava na přijímací testy na VŠ.

Výuka probíhá v odborné učebně fyziky. Předmět rozvíjí postupně získávané poznatky žáků o fyzikálních interakcích rozmanitých objektů a o struktuře látek a formuje je do uceleného systému vědomostí o zákonitostech různých forem pohybu, přírodních dějů a o vlastnostech látek. Žáci jsou vedeni k tomu, aby využívali osvojené fyzikální zákony a zákonitosti k objasňování fyzikálních jevů a k předvídání důsledků jejich působení. Velká pozornost je věnována přesnému a jasnému formulování myšlenek na základě osvojené odborné terminologie, pozorování a přesnému popisu jevů, správné analýze příčin a následků jevů, logickému zdůvodňování vlastních závěrů a ověřování hypotéz. Na vybraných fyzikálních objektech a technických aplikacích jsou žáci seznamováni s teoretickými a experimentálními fyzikálními metodami a učí se uplatňovat je prakticky v konkrétních situacích. Přitom poznávají význam matematických nástrojů a postupů pro efektivitu řešení problémů a úloh. Žáci se učí i správně chápat společenskou roli fyziky a její úzkou souvislost s ostatními přírodovědnými obory.

Talentovaní žáci mají možnost zapojovat se do fyzikálních soutěží.

Předmět realizuje průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS), Environmentální výchova (EV), Mediální výchova (MV).

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- v rámci výuky jim vyučující nabízí zadání nadstandardních úloh, postupů řešení a problémových úloh (učebnice, sbírky úloh, archiv soutěží a olympiád…),
- podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo nebo využít alternativní metody řešení fyzikálních problémů
- Učitel motivuje žáky k zapojení do fyzikálních soutěží a Fyzikální olympiády. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace k další přípravě na soutěžích.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.
Všechny pasáže učiva fyziky lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- zadává úkoly (referáty, fyzikální prezentace, úlohy s neúplným zadáním), k jejichž splnění žáci musí vyhledávat, třídit a zpracovávat informace z různých zdrojů;
- soustavným vyžadováním rozboru fyzikálních vztahů a grafických závislostí posiluje u žáka vědomí, že matematický aparát je mocný a efektivní nástroj pro popis a objasňování souvislostí přírodních jevů a pro aplikaci fyzikálních poznatků při řešení praktických problémů;
- zadáváním souhrnných opakovaní a komplexnějších úloh vede žáky k systemizaci fyzikálních vědomostí a ke schopnosti jejich transferu do jiných vzdělávacích oborů a oblastí;
- vytváří vhodné příležitosti (problémové úlohy, diskuse, rozbor mediálních zpráv), které motivují žáky k použití fyzikálních vědomostí a dovedností k vysvětlování přírodních jevů, k předvídání jejich důsledků a k možnostem jejich technických aplikací;
- vyžaduje od žáků znalost odborné terminologie jako nezbytný předpoklad pro samostatné studium odborných textů;
- rozvíjí kritičnost žáků k vyhledávaným fyzikálním informacím (zvláště k informacím z internetu) tím, že je vede k nutnosti vyhledávat informace z různých zdrojů, porovnávat jejich obsah a konfrontovat s fyzikálními zákony a zákonitostmi, které žák zatím poznal.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vyžaduje při řešení všech fyzikálních problémů přesný postup, který zahrnuje analýzu, matematizaci, vyřešení a interpretaci výsledků;
- vede žáky k vlastnímu hodnocení výsledků z hlediska jejich souladu s běžnou zkušeností a poznaných fyzikálních zákonů a zákonitostí;
- analyzuje s žáky jejich chybná řešení, nastiňuje možnosti, jak jim předcházet, rozvíjí metodiku správného postupu;
- zadáváním a rozborem výsledků vhodných fyzikálních testů rozvíjí schopnost žáků řešit problémy rychle, a přitom logicky i numericky přesně;
- výběrem vhodných problémů vede žáky k možnosti využívat fyzikálních poznatků a metod k řešení problémů z různých oblastí praktického života.

Kompetence komunikativní – učitel:

- dbá při ústním i písemném projevu žáka na jeho jasné a odborně přesné formulace s použitím odborné terminologie;
- vyžaduje, aby žák své odborné fyzikální názory, postoje a řešení zdůvodnil na základě exaktních zákonů a zákonitostí;
- rozborem formálních chyb při zápisu řešení fyzikálních úloh rozvíjí schopnost jasného mimoverbálního vyjádření myšlenek s použitím symbolů.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- využívá skupinové práce žáků (laboratorní práce, fyzikální prezentace) a tím rozvíjí u žáků schopnosti spolupráce a rozdělování rolí v pracovním týmu a vede je k odpovědnosti za splnění společného úkolu jednotným hodnocením celé skupiny;
- vyžaduje od žáků dodržování zásad BOZP při práci s technickými prostředky a tím formuje jejich odpovědný vztah k vlastnímu zdraví.

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáky k respektování autorských práv a legislativy při práci s informacemi tím, že důsledně vyžaduje uvádění zdrojů, z nichž žák čerpá informace při své samostatné práci (seminární práce, fyzikální prezentace, referáty);
- vyžaduje dodržování termínů splnění stanovených úkolů;
- kontroluje a hodnotí dodržování stanovených zásad při práci v odborné učebně (provozní a laboratorní řád).

Kompetence digitální – učitel:

- učí žáky v konkrétních výukových situacích promyšleně využívat digitální technologie (např. simulace fyzikálních jevů a videonahrávky experimentů)
- učí žáky volit vhodné postupy, vyhledávat, třídit, ověřovat a vyhodnocovat relevantní digitální data, informace a obsah v diskuzích k aktuálním problémům uplatnění fyzikálních jevů a při ověřování výsledků bádání a praktických úloh s fyzikální tematikou
- učí žáky k rutinním výpočtům efektivně využívat elektronické kalkulátory
- vede žáka k pochopení významu digitálních technologií v technických a přírodovědných oborech, seznamuje jej s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- učí žáky vhodně vybrat a používat digitální přístroje při měření fyzikálních veličin
- učí žáky komunikovat průběh a výsledky praktických činností a úkolů a volit k tomu vhodné digitální technologie a prostředky pro komunikaci a sdílení

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• odvodí jednotku odvozené veličiny z jejího definičního vztahu • převádí jednotky používaných fyzikálních veličin • odečítá z grafu znázorňující fyzikální závislost odpovídající hodnoty fyzikálních veličin • určí, zda je daná fyzikální veličina skalární nebo vektorová • rozhodne, zda lze k řešení daného fyzikálního problému použít skaláry nebo zda je nutno pracovat s vektory • určí graficky součet a rozdíl daných vektorů • rozloží graficky daný vektor do dvou určených směrů	**Fyzikální veličiny, jednotky a jejich měření** • fyzikální veličiny a jednotky – základní a odvozené, mezinárodní soustava SI, mimosoustavové jednotky • převody jednotek • vektorové a skalární veličiny • operace s vektory, rozklad vektoru na různoběžné složky • měření fyzikálních veličin, chyby měření	tercie	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• dodržuje zásady bezpečnosti při měření • změří vhodnou metodou a vhodnými prostředky fyzikální veličiny: délka, čas, hmotnost, hustota, zrychlení, síla, tíhové zrychlení • vypočítá ze souboru opakovaných měření průměrnou hodnotu, průměrnou a relativní odchylku měření • interpretuje výsledek měření, vyhodnotí správnost a přesnost měření • vypracuje protokol o provedeném měření na přiměřené obsahové a formální úrovni			
• řeší fyzikální úlohy obecně i početně • určí průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu • využívá kinematické vztahy rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených (zpomalených) pohybů k určování jejich zrychlení, rychlosti, dráhy a doby pohybu • využívá grafy závislosti rychlosti a dráhy na čase u rovnoměrného nebo rovnoměrně zrychleného (zpomaleného) pohybu k určování zrychlení, rychlosti nebo dráhy daného pohybu • využívá kinematické vztahy rovnoměrného pohybu hmotného bodu po kružnici k určování jeho zrychlení, obvodové a úhlové rychlosti, periody a frekvence	**Kinematika pohybu** • těleso, hmotný bod, poloha hmotného bodu, vztažná soustava • mechanický pohyb, relativnost klidu a pohybu • trajektorie a dráha hmotného bodu • průměrná a okamžitá rychlost • rovnoměrný pohyb, závislost rychlosti a dráhy rovnoměrného pohybu na čase • zrychlení, tečné a normálové zrychlení • rovnoměrně zrychlený (zpomalený) pohyb, závislost zrychlení, rychlosti a dráhy rovnoměrně zrychleného (zpomaleného) pohybu na čase • volný pád, tíhové zrychlení • rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici, úhlová a obvodová rychlost, perioda a frekvence, dostředivé zrychlení	tercie	
• provádí analýzu sil působících v dané situaci na těleso a rozhodne, které z nich ovlivní jeho pohybový stav	**Hmotnost, síla a hybnost** • hmotnost, zákon zachování hmotnosti • síla, skládání a rozklad sil působících na hmotný bod	tercie	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• určí v dané situaci velikost a směr síly třecí, tíhové, gravitační, tlakové, dostředivé a síly pružnosti • určí graficky i početně tečnu a normálovou složku tíhové síly u tělesa na nakloněné rovině • určí graficky a v jednoduchých případech (rovnoběžné nebo kolmé síly) i početně výslednici dvou sil působících na těleso • rozloží graficky sílu působící na těleso na dvě různoběžné složky, jsou-li známy směry obou složek • rozloží graficky i početně sílu působící na těleso na dvě rovnoběžné složky, jsou-li známa působiště obou složek • objasní fyzikální obsah Newtonových pohybových zákonů • sestaví v konkrétní situaci pohybovou rovnici a využije ji k určení zrychlení pohybu nebo působících sil • porovná kvalitativně a kvantitativně účinky sil akce a reakce na vzájemně působící tělesa	• Newtonovy pohybové zákony, inerciální vztažná soustava, setrvačnost a hmotnost • třecí síla, tíhová síla, dostředivá a odstředivá síla, síla pružnosti • hybnost, změna hybnosti, zákon zachování hybnosti • ohraničená platnost zákonů klasické mechaniky		
• využívá zákon zachování hybnosti k řešení problémů a úloh • využívá souvislost změny mechanické energie s mechanickou prací k řešení problémů a úloh • rozhodne v dané situaci, zda jsou splněny podmínky pro použití zákona zachování mechanické energie • využívá zákon zachování mechanické energie k řešení problémů a úloh	**Práce a energie** • mechanická práce stálé síly, výkon • kinetická energie a její změna • potenciální tíhová energie a její změna • zákon zachování energie, zákon zachování mechanické energie • výkon, příkon, účinnost	tercie	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vysvětlí vznik tíhové síly a porovná její velikost a směr se silou gravitační • využívá kinematické vztahy rovnoměrných a zrychlených pohybů a zákon zachování energie k řešení svislého a vodorovného vrhu	**Gravitační pole** • gravitační síla, Newtonův gravitační zákon • gravitační pole, gravitační zrychlení • homogenního kulového tělesa • tíhová síla, tíhové zrychlení, tíha • pohyby těles v homogenním tíhovém poli Země, • gravitační pole Slunce, sluneční soustava	tercie	
• určí v dané situaci velikost a směr momentu síly a momentu dvojice sil • určí, jaké otáčivé účinky mají síly působící na těleso • objasní obsah momentové věty a využívá ji prakticky k řešení technických problémů • zformuluje a fyzikálně objasní podmínky, které určují rovnováhu a stabilitu tělesa	**Mechanika tuhého tělesa** • tuhé těleso, posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa • moment síly, momentová věta, dvojice sil • skládání sil působících v různých bodech tuhého tělesa, rozklad síly na rovnoběžné složky • těžiště, rovnovážné polohy a podmínky rovnováhy tělesa, stabilita tělesa • kinetická energie otáčivého pohybu, moment setrvačnosti	tercie	
• určí tlak nebo tlakovou sílu v kapalině s použitím definice tlaku nebo Pascalova zákona • určí hydrostatický tlak nebo hydrostatickou tlakovou sílu v daném místě kapaliny • formuluje a fyzikálně objasní podmínky plování těles • řeší úlohy s využitím Archimédova zákona • objasní fyzikální význam rovnice spojitosti a Bernoulliho rovnice a využívá obě rovnice k řešení praktických problémů	**Mechanika kapalin a plynů** • tlak v kapalině a v plynu, tlaková síla, Pascalův zákon • hydrostatický tlak, atmosférický tlak, vztlaková síla • Archimédův zákon, plování těles • rovnice spojitosti, tlaková potenciální energie kapaliny, Bernoulliho rovnice	tercie	PT: 3.7.5.7
• objasní souvislosti mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou • vysvětlí příčinu rozdílů různých skupenství látek • aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při	**Stavba a vlastnosti látek** • kinetická teorie látek – charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství • vzájemné působení částic • modely struktur látek různého skupenství	kvarta	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
řešení konkrétních fyzikálních úloh • posoudí, kdy je třeba použít při řešení fyzikálních problémů termodynamickou teplotní stupnici	• ideální kapalina, ideální plyn • termodynamika – termodynamická teplota • vnitřní energie a její změna, teplo, první a druhý termodynamický zákon, měrná tepelná kapacita • různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech		
• používá stavové veličiny pro popis stavu soustavy • využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu uvede možnosti využití tepelných čerpadel a jejich předností s ohledem k ekologickým aspektům • znázorní vztah mezi stavovými veličinami do stavového diagramu • umí ze stavového diagramu vyčíst stav soustavy • analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles • řeší početně i graficky příklady pružné deformace pevných látek • porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů • objasní fyzikální podstatu některých dějů v přírodě (kapilární jevy, meteorologické jevy) • popíše s použitím fázového diagramu změny stavu a skupenství látek	• střední kvadratická rychlost • stavové veličiny • stavová rovnice ideálního plynu • izochorický, izobarický, izotermický, adiabatický děj ideálního plynu pV diagram • práce plynu, tepelné stroje, účinnost • vlastnosti látek – normálové napětí • Hookův zákon • typy deformací pevných těles • poruchy krystalové mřížky • povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy, součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin • povrchová vrstva kapaliny, kapilární tlak • skupenské a měrné skupenské teplo • anomálie vody • fázový diagram	kvarta	
• popíše a charakterizuje kmitavý pohyb z hlediska kinematiky • vysvětlí příčiny kmitavého pohybu zvoleného mechanického oscilátoru	**Kmitání mechanického oscilátoru** • kmitavý pohyb, perioda a frekvence kmitání, mechanický oscilátor, harmonický kmitavý pohyb • kinematika harmonického kmitavého pohybu – okamžitá	kvarta	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• popíše přeměny energie v mechanickém oscilátoru a vysvětlí příčinu a důsledky tlumení vlastního kmitání mechanického oscilátoru • zformuluje podmínky rezonance a diskutuje o kladných i negativních projevech rezonance	výchylka, rychlost a zrychlení, úhlová frekvence a fáze kmitavého pohybu, časový diagram harmonického pohybu • dynamika vlastního kmitání mechanického oscilátoru, matematické kyvadlo, pružinový oscilátor, přeměny energie v mechanickém oscilátoru, tlumené kmitání • nucené kmitání mechanického oscilátoru, rezonance, rezonanční křivka		
• vysvětlí příčinu vzniku mechanického vlnění a objasní možnosti šíření mechanického vlnění v různých prostředích • porovná šíření mechanického vlnění s mechanickým pohybem tělesa, formuluje společné rysy i zásadní odlišnosti • vysvětlí pojem odraz vlnění a aplikuje zákon odrazu při šíření vlnění • vysvětlí pojem interference vlnění a popíše jeho projevy a důsledky při různých podmínkách	**Mechanické vlnění** • mechanické vlnění, vlnová délka, fázová rychlost • postupné vlnění, rovnice postupné harmonické vlny • interference vlnění, stojaté vlnění • šíření vlnění, vlnoplocha, paprsek • odraz, lom a ohyb vlnění v izotropním prostředí • zvuk, zdroje zvuku, šíření zvuku • výška tónu, barva zvuku, hlasitost a intenzita zvuku	kvarta	
• změří vhodnou metodou a vhodnými prostředky fyzikální veličiny: index lomu látky, zvětšení lupy	**Optika – základní pojmy** • světlo jako elektromagnetické vlnění, frekvence a vlnová délka světla • šíření světla v optickém prostředí, rychlost světla, světelný paprsek, vlnoplocha • odraz světla, zákon odrazu • lom světla, zákon lomu, index lomu, úplný odraz, disperze světla, rozklad světla na spektrum, spektrometrie **Vlnová optika** • koherentní záření, interference světla na tenké vrstvě, optická dráha, interferenční maximum a minimum	kvarta	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• ohyb světla, interference světla při ohybu na soustavě štěrbin, optická mřížka, mřížkové spektrum **polarizace světla, použití v praxi**		
• rozliší skutečný a zdánlivý obraz vytvořený optickou soustavou a porovná oba druhy z hlediska možnosti jejich pozorování a promítání • aplikuje poznatky o odrazu světla ke grafickému určování polohy a vlastností obrazu vytvořených rovinným a kulovým zrcadlem • aplikuje poznatky o lomu světla ke grafickému určování polohy a vlastností obrazu vytvořeného čočkou • využívá zobrazovací rovnici a vztahy pro příčné zvětšení kulového zrcadla a čočky k určování polohy a vlastností obrazu	**Zobrazování optickými soustavami** • optická soustava a optické zobrazení, vlastnosti obrazu • zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle, ohnisková vzdálenost kulového zrcadla, zobrazovací rovnice a příčné zvětšení kulového zrcadla • zobrazení tenkou čočkou, zobrazovací rovnice a příčné zvětšení čočky, ohnisková vzdálenost a optická mohutnost čočky **oko jako optická soustava, akomodace, zorný úhel, lupa**	kvarta	
• vysvětlí jev elektrostatické indukce a objasní, jak tento jev ovlivní působení elektrického pole na vodič • vysvětlí podstatu stínění prostoru před elektrickým polem • vysvětlí jev polarizace a objasní, jak tento jev ovlivní působení elektrického pole na nevodič • analyzuje vlivy elektrického pole na elektricky nabité částice a uvede možnosti praktického využití • změří vhodnou metodou a vhodnými prostředky fyzikální veličiny: elektrický proud a napětí, elektrický odpor, kapacita kondenzátoru	**Elektrický náboj a elektrické pole** • elektrický náboj, elementární náboj, zákon zachování elektrického náboje • elektrická síla, Coulombův zákon • elektrické pole, intenzita elektrického pole, elektrické siločáry, elektrické pole bodového náboje • práce sil elektrického pole, elektrické napětí, elektrický potenciál • pohyb částice s nábojem v elektrickém poli • vodiče a izolanty v elektrickém poli, elektrostatická indukce, polarizace dielektrika • kondenzátor, kapacita kondenzátoru • energie elektrického pole nabitého kondenzátoru, spojování kondenzátorů	kvinta	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• změří vhodnou metodou a vhodnými prostředky charakteristiky elektrických objektů: voltampérová charakteristika spotřebiče, zatěžovací charakteristika zdroje • využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení úloh a problémů s elektrickými spotřebiči a vodiči v elektrických obvodech • vysvětlí pokles napětí na elektrickém zdroji při jeho zatížení • využívá Ohmův zákon pro uzavřený obvod při řešení jednoduchých elektrických obvodů • objasní podstatu elektrického zkratu a popíše jeho důsledky • objasní rozdílnou vodivost kovů, polovodičů a izolantů • vysvětlí závislost elektrického odporu kovového vodiče na teplotě a diskutuje o možnostech jejího využití i negativních důsledcích • porovná teplotní závislost elektrického odporu vodiče a polovodiče a vysvětlí rozdíly • popíše vlastnosti hradlové vrstvy PN a aplikuje je k objasnění diodového jevu a možností využití polovodičových diod v elektrických obvodech • analyzuje na základě vnitřní struktury kapalin podmínky a průběh elektrolýzy a diskutuje o praktickém využití elektrolýzy i jejích negativních důsledcích • vysvětlí vznik elektrického proudu v plynu při různých podmínkách	**Elektrický proud v látkách** • elektrický proud, elektrický zdroj, elektromotorické napětí • kovový vodič, elektronová vodivost • Ohmův zákon pro část obvodu, elektrický odpor vodiče, rezistivita, rezistor • závislost odporu vodiče na geometrických vlastnostech a na teplotě, supravodivost, spojování rezistorů • Ohmův zákon pro uzavřený obvod, vnitřní odpor zdroje, svorkové napětí • schéma elektrického obvodu, elektrotechnické značky • elektrická práce a výkon v obvodech stejnosměrného proudu, spotřeba elektrické energie • účinnost elektrického zařízení • polovodič, elektronová a děrová vodivost, závislost odporu polovodiče na teplotě, vlastní a příměrový polovodič • přechod PN, hradlová vrstva, polovodičová dioda, diodový jev, usměrňovač s polovodičovou diodou • elektrolyt, elektrolytická disociace, iontová vodivost, elektrolýza • ionizace plynu, plazma, iontová a elektronová vodivost, výboj v plynu	kvinta	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• analyzuje vlivy magnetického pole na elektricky nabité částice a uvede možnosti praktického využití • vysvětlí ochrannou funkci magnetického pole Země proti korpuskulárnímu záření z vesmíru • využije znalosti vnitřní struktury feromagnetických látek k objasnění jejich magnetických vlastností • využívá zákon elektromagnetické indukce při určování indukovaného napětí a proudu	**Magnetické pole** • magnetická síla, magnetické pole, zdroje magnetického pole, magnetické póly, magnetické indukční čáry • magnetická indukce, silové působení magnetického pole na vodič s proudem • magnetické pole vodičů s proudem (přímý vodič, válcová cívka). • vzájemné silové působení mezi vodiči s proudem, permeabilita prostředí • pohyb částice s nábojem v magnetickém poli • magnetické vlastnosti látek, magnetování, feromagnetismus • magnetický indukční tok, změny magnetického indukčního toku, elektromagnetická indukce • indukované elektromotorické napětí, Faradayův zákon elektromagnetické indukce • vlastní indukce, indukčnost, energie magnetického pole cívky s proudem	kvinta	
• objasní, jak cívka ovlivňuje průchod střídavého proudu v elektrickém obvodu a aplikuje tyto poznatky na příkladech praktického využití vlivu indukčnosti • vysvětlí funkci generátoru střídavého proudu, elektromotoru a transformátoru	**Střídavý proud** • střídavé napětí a proud, rovnice harmonického střídavého napětí a proudu, fázový posuv mezi napětím a proudem, fázorový a časový diagram • efektivní hodnoty střídavého napětí a proudu • obvody střídavého proudu s prvky R, L a C, rezistance, induktance a kapacitance • složený sériový obvod, impedance • výkon střídavého proudu v obvodu s odporem a impedancí • generátor střídavého proudu, elektromotor, transformátor • elektrárna, přenosová soustava energetiky, ztráty při přenosu elektrické energie vedením	kvinta	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	• bezpečnost při práci s elektrickým proudem		
• objasní možnost šíření elektromagnetických vln ve vakuu • porovná rychlost šíření elektromagnetického vlnění ve vakuu a v látkovém prostředí • charakterizuje podmínky vzniku odrazu, interference a ohybu při šíření elektromagnetického vlnění • objasní podstatu bezdrátového přenosu informací • analyzuje vlivy různých druhů elektromagnetického vlnění na lidské tělo • objasní možnosti praktického využití jevů spojených s průchodem rentgenového záření látkou • vysvětlí podstatu skleníkového jevu a jeho globální důsledky • vysvětlí vznik a ochrannou funkci ozónové vrstvy pro život na Zemi a analyzuje problematiku ozónové díry	**Elektromagnetické kmitání a vlnění** • oscilační obvod a jeho parametry, vlastní kmitání elektromagnetického oscilátoru, Thomsonův vztah • nucené elektromagnetické kmitání, rezonance, rezonanční křivka • elektromagnetické pole, elektromagnetická vlna, přenos energie elektromagnetickým zářením • šíření elektromagnetického vlnění, elektromagnetický dipól • přenos informací elektromagnetickým vlněním • vysílač a přijímač, modulace a demodulace • spektrum elektromagnetického záření, tepelné záření, světlo, infračervené a ultrafialové záření, rentgenové záření	kvinta	
• objasní relativnost některých fyzikálních pojmů a veličin a vymezí podmínky, při kterých se relativnost projeví • předvídá změny hmotnosti tělesa při změnách jeho rychlosti a zdůvodní z hlediska dynamiky, proč nelze těleso urychlit na rychlost světla ve vakuu • využívá vztah pro celkovou energii tělesa k určení změn hmotnosti tělesa při změnách jeho energie	**Speciální teorie relativity** • principy relativity, mezní rychlost ve vesmíru, relativnost vlastností těles a fyzikálních jevů (kvalitativně), meze platnosti klasické fyziky • relativistická hmotnost, vztah mezi energií a hmotností tělesa, celková a klidová energie tělesa	kvinta	
• využívá poznatků o kvantových vlastnostech záření k určení korpuskulárních vlastností	**Kvanta a vlny** • pojmy kvantum a kvantování ve fyzice, fotoelektrický jev, foton a jeho vlastnosti	kvinta	

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
fotonu a k objasnění rozmanitých projevů interakce, záření s látkou	• vlnové vlastnosti částic, korpuskulární a vlnová povaha záření a částic • stav objektu mikrosvěta, vlnová funkce a její pravděpodobnostní interpretace, princip neurčitosti (kvalitativně)		
• objasní podstatu vzniku a pohlcování světla v atomech • využívá zákonitosti kvantování energie atomu k určování vlnových délek a frekvencí záření, které může atom emitovat nebo absorbovat • využívá poznatků o stimulované emisi k vysvětlení funkce laseru, k určení vlastností jeho záření a k objasnění rozmanitých aplikací laseru v praxi • s využitím vhodných zákonů zachování provádí analýzu jaderných reakcí a sestavuje jejich úplné rovnice • vysvětlí možnost uvolňování energie při jaderných reakcích typu štěpení jader a slučování jader • využívá poznatků o vazebných energiích jader k vyčíslení energetické bilance jaderných reakcí • objasní podstatu jednotlivých typů radioaktivních přeměn, provede jejich částicovou bilanci a sestaví úplné rovnice • objasní význam poločasu přeměny a diskutuje o možnostech využití radioizotopů s krátkým a dlouhým poločasem přeměny • využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek • popíše a vysvětlí některé způsoby zacházení	**Atomy** • jádro atomu, elektronový obal, experimentální ověření stavby atomu • kvantování energie atomu, stacionární stavy a jejich změny, emise a absorpce světla atomem, emisní a absorpční spektra • kvantový model atomu, orbitaly, kvantová čísla, Paulliho vylučovací princip • stimulovaná emise, laser • složení atomového jádra, jaderné síly, hmotnostní úbytek, vazební energie jádra, stabilita jádra, metody uvolnění jaderné energie • jaderné reakce, zákony zachování při jaderných reakcích, energie reakce, štěpení jader, řetězová reakce, syntéza jader, termonukleární reakce • radioaktivita, typy radioaktivních přeměn, jaderná záření, využití radionuklidů, ochrana před škodlivými účinky jaderného záření • zákon radioaktivní přeměny, poločas přeměny, aktivita radionuklidu • jaderná energetika, jaderný reaktor a jaderná elektrárna, jaderná bezpečnost	kvinta	INT: 4.4.2.26 PT: 3.7.5.7 3.7.5.6

Předmět: **Fyzika**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
s vyhořelým jaderným palivem • objasní fyzikální podstatu nebezpečí jaderných záření pro člověka a uvede možné důsledky jejich působení na živé organismy • využívá poznatky o interakcích látky a záření k vysvětlení možnosti snížit intenzitu záření • uvede a zdůvodní účinné způsoby ochrany osob před různými druhy nebezpečných záření při různých činnostech • posoudí výhody a rizika jaderné energetiky, objasní metody zajištění jaderné bezpečnosti			

6.6 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	2	2	2	0

Výuka předmětu vychází ze vzdělávacího oboru Chemie, obsaženého ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda v RVP G. Probíhá v odborné učebně chemie, v níž je dataprojektor. Výuka chemie je doplněna i o praktická cvičení z chemie. V těchto cvičeních se žáci učí zvládat dovednosti spojené s prováděním běžných experimentálních činností a bezpečně zacházet s vybranými chemickými látkami.

V kvintě si žáci mohou prohloubit a rozšířit dovednosti a znalosti z chemie volbou volitelného přírodovědného semináře, což je vhodné zejména pro ty žáky, kteří chtějí z chemie maturovat.

V sextě si žáci, kteří budou maturovat z chemie, mohou zvolit povinně volitelný předmět Seminář z chemie. Cílem tohoto semináře je příprava žáků nejen k maturitě, ale i k přijímacím zkouškám na vysoké školy a k dalšímu studiu na vysokých školách.

Chemie pro vyšší stupeň gymnázia (tercie až kvinta) významně rozšiřuje okruh dovedností a poznatků osvojených na nižším stupni gymnázia, a to z obecné, anorganické a organické chemie a z biochemie. Výuka klade důraz na chápání souvislostí mezi složením, stavbou, vlastnostmi a chováním látek. Směřuje k aktivnímu uplatnění nabytých poznatků, dovedností a postojů v každodenním životě a při ochraně přírody a životního prostředí.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- Učitel nabízí a motivuje talentované žáky k účasti na chemických soutěžích (např. Chemická olympiáda) a účasti na dalších nadstandartních aktivitách žáků středních škol (např. SOČ).
- V průběhu výuky učitel nabízí talentovaným žákům rozšířené možnosti řešení problémů chemie a rozšiřuje rozsah učiva chemie doplňující literaturou.
- V případě zájmu učitel realizuje konzultace s talentovými žáky k nadstandartním otázkám oboru chemie.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V době distanční výuky učitel zohledňuje možnosti výuky dílčích témat chemie a podle nich redukuje rozsah učiva.

Teoretické části jednotlivých témat chemie mohou být vyučovány distanční formou výuky.

Experimentální, demonstrační a praktické části témat nemohou být plnohodnotně provedeny distanční formou. Nahrazeny mohou být při obnovení prezenční formy výuky nebo samostatnou prací.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- zařazuje pozorování vlastností látek a jejich přeměn ve škole i v běžném životě;

- užívá různé aktivizující metody, které přibližují základní poznatky z chemie a její využívání v životě člověka;
- vyžaduje od žáků vyhledávání dostatku zajímavých informací s chemickou tematikou především v souvislosti s běžným životem občanů;
- vyžaduje od žáků posuzování věrohodnosti informací a jejich zpracování z hlediska důležitosti i objektivity a jejich využití k dalšímu učení chemie;
- zařazuje příklady souvislostí zkoumání v chemii a v ostatních přírodních, popř. dalších vědách.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- zařazuje porovnání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností s významem chemie v každodenním životě člověka;
- zařazuje samostatné pozorování vlastností látek, chemických reakcí a vede žáky k jejich vyhodnocování a vyvozování praktických závěrů pro současnost i budoucnost;
- vede k formulování problémů při chemickém vzdělávání, ale i v běžném životě;
- učí hledat, navrhovat či používat různé informace i různé metody řešení;
- učí posuzovat řešení problémů z hlediska jejich správnosti, jednoznačnosti a z těchto hledisek učí vypozorovat i různá řešení;
- předkládá dostatečný počet námětů k samostatnému uvažování a k řešení problémů souvisejících s bezpečným užíváním chemických látek.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci;
- vyžaduje stručné a přehledné sdělení (ústně i písemně) výsledků pozorování, experimentů a řešení problémů i běžných úkolů;
- vyžaduje obhajobu výsledků práce i vyjádření svého názoru na řešení problémů;
- vytváří situace, při kterých žák musí přijmout kritiku a poučit se z ní;
- požaduje, aby žáci využívali všechna (ve škole) dostupná informační a komunikační média.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- vyžaduje od žáků kooperaci a týmovou spolupráci při řešení problémů i při posuzování situací v běžném životě;
- zařazuje situace, kdy žáci musí porozumět myšlenkám druhých, plynule a kultivovaně mluvit při obhajování vlastních názorů na určitý stav nebo chystanou změnu.

Kompetence občanské – učitel:

- zařazuje látku k poznání možnosti rozvoje a zneužití chemie a k učení se odpovědnosti za zachování životního prostředí;
- vede žáky k poznání zásad chování občanů při úniku nebezpečných látek.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- vyžaduje od žáků plánování a provádění soustavných pozorování a experimentů, zpracování a vyhodnocení získaných dat;
- vyžaduje dodržování zásad bezpečné práce a ochrany zdraví při práci.

Kompetence digitální – učitel:

- uvádí žákům příklady automatizace chemických experimentů a analýz pomocí digitálních technologií
- předkládá žákům možnosti využití digitálního zobrazení chemických útvarů pro lepší pochopení dané problematiky

- učí žáky využívat digitální technologie pro statistické zpracování dat získaných z chemického experimentu
- vede žáky ke správnému vyhledávání a kritickému zhodnocení relevantních informací na poli chemie pomocí digitálních technologií

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• jmenuje nejvýznamnější vědce, kteří položili základ pro rozvoj novodobé chemie • definuje základní chemické pojmy • vysvětlí podstatu základních chemických zákonů, chápe kontinuitu minulosti a současnosti • získá základní dovednosti s bezpečným zacházením s chemickými látkami	**OBECNÁ A ANORGANICKÁ CHEMIE** • historie chemie • základní chemické pojmy a zákony • základy bezpečnosti práce	tercie	
• definuje pojem atom a uvede jeho základní části • popíše význam a hodnoty kvantových čísel • zapíše elektronovou konfiguraci atomů různým způsobem • klasifikuje prvky podle jejich elektronové konfigurace	• stavba atomu • elektronový obal atomu • atomové jádro	tercie	
• vysvětlí přirozenou a umělou radioaktivitu, popíše druhy záření při ní vznikající, uvede příklady využití jaderného záření	• radioaktivita	tercie	
• definuje periodický zákon • uvede nejdůležitější vlastnosti prvků a jejich závislost na protonovém čísle prvků • na základě znalosti periodické soustavy prvků předvídá vlastnosti prvků	• periodická soustava prvků		
• aplikuje poznatky o struktuře atomů k vysvětlení vzniku chemické vazby • přisuzuje látkám vlastnosti podle typu chemické vazby mezi atomy	• chemická vazba • mezimolekulové interakce	tercie	

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• odliší mezimolekulové interakce od chemické vazby			
• vyhledá relativní atomovou hmotnost v tabulkách, vypočítá pomocí ní relativní molekulovou a skutečnou hmotnost molekul i atomů • vyhledá v tabulkách molární hmotnost látek • převádí dosazováním do vztahů hmotnost látek na látkové množství • vypočítá objem plynů za standardních podmínek	• hmotnost atomů a molekul • látkové množství	tercie	
• určuje podle osvojených pravidel hodnotu oxidačních čísel atomů prvků ve sloučeninách • odvodí vzorec sloučeniny z jeho názvu a název ze vzorce • zapíše strukturní vzorce nejjednodušších anorganických kyselin	• oxidační číslo • názvosloví anorganických látek	tercie	
• přečte chemické rovnice • doplní do rovnic stechiometrické koeficienty na základě zákona zachování hmoty • s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky a produktu	• chemické reakce • vyčíslování chemických rovnic • základní výpočty z chemických rovnic	tercie	
• vysvětlí pojem směs látek a uvede jejich základní typy podle velikosti částic dispergované složky směsi • umí vyjádřit složení roztoků pomocí hmotnostního zlomku a molární koncentrace • připraví roztok o přesně definovaném složení • vypracuje laboratorní protokol	• směsi • roztoky • vyjádření složení roztoků	tercie	
• aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu • sestaví rovnovážnou konstantu libovolného děje a posoudí možnosti posunu chemické	• základy termochemie. • chemická kinetika a chemické rovnováhy	tercie	

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
rovnováhy podle principu akce a reakce			
• posoudí kyselý, bazický a amfoterní charakter látek podle Arrheniovy, Bronstedtovy a Lewisovy teorie kyselin a zásad • vypočítá pH silné kyseliny a silné zásady • předvídá a vysvětlí reakce roztoků solí na základě znalostí o jejich složení • definuje pufr a uvede jeho využití v běžné praxi	• kyseliny a zásady • výpočet pH • hydrolýza solí • pufry	tercie	
• využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemické vazbě k vyvozování základních fyzikálních a chemických vlastností vodíku a s prvků, zhodnotí jejich výskyt, použití a význam pro život • zapíše základní reakce prvků a jejich sloučenin chemickými rovnicemi • posoudí význam vody a zdroje jejího znečištění • doplní praktické využití látek vyhledáním informací v masmédiích • prověřuje a doplňuje tyto informace z jiných zdrojů – učebnice chemie	• vodík • voda • *s* prvky	kvarta	PT: 3.7.5.7
• využívá znalosti obecné chemie k vyvozování základních fyzikálních a chemických vlastností p prvků a jejich sloučenin • zhodnotí jejich výskyt, použití a význam pro život • vyhledává praktické využití látek z jiných zdrojů než z učebnice • zapíše základní reakce prvků a jejich sloučenin chemickými rovnicemi • osvojí si poznatky o důležitosti anorganických sloučenin a o nutnosti ochrany životního prostředí	• *p* prvky	kvarta	INT: 4.4.2.26

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• seznámí se s látkami ohrožujícími zdraví a osvojí si poznatky o ochraně zdraví při jejich úniku • ověří reakce analytických činidel			
• využívá odbornou terminologii při popisu redoxních vlastností kovů • odvozuje chemické vlastnosti kovů podle jejich polohy v Beketovově řadě • popíše základní typy galvanických článků • provede elektrolýzu roztoku chloridu měďnatého a chloridu sodného	• elektrochemie • elektrolýza	kvarta	
• odvodí tvar molekuly • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin se zaměřením na d prvky • popíše strukturu komplexních sloučenin a odvodí jejich název i vzorec	• tvary molekul • komplexní sloučeniny	kvarta	
• využívá znalosti obecné chemie o stavbě atomu k vyvození základních fyzikálních a chemických vlastností d prvků a jejich sloučenin, zhodnotí jejich výskyt, použití a význam pro život • doplní praktické využití látek vyhledáním informací v doporučených zdrojích • objasní princip výroby titanové běloby a vliv její výroby na životní prostředí v Přerově • objasní výrobu železa a oceli • ověří redukční účinky manganistanu draselného • připraví barevné sloučeniny mědi • umí bezpečně pracovat s plynovým kahanem • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí • osvojí si triviální názvy významných sloučenin d prvků	• *d* prvky	kvarta	INT 4.4.2.26

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
a dovede uvést jejich praktický význam • provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů			
• zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin • odvodí vaznost prvků tvořících organické sloučeniny • využije znalosti základů kvalitativní analýzy k důkazu uhlíku a vodíku • zapíše organické sloučeniny různými typy vzorců • rozliší jednotlivé typy konstituční izomerie • rozpozná základní typy reakcí organických sloučenin • dovede posoudit organická činidla • určí molekulový a stechiometrický vzorec ze stanoveného analytického rozboru	**ORGANICKÁ CHEMIE** • struktura organických sloučenin • reakce organických sloučenin • vzorce organických sloučenin • izomerie	kvarta	
• aplikuje pravidla systematického názvosloví při tvoření vzorců a názvů organických sloučenin • zapisuje typické reakce nasycených sloučenin pomocí chemických rovnic a reakčních schémat • vysvětlí mechanismus radikálové substituce • uvede prakticky nejvýznamnější zástupce	• alkany	kvarta	
• zhodnotí vlastnosti, reakce a využití nenasycených sloučenin s dvojnou vazbou • pochopí geometrickou izomerii cis-trans, Markovnikovo pravidlo a podstatu a význam polymerace a mechanismus elektrofilní adice	• alkeny • dieny	kvarta	

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• zhodnotí možné reakce alkynů a jejich význam • vysvětlí podstatu rozdílné reaktivity nasycených a nenasycených uhlovodíků • připraví acetylen a dokáže přítomnost nenasycených vazeb v jeho molekule	• alkyny	kvinta	
• vysvětlí podmínky aromatického charakter arenů, delokalizaci elektronů, elektrofilní substituci • uvede příklady arenů ohrožujících zdraví • objasní podstatu a význam frakční destilace ropy a krakování ropy • vysvětlí podstatu negativního působení výfukových plynů na životní prostředí a jejich detoxikaci pomocí katalyzátorů • posoudí využitelnost a obnovitelnost přírodních zdrojů paliv	• areny • zdroje uhlovodíků	kvinta	PT: 3.7.5.6 INT: 4.4.2.26
• vysvětlí efekt substituentu na uhlíkový řetězec • rozliší efekt indukční od mezomerního • dovede vyhledat reakční centrum v molekule substrátu • aplikuje pravidla organického názvosloví na názvosloví derivátů uhlovodíků • uvede prakticky významné zástupce, zhodnotí jejich význam ve vztahu k životnímu prostředí • vyhledá a zpracuje informace o prakticky významných zástupcích z různých zdrojů	• deriváty uhlovodíků • halogenderiváty	kvinta	INT: 4.4.2.26
• zapisuje reakce dusíkatých sloučenin reakčními schématy • vyhodnotí reaktivitu těchto látek podle jejich struktury • rozliší substituci elektrofilní od bazicity	• dusíkaté deriváty	kvinta	

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozliší alkoholy od fenolů, posuzuje jejich chemické vlastnosti podle efektů substituentu • vysvětlí podstatu oxidace primárních, sekundárních a terciárních alkoholů • posoudí negativní účinek alkoholů na lidský organismus • jmenuje hydroxyderiváty a étery používané ve zdravotnictví a významné z hlediska metabolismu	• hydroxyderiváty • ethery	kvinta	
• vysvětlí vlastnosti, reakce a význam důležitých aldehydů a ketonů • provede jejich důkaz Fehlingovým a Tollensovým činidlem • popíše průběh adicí nukleofilních, aldolových kondenzací a vznik acetalů	• karbonylové sloučeniny	kvinta	
• navrhne postupy přípravy z alkoholů a karbonylových sloučenin, posoudí jejich vlastnosti, strukturu a biologický význam, dovede zapisovat jejich disociaci a posuzovat kyselost v závislosti na struktuře, třídí je podle řetězce, počtu karboxylových skupin i přítomnosti vazeb v řetězci • rozliší funkční deriváty karboxylových sloučenin od substitučních a uvede jejich praktický význam • charakterizuje základní skupiny substitučních derivátů (karboxylových kyselin) a uvede jejich významné zástupce z hlediska metabolismu • dovede jejich vzorce vyhledávat ve schématu metabolických dějů • zapíše látky opticky aktivní v D a L formě	• karboxylové kyseliny • deriváty karboxylových kyselin	kvinta	

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• zhodnotí složení, strukturu, vlastnosti a biologický význam důležitých derivátů kyseliny uhličité a heterocyklických sloučenin • odvozuj keto i enol formy dusíkatých bází	• deriváty kyseliny uhličité • heterocyklické sloučeniny	kvinta	
• charakterizuje základní metabolické procesy probíhající v organismech a jejich propojenost • rozliší základní typy enzymů podle funkce, vysvětlí jejich složení a význam v metabolických procesech • popíše jednotlivé části ATP podle daného strukturního vzorce	**Biochemie** • enzymy	kvinta	
• objasní složení, strukturu a vlastnosti významných mono- di- a polysacharidů • zapíše monosacharidy molekulovými a Haworthovými vzorci • provede důkaz redukčních účinků monosacharidů	• sacharidy	kvinta	
• zhodnotí stavbu, vlastnosti a biologický význam jednoduchých a složených lipidů a jejich odbourávání v organismu beta oxidací mastných kyselin	• lipidy	kvinta	
• orientuje se ve strukturách bílkovin • zapíše vznik peptidové vazby • dokáže bílkoviny biuretovou a xanthoproteínovou reakci	• proteiny	kvinta	
• rozliší složení a strukturu DNA a RNA • uvede jejich biologickou funkci • popíše stavbu DNA podle modelu • popíše replikaci, translaci a transkripci podle předložených schémat	• nukleové kyseliny	kvinta	

Předmět: **Chemie**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• zhodnotí chemické složení, vznik a význam důležitých hormonů pro organismy • rozliší hydrofilní a lipofilní vitamíny, popíše jejich výskyt a důsledky hypovitaminózy	• hormony • vitaminy	kvinta	
• vysvětlí podstatu metabolických dějů a aplikuje je na metabolismus živin • popíše princip odbourávání přírodních látek pomocí předloženého schématu • popíše a pojmenuje základní složky v daném schématu citrátového cyklu • objasní význam citrátového cyklu a dýchacího řetězce ve srovnání s fotosyntézou • pracuje s doporučenou literaturou • vyhledává informace na internetu • řeší různé testové úlohy • interpretuje své znalosti	• metabolismus přírodních látek	kvinta	

6.7 Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	2	2	2	0

Povinný vyučovací předmět Biologie vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Biologie je určena žákům vyššího stupně šestiletého gymnázia (tercie až sexta). Výuka probíhá v odborné učebně s dataprojektorem. Je doplňována exkurzemi a tematicky zaměřenými vycházkami.

V předmětu Biologie se žáci zabývají studiem živých soustav, zkoumají struktury a životní projevy organismů, jejich vzájemné vztahy mezi živou a neživou přírodou. Biologické poznatky mají velký význam pro lidskou společnost především v oblasti výživy, zdravotnictví a ochrany přírody.

Metodou pozorování a srovnávání s předchozími zkušenostmi získává žák celkový pohled na přírodu. Pomáhají mu v tom i poznatky získané z vlastních pokusů.

Biologie se realizuje rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty – Chemie, Zeměpis, Fyzika a Matematika a tento komplexní přístup naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných tematických souvislostí a s více zdroji informací.

Na povinný vyučovací předmět Biologie navazuje dvouletý volitelný předmět Biologický seminář v kvintě a sextě a volitelný předmět Molekulární biologie a genetika v sextě.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující rozšiřuje rozsah učiva doplňující literaturou, nabízí zadání problémů biologie a problémových biologických úloh (učebnice, archiv soutěží a olympiád…).
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo nebo aktuální biologická témata.
- Motivuje žáky k zapojení do biologických soutěží a biologické olympiády. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace k další přípravě na soutěžích.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Všechny pasáže učiva biologie lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Experimentální, demonstrační a praktické části témat nemohou být plnohodnotně provedeny distanční formou.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- zadáním samostatné práce z biologie rozvíjí schopnost žáků vyhledávat a vybírat informace (populárně naučná literatura, odborné časopisy, internet);

- v rámci laboratorních cvičení směřuje žáky k samostatnému pozorování, zpracovávání výsledků a jejich vyhodnocování, k schopnosti organizovat si pracovní činnost;
- zadáním problematických úloh a doporučováním biologické literatury motivuje žáky k dalšímu studiu;
- vlastním zaujetím pro studium přírody pomáhá vytvářet vztah žáků k vědění a poznání.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- zadáním laboratorního cvičení vytváří situaci, kdy žáci problém analyzují, vytvoří možné řešení, na základě pozorování a dosavadních vědomostí zpracují údaje a vyvodí závěry;
- prací s přírodninami vede žáky k pozorování znaků přírodniny, určení a zařazení do systému;
- zadáním samostatné práce a během výkladu vede žáky k přemýšlení o problémech a otázkách, k dokazování a formulování závěrů;
- vede k formulování ekologických problémů v běžném životě.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vede k přesnému a logickému vyjadřování;
- formou diskuse o daném problému rozvíjí schopnost žáků formulovat své myšlenky, vhodně argumentovat, vyslechnout jiné názory, reagovat na hodnocení druhých;
- zadáním samostatné práce podporuje žáky ve využívání multimédií pro studium;
- vyžadováním slovního komentáře upevňuje znalost odborných pojmů.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- zadáním skupinové práce vede žáky k respektování zájmu skupiny, ke spolupráci, k spoluzodpovědnosti;
- rozvíjí schopnosti žáků skupinovou diskusí hodnotit výsledky práce jednotlivce nebo skupiny a zároveň sebekriticky hodnotit sebe

Kompetence občanské – učitel:

- organizací výuky i mimoškolních akcí vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, k zodpovědnosti za zdraví své i zdraví ostatních, k ochraně životního prostředí a přírody;
- důslednou kontrolou zadaných úkolů vede žáky zodpovědnosti při plnění povinností;
- vede k poznání zásad chování občanů během živelních pohrom.

Kompetence k podnikavosti– učitel:

- rozvíjí schopnost plánovat a provádět pozorování a experimenty a získané výsledky zpracovávat a vyhodnocovat;
- oceňuje systematickou a pečlivou práci.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k využívání digitálních technologií pro statistické zpracování dat získaných z biologického experimentu
- překládá žákům možnosti veřejně dostupných aplikací a programů na poznávání a lokalizaci živočichů a rostlin v přírodě
- učí žáky zpracovávat poznatky pomocí digitálních technologií s cílem zvýšit přehlednost získaných vědomostí a dovedností
- předkládá možnosti využití digitálních technologií při mikroskopii a dalších experimentálních metodách biologie

vyhledává na internetu informace k učivu, ověřuje fakta a učí se kriticky tyto informace hodnotit.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• popíše vnitřní složitost a funkční uspořádání živých soustav, pojmenuje charakteristické vlastnosti živých soustav, odliší je od neživých	• obecné vlastnosti živých soustav • uspořádání živých soustav	tercie	
• uvede chemické složení živých soustav, zdůvodní význam vody, vysvětlí význam sacharidů a lipidů, popíše stavbu bílkovin, nukleových kyselin a vysvětlí jejich funkci, chápe principy stavby a funkce buňky, odliší na základě jejich charakteristických vlastností prokaryontní a eukaryontní buňku • pojmenuje základní buněčné organely a popíše jejich význam a funkci v buňce • odliší buňku rostlinnou, živočišnou a buňku hub • vysvětlí princip rozmnožování buněk	• chemické složení živých soustav • struktura buněk • stavba prokaryotické buňky • stavba eukaryotické buňky • funkce organel • replikace • transkripce • translace • rozmnožování buněk – mitóza a meióza • buněčný cyklus	tercie	
• nakreslí a popíše stavbu viru • popíše formy virové infekce a některé způsoby přenosu virů • vyjmenuje některá virová onemocnění • charakterizuje způsob přirozené obrany proti virům • posoudí rizika a vysvětlí význam prevence • vysvětlí význam virů v genovém inženýrství	**Biologie virů** • stavba virionu • životní cykly virů • formy infekce • virová onemocnění • viry jako vektory	tercie	
• určí, které organismy řadíme k prokaryontním • nakreslí a popíše stavbu prokaryontní buňky	**Biologie bakterií a sinic** • prokaryontní organismy • stavba prokaryontní buňky • fyziologie prokaryot • patogenní bakterie • půdní bakterie • bakteriální onemocnění • bakterie v genovém inženýrství • sinice	tercie	

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků • posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků	**Biologie hub** • popíše stavbu těla hub • srovná se stavbou rostlin a živočichů • vysvětlí hlavní způsoby rozmnožování hub • uvede příklady parazitických a jedlých druhů hub • popíše stavbu lišejníku • uvede významné zástupce • zhodnotí roli lišejníků v přírodě	tercie	PT: 3.7.5.5.
• vymezí rostliny jako skupinu eukaryotických organismů na úrovni buněčné a morfologické	**Biologie rostlin** • rostlinná buňka • stélka a kormus rostlin • základy anatomie a morfologie rostlin • vegetativní a generativní orgány rostlin	tercie	
• vysvětlí rozdíly mezi nepohlavním a pohlavním rozmnožováním • objasní praktické způsoby rozmnožování u vybraných hospodářsky významných druhů	• pohlavní a nepohlavní rozmnožování • rodozměna • vegetativní rozmnožování hospodářsky významných skupin • meristémové množení	tercie	
• vyjmenuje společné a rozdílné fyziologické vlastnosti vyšších a nižších rostlin • porovná stavbu těla vyšších nižších rostlin	• fyziologické funkce rostlin • stélka a kormus rostlin • orgány rostlin	tercie	
• pozná a pojmenuje (s možným využitím literatury) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky	• systém rostlin • nižší a vyšší rostliny • výtrusné a semenné rostliny • nahosemenné a krytosemenné rostliny • dvouděložné a jednoděložné rostliny	tercie	PT: 3.7.5.5.
• vysvětlí roli rostlin z hlediska primární produkce v ekosystému • poukáže na některé vybrané druhy hospodářsky významných rostlin	• fotosyntéza C3, C4, CAM • hospodářsky významné druhy rostlin	tercie	

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• posoudí vliv konkrétních abiotických a biotických faktorů prostředí na stavbu těla, vývoj a fyziologické funkce	• vztahy mezi rostlinami a prostředím • ekosystém • abiotické a biotické faktory	tercie	PT: 3.7.5.1.
• obhájí svůj názor na význam a způsoby ochrany ohrožených rostlinných taxonů • uvede kriticky ohrožené druhy naší přírody	• vybrané ohrožené druhy (zákon 114/1992 Sb., vyhláška 395/1992 Sb.)	tercie	
• používá správně základní ekologické pojmy • objasňuje základní ekologické vztahy	**Ekologie** • základní ekologické pojmy • podmínky života • biosféra a její členění	tercie	PT: 3.7.5.1. 3.7.5.2 3.7.5.3
• orientuje se v jednotlivých teoriích vzniku života na Zemi, charakterizuje základní myšlenky těchto teorií, vysvětlí a obhájí svůj názor na ně	• nevědecké hypotézy • vědecké teorie • evoluce metabolismu • endosymbiotické teorie • vznik mnohobuněčnosti	kvarta	
• odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci	• domény organismů • přehled hlavních taxonů	kvarta	
• poukáže na hlavní znaky protist a odliší je od ostatních skupin eukaryot • charakterizuje význačné zástupce z hlediska ekologického, zdravotního a systematického	**Biologie protist** • charakteristika protist • stavba a funkce protist	kvarta	PT: 3.7.5.5
• vyloží význam diferenciace a specializace buněk	• diferenciace buněk • zárodečné listy • vznik zárodečných obalů a orgánových soustav	kvarta	
• rozliší hlavní kmeny bezobratlých, zhodnotí hlavní skupiny bezobratlých z hlediska ekologického, zdravotního, systematického • uvede hlavní anatomicko-morfologické a fyziologické znaky obratlovců	**Biologie živočichů** • žahavci • houbovci • ploštěnci • hlísti • měkkýši • kroužkovci • členovci • ostnokožci • polostrunatci • strunatci • obratlovci	kvarta	PT: 3.7.5.5.

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• na základě znalosti konkrétních taxonů popíše vývoj jednotlivých fyziologických funkcí • komentuje fylogenetický vývoj orgánových soustav	• příjem a zpracování potravy • respirace • vylučování • termoregulace • pohyb • regulační soustavy • tělní tekutiny a jejich oběh	kvarta	PT: 3.7.5.5.
• vysvětlí principy jednotlivých způsobů rozmnožování • vysvětlí rozdíl mezi vnějším a vnitřním oplozením • pojmenuje základní ontogenetické fáze	• pohlavní a nepohlavní rozmnožování • ontogeneze	kvarta	
• pozná a správně pojmenuje dané živočišné druhy (s možným využitím různých informačních zdrojů), přiřadí k nim základní ekologické nároky	• vybrané taxony živočichů s důrazem na druhy žijící na našem území	kvarta	PT: 3.7.5.5.
• posoudí možnosti uplatnění živočichů v různých odvětvích lidské činnosti a ve výživě člověka	• jednotlivé živočišné kmeny	kvarta	PT: 3.7.5.5.
• charakterizuje základní typy chování živočichů	• základy etologie • základní etologické pojmy	kvarta	
• obhájí svůj názor na způsoby ochrany ohrožených živočišných druhů	• vybrané ohrožené druhy (zákon 114/1992 Sb., vyhláška 395/1992 Sb.)	kvarta	PT: 3.7.5.5.
• zhodnotí úroveň vyspělosti živočišných předchůdců člověka • vysvětlí proces hominizace a sapientace • využije znalosti o lidských plemenech k jednoznačnému odmítnutí rasismu v jakékoliv podobě	**Biologie člověka** • evoluce člověka • živočišní předchůdci člověka • hominizace • sapientace • lidská plemena	kvinta	
• vysvětlí význam homeostázy • popíše kosti a svaly jako součásti pohybové soustavy • vysvětlí význam jednotlivých složek krve, popíše jednotlivé části oběhové soustavy a vysvětlí jejich funkci • nakreslí a popíše stavbu a činnost srdce, zhodnotí vliv rizikových civilizačních faktorů	• pohybová soustava • trofická tkáň • oběhová soustava • mízní soustava • dýchací soustava • trávicí soustava • vylučovací soustava • kožní soustava	kvinta	PT: 3.7.5.10. INT: 4.4.2.2.

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
na onemocnění oběhové soustavy, zhodnotí význam jednotlivých části mízní soustavy • popíše orgány dýchací soustavy, vysvětlí princip dýchání, vysvětlí negativní vliv kouření na zdraví člověka • popíše orgány trávicí soustavy, vysvětlí proces trávení, vysvětlí přímé souvislosti mezi stravovacími zvyklostmi a civilizačními chorobami, dle možností uplatňuje zásady zdravé výživy, je si vědom nebezpečí poruch příjmu potravy • popíše orgány vylučovací soustavy, vysvětlí funkci ledvin, zdůvodní význam pitného režimu • popíše stavbu a funkci kůže a kožních derivátů, vysvětlí rizika nadměrného slunění v souvislosti s výskytem rakoviny kůže			
• vysvětlí podstatu nervového a hormonálního řízení • určí vliv jednotlivých hormonů na funkci organismu • vysvětlí funkci centrální nervové soustavy a periferního nervstva • orientuje se v poruchách duševního zdraví (únava, stres) • popíše a vysvětlí stavbu a funkci smyslových orgánů • popíše a vysvětlí funkci rozmnožovací soustavy • chová se odpovědně v sexuálním životě, rozlišuje dostupné metody antikoncepce a orientuje se v jejich vhodnosti a spolehlivosti • uvede rizika spojená s pohlavně přenosnými chorobami	• nervová soustava • endokrinní soustava • smyslová soustava • rozmnožovací soustava	kvinta	PT: 3.7.5.10 INT: 4.4.2.3. 4.4.2.13. 4.4.2.14.

Předmět: **Biologie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• popíše jednotlivé etapy lidské reprodukce • orientuje se v základních principech asistované reprodukce a v méně tradičních způsobech vedení porodu • vyjádří vlastní postoj k otázce interrupcí • rozlišuje etapy postnatálního vývoje a uvede jejich rozdíly • využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení procesů probíhajících ve vlastním těle • analyzuje nejčastější příčiny vzniku civilizačních chorob a možné způsoby ochrany před nimi • usiluje o pozitivní změny ve svém životě • svými argumenty podporuje zdravý životní styl	• ontogenetický vývoj • choroby a jejich prevence v rámci jednotlivých soustav	kvinta	PT: 3.7.5.10. INT: 4.4.2.3. 4.4.2.13. 4.4.2.16.
• využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	**Genetika** • molekulární a buněčné základy dědičnosti • dědičnost a proměnlivost • genetika člověka • genetika populací	kvinta	

6.8 Geografie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	2	2	1	1

Samostatný vyučovací předmět geografie vychází obsahově ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, Člověk a společnost a ze vzdělávacích oborů Geografie a Geologie v RVP G. Integruje průřezová témata Environmentální výchovy.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí.

V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a orientují se v nich. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů.

Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti.

Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o státech světa a současných globálních problémech lidstva.

Předmět geografie se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek.

Geografie umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, umožňuje uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi, vztah lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Naučí se obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, spolupracovat se spolužáky při řešení úkolů a problémů, a tím si vytvářet vlastní postoje.

Geografie se realizuje také v úzké koordinaci s dalšími předměty – Biologie, Chemie, Fyzika, Informatika a Základy společenských věd. Tento komplexní přístup geografie naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných tematických souvislostí a s více zdroji informací. Žáci jsou v rámci předmětu Geografie vedeni k využívání digitálních technologií, které slouží k ilustraci jednotlivých procesů v krajině, umožňují porovnávat stav planety Země v průběhu let a vedou žáky k rozvoji digitálních kompetencí.

V rámci výuky je doporučeno zařadit v průběhu učiva „terénní geografická výuka, praxe a aplikace“ terénní cvičení, které podpoří porozumění probírané látky aplikací nabytých teoretických poznatků do praxe.

Předmět realizuje průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova

V kvintě a sextě je při výuce uplatněna metoda CLIL. Vybrané kapitoly jsou vyučovány v anglickém jazyce v rozsahu 25% výuky v ročníku.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky je zařazováno rozšiřující učivo v podobě práce s externími zdroji informací (ČSÚ, statistické ročenky, otevřená data), jejich vyhledávání a zpracování s uplatňováním prvků kritického myšlení.
- Jsou zadávány nadstandardní problémové úlohy propojující teorii s praxí (aktuální globální problémy a rizika přírodní i socioekonomické sféry geografie, možnosti jejich řešení…).
- Talentovaní žáci mají možnost zapojovat se do zeměpisných soutěží (zeměpisná olympiáda, Eurorébus…).

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

- V případě přechodu na distanční výuku je redukován rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.
- Práce s tištěnou verzí atlasu je redukována a nahrazována aktuálně dostupnými elektronickými alternativami.
- Terénní cvičení z geografie jsou nahrazovány seminární prací zahrnující teoretické poznatky k práci s mapou, orientaci v terénu, práci s kompasem, buzolou a GPS systémy.
- Ostatní kapitoly z učiva Geografie lze odučit distančně.

Použité strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení – učitel:

- zadává žákům samostatné práce, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích – práce s různými typy map včetně slepých, pracovními listy, na internetu, v učebnicích, encyklopediích (texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky…);
- získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí, žáci si vytvářejí ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím, mezi přírodou a působením člověka;
- pokládá žákům otázky ke způsobu a příčinám různých přírodních procesů, společně hledají řešení a odpovědi;
- předvádí manipulace s glóbem, mapami, atlasy, obrázky, statistickými daty, grafy;
- kontroluje výsledky žáků, požaduje jejich hodnocení a formulaci závěrů.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vytváří s žáky hypotézy k problému či úkolu, žáci je ověřují praktickou činností, řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřují správnost řešení problémů, odpovídají na otázky;
- usiluje se svými žáky o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů, vyvozují společně patřičné závěry;
- pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, žáci o nich diskutují a hledají vhodné způsoby řešení problémů;
- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve světě, ti pak vyvozují závěry z něj.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vyžaduje, aby žáci formulovali hypotézy, pojmenovávali problémy z přírodního a společenského prostředí, vyvozovali své úsudky, vytvářeli si vlastní názor, formulovali vlastní odpovědi na otázky;

- komunikuje s žáky o jejich názorech, vede je k argumentaci, společně verbálně spolupracují na řešení problémů a úloh;
- vyžaduje na žácích přesné pojmenování pojmů a jevů;
- vede žáky k přesnému a stručnému vyjadřování myšlenek.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- rozděluje pracovní úkoly ve skupině, žáci ve skupině spolupracují, učí se přijímat názory druhých, diskutují o problémech, hledají společně řešení úkolů;
- hodnotí výsledky činnosti skupin i jednotlivců, řídí skupinovou diskusi.

Kompetence občanské – učitel:

- uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního prostředí a nutnost podpory udržitelného rozvoje, žáci chápou význam přírodních a společenských hodnot;
- učí žáky praktické orientaci a pohybu v přírodě a urbanizované krajině, vysvětluje chování a ochranu člověka za mimořádných situací (přírodních pohrom, katastrof a nebezpečných jevů v přírodě);
- prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřují demokratické přístupy v řešení společenských problémů, žáci poznávají tradice, zvyky a kulturu lidí v jednotlivých částech světa.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- dohlíží na manipulaci žáků s pomůckami, přístroji a materiály pro výuku, na dodržování stanovených pravidel pracovní činnosti;
- informuje své žáky o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci v krajině, pohybu a pobytu v terénu, k cestování, k rozmístění výrobních a jiných aktivit v prostředí, k ochraně životního prostředí;
- hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáka k využívání prostředků digitálních technologií využívaných v geografii způsobem, který podporuje aktivní činnost žáků a přispívá k porozumění přírodovědným jevům a problémům v souvislostech;
- učí žáky získávat, posuzovat, spravovat, sdílet a sdělovat data, informace a digitální obsah v různých formátech;
- informuje žáky o existenci digitálních technologií a vede žáky k posuzování dopadu digitálních technologií na svět;
- pomocí digitálních technologií ilustruje procesy probíhající na planetě Zemi.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Geografie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy Sluneční soustavy • prokáže na konkrétních příkladech tvar Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	**PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ** <u>Vesmír a Sluneční soustava</u> • vznik vesmíru, Slunce, planety Sl. soustavy • Země jako vesmírné těleso • tvar a pohyby Země, důkazy a důsledky • Měsíc a slapové jevy • čas a časová pásma, kalendář	Tercie	
• používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • orientuje se s pomocí map v krajině • vytváří a využívá vlastní schémata a mapy pro orientaci v konkrétním území	**GEOGRAFICKÉ INFORMACE A TERÉNNÍ VYUČOVÁNÍ** <u>Geografická kartografie a topografie</u> • aplikace kartografických a topografických znalostí • práce s kartografickými produkty – mapami, kartogramy	Tercie	
• pojmenuje základní kartografické znaky • popíše legendu mapy, mapovou kompozici • vyhledá a zpracuje dostupná geografická data	<u>Geografický a kartografický vyjadřovací jazyk</u> • kartografické znaky, vysvětlivky • statistická data, zdroje dat pro geografii	Tercie	
• používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i digitální podobě pro řešení geografických problémů • čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje • orientuje se s pomocí GPS v krajině	<u>Geografické informační a navigační systémy</u> • geografický informační systém (GIS) • dálkový průzkum Země (DPZ) • praktické využití GIS, DPZ a satelitních navigačních přístrojů GPS	Tercie .	

Předmět:
Geografie

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
• porovná na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí • porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy • analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů • určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin • analyzuje různé druhy poruch v litosféře	**PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ, GEOLOGIE** Fyzickogeografické sféra **Litosféra** • geologie, Země jako geologické těleso • zemské sféry • geologická historie Země • zemská kůra • desková tektonika • georeliéf a jeho členění • geologické procesy v litosféře • endogenní a exogenní pochody, tvary reliéfu	Tercie	INT: 4.3.2.5.2
• objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů • popisuje procesy v atmosféře tak, aby mohl vysvětlovat jevy každodenního počasí, používá meteorologickou terminologii • vysvětluje podstatu znečištění atmosféry	**Atmosféra** • chemické složení a fyzikální vlastnosti atmosféry • všeobecná cirkulace atmosféry • podnebí, počasí • znečištění atmosféry	Tercie	
• objasní malý a velký oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině • zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou	**Hydrosféra** rozložení vody na Zemi, světový oceán • malý a velký oběh vody • chemické a fyzikální vlastnosti mořské vody • mořské proudy • vodstvo pevnin • povrchová a podpovrchová voda	Tercie	PT: 3.7.4.2.4
• hodnotí půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti • určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu	**Pedosféra** • půda, vznik půdy • půdotvorné procesy • půdní typy a druhy • šířková pásmovitost, výšková stupňovitost půd	Tercie .	PT: 3.7.4.2.5

Předmět: **Geografie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozliší hlavní biomy světa	**Biosféra** • geobiomy Země a jejich prostorové rozšíření • fauna a flóra těchto biomů	Tercie	
• porozumí vzniku výškových stupňů v krajině • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika společenských vlivů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni, zhodnotí nutnost ochrany krajiny	**ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ** • krajina, vývoj a typy krajin, ochrana životního prostředí • environmentalistika • krajinná ekologie	Tercie	PT: 3.7.2.2.6 3.7.4.2.1 3.7.4.2.3 3.7.4.2.4 3.7.4.2.5 3.7.4.2.8
• zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva • analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v jednotlivých regionech světa	**SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ** <u>Obyvatelstvo</u> • základní geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky • etnické a kulturní členění – biologické znaky, lidské rasy, národy, jazykové rodiny a skupiny, světová náboženství	Tercie	PT: 3.7.2.2.1 3.7.2.2.4
• identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení	<u>Sídla a osídlení</u> • sídelní struktura a její vývoj • sídlo, obec, město, jejich funkce	Tercie	
• zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa • zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů • vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál	<u>Světové hospodářství</u> • lokalizační faktory • sektorová a odvětvová struktura a její důsledky • nerostné suroviny světa • zemědělství, rybolov • průmysl • doprava, služby, cestovní ruch	Tercie	PT: 3.7.2.1.1 3.7.2.1.3 3.7.2.1.5 3.7.4.2.3
• rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle	<u>Kulturní a politické prostředí</u> • politická mapa světa • geopolitické procesy	Kvarta	PT: 3.7.2.1.1 3.7.2.1.3

Předmět:
Geografie

Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata, integrace, pozn.
kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti • lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji	• typologie států, státní zřízení • světová ohniska napětí		3.7.2.2.1 3.7.2.3.2 INT: 4.3.2.5.1
• rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi	**REGIONY** • úvod do studia regionální geografie	Kvarta	PT: 3.7.2.1.1 3.7.2.1.3 3.7.2.1.5
• lokalizuje na mapě evropské regiony, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé regiony vzájemně porovná	**Regionální geografie Evropy** • přírodní podmínky • socioekonomické podmínky • severní Evropa • západní Evropa • jižní Evropa • Střední Evropa a Alpské země • Jihovýchodní Evropa • Východní Evropa • Ruská Federace • evropská integrace – EU	Kvarta	PT: 3.7.2.1.3 3.7.2.3.2 3.7.2.1.5 3.7.2.4.1 3.7.2.4.4

• zhodnotí polohu, přírodní poměry, ochranu přírody a zdroje ČR
• využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů
• hodnotí sídelní a demografické poměry ČR
• vymezuje nejvýznamnější lokality cestovního ruchu v ČR, uvádí příklady přírodních i kulturních atraktivit ČR
• lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR, rozlišuje jejich specifika
• vymezí místní region, na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům
	Regionální geografie ČR
	• poloha a historický vývoj území
	• přírodní podmínky
	  ○ geologický vývoj
	  ○ geomorfologie
	  ○ podnebí
	  ○ vodstvo
	  ○ půdy
	  ○ krajina a životní prostředí
	• socioekonomická sféra
	  ○ administrativní členění
	  ○ obyvatelstvo, sídla
	  ○ těžba nerostných surovin
	  ○ zemědělství
	  ○ průmysl
	  ○ doprava, služby, cestovní ruch
	• kraje České republiky
	• místní region
		Kvarta	PT:
			3.7.4.2.3
			3.7.4.2.4
			3.7.4.2.5
			3.7.4.3.1
			3.7.4.3.2
			3.7.4.3.3
			3.7.5.1.7
			
			INT:
			4.3.2.5.2
			4.3.2.5.3

Předmět: **Geografie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vypracuje prezentaci, ve které zhodnotí rozdíly mezi vybranými kraji ČR			
• lokalizuje na mapě africké regiony, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé regiony vzájemně porovná	**Regionální geografie Afriky** • přírodní podmínky • socioekonomické podmínky • charakteristika vybraných regionů	Kvinta	PT: 3.7.2.1.3 3.7.2.1.5
• lokalizuje na mapě asijské regiony, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé regiony vzájemně porovná	**Regionální geografie Asie** • přírodní podmínky • socioekonomické podmínky • charakteristika vybraných regionů	Kvinta	PT: 3.7.2.1.3 3.7.2.1.5
• aplikuje geografické poznatky v praxi	**GEOGRAFICKÉ INFORMACE A TERÉNNÍ VYUČOVÁNÍ** • terénní geografická výuka, praxe a aplikace • geografické exkurze	Kvinta, Sexta	
• lokalizuje na mapě americké regiony, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé regiony vzájemně porovná	**Regionální geografie Anglosaské Ameriky** • přírodní podmínky • socioekonomické podmínky • USA, Kanada **Regionální geografie Latinské Ameriky a Karibiku** • přírodní podmínky • socioekonomické podmínky • charakteristika vybraných regionů	Sexta	PT: 3.7.2.1.3 3.7.2.1.5
• lokalizuje na mapě australské regiony, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé regiony vzájemně porovná	**Regionální geografie Austrálie a Oceánie** • přírodní podmínky • socioekonomické podmínky • Austrálie, Nový Zéland • Mikronésie, Melanésie, Polynésie	Sexta	PT: 3.7.2.1.3 3.7.2.1.5
• vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu ch technologií v daném regionu	**ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ** • vývoj interakce příroda-společnost • udržitelný rozvoj • limity přírodního prostředí	Sexta	PT: 3.7.2.2.1 3.7.2.2.6 3.7.2.3.4 3.7.4.2.1

Předmět: **Geografie**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na ŽP v lokální, regionální a globální úrovni • posuzuje činnost člověka z hlediska možných dopadů na ŽP	• hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a ŽP • globální problémy lidstva		3.7.4.2.3 3.7.4.2.8 3.7.4.2.9 3.7.4.2.10 3.7.4.2.11 INT: 4.3.2.5.2 4.3.2.5.3 4.3.2.5.4 4.3.2.5.6

6.9 Občanský a společenskovědní základ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	1	2	2	2

Záměry vzdělávací oblasti jsou realizovány především prostřednictvím vzdělávacích oborů Občanský a společenskovědní základ, Dějepis a Geografie. Vzdělávací obsah oboru Geografie je z důvodu zachování celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí.

Vyučovací předmět je úzce provázán s praxí. Jeho prostřednictvím si žáci utváří realistický pohled na život a orientují se ve společenských jevech a procesech, které tvoří rámec každodenního života. Žáci se učí kriticky reflektovat společenskou skutečnost a vliv digitalizace na život jedince a proměnu společnosti, posuzovat různé přístupy k řešení problémů každodenní praxe a své poznatky zpětně aplikovat na aktuální situace, v nichž se sami vyskytují. Rozvíjeny jsou základy společenskovědní analýzy při současném využívání digitálních technologií, k rozlišování mezi reálnými a fiktivními ději, k chápání proměnlivosti interpretace jevů a idejí v závislosti na vývoji jedince a společnosti. Předmět přispívá k utváření tradičních hodnot naší civilizace a k občanskému vzdělávání, posiluje respekt k základnímu osvojování demokratických principů v osobní a elektronické mezilidské komunikaci, k rozvíjení schopnosti diskutovat o veřejných záležitostech, rozpoznávat manipulativní a dezinformační strategie, zaujímat vlastní stanoviska a kritické postoje ke společenským a společenskovědním záležitostem, věcně (nepředpojatě) argumentovat, využívat historické argumentace na podporu pozitivních občanských postojů. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvorům lidského ducha minulých generací, současnosti i do predikce budoucnosti. Upevňuje pocit odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého fyzického a digitálního společenství, k rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi a ochoty podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu a zapojování se prostřednictvím digitálních technologií; k uplatňování partnerských přístupů při spolupráci. Vede k využívání právního povědomí v praktickém životě, dodržování právních ustanovení i norem pro digitální prostředí, které se na něj vztahují. Rozvíjí a kultivuje vědomí osobní, lokální, národní, evropské i globální identity a zodpovědného přístupu k budování a spravování digitálních identit.

Cílem předmětu také je, aby žáci získali představu o náplni jednotlivých společenskovědních disciplín, a tím si rozšířili možnost výběru svého budoucího studia a volby vlastní profesní orientace.

Předmět je vyučován v ročnících a časovém rozsahu podle učebních plánů jednotlivých zaměření ŠVP. Rozdílná časová dotace se projeví v hloubce přístupu k učivu, nikoli rozsahem očekávaných výstupů či učiva jako celku.

Výuka probíhá v učebnách, žáci se do skupin nedělí. Prostor je věnován praktickým příkladům, vlastní prezentaci žáků, diskusi, zpracování aktuálních informací z médií (tisk, internet, TV), práci s autentickými texty a dokumentům, skupinové práci a projektům.

V tercii a kvartě je při výuce uplatněna metoda CLIL. Vybrané kapitoly jsou vyučovány v anglickém jazyce v rozsahu 25% výuky v ročníku.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je realizována následujícím způsobem:

- žákům jsou ve výuce zadávány rozšiřující úkoly a problémové otázky rozvíjející kritické myšlení, kladou důraz na argumentaci a podporují diskusi a vyjádření vlastního názoru, učitelé zařazují do výuky rozšiřující učivo, které je určeno pro nadané žáky;
- žákům je umožněn přístup k odborné literatuře a odborným časopisům, kterými disponuje školní knihovna;
- učitelé žáky odkazují na další odbornou literaturu, časopisy a digitální materiály;
- učitelé motivují žáky k zapojení do soutěží se společenskovědní tematikou a individuálně jim pomáhají s přípravou na soutěže. V případě zapojení žáků do Středoškolské odborné činnosti jim učitelé práce konzultují, popř. zajistí odborného konzultanta a doporučí žákům vhodnou odbornou literaturu a další studijní materiály;
- učitelé připravují pro nadané žáky projektové se společenskovědním obsahem (např. projektový den – Logika);
- učitelé poskytují žákům individuální konzultace;
- nadaní žáci mohou rozvíjet svůj talent ve volitelném předmětu Společenskovědní seminář.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

- Vzhledem k převážně teoretickému zaměření předmětu lze celý obsah učiva realizovat plnohodnotně v rámci distančního vzdělávání. Vyučující upraví metody a formy práce adaptované na podmínky distanční výuky. Společenskovědní exkurze, které jsou doporučené, se realizují podle stávajících epidemiologických a hygienických opatření.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- Zadává žákům úkoly (referáty a seminární práce), tak aby vyhledávali informace z různých informačních zdrojů – internetu, rozhlasu, televize, odborných časopisů; získané informace žáci třídí, seřazují a prezentují;
- klade žákům otázky o příčinách společenských procesů, společně o nich diskutují a hledají adekvátní odpovědi; vyžaduje, aby je žák zhodnotil a porovnal s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a zformuloval závěry;
- motivuje žáky k plánování činnosti zadáváním dlouhodobějších úkolů s pevně stanoveným termínem odevzdání hotové práce.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- využívá simulace situací, ve kterých žáci rozhodují samostatně;
- navozuje problémové úkoly, ve kterých žáci hledají optimální řešení;
- zadává referáty, seminární práce a projekty, při kterých žáci pátrají po informacích z rozličných zdrojů.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vytváří příležitosti a časový prostor k tomu, aby žáci prezentovali vlastní názory, obhajovali vlastní seminární práce;
- využívá metody diskuse, ve které žáci jasně vyjádří svůj názor a používají jednoznačné a srozumitelné argumentace.

Kompetence sociální a personální, kompetence občanské – učitel:

- realizuje výuku ve skupinách, při které musí žáci navzájem spolupracovat, naslouchat si, tolerovat názory ostatních;
- vede žáky k odpovědnosti za plnění svých povinností tím, že k vyhotovení úkolů poskytne žákům dostatečné informace, v případě potřeby konzultace, ale zároveň ponechává prostor pro samostatné zpracování;
- zadává samostatné práce, referáty a projekty ve dvojicích či skupinách, žáci si musí jednotlivé pracovní kroky mezi sebou rozdělit a zorganizovat.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- předává informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech;
- vede žáky k cílevědomému a odpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- rozvíjí odborný a osobní potenciál žáka;
- podporuje žákovu iniciativu a tvořivost;
- seznamuje žáky s podstatou a principy podnikání, s realitou tržního prostředí a dalšími faktory;
- vede k vyhledávání a kritickému posouzení příležitostí k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k samostatnému využívání digitálních zařízení a služeb v rámci výuky i přípravy na výuku a rozhodování o tom, které technologie využít pro jakou činnost či řešení problému (kancelářský software, online slovníky…).
- pomáhá žákům s osvojováním práce s digitálními technologiemi a motivuje je k jejich běžnému používání tím, že zadání a odevzdávání samostatných prací je elektronickém formátu, např. jako úkol v aplikaci Teams.
- vede žáky k vyhledávání informací týkajících se humanitních disciplín z různých digitálních zdrojů, kriticky je posuzuje a reflektuje jejich používání
- učí žáky prezentovat výsledky své práce ostatním pomocí prezentačních aplikací, např. Power Point.
- pomáhá žákům s osvojením pravidel ohleduplného jednání s druhými také ve virtuálním prostředí.
- vede žáky k práci se zdroji v digitálních formátech, např. práce se serverem YouTube a filmovými databázemi ke zhlédnutí filmových adaptací společenskovědní problematiky i v anglickém jazyce.
- upozorňuje žáky na rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Občanský a společenskovědní základ**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• dokáže klasifikovat společenské vědy • porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady; uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení • objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka • porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví • vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat • využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace	**Člověk jako jedinec** • objasnění pojmu a charakter Občanského a společenskovědního základu; klasifikace společenskovědních disciplín, předmět jednotlivých humanitních věd; psychologie učení; problematika efektivního učení • psychologie jako věda: základní pojmy, předmět, metody, základní a aplikované psychologické disciplíny • vývoj psychologie + současná psychologie • sociální a biologická podmíněnost psychiky, vlastnosti psychiky; • psychologie osobnosti • struktura osobnosti: temperament, charakter, rysy, schopnosti	tercie	PT: 3.7.2.2 3.7.2.4 3.7.2.7 3.7.2.10 3.7.2.14 3.7.2.22 INT: 4.4.2.11 4.4.2.12
• objasní proces permanentního osobnostního rozvoje, autoedukace, sebereflexe • aplikuje získané poznatky při sebepoznávání a poznávání druhých lidí • na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi • usiluje o pozitivní změny ve svém životě, objasní jednotu psychického i tělesného zdraví	• dynamika osobnosti: city, postoje, motivace; zaměřenost osobnosti a její poruchy • psychohygiena, životní styl • vývojová psychologie • význam vrstevníků, problematika alkoholu, drog, sexuálně přenosných nemocí; člověk v mimořádných životních situacích;	tercie	PT: 3.7.2.11 3.7.2.12 3.7.2.15 3.7.2.16 3.7.2.18 3.7.2.19 3.7.2.51 INT: 4.4.2.5 4.4.2.8 4.4.2.10 4.4.2.17 4.4.2.21 4.4.2.22

Předmět: **Občanský a společenskovědní základ**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• popíše vhodné způsoby, jak se vyrovnávat s frustrací a stresem • využívá poznatků psychologie v každodenním životě			4.4.2.24 4.4.2.25 4.4.2.27
• vysvětlí společenskou podstatu člověka • uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem • respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky • objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích • posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní	**Interakce a komunikace** • konflikty a jejich zvládání, asertivita • sociální komunikace a umění mluvit (pojem komunikace, význam komunikace, podoby komunikace) • neverbální komunikace • verbální komunikace • komunikace a mezilidské vztahy • vybrané podoby sociální komunikace (telefonování, příležitostní slovní projevy, projevy před širším shromážděním)	kvarta	PT: 3.7.2.1 3.7.2.20 3.7.2.29 3.7.2.30 3.7.2.31 3.7.2.32 3.7.2.33 3.7.2.34 3.7.2.36 3.7.2.37 3.7.2.38 INT: 4.4.1.1
	Člověk ve společnosti • sociologie jako věda: základní pojmy, předmět, vznik, cíl, funkce, vztah k ostatním vědám, metody • vývoj sociologie: významné zahraniční i české osobnosti sociologie • člověk a příroda; kultura; socializace • společnost a její vrstvy: stratifikace společnosti, sociální nerovnost, sociální mobilita	kvarta	PT: 3.7.2.8 3.7.2.9 3.7.2.13 3.7.2.26 3.7.2.28 3.7.2.45 3.7.2.47 3.7.2.52 3.7.2.53 3.7.2.55
• objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích • popíše možné důsledky sociálních předsudků • dokáže tolerantně hovořit o základních náboženských proudech; vnímá nutnost tolerance v tomto směru • vysvětlí pojem gender • objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-	• sociální skupiny a útvary; instituce, organizace, byrokracie • stát, politika, moc; veřejné mínění a kolektivní jednání; člověk a práce • masmédia • životní prostředí • sociologie rodiny; gender a sexualita • sociologie náboženství (podoby víry, znaky náboženské víry, náboženské systémy, církve, sekty)	kvarta	PT: 3.7.3.7 3.7.3.8 3.7.3.15 3.7.4.5 3.7.4.6 3.7.4.8 3.7.4.9 3.7.4.10 3.7.4.11 3.7.4.12 3.7.4.13 3.7.4.18 3.7.4.19 3.7.6.1

Předmět: **Občanský a společenskovědní základ**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
patologického chování na jedince a společnost	• normální a patologické jevy ve společnosti		3.7.6.9 3.7.6.14 3.7.6.16 3.7.6.18 3.7.6.20 3.7.6.22 3.7.6.26 3.7.6.27 3.7.6.29 INT: 4.4.1.3 4.4.1.8 4.4.2.1 4.4.2.6 4.4.2.7 4.4.2.9 4.4.2.10 4.4.2.15 4.4.2.18 4.4.2.23
• rozlišuje a porovnává historické i současné typy států a formy vlády • vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje • vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě • objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci • objasní podstatu a význam politického pluralismu, uvede příklady politického extremismu, objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií • rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů	**Občan ve státě** • základy teorie státu: pojem a vznik státu, podstata státu, občan a stát, státní moc, formy státu, občanství, státní symboly, stát a národ • druhy států, politika a politická činnost (politologie) • politika, politický systém, politické strany, koalice, opozice, demokratický právní stát, volby • ústavní právo, Ústava ČR, moc výkonná, zákonodárná a soudní, proces tvorby a schvalování zákonů • ideologie, znaky a funkce • Listina základních práv a svobod, zakotvení lidských práv v dokumentech, porušování a ochrana lidských práv • správní právo, obec	kvinta	PT: 3.7.1.5 3.7.1.6 3.7.1.7 3.7.1.8 3.7.1.9 3.7.1.10 3.7.1.11 3.7.1.12 3.7.1.13 3.7.1.14 3.7.1.15 3.7.1.16 3.7.2.46 3.7.2.57 3.7.4.16

Předmět: **Občanský a společenskovědní základ**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• porovná přístupy vybraných politických stran k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů • vysvětlí podstatu a význam parlamentních a komunálních voleb • uvede příklady, jak může občan v demokratickém zřízení ovlivňovat politické dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se života občanů • obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování • uvede okruhy problémů, s nimiž se může obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady • uvede příklady korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky			
• objasní v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy • uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy, jak a kde je uveřejňují • vysvětlí proces tvorby zákonů • rozliší fyzickou a právnickou osobu, uvede příklady • vymezí podmínky vzniku, změny a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů • na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek	**Občan a právo** • právní předpisy, právní vztahy, právní skutečnosti a realizace práva • morálka a právo, smysl a účel práva • vývojové formy práva • právní osobnost a svéprávnost • systém práva, právo veřejné, soukromé a veřejně soukromé • přehled veřejného práva • ústavní právo • trestní právo, kriminalita, druhy trestů • správní právo • státní zastupitelství, soudy, mluvčí pro lidská práva, právnické profese, právní poradenství • občanský zákoník, vlastnictví, dědění, smlouvy, jejich význam	kvinta	

Předmět: **Občanský a společenskovědní základ**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• rozlišuje právní odvětví a právní řád • rozeznává občanské a trestní soudní řízení • rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postižitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti • ve svém jednání respektuje platné právní normy, zaujímá odmítavé postoje ke všem formám sociálně patologického chování • rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet • ve svém jednání respektuje platné právní normy	a obsah, všeobecné podmínky smluv • rodinné právo, manželství, náhradní rodinná péče • pracovní právo		
• kriticky posoudí své předpoklady pro volbu povolání • vysvětlí mechanismy fungování trhu • posoudí výhody a rizika podnikání a zaměstnání • rozlišuje základní typy daní • vysvětlí podstatu inflace • objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • objasní důvody evropské integrace a posoudí význam pro vývoj Evropy • rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti • posoudí vliv začlenění činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR • uvede příklady činnosti některých významných	• nabídka a poptávka po pracovních místech, úřady práce, studium v Evropě • typy ekonomik, ekonomický cyklus • právní formy podnikání • inflace, HDP, peníze • nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti **Mezinárodní vztahy, globální svět** • evropská integrace, Evropská unie, orgány EU, jednotná měna • význam a výhody mezinárodní spolupráce • významné mezinárodní organizace, RE, NATO, OSN, jejich účel, struktura a náplň činnosti • příčiny, projevy a důsledky procesu globalizace, globální problémy	kvinta	PT: 3.7.3.1 3.7.3.3 3.7.3.4 3.7.3.5 3.7.3.6 3.7.3.9 3.7.3.10 3.7.3.11 3.7.3.12 3.7.3.13 3.7.3.14 3.7.3.16 3.7.3.17 3.7.3.19 3.7.3.20 3.7.3.21 3.7.3.22 3.7.3.27 3.7.3.28 3.7.3.30 3.7.3.31 3.7.5.11 INT: 4.4.1.2

Předmět: **Občanský a společenskovědní základ**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR • uvede příklady institucí, na které se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí • posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí možné důsledky • popíše možné příčiny a důsledky dlouhodobé izolace některých států od ostatních zemí			4.4.1.4 4.4.1.5 4.4.1.6 4.4.1.7 4.4.1.8 4.4.1.9 4.4.1.10 4.4.1.11 4.4.1.12 4.4.1.13 4.4.1.14 4.4.1.15 4.4.2.16 4.4.2.19 4.4.2.20
• eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci • objasní podstatu filosofického tázání, porovná východiska filosofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka • rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení • rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení • eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci	**Logika** **Úvod do filosofie a religionistiky** • úvod do filosofie, vznik filosofie (vztah filosofie k mýtu, náboženství, vědě a umění) • předmět filosofie • hlavní filosofické disciplíny • myšlení staré Indie a Číny • antická filosofie – předsokratovské období, klasické a helénistické období • středověká filosofie – patristika a scholastika • renesanční filosofie • velké porenesanční filosofické systémy • velké filosofické systémy období baroka • filosofie období osvícenství • německý idealismus • positivismus • marxismus • iracionalismus • přehled filosofie 20. století • postmoderní filosofie **Česká filosofie** **Základy etiky**	sexta	PT: 3.7.2.35 3.7.2.40 3.7.2.41 3.7.2.42 3.7.2.43 3.7.2.44 3.7.2.48

Předmět: **Občanský a společenskovědní základ**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci • zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití • posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem			

6.10 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	2	2	2	2

Předmět Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, jejímž úkolem je, aby se žáci se učili kriticky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení problémů každodenní praxe a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjeny jsou důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Oblast přispívá k utváření historického vědomí, k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace a k občanskému vzdělávání. Posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti v souladu s principy udržitelného rozvoje. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvorům lidského ducha minulých generací i současnosti.

Dějepis plní nezastupitelnou roli při začleňování mladého člověka do společnosti. Seznamuje žáka se širšími společenskými a politickými kontexty současného světa, které vyplývají s historických podmínek dané společnosti. Učí žáka přijmout základní principy zákonů a společenských norem a vede ho k poznání našich kulturních tradic a historického dědictví. Je založen na poznatcích soudobé historické vědy, a tak vytváří žákovo historické vědomí. Zároveň systematizuje různorodé historické informace, s nimiž se žák ve svém životě setkává a sehrává významnou úlohu při formování jeho občanských postojů a samostatného myšlení.

Předmět Dějepis je na vyšším stupni šestiletého gymnázia vyučován ve všech ročnících v časové dotaci dvou vyučovacích hodin týdně.

Výuka probíhá v celé třídě. Z metod se uplatňují komplexní výukové metody, např. frontální výuka, skupinová výuka, práce ve dvojici. Využíváme klasické slovní výukové metody jako vysvětlování, výklad, práce s učebním textem, mapou, historickým pramenem, odbornou literaturou a časopisy a aktivizující metody (diskuze na dané téma, besedy). V rámci hodin dějepisu je možné využít projekce didaktických filmů, návštěvy muzeí, historických objektů, zpracování projektů týkajících se regionální historie. Adekvátně k tématu mohou být začleňovány dlouhodobé i krátkodobé projekty. Ve spolupráci s ostatními společenskovědními předměty se pořádají historické exkurze do míst spojených s naší i evropskou historií.

V kvintě a sextě je při výuce uplatněna metoda CLIL. Vybrané kapitoly jsou vyučovány v anglickém jazyce v rozsahu 25% výuky v ročníku.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- využíval svých společenskovědních vědomostí a dovedností v praktickém životě, ve styku s jinými lidmi a institucemi, při řešení otázek svého politického, filozofického a etického rozhodování, hodnocení a jednání;
- získával a kriticky hodnotil informace z různých zdrojů (verbální texty, ikonické texty, kombinované texty);
- formuloval věcně, pojmově a formálně správně své názory, náležitě je podložil argumenty, diskutoval o nich s partnery;

- získal zájem o současnost a minulost vlastního národa v kontextu širších evropských dějin, utvářel a upevňoval vědomí sounáležitosti s evropským kulturním prostředím;
- při vědomí vlastní identity ctil identitu jiných lidí, považoval je za stejně hodnotné jako sebe sama, oprostil se ve vztahu k jiným lidem od předsudků, intolerance, rasismu, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivosti;
- dokázal odhalovat kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlel jejich souvislosti;
- hledal paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnával je;
- rozlišoval mýty od historické skutečnosti;
- utvářel pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost;
- kriticky posuzoval skutečnost kolem sebe, přemýšlel o ní, tvořil si vlastní úsudek, nenechal se manipulovat;
- jednal v souladu s humanitou a vlastenectvím, s demokratickými občanskými postoji, respektoval lidská práva, prosazoval lidskou svobodu a toleranci, jednal odpovědně a solidárně.

Předmět Dějepis integruje průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Občan a demokratická společnost, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je realizována následujícím způsobem:

- žákům jsou ve výuce zadávány rozšiřující úkoly a problémové otázky rozvíjející kritické myšlení, učitelé zařazují do výuky rozšiřující učivo, které je určeno pro nadané žáky a většinou souvisí s vývojem a dějinami pedagogických oborů;
- žákům je umožněn přístup k odborné literatuře a odborným časopisům, kterými disponuje školní knihovna;
- učitelé žáky odkazují na další odbornou literaturu, historické dokumenty a digitální materiály. Vedou žáky k samostudiu odborné literatury a časopisů;
- v případě zapojení žáků do Středoškolské odborné činnosti jim učitelé práce konzultují, popř. zajistí odborného konzultanta a doporučí žákům vhodnou odbornou literaturu a další studijní materiály;
- nadaným žákům učitelé ve větší míře nabízí ke studiu témata regionální historie;
- učitelé poskytují žákům individuální konzultace.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku:

Vzhledem k převážně teoretickému zaměření předmětu lze celý obsah učiva realizovat plnohodnotně v rámci distančního vzdělávání. Vyučující upraví metody a formy práce adaptované na podmínky distanční výuky. Historické exkurze, které jsou doporučené, se realizují podle stávajících epidemiologických a hygienických opatření.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- předkládá žákům probírané oblasti v historickém kontextu;
- vyžaduje po žácích, aby vyhledávali a třídili informace o probíraném učivu podle zadaných kritérií;
- seznamuje žáky s obecně používanými znaky, termíny a symboly dějepisu a dává je do vzájemných souvislostí.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- předkládá žákům společenské problémy v jejich vývoji;
- při řešení problémů ukazuje paralely s historií;
- posuzuje řešení žáků z nejrůznějších hledisek.

Kompetence komunikativní – učitel:

- vyžaduje, aby žáci souvisle a výstižně formulovali své názory na společenské dění a historický vývoj;
- vede žáky ke schopnosti pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- předkládá žákům význam týmové práce a postavení samostatné práce;
- vyžaduje po žácích, aby diskutovali;
- učí žáky hájit svá stanoviska a názory.

Kompetence občanské – učitel:

- předkládá žákům základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy;
- učitel vede žáky k respektování přesvědčení druhých lidí a učí je vážit si jejich vnitřních hodnot;
- učitel nachází s žáky nenásilné cesty k řešení konfliktů;
- učitel vede žáky k poznání naší kulturní tradice a historického dědictví a vede je k potřebě ctít je a chránit.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- pomáhá žákům nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj;
- učitel rozvíjí samostatné myšlení žáků a vede je k nacházení nových řešení;

Kompetence digitální – učitel:

- Vede žáky k účelnému využívání digitální techniky a aplikací v hodinách dějepisu i při přípravě na vyučování;
- učí žáky vyhledávat historické informace v různých digitálních zdrojích, kriticky je posuzovat reflektovat rizika jejich používání;
- pro potřeby výuky CLIL vede žáky k vyhledávání informací v anglickém jazyce;
- zařazuje do výuky úkoly, při kterých žáci vytváří za pomocí počítačových aplikací digitální materiály s dějepisným obsahem (texty, tabulky, prezentace apod.) a následně je ve výuce využívají;
- vede žáky ke správnému citování zdrojů;
- učí žáky ukládat si získané informace pro jejich opětovné používání pomocí počítačových aplikací;
- vede žáky k předcházení situací ohrožující jeho tělesné a duševní zdraví v souvislosti s používáním výpočetní techniky;
- učí žáky tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky, s ohleduplností a respektem k druhým;
- vede žáky k dodržování právních ustanovení i norem pro digitální prostředí, které se na něj vztahují.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• uvede příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků v současném světě, charakterizuje smysl historického poznání	• předmět historie, archeologie, pomocné vědy historické, historikova pracoviště – knihovny, archivy, muzea, historické prameny	tercie	PT: 3.7.2.34 3.7.2.35 3.7.6.7
• uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány, rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí interpretace			
• orientuje se na časové ose a v historické mapě, v chronologickém sledu řadí hlavní historické epochy, uvádí příklady různých měření časů v minulosti i současnosti	• měření času v minulosti, práce s časovou osou, přiřazování dějů k ose	tercie	
• uvádí vývojové typy člověka v chronologickém sledu, charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky	• vývoj člověka od nejstarších předchůdců až po člověka dnešního typu – lovec, zemědělec a vývoj jeho kultury a náboženských představ	tercie	
• vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné výroby, uvede příčiny vzniku zemědělství a hlavních zemědělských oblastí, objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	• faktory, které ovlivňují vývoj společnosti – poloha, podnebí, hustota osídlení…	tercie	
• charakterizuje pojem archeologická kultura, uvede příklady významných archeologických kultur ve světě a na našem území, orientuje se na mapě pravěké Evropy	• paleolit, neolit, doba bronzová a železná	tercie	
• rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací, charakterizuje politický,	• starověké civilizace – Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie, Palestina, Foinikie, Persie	tercie	PT: 3.7.5.7 3.7.5.8

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
společenský a kulturní vývoj starověkých civilizací, orientuje se na historické mapě starověkého světa.			
• zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace, uvede nejvýznamnější příklady památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví, demonstruje na konkrétních příkladech přínos starověké kultury evropské civilizaci, rozpozná vliv starověkých náboženských systémů na vznik křesťanství v souvislosti s judaismem	• starověká kultura a její vývoj, náboženské systémy starověkých civilizací – judaismus, další neevropské náboženské a civilizační systémy	tercie	PT: 3.7.3.7
• charakterizuje politický a společenský vývoj Řecka a Říma ve starověku, demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci • porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu atické demokracie.	• antické Řecko – doba bronzová, temné období, archaické období, klasické období, helénismus • antický Řím – Řím královstvím, republikou, císařstvím • naše země a ostatní Evropa době římské, civilizovanost a barbarství, limes Romanus jako civilizační hranice	tercie	PT: 3.7.3.23 3.7.3.24 3.7.3.27
• popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě, vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí i projevu vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti	• stěhování národů, utváření středověké Evropy, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů • křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko, vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství, křížové výpravy, kacířství	tercie	PT. 3.7.2.34 3.7.2.35 3.7.3.7 3.7.3.24

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• porovná základní rysy západoevropské, byzantsko–slovanské a islámské kulturní oblasti, vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka			PT: 3.7.3.24
• charakterizuje politický a společenský vývoj Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu, objasní postavení těchto státních útvarů v Evropě	• první státní útvary na našem území v 9. a 10. století – Velkomoravská říše, počátky českého přemyslovského státu	kvarta	PT: 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30
• ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, vysvětlí příčiny změn ve vrcholném středověku, uvede příklady románské a gotické kultury, charakterizuje společenský a politický vývoj středověké Evropy, definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích, vymezí specifika islámské oblasti	• feudalismus, venkov a zemědělství, kolonizace, rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace • politický, společenský a hospodářský vývoj středověké Evropy – vývoj v evropských státech, islám a arabská říše, mongolská a turecká expanze • kulturní slohy, vzdělanost a umění středověké společnosti	kvarta	
• vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, uvede příklady významných osobností a kulturních památek renesance a humanismu, rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14. – 17. století, zhodnotí jejich praktické dopady, popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další světový a evropský vývoj, popíše průběh velkých zámořských objevů, orientuje se na změněné mapě světa, porozumí důsledkům zámořských objevů	• renesance, humanismus, vývoj společnosti v pozdním středověku a v raném novověku • reformace a katolická reformace • zámořské objevy, počátky kolonialismu a důsledky zámořských objevů	kvarta	PT: 3.7.3.27
• objasní význam osobnosti Jana Husa, popíše průběh husitství, vymezí význam husitské	• husitství	kvarta	PT: 3.7.3.28

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
tradice pro český politický a kulturní život			3.7.3.29 3.7.3.30
• objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie, analyzuje vnitřní sociální, politické a kulturní poměry českých zemí	• Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové na českém trůně	kvarta	PT: 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30
• vysvětlí příčiny vzniku třicetileté války, popíše její průběh a posoudí její důsledky	• rivalita a kooperace evropských velmocí, třicetiletá válka v českém i evropském kontextu	kvarta	PT: 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30
• konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus na příkladech z evropských dějin, vymezí základní znaky stavovství a absolutismu	• Evropa v 17. a 18. století – historie a státní zřízení ve Francii, Anglii, Rusku, Prusku, Polsku a habsburské monarchii	kvarta	3.7.2.34 3.7.2.35
• vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizuje modernizaci společnosti, zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství a jejich aplikaci v politických systémech vybraných zemí	• barokní kultura • český stát po třicetileté válce • osvícenství • osvícenský absolutismus	kvarta	
• zhodnotí význam velkých revolucí 18. a 19. století a jejich vliv na další historický vývoj, objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	• velké revoluce 18. století (americká a francouzská) • napoleonská a ponapoleonská Evropa • změna v sociální struktuře společnosti, rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou • kulturní vývoj 1. poloviny 19. století	kvinta	PT: 3.7.3.24 3.7.3.27 3.7.6.7
• porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů, vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských	• národní obrození • revoluční rok 1848 v Evropě a u nás	kvinta	PT: 3.7.3.28 3.7.3.29

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
vrstev, vymezí místo utváření novodobého českého národa v tomto procesu, včetně specifických rysů			
• na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení, charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	• vznik a vývoj USA, vývoj ve Francii a v Rusku, sjednocení Itálie a Německa • utváření novodobých národních společností	kvinta	
• posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů, na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	• konzervativismus, liberalismus, demokratismus a socialismus • občanská práva vznik hnutí, spolků a nových politických stran, emancipační hnutí různých sociálních skupin	kvinta	
• charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky, rozpozná její ekologická rizika, objasní rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií, vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou střetů a konfliktů v daném období	• kolonialismus, konflikty mezi velmocemi • průmyslová revoluce • kulturní vývoj 2. poloviny 19. století • vývoj habsburské monarchie v 2. polovině 19. století, vznik Rakousko-Uherska	kvinta	PT: 3.7.3.7 3.7.3.24 3.7.3.27 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30
• charakterizuje 1. světovou válku, dokumentuje sociální hospodářské i politické důsledky, na příkladech demonstruje zneužití techniky ve válce a jeho důsledky	• příčiny, vznik a průběh 1. světové války, politické, sociální a kulturní důsledky války, ruské revoluce a upevňování bolševické	kvinta	

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	moci, versailleský systém a jeho vnitřní rozpory • české země v době 1. světové války, I. odboj		
• uvede příčiny a projevy mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku, rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy a příčiny jejich nastolení, na příkladech vyloží antisemitismus a rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv, charakterizuje vývoj Československa ve 20. letech	• Evropa a svět ve 20. letech 20. století • demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika v kapitalismu, antisemitismus, rasismus, boj za lidská práva • kultura 1. poloviny 20. století – zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport • vznik ČSR a její vývoj ve dvacátých letech 20. století	kvinta	PT: 3.7.2.34 3.7.2.35 3.7.1.12 3.7.1.16 3.7.3.27 3.7.4.19 3.7.6.27 3.7.6.7
• vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových proti demokratickým silám, popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury, zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí, objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí ji čelit	• Evropa a svět ve 30. letech 20. století, světová hospodářská krize, růst mezinárodního napětí, vznik válečných ohnisek • ČSR ve 30. letech 20. století • mnichovská krize a její důsledky	sexta	PT: 3.7.1.9 3.7.1.10 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30 3.7.3.31
• charakterizuje 2. světovou válku, vysvětlí její sociální hospodářské a politické důsledky • vysvětlí vývoj českých zemí v období protektorátu, objasní roli II. odboje	• 2. světová válka – globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředek vedení války, holocaust • Protektorát Čechy a Morava, II. odboj	sexta	PT: 3.7.3.28 3.7.3.29

Předmět: **Dějepis**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, uvede příklady střetávání obou bloků, zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi, porovná a vysvětlí způsob života v nedemokratických režimech a v demokraciích, objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových oblastí, objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě	• Evropa a svět po válce – OSN, principy sociálního státu • východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj, SSSR jako světová velmoc (Varšavská smlouva, RVHP) • euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie, USA jako světová velmoc • studená válka, životní podmínky na obou stranách železné opony • konflikty v poválečném světě, vznik státu Izrael • dekolonizace, třetí svět a modernizační procesy v něm – ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě • vývoj v Československu mezi lety 1945–1989	sexta	PT: 3.7.3.7 3.7.3.9 3.7.3.11 3.7.3.16 3.7.3.18 3.7.3.24 3.7.3.28 3.7.3.29 3.7.3.30 3.7.3.31 3.7.6.2 3.7.6.27 3.7.6.31
• popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí, zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování, vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje	• pád komunistických režimů a jeho důsledky • sjednocující se Evropa a její postavení v globálním světě • globální problémy moderní společnosti (terorismus a boj mezinárodních společenství proti němu, migrace a její příčiny, mezinárodní konflikty v moderních dějinách) • revoluce 1989, vznik ČR a její postavení ve světě, vývoj ČR na konci 20. a začátku 21. století	sexta	PT: 3.7.1.6, 3.7.1.7, 3.7.1.8, 3.7.1.9, 3.7.1.10, 3.7.3.1, 3.7.3.2, 3.7.3.7, 3.7.3.9, 3.7.3.24, 3.7.3.27, 3.7.3.28, 3.7.3.29, 3.7.3.30, 3.7.3.31, 3.7.4.3, 3.7.4.6, 3.7.4.7

6.11 Hudební výchova / Výtvarná výchova

Vzdělávací obor Umění a kultura je realizován v předmětech hudební výchova a výtvarná výchova. Žáci si volí jeden z těchto předmětů a navštěvují ho v tercii a kvartě.

6.11.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	2	2	-	-

Předmět Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura a vychází ze vzdělávacího oboru Hudební obor.

Předmět se vyučuje na vyšším stupni gymnázia v tercii a kvartě s časovou dotací dvě hodiny týdně. V praxi jsou tyto dvě hodiny spojeny do dvouhodinového bloku jedenkrát za týden.

Žáci mají možnost výběru mezi předměty Hudební výchova nebo Výtvarná výchova. Skupina je tvořena žáky ze všech tříd daného ročníku, kteří si zvolili hudební zaměření.

Výuka probíhá v učebně vybavené pomůckami pro hudební výchovu – k dispozici je klavír, keyboard, kytary, flétny, základní Orffův instrumentář, audiopřehrávač a CD disky. Lavice jsou mobilní a je možno v případě potřeby vytvořit prostor pro pohybové aktivity.

Výuka ve škole je doplňována účastí na výchovných koncertech.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována převážně metodou obohacování. Učitel nabízí žákům nadstandardní učivo z dějin hudby a hudební nauky. Připravuje pro ně rozšiřující úkoly v oblasti hlasové, rytmické a intonační výchovy, poslechových činností a improvizace. Učitel žáky motivuje k účasti v pěveckých soutěžích, přehlídkách a zapojuje je do hudebních aktivit pořádaných školou. Žáci mohou navštěvovat pěvecký sbor a školní orchestr v rámci zájmové činnosti, jsou-li v daném školním roce realizovány.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku učitel redukuje rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. V rámci distanční výuky lze realizovat všechny oblasti učiva hudební výchovy (dějiny hudby, základy hudební nauky, poslech hudby) s výjimkou praktické hry na hudební nástroje. Distanční výuku lze uskutečnit v synchronní online podobě v prostředí MS Teams i v asynchronní podobě s využitím instruktážních a výukových videí, hudebních dokumentů, prezentací a interaktivních úkolů (např. v aplikacích LearningApps, Bookwidgets). Žáci mohou využít úložiště dat OneDrive a odevzdávat úkoly v elektronické podobě v programu Bakalář nebo školním emailem. Učitel úkoly kontroluje a poskytuje žákům zpětnou vazbu. Převažuje formativní typ hodnocení nad hodnocením sumativním. Učitel zohledňuje kvalitu samostatné práce žáků, odevzdávání úkolů, jejich aktivitu v online výuce a při týmové práci.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- zadává žákům referáty (dějiny hudby, významné osobnosti hudby) a tím je vede k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich zpracování a následně k jejich interpretaci v hodině; žáci v hodinách referáty ústně prezentují a tím se zlepšují jejich vyjadřovací a prezentační dovednosti;
- vede žáky prostřednictvím poslechu hudebních ukázek k poznávání hudebně výrazových prostředků, k tvorbě a formulování vlastních postojů a názorů na danou hudbu a akceptování názorů jiných.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- rozborem poslechových skladeb učí žáky orientovat se v proudu znějící hudby, poznávat znaky, odlišující hudbu různých stylů a období, a tím buduje a podporuje u žáků zájem a potřebu navštěvovat kulturní a hudební akce a koncerty nejen moderní populární hudby.

Kompetence komunikativní – učitel:

- do výuky zařazuje diskusi, během níž má žák možnost vyjádřit své názory na probíranou problematiku, analyzovat shodu či rozpor s názory ostatních či obecně přijatou teorií;
- zapojuje žáky hrající na některý hudební nástroj - v hodině jej prezentují (historie, stavba, ukázka hry aj.), a tím rozvíjí své komunikační a prezentační dovednosti a také inspirují a motivují své spolužáky.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- do výuky zařazuje skupinovou práci, která vede žáky k samostatnému řešení problému, k vzájemné spolupráci a efektivnímu rozdělování úkolů;
- poskytuje prostor pro osobité hudební projevy žáků.

Kompetence občanské – učitel:

- podchycuje a podporuje individuální zájem žáků o kulturní dění, informuje o hudebních akcích a soutěžích v regionu.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- zapojuje pomocí Orffova instrumentáře (případně dalších hudebních nástrojů – podle individuálních schopností žáků) do tvořivé a aktivní činnosti všechny žáky a tím rozvíjí jejich kreativitu, rytmické a estetické cítění, schopnost vyjádřit své pocity pomocí hudby;
- pomocí zpěvu lidových i umělých písní různých období a žánrů umožňuje žákům nejen rozvíjet pěvecké dovednosti, ale také poznávat rozdíly hudebních stylů, období a kultur.

Kompetence digitální – učitel:

- umožňuje žákům seznámit se s návody, postupy a možnostmi využití hudebních aplikací a služeb v dílčích hudebních činnostech;
- poskytuje prostor pro tvorbu a úpravu hudebního digitálního obsahu a rozvíjí kreativitu žáků v experimentování s hudebními digitálními prostředky;
- využívá digitální technologie jako prostředku spojení mezi žákem a autorem hudebního díla, umožňuje žákovi vstoupit do této komunikace prostřednictvím zaznamenávání, sdílení i reprodukce hudby a vnímat sebe sama jako poučeného posluchače i interpreta;
- vede žáky k využití digitálních technologií k usnadnění a zefektivnění práce a využívání sdílení hudebních dat, informací a hudebního digitálního obsahu;

- upozorňuje na rizika spojená s využitím digitálních technologií, vede žáky k respektování autorství a autorských práv vytvořených u digitálních hudebních i zvukových projektů, formuje žáky k etickému jednání v digitálním prostoru uváděním příkladů z hudební produkce a showbyznysu i ze života běžného hudebního konzumenta.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Hudební výchova**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
• využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě	• vokální činnosti – kultivace pěveckého a hlasového projevu, intonační a rytmický výcvik, sólový a sborový zpěv • hlasová hygiena	tercie, kvarta	3.7.2.1 3.7.2.2 3.7.2.11
• využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s digitálními technologiemi) při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ	• instrumentální činnosti – hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá), • hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo) • moderní hudební nástroje a digitální technologie • tvorba a úprava audiozáznamu • tvorba a úprava audiovizuálního díla	tercie, kvarta	3.7.2.4 3.7.6.7
• reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů	• hudebně pohybové činnosti – pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace • muzikoterapie a relaxace	tercie, kvarta	3.7.2.15 3.7.2.18
• orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje	• orientace v notovém (grafickém) zápisu vokálních kompozic, improvizace jednoduché vokální kompozice (předvětí a závětí, perioda) • orientace v notovém a grafickém zápise	tercie, kvarta	

Předmět: **Hudební výchova**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
• vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku	• hudba jako organizovaný zvuk – hudební dílo – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma, hudební znak, formální struktura a sémantika skladby	tercie, kvarta	
• popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta; dešifruje a interpretuje možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností • interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže obhájit v diskusi • upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat	• interpretace hudebního díla – popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby, zařazení díla do historického a sociálního kontextu, • hudební dílo jako možné poselství, vlastní hodnocení • hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi	tercie, kvarta	3.7.4.1 3.7.6.16 3.7.6.17
• orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla • odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích	• vznik a vývoj hudby – hudba vokální a instrumentální, periodizace hudebního vývoje (hledisko obecně historické, kulturně historické, hudebně imanentní), • charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů, průniky, syntézy, hledání nových cest • hudební styly a žánry, funkce hudby – hudba a její využití v běžném životě, hudba jako kulturní statek a jako zboží, estetická a umělecká hodnota hudebního díla, hudební průmysl, hudba na objednávku a možnosti jejího zneužití	tercie, kvarta	3.7.3.27 3.7.3.28

Předmět: **Hudební výchova**			
Očekávané výstupy Žák:	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata**
	• hudební nástroje, nové technologie v hudbě, záznam hudby		
• uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání • uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout	• hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz • přímá a nepřímá komunikace hudby	tercie, kvarta	3.7.3.7 3.7.3.24 3.7.6.1 3.7.6.2 3.7.6.3 3.7.6.5 3.7.6.12

6.11.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	2	2	-	-

Výtvarný obor navazuje na výtvarnou výchovu předcházejícího studia a vychází ze vzdělávacího obsahu Výtvarného oboru v RVP G. Pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které zahrnují jak znakové systémy výtvarného umění, tak i ostatní produkty vizuální kultury.

Výtvarná výchova je povinný vyučovací předmět tercii a kvartě šestiletého gymnázia. Žáci si volí mezi výtvarnou a hudební výchovou. Výuka probíhá formou dvouhodinového bloku jednou týdně. Většina výuky se realizuje v učebně školy, která je určena pro výtvarnou výchovu, ve volné přírodě (využití specifického okolí školy), ve výstavních síních, galeriích, muzeích, historických objektech. Výuka je realizována formou různých vyučovacích metod – samostatná i skupinová práce, práce ve dvojicích, krátkodobé i dlouhodobé projekty. Při tvůrčích činnostech má žák možnost výběru výtvarných prostředků a technik, které mu nejvíce vyhovují a které by chtěl dále rozvíjet: kresba, malba, grafika, drobné instalace v prostorách školy a veřejném prostoru. Největší důraz je kladen na vlastní tvorbu, jsou prohlubovány a rozšiřovány znalosti a dovednosti z nižších ročníků; na rozdíl od nich je však větší důraz kladen na uvědomělý přístup k tvorbě a s ním spjatý rozvoj výtvarného vyjadřování, výtvarné citlivosti a slovní komunikace.

Předmět Výtvarná výchova má velký význam pro formování estetického a citového vnímání žáků v kontextu s ostatními, převážně naukově orientovanými předměty. V průběhu výuky se žáci seznámí nejen se základními výtvarnými prostředky, postupy a technologiemi, ale důležitou složkou je zprostředkování základních informací z vybraných kapitol dějin výtvarné kultury, nejvýznamnějších výtvarných směrů, autorů a děl.

Charakteristika a cíle předmětu jsou vyjádřeny třemi základními okruhy: Obrazové znakové systémy, Znakové systémy výtvarného umění a Umělecká tvorba a komunikace. Uvedené okruhy jsou vzájemně spjaté, doplňují se a podporují a jsou proto zařazeny do obou ročníků (tercie a kvarty šestiletého gymnázia); vzdělávací obsah se využívá jako komplexní a provázaný systém, učební látka je blíže specifikována v tematických celcích, které probíhají v určitých cyklech v jednotlivých ročnících. Učivo okruhu Umělecká tvorba a komunikace (IT) je začleněno do obou ročníků výuky předmětů výtvarná výchova a hudební výchova v návaznosti na probírané učivo. Do vzdělávacího obsahu jsou začleněna průřezová témata (PT) Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech a Mediální výchova.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky vyučující nabízí složitější výtvarné postupy, neobvyklé výtvarné techniky, větší formáty a jiné netradiční materiály.
- Vyučující motivuje žáky k zapojení do výtvarných soutěží a nabízí individuální konzultace nad výtvarnými pracemi.
- Je nabízen individuální přístup a pozitivní motivace k rozvíjení výtvarného talentu.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Většinu teoretického učiva je možné odučit distančně. Žáci používají ke komunikaci školní email, MS Teams nebo další aplikace pro online výuku a zadávání a odevzdávání úkolů. Je využíváno ověřených internetových zdrojů a virtuálních galerií. Ne všechny pasáže učiva výtvarné výchovy však lze realizovat i v rámci distanční výuky, a to především v oblasti praktické výuky. Tyto aktivity a techniky (např. grafika, modelování, textilní tvorba) budou přesunuty na dobu prezenčního studia, popř. do dalšího ročníku.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- výběrem různorodých příkladů uměleckých děl současnosti i minulosti motivuje žáka k osvojení důležitých poznatků pro pochopení významu a přínosu výtvarného umění pro poznání a pro jeho osobní život, rozvíjení představivosti a fantazie;
- zadáváním referátů a samostatných prací vede žáka k učení, vyhledávání a třídění informací, aktivním osvojováním různých výtvarných technik k rozvoji tvořivosti žáků.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- umožňuje žákovi hledat různé varianty a způsoby řešení vlastního tvůrčího záměru, umožňuje mu rozvíjet vlastní zkušenosti a dovednosti, učí ho aplikovat nové poznatky, navrhovat originální postupy, nacházet různé alternativy postupů;
- vede žáka k využívání tvořivého myšlení s použitím představivosti a intuice a ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby.

Kompetence komunikativní – učitel:

- na příkladech různého způsobu prezentace vlastní tvorby vede žáka k pochopení výtvarného projevu jako prostředku komunikace;
- při interpretaci a vnímání vlastní i umělecké produkce učí žáky užívat odborné pojmy pro formulování svého názoru a vyjádření vlastního způsobu vnímání;
- při debatách učí žáky vzájemně si naslouchat, konstruktivně diskutovat, vnímat;
- organizuje návštěvy výstav podle aktuální situace a umožňuje tak žákům společné prožívání a vnímání uměleckého díla a rozvíjení jejich kulturního rozhledu.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- umožňuje realizovat vlastní záměr od prvotního nápadu až po jeho prezentaci, tím vede žáka k zodpovědnosti za svou práci, schopnosti sebereflexe, uvědomování si svých fyzických a duševních možností, stanovování si postupných cílů; při rozsáhlejších projektech si žáci uvědomují důležitost spolupráce při dosahování společně určených cílů a důležitost tvůrčí a podnětné atmosféry.

Kompetence občanské – učitel:

- dává žákovi příležitost učit se vnímat kulturní a duchovní hodnoty, poznávat a respektovat jejich odlišnosti uvědomovat si hodnoty a význam kulturního dědictví, včetně pochopení významu tradic a role společenských norem.

Kompetence k podnikavosti – učitel:

- klade důraz na uplatňování proaktivního přístupu k tvorbě, podporuje žákovu iniciativu a tvořivost, vítá inovace;

- motivuje žáky tak, aby usilovali o dosažení stanovených cílů a dokončení zahájené aktivity, průběžně revidovali a kriticky hodnotili dosažené výsledky a korigovali další činnost s ohledem na stanovený cíl.

Kompetence digitální – učitel:

- vede žáky k využívání některých metod uplatňovaných v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace;
- dává žákovi možnost objevovat prostřednictvím digitálních technologií nové prostředky pro vlastní osobité vyjádření ve své tvorbě;
- umožňuje žákovi vyhledávání inspiračních zdrojů prostřednictvím digitálních technologií, dává možnost experimentovat, podněcuje jeho fantazii;
- vede žáky k používání digitálních technologií k prezentaci učiva a při osvojování nových informací;
- seznamuje žáka s možností využívání bezplatných dostupných aplikací pro digitální kresbu a malbu;
- nabízí žákovi možnost vyjádření s využitím zařízení pro digitální kresbu a malbu;
- předkládá možnost využití digitálních technologií k prezentaci výsledků vlastní tvorby ve školním i veřejném prostoru;
- seznamuje žáka s virtuálními galeriemi, webovými stránkami muzeí a dalšími aplikacemi na podporu získávání nových informací;
- klade důraz na dodržování pravidel v oblasti autorských práv a licencí při sdílení vizuálního a multimediálního obsahu.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě • vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční • na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci • uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí • vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti • objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu • objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“ • dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu	**Umělecký proces a jeho vývoj** • vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality • dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr • znaková podmíněnost chápání světa • znakové systémy jednotlivých druhů umění • historické proměny pojetí uměleckého procesu • prezentace uměleckého díla **Role subjektu v uměleckém procesu** • smyslové vnímání a jeho rozvoj • předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla • tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta **Úloha komunikace v uměleckém procesu** • postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny • umělecká a mimoumělecká znakovost • umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků • publikum a jeho účast v uměleckém procesu • sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu • subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané	tercie	

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
komunikace v uměleckém procesu	• návštěvy galerií a výstav, animace • interpretace výtvarného uměleckého díla v prostorách galerií a muzeí, či nad jeho reprodukcí		
• rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry, z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření • na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl	**Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci** • dějiny výtvarného umění od pravěku (proměna funkce umění v souvislosti se způsobem obživy a organizací společnosti) přes starověké civilizace (vliv společenské hierarchie) k antice • umění starověkého Řecka a Říma v kontrastu s počátky křesťanství • středověk a specifika evropské kultury • umění renesance (přehodnocení postavení člověka ve společnosti) – zvl. italská renesance • nizozemský měšťanský realismus • složitost společensko-historické situace 17. a 18. století. (manýrismus, baroko, klasicismus) • nástup racionalismu ve Francii • umění 19. stol. (romantismus a realismus) • impresionismus jako mezník mezi „starým“ a „novým“ • učivo je realizováno formou referátů, prezentací, výkladu; důraz není kladen na pamětné osvojení, ale na hledání souvislostí s proměnami společenského kontextu, k rozšíření znalostí jiných předmětů – Český jazyk a literatura, Dějepis, Občanský	tercie	PT: 3.7.3.24 3.7.3.27 3.7.3.28 3.7.6.7

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	a společenskovědní základ a k inspiraci vlastní tvorby • seznámení s umělecko-historickými památkami v nejbližším okolí		
• porovnává různé znakové systémy • rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci • v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky • na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě	**Vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace** • experiment z hlediska inovace prostředků • analýza vizuálně obrazových systémů • prostředky a postupy jednotlivých výtvarných disciplín • možnosti vizuálně obrazných vyjádření • technologické postupy a metody tvorby • diskusní fórum v intencích esteticky hodnotících hledisek vizuální kultury • individuální, kolektivní projev práce ve skupině	tercie	
• roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření	**Interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta** • výtvarné techniky • nová média	tercie	
• pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	• uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační • práce s materiály • kompozice, barva • tvar, linie, bod • kontrast, rytmus, plocha • inspirace hudbou • práce v exteriéru	tercie	

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace • při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření • na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu	• proměny života • osobnost, vztahy • studie • inspirace přírodními motivy	tercie	
• nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů • využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy	**Výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku** • výběr vhodných prostředků a jejich kombinace k vyjádření svých představ, myšlenek, pocitů, vjemů • porovnávání uplatnění prostředků u tvorby vlastní i u umělecké produkce • uvědomování si specifičnosti různých vizuálně obrazných prostředků • kresba, malba, grafika, koláž, asambláž, otisk, fotografie, kombinované techniky	tercie	
• na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot	**Světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu**	tercie	

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií • své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci	• proměnlivost obrazu v čase • návštěvy galerií • interpretace obsahu vizuálně obrazných vyjádření • reflexe vývoje umění v současné společnosti	tercie	
• samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění	**Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci**	tercie	
• vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě • vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční • na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci • uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí • vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti • objasní podstatné rysy magického, mytického,	**Umělecký proces a jeho vývoj** • vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality • dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr • znaková podmíněnost chápání světa • znakové systémy jednotlivých druhů umění • historické proměny pojetí uměleckého procesu • prezentace uměleckého díla **Role subjektu v uměleckém procesu** • smyslové vnímání a jeho rozvoj • předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla • tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta **Úloha komunikace v uměleckém procesu** • postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny	kvarta	

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu • objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“ • dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu	• umělecká a mimoumělecká znakovost • umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků • publikum a jeho účast v uměleckém procesu • sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu • subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané • návštěvy galerií a výstav, animace, diskuse • interpretace výtvarného uměleckého díla v prostorách galerií a muzeí, či nad jeho reprodukcí		
• charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků • rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření • na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl • na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké	**Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci** • chápání vztahů předmětů a tvarů v prostoru (Cézanne), celistvost a rozklad tvaru (analytický kubismus), povrch a konstrukce (syntetický kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce), vytváření iluze prostoru, objemu a pohybu • proměnlivost obrazu v čase (futurismus, nová média), proměnlivost tvaru (animovaný film, nová média), pohyblivé stanoviště diváka a změny úhlu vidění (umění akce, nová média), časoprostorové chápání a proměna kvalit (kubismus, nová média), princip náhody (dadaismus)	kvarta	PT: 3.7.3.24 3.7.3.27 3.7.3.28 3.7.6.7

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace	• relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus, postimpresionismus, Cézanne), taktilní a haptické kvality díla (informel), zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby (akční tvorba, bodyart) • osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného (Kandinskij, Kupka), figurace a nefigurace (neoklasicismus, lyrická abstrakce), vztah slova a obrazu (lettrismus), • vznik a uplatnění symbolu (symbolismus, surrealismus, pop-art, konceptuální umění) • tvůrčí potenciál podvědomí (surrealismus), sebeuvědomování diváka (akční tvorba, osobní mytologie), účast v sociálním prostoru (performance), minority (postmodernismus), stopy člověka v krajině (land-art) • vztahy s neevropskými kulturami (Gauguin, Picasso, minimal-art), zrušení hranice umění a neumění (Duchamp), neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování (insitní umění) • požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (pop-art, televize, nová média – akční umění, postmodernismus), citace a metaznak (postmodernismus), moduly a jejich spojování, rekombinace, struktury (umění nových médií) • učivo je realizováno formou referátů, prezentací, výkladu; důraz není kladen na pamětné osvojení, ale na hledání souvislostí s proměnami		

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
	společenského kontextu, k rozšíření znalostí z jiných předmětů – český jazyk a literatura, dějepis, společenské vědy a k inspiraci vlastní tvorby • návštěvy výstav současného umění podle aktuální nabídky • seznámení s umělecko-historickými památkami v nejbližším okolí		
• nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů • využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy • samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění	**Výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku** • výběr vhodných prostředků a jejich kombinace k vyjádření svých představ, myšlenek, pocitů, vjemů, porovnávání uplatnění prostředků u tvorby vlastní i u umělecké produkce • uvědomování si specifičnosti různých vizuálně obrazných prostředků • kresba, malba, grafika, koláž, asambláž, otisk, fotografie, kombinované techniky • projekty • možnost seberealizace a sebevyjádření	kvarta	
• na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot	**Světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu** • moderní a archetypální principy jako zdroj inspirace • tradice, zvyky, folklor • klasická a nová média v proměnách času	kvarta	
• vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými	• proměnlivost obrazu v čase • návštěvy galerií • interpretace obsahu vizuálně obrazných vyjádření • reflexe vývoje umění v současné společnosti	kvarta	

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci			
• porovnává různé znakové systémy • rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci • v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky • na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě	**Vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace** • experiment z hlediska inovace prostředků • analýza vizuálně obrazových systémů • prostředky a postupy jednotlivých výtvarných disciplín • možnosti vizuálně obrazných vyjádření • technologické postupy a metody tvorby • diskusní fórum v intencích esteticky hodnotících hledisek vizuální kultury • individuální, kolektivní projev práce ve skupině	kvarta	
• objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření	**Interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta** • výtvarné techniky • nová média	kvarta	
• pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	**Uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační** • práce s materiály • kompozice, barva • tvar, linie, bod • kontrast, rytmus, plocha • inspirace hudbou • práce v exteriéru	kvarta	
• na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace • při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv	• proměny života • osobnost, vztahy • studie • inspirace přírodními motivy	kvarta	

Předmět: **Výtvarná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření • na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu			

6.12 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	2	2	0	1

Předmět pokrývá vzdělávací oblast Informatika podle požadavků uvedených v RVP G. Dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu z pohledu informatiky jako vědní disciplíny, s jejímiž základy seznamuje.

Důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Předmět je zařazen do ročníků vyššího stupně šestiletého gymnázia s hodinovou dotací podle učebního plánu. Výuka probíhá v odborných učebnách, vybavených výpočetní technikou, ve skupinách s maximálním počtem 17 žáků.

V tercii a kvartě je při výuce uplatněna metoda CLIL. Vybrané kapitoly jsou vyučovány v anglickém jazyce v rozsahu minimálně 25 % výuky v ročníku.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- vyučující ponechává žákovi prostor k nadstandardní vlastní tvořivé činnosti;
- v rámci CLIL nabízí vyučující žákovi další materiály a zdroje ke studiu v anglickém jazyce;
- vyučující využívá talentu žáka k pomoci ostatním žákům v rámci výuky (např. praktické činnosti);
- vyučující motivuje žáky k zapojení do soutěží, souvisejících s předmětem (programování, fotosoutěže, soutěže v práci s aplikačním software, robotika, soutěže multimediálního charakteru atd.);
- žák má možnost využívat individuální konzultace u vyučujících.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Většinu teoretického učiva je možné odučit distančně. Žáci používají ke komunikaci školní email, MS Teams nebo další aplikace pro online výuku a zadávání a odevzdávání úkolů. V případě praktické činnosti je podle možností využíván takový software, který je žákům dostupný na jejich domácích výpočetních zařízeních.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- předkládá žákům informace v různých formách a vede ho ke zpracovávání a vyhodnocování informací, a uvědomění si významového jádra sdělení;
- vede žáka k vytváření vlastního poznámkového aparátu, aktivnímu využívání internetu pro hledání informací k dané problematice;
- aktivně zapojuje žáka do vyhledávání informací, vysvětlování nového učiva, aplikaci a promítání dosavadních znalostí na nové skutečnosti, sledování novinek v oblasti, a informování ostatních žáků.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vede žáka k samostatnému řešení problémových situací při práci s hardwarem a softwarem, systematickému a algoritmicky správnému postupu při analýze problému a hledání jeho řešení;
- nabízí alternativní řešení problémů, vede žáka k vyhledávání již známých řešení v dostupných zdrojích informací a jejich aplikaci na vzniklou situaci;
- rozvíjí intelekt žáků otázkami jdoucími za povrchní pohled na skutečnosti, vede k hledání alternativních pohledů na analýzu a řešení problémů a vyhodnocování jejich optimálnosti;
- podporuje vzájemnou pomoc a kooperaci žáků při řešení daných úkolů;
- pomáhá se stanovením postupných cílů při řešení složitějších úkolů.

Kompetence komunikativní – učitel:

- podporuje práci ve skupinách s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci;
- vede žáka ke stručnému, jasnému a logickému vyjadřování, respektu k názorům druhého;
- pomáhá analyzovat žákovi názor druhého a porovnat jej s žákovým;
- podporuje smysluplné a účelné využívání všech dostupných komunikačních prostředků a s důrazem na využití osobní živé komunikace;
- klade důraz na analýzu vhodnosti a účelnosti použití různých komunikačních nástrojů a kanálů v konkrétních situacích;
- vhodně využívá prostředků diskuse k rozvíjení komunikativních schopností žáků;

Kompetence sociální – učitel:

- vede žáka k vyjadřování svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu, úctě a toleranci;
- vytváří příležitosti a situace vedoucí ke komunikaci mezi žáky;
- pomáhá žákovi pochopit neúspěch při řešení úkolu jako zdroj informací a prostředek pro hledání nových cest k cíli při řešení obdobných situací;
- aktivně rozvíjí sociální cítění žáka, vytváří atmosféru přátelství, apeluje na kladné osobnostní rysy;
- osobním příkladem buduje povědomí o správných normách společenského chování a vystupování.

Kompetence občanské – učitel:

- na příkladech působení prvků z oblasti ICT na společnost pomáhá žákům pochopit základní pravidla zapojení jedince do jejího chodu;
- budí zájem žáka o kritické hodnocení jednotlivých řešení problémů z oblasti ICT ve společnosti, oceňování dobrých a užitečných řešení a motivuje žáka k aktivnímu zapojení vlastní tvorbou;

- využívá vysvětlované problematiky k formování racionálního a angažovaného postoje k vědě, technice, společnosti, přírodě a ochraně života, přírody a zdraví.

Kompetence digitální – učitel:

Vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a dějů a odhadování dopadů změny způsobené v systému;
- nacházení různých řešení, ověřování řešení na modelech či simulacích, porovnávání nalezených řešení z různých, i protichůdných hledisek a k výběru optimálního;
- týmovému vývoji řešení;
- analýze chyb a nedostatků zvoleného postupu, k průběžnému ověřování jeho smyslu a účinnosti a k jeho vylepšování;
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace a tím k opodstatněným očekáváním od informatických řešení;
- tvorbě úsudku či změně názoru na základě vlastní analýzy i velkého množství dat;
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumějí i stroje;
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech; k analýze důsledků svých kroků v každé fázi řešení problému.

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Informatika a komunikace**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• orientuje se v základních pojmech informatiky, zná různé aplikace informatiky • využívá různé informační zdroje, hodnotí kvalitu informací • pracuje s informacemi a softwarovým vybavením v souladu s platnými právními normami • rozumí základním principům autorské ochrany obsahu a ochrany osobních údajů • porovná zprávy podle množství obsažené informace • sestavuje dotazovací a rozhodovací stromy, hodnotí jejich úspornost • na základě dat vyslovuje tvrzení, posuzuje jejich správnost	**Data, informace a modelování** • pojmy: informace, informatika, počítač, aplikace informatiky, historie počítačů • relevantní informace, informační zdroje a jejich parametry • informační zdroje, média, reklama • právní legislativa ČR – autorský zákon, zákon na ochranu osobních dat, zákon o svobodném přístupu k informacím • přenos dat, kódování a dekódování zprávy • komunikační kanál • pojem informace • data a jejich význam • získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači	tercie	PT: 3.7.6.1 PT: 3.7.6.3

Předmět: **Informatika a komunikace**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• formuluje dotazy s odpovědí ano nebo ne tak, aby odpovědi poskytly co nejvíce informací • používá metodu půlení intervalů • spočítá, kolik možností lze rozlišit pomocí daného počtu otázek a naopak • používá bit, byte a násobné jednotky k odhadování potřebných datových a přenosových kapacit • podle potřeby a kontextu rozliší data od informací • porovnává různé způsoby reprezentace čísel, textu, obrazu i zvuku, vhodně volí formáty souborů • používá různé metody komprese dat	• kódování dat v počítačích obecně • binární soustava, bity a bajty • kódování čísel • vztah počtu bitů a počtu rozlišovaných hodnot • kódování textů, obrazu, zvuku, videa • principy bezeztrátové a ztrátové komprese • kontrolní součty		
• na základě znalosti fungování počítače vysvětlí funkci a význam operačního systému a ukáže rozdíly v ovládání aktuálně nejpoužívanějších systémů • nakreslí strukturu LAN a Internetu, vysvětlí paketový přenos dat a popíše komunikaci zařízení z lokální sítě do Internetu včetně WiFi a GSM sítí • vysvětlí, jak jsou digitalizována data různého typu • popíše fungování webu a cloudových služeb, vysvětlí vzdálené ukládání dat • z principu fungování sítí a cloudu vyvodí bezpečnostní rizika jejich využívání, popíše nejčastější způsoby útoků a s využitím systémového přístupu navrhne řešení zabezpečení počítače a dat	**Digitální technologie** • hardware počítače a jeho parametry • zpracování dat v počítači • software – operační systém • lokální počítačové sítě a internet • web a cloudové služby • bezpečné využívání cloudu • bezpečnost počítačových zařízení a dat • bezpečné digitální prostředí • umělá inteligence • zlomové události vývoje počítačů • nové počítačové technologie	tercie	PT: 3.7.6.22 PT: 3.7.6.23 PT: 3.7.6.24

Předmět: **Informatika a komunikace**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• identifikuje a řeší hardwarové a softwarové problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními • popíše vědomou a nevědomou digitální stopu a jejich důsledky na soukromí			
• vyřeší problém použitím vzorce nebo funkce pro hromadné výpočty s daty včetně funkcí zpracovávajících text • vyřeší problém navržením kontingenční tabulky • zvolí správnou vizualizaci dat grafem s ohledem na jeho vypovídací schopnost • popíše příklady informačních systémů a různé důsledky jejich využívání • rozliší různé součásti informačních systémů a jejich úlohu uživatelů a jejich požadavky na řešení, metodicky vybírá, které skutečně realizuje • práci na vývoji informačního systému naplánuje do fází, podle situace plán upravuje • navrhuje několik možností řešení • hodnotí návrhy řešení z různých hledisek, vybírá nejvhodnější • specifikuje a vytvoří potřebné tabulky, jejich sloupce, propojení a další nastavení • specifikuje a vytvoří uživatelské rozhraní (celkovou strukturu, různě filtrované, řazené, agregované, formátované a vizualizované pohledy na data, interaktivní prvky, popisky pro uživatele) • navrhne a odladí automatizované procesy	**Informační systémy a databáze** • zpracování dat pomocí textových funkcí tabulkového procesoru • vizualizace dat, vypovídací schopnost grafu rozpoznávání vzorů a trendů v datech • kontingenční tabulky • veřejné informační systémy • data, jejich struktura a vazby • definované procesy, role uživatelů • technické řešení informačních procesů • vývoj informačního systému • postup tvorby informačního systému • návrh uživatelského rozhraní, datového modelu a procesů • hromadné zpracování dat • tabulka, její struktura – data, hlavička a legenda	tercie	

Předmět: **Informatika a komunikace**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
zpracování dat, zejména pomocí vzorců a interaktivních prvků • informační systém průběžně testuje na uživatelích			
• jmenuje a zhodnotí příklady různých druhů modelů z informatiky i mimo ni • rozpozná příklady použití grafů • podle potřeby přechází mezi úrovněmi zjednodušení, případně dále abstrahuje od nepodstatného, či naopak modely rozšiřuje • hodnotí, nakolik výsledek z modelu platí i v modelované realitě • pomocí editoru vytvoří graf a využije jej pro řešení problému • reprezentuje graf nákresem, seznamem hran a maticí sousednosti • posuzuje výhody a nevýhody těchto zápisů v různých situacích	**Data, informace a modelování** Modelování • model jako zjednodušení reality • schéma, diagram, graf • vrcholy, hrany, orientovaný graf, ohodnocený graf, • kritická cesta myšlenkové a pojmové mapy • kvalita informačního zdroje, kritické myšlení a kognitivní zkreslení	kvarta	
• využívá různé způsoby zápisu pracovních procesů (např. přirozený jazyk, diagram, program) • různé zápisy mezi sebou převádí • hodnotí různé zápisy z hlediska přehlednosti, srozumitelnosti, jednoznačnosti • charakterizuje vstupy, pro něž daný algoritmus funguje • rozpozná problematická místa postupu nebo jeho zápisu (např. nekonečné opakování, nejednoznačné pokračování, nemožný úkon)	**Algoritmizace a programování** • zadání úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení • pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu • přirozené a formální jazyky, různé zápisy algoritmů	kvarta	
• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	**Algoritmizace a programování** Robotika – stavebnice VEX IQ	kvarta	

Předmět: **Informatika a komunikace**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřezová témata, integrace, pozn.**
• popíše jednoduchý problém • navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • ve blokovém programovacím jazyce sestaví program • rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu • použije proměnné pro uchování a zpracování dat ze senzoru • vyřeší problém vytvořením programu, zpracovávajícího data ze senzorů k výstupům	• sestavení robota a jeho oživení • blokové programování robota • vývoj programu, nahrání programu do inteligentní kostky • testování programu, ladění programu • programové konstrukce - cykly, podmínky • grafické výstupy • zvukové výstupy • reakce na podněty od uživatele • reakce na podněty od okolního prostředí • ovládání motorů • opakování příkazů • ovládání senzorů • ovládání pomocí kontroléru		
• zapíše program pro vyřešení konkrétního problému • používá proměnné vhodných datových typů • využívá různé vstupy a výstupy • používá podprogram s parametry • používá větvení programu a cyklus se složenou podmínkou pro jeho ukončení • ověřuje správné fungování vytvářených programů • nalezne chybu ve svém i cizím programu a opraví ji • optimalizuje program - čitelnější kód, rychlejší, bez duplicitních činností • upraví hotový program podle dodatečných požadavků • zobecní program	**Algoritmizace a programování** • programování v Pythonu • syntaxe, proměnné, datové typy • matematické operace a operátory • logické operátory • výstup dat, vstup dat • syntaktické, běhové a logické chyby • návaznost příkazů a dat • podprogramy bez parametrů a s parametry • cyklus s pevným počtem opakování • náhodný prvek ze seznamu • podmínky • větvení programu a vnořené větvení	sexta	

6.13 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ročník	tercie	kvarta	kvinta	sexta
Dotace hodin za týden	2	2	2	2

Předmět je vyučován s časovou dotací dvou hodin týdně a vyučující Tělesné výchovy přizpůsobuje ve svém tematickém plánu učivo i výstupy žáků vzhledem k jejich výkonnosti a fyzickým možnostem.

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova a integruje některé tematické okruhy vzdělávacího oboru „Výchova ke zdraví“. Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, eventuálně i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utváří vztah ke zdraví a umí si zdraví preventivně chránit. Dokáže si na základě získaných informací vytvořit i názor na zdravotní problematiku menších i větších skupin a ten obhájit.

Od tercie do sexty je při výuce uplatněna metoda CLIL. Vybrané kapitoly jsou vyučovány v anglickém jazyce v rozsahu 25% výuky v ročníku.

Ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví zařazujeme do tělesné výchovy téma péče o zdraví a zdravá výživa tematického okruhu „Zdravý způsob života a péče o zdraví“.

Pro výuku je každá třída rozdělena na dvě skupiny podle pohlaví. Během školního roku probíhá výuka současně v jedné až třech skupinách.

Pro interní pravidelnou povinnou výuku máme k dispozici prostory tělocvičen na budově gymnázia a SPgŠ a halu SK Přerov. V jarních a podzimních měsících je navíc k dispozici venkovní hřiště, stadion SK Přerov, park Michalov a v zimních měsících Zimní stadion Přerov, Badminton aréna, Fitness a Plavecký stadion Přerov.

Povinná výuka tělesné výchovy je během studia doplňována přípravou na sportovní soutěže (atletika, florbal, kopaná, basketbal).

Všichni žáci absolvují závazně atletiku a sportovní gymnastiku, ze sportovních her si vyučující vybírá dvě závazné sportovní hry, ostatní okruhy, nejsou-li zvoleny, slouží jako doplňková pohybová činnost pro přípravu na sportovní soutěže.

Obsahově doplňuje po dobu studia výuku tělesné výchovy lyžařský výcvikový kurz a výuka snowboardingu (v průběhu studia v rozsahu zpravidla 5 dnů, účast na kurzu je se souhlasem zákonného zástupce);

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí nácvik a zdokonalování složitějších prvků a sestav, různých druhů cvičení a herních činností.
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo (další disciplíny, pokročilejší kondiční, taktické a technické prvky).
- Motivuje žáky k zapojení do školních sportovních soutěží, pro zájemce pak umožní přípravu na tyto soutěže.

- Vyučující nabízí možnost individuálních a skupinových konzultací tykajících se problematiky v rámci předmětu, o kterou projeví žák zájem.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. V období distanční výuky nelze vykonávat část praktické výuky TV. Učivo atletiky, sportovních her, sportovní a rytmické gymnastiky, plavání a úpolů je redukováno na teoretické seznámení s učivem (pravidla, historie, základy techniky a taktiky). V období distanční výuky není realizován lyžařský výcvikový kurz.

Formy realizace předmětu Tělesná výchova:

- vyučovací hodina;
- soutěž;
- turnaj;
- kurz;
- exkurze.

Výchovně-vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- vytváří prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými metodickými postupy v tělesné výchově, opakování naučených pohybových dovedností;
- vede žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti;
- nechá žáky samostatně vybrat vhodné kondiční, posilovací nebo relaxační cviky pro rozcvičení;
- vhodnou motivací představuje žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení a jako vlastní uspokojení;
- zařazováním vhodných sportovních aktivit posiluje u žáků sebekontrolu a sebeovládání;
- vhodně zvolenou zátěží při cvičeních učí žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity;
- vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- dbá na dodržování hygieny při tělesné výchově;
- zařazuje otužování při tělesné výchově a sportovních kurzech;
- trvá na dodržování zásad bezpečnosti při cvičení v tělesné výchově;
- vlastním přístupem ke sportovním aktivitám je žákům osobním příkladem.

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- navozuje problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci a nutnosti stanovit taktiku hry;
- učí žáky řešit herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně technicky a fyzicky výkonných žáků);
- umožňuje žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí (plánování, realizování a hodnocení těchto akcí);
- přiděluje role rozhodčího žákům (přiměřené jednání ve vypjatých situacích);
- přiděluje role organizátora, žáci hájí své stanovisko, vyjadřují svůj názor.

Kompetence komunikativní – učitel:

- dbá na kulturní vyjadřování v hodinách tělesné výchovy;

- vyžaduje přesné, konkrétní, jednoznačné a srozumitelné používání správného názvosloví tělesné výchovy;
- zařazováním mezitřídních i celoškolních soutěží a turnajů podporuje vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků;
- důrazem na dodržování pravidel vede žáky ke hře v duchu „fair – play“.

Kompetence sociální a personální – učitel:

- podporuje sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku (při sportovních kurzech, sportovních turnajích, soutěžích);
- v hodinách TV zařazuje cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci (dopomoc a záchrana);
- vyžaduje v hodinách dodržování pravidel bezpečnosti;
- umožní žákům podílet se na vytváření pravidel chování při sportovních činnostech;
- podporuje možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjí jejich schopnost zastávat různé role (obměňováním vedoucích žáků v družstvech);
- učí žáky pracovat v týmech, vnímat jejich vzájemné odlišnosti jako podmínku úspěšné spolupráce;
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

Kompetence občanské a k podnikavosti – učitel:

- netoleruje v hodině sociálně patologické jevy, nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci;
- důsledně dbá na dodržování pravidel chování;
- uplatňuje pozitivní hodnocení a motivaci žáků;
- navozuje pro žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích;
- praktickými ukázkami a modelovými situacemi seznamuje žáky s technikou první pomoci;
- vyžaduje vhodné sportovní vybavení pro výuku;
- na konci vyučovací hodiny zařazuje její hodnocení;
- podle možností vede žáky k sebehodnocení;
- vhodnou motivací vede žáky k postupnému pohybovému sebezdokonalování a posiluje jejich sebevědomí;
- dohlíží na to, aby příprava cvičebního nářadí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vede žáky k ochraně zdraví;
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou prací netrestá, kvalitní práci pochválí.

Kompetence digitální – učitel

- umožňuje využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu;
- vede žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví;
- vede žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

Vzdělávací obsah předmětu

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
• organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity	• význam biorytmů pro pohybovou aktivitu a zdraví • individuální pohybový režim	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.2 3.7.2.11 3.7.2.15 3.7.2.19
• ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy	• význam hodnot srdeční frekvence při TV a sportu a jeho praktické využití pro úpravu zátěže • svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy; testy svalové nerovnováhy	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.11 3.7.2.19
• respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících	• pohybové odlišnosti a handicapy – věkové, pohlavní, výkonnostní	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.19 3.7.2.56
• usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití	• správné držení těla, posilování svalového aparátu (kompenzace jednostranného zatěžování a odstraňování svalových dysbalancí) • zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ; kondiční testy	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.15
• odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím • dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo školu	• látky podporující enormní nárůst svalové hmoty a zvyšující fyzickou kondici (anabolika …)	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.15 3.7.2.19 INT: 4.4.2.2
• aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	• olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání	tercie kvarta kvinta sexta	

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
	podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu • úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí		
• uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí	• rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik)	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.11 3.7.2.14 INT: 4.4.2.4 4.4.2.28
• předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim své chování • ošetří i větší poranění a přivolat pomoc sobě i druhým • rozpozná hrozící nebezpečí a reaguje na ně • rozpozná základní druhy a uvede příklady mimořádných událostí • poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	• zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí **První pomoc** • zajištění průchodnosti dýchacích cest • zajištění krevního oběhu, nepřímá masáž • srdce, umělé dýchání • zástava žilního a tepenného krvácení, tlakový obvaz • krátkodobé poruchy vědomí, stabilizovaná poloha • zranění horních a dolních končetin • záchrana a dopomoc při osvojovaných cvicích • odsun raněných (ve spojení s jinými předměty) • zásady bezpečnosti i v málo známém prostředí (hory, les) • ošetření vážných a život ohrožujících poranění (i v nestandardních podmínkách) • telefonické kontakty 155, 112 **Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí** • mimořádné události (živelní pohromy, havárie, krizové situace aj.) • základní úkoly ochrany obyvatelstva	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.56 INT: 4.4.2.4 4.4.2.28

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěžích, při rekreačních činnostech, snaží se o fair-play jednání při hrách, raduje se ze hry, ne z prohry druhého	**Pohybové hry** • závody jednotlivců i družstev s různým zaměřením	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.56 3.7.2.58
• volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje	• sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita	tercie kvarta kvinta sexta	
• připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci • respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech	• pohybové činnostní, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace • turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce a pobytu v přírodě; orientace v méně přehledné krajině, orientační běh • pravidla osvojovaných pohybových činností	tercie kvarta kvinta sexta	
• sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje	• měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.5.10
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje • chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, používá startovní povely • dovede se samostatně připravit na různou pohybovou činnost • odliší rychlostně silová cvičení (prováděná v režimu převažujícího neoxidativního metabolického krytí) a vytrvalostní cvičení	**Atletika** • běh – rozvoj techniky pomocí speciálních běžeckých cvičení, odrazová cvičení • technika NS, PVS, rozvoj rychlosti – reakční a akcelerační cvičení, běhy od 60 m do 400 m • rozvoj vytrvalosti – intervalové a fartlekové běhy, souvislý běh v terénu, běhy od 800 m do 3000 m, Cooperův test • rozvoj techniky překážkových běhů, technika štafetových běhů, štafetová předávka • rozvoj techniky skoku dalekého a vysokého	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.11 3.7.2.14 3.7.2.19

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
(prováděná v režimu převažujícího oxidativního metabolického krytí) • chápe využití audiovizuální techniky v tělovýchovných a sportovních činnostech • zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	• technika vrhu koulí, koulařská gymnastika		
• zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při jednotlivých cvičeních • ovládá základní pohybové dovednosti, spojené s jednotlivými druhy cvičení a osvojovanými činnostmi, základními polohami a pohyby • používá gymnastickou terminologii • chápe podstatu únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy • ovládá zásady první pomoci, umí ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc	**Gymnastika** • akrobacie – kotouly letmo, vpřed, vzad, do roznožení, do zášvihu, salto – vpřed, stoje – na lopatkách, na rukou (s výdrží), přemet – stranou a vpřed, rovnovážné polohy v postojích, poskoky, obraty, rondát, sestava • přeskoky – roznožka přes kozu (bednu) našíř, nadél (i oddálený můstek), skrčka přes kozu (bednu) našíř, kotoul letmo přes bednu • skoky s odrazem z trampolínky, (prosté, s pohyby nohou, s obraty, salto vpřed), • hrazda po čelo, dosažná, doskočná – výmyk (odrazem, tahem), přešvihy únožmo ve vzporu, toč vzad, vzepření závěsem v podkolení, podmet, vzepření vzklopmo, sestava • kladina 1 m (dívky) – různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty, rovnovážné polohy, náskoky, seskoky, poskoky vazby, sestava • kruhy – komíhání ve svisu, svis vznesmo, střemhlav, houpání s obraty u předhupu, záhupu, rotace kolem svislé osy, shyby na kruzích, vzepření tahem soupaž, sestava • šplh na laně a na tyči	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.11 3.7.2.14 3.7.2.19 3.7.2.56
• používá posilovacích cvičení ke zlepšení pohybových schopností • ovládá dopomoc při cvičení • aplikuje při cvičení zásady bezpečnosti	**Fitness a zásady posilování na strojích** • zásady a principy posilování s činkami nebo na strojích • zvládnutí techniky cvičení, správného dýchání	tercie kvarta kvinta sexta	

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
• vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití • připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení	• aktivní odpočinek mezi jednotlivými sériemi • cvičení ve dvojicích, ve trojicích **Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení.** **Kondiční a zdravotní cvičení** • cvičení se švihadly • cvičení s lavičkami • cvičení s nízkými a vysokými překážkami • cvičení s medicinbaly • posilování bez zátěže, se zátěží • odrazová cvičení • fitbox • spinning • vyrovnávací cvičení • strečink. • organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže		
• zvládá základy cvičení s hudbou • využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci	**Rytmická gymnastika** • různé pohyby s hudebním a rytmickým doprovodem	tercie kvarta kvinta sexta	
• uvědomuje si význam sebeobranných činností, zvládá postoje a úchopy	**Úpoly** • význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost • přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pády vzad do kolébky, kotouly přes rameno, navazování pádů, střehové postoje • držení soupeře na zemi, obrana proti škrcení, objetí zpředu	tercie kvarta kvinta sexta	
• rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní – individuální, brankové, síťkové, pálkovací) • rozumí základním pravidlům • ovládá základy rozhodování při hře, zvládá základní údržbu náčiní a úpravu hřiště • respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých	**Sportovní hry** • význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení, improvizace • sportovní role a funkce (brankář, hráč v poli, kapitán, rozhodčí – časoměřič, zapisovatel, atd.) **Basketbal** • herní činnosti jednotlivce (uvolňování bez nebo s míčem, driblink, přihrávka jednoruč,	tercie kvarta kvinta sexta	PT: 3.7.2.56 3.7.2.58 3.7.2.59

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva	obouruč, střelba z místa, po dvojtaktu, obranné pohyby) • herní kombinace – obrana, útok, utkání **Volejbal** • herní činnosti jednotlivce – odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč, podání spodní, vrchní, přihrávka, nahrávka • herní kombinace – s nahrávačem u sítě, postavení při příjmu podání, utkání na zmenšeném hřišti (3:3) **Fotbal** • herní činnosti jednotlivce – uvolňování bez nebo s míčem, zpracování míče, přihrávka na krátkou a střední vzdálenost, hlavičkování, střelba z místa a po vedení míče, obcházení soupeře, obsazování soupeře, vhazování míče, činnost brankaře • herní kombinace – obrana, útok, utkání **Házená** • herní činnosti jednotlivce (uvolňování bez nebo s míčem, driblink, přihrávka jednoruč, střelba z místa, po trojtaktu, obranné pohyby), činnosti křídel, spojek, pivota a brankáře • herní kombinace – obrana, útok, utkání **Florbal** • herní činnosti jednotlivce – uvolňování bez nebo s míčkem, zpracování míčku, přihrávka na krátkou a střední vzdálenost, střelba z místa a po zpracování míčku, obcházení soupeře, obsazování soupeře, rozehrání po chybě soupeře, činnosti brankaře • herní kombinace – obrana, útok, utkání		

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
	Další moderní a netradiční pohybové činnosti • softbal – nahazování a chytání míče, odpalování míče, doběhy na metu, autování v poli, hra • badminton – podání, smečování, trénink úderů: lobování, údery dlouhé, střední, krátké, vysoké, hra • stolní tenis – podání, údery, hra • vybíjená, přehazovaná, ringo, minikopaná, frisbee, šimbal, korfbal • pravidla, taktika, rozhodnost, pohotovost		
• posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení	• sebehodnocení v dané pohybové činnosti, dokáží označit zjevné nedostatky a jejich příčiny • pohybové dovednosti a pohybový výkon	tercie kvarta kvinta sexta	
• užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží	• komunikace v TV (tělocvičné názvosloví v osvojovaných činnostech) • vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	tercie kvarta kvinta sexta	
• uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam plavání, zvládá jeden až dva plavecké způsoby, dovede pomoci při záchraně tonoucího, měří a zaznamenává základní plavecké výkony	**Plavání** • plavání a jeho význam pro zdraví, regeneraci sil a zvyšování zdatnosti, základy plaveckých disciplín • záchrana tonoucího a dopomoc unavenému plavci • zvyšování adaptace na vodní prostředí – potápění, lovení předmětů…	kvarta	PT: 3.7.2.11 INT: 4.4.2.4 4.4.2.28
• zná nejdůležitější pravidla pohybu v zimní krajině a chová se bezpečně na sjezdovkách, běžeckých tratích, správně se připravuje na horskou túru, chápe význam a způsoby ochrany	**Lyžování – zpravidla ve formě pětidenního kurzu** • základní pravidla lyžařských a snowboardových disciplín, zásady orientace v zimní krajině, zásady bezpečnosti při pohybu v neznámém terénu	tercie - sexta	PT: 3.7.2.11 3.7.2.14 3.7.2.15 3.7.2.56 INT: 4.4.2.4

Předmět: **Tělesná výchova**			
Očekávané výstupy Žák	**Učivo**	**Ročník**	**Průřez. témata, integrace, pozn.**
krajiny při zimních sportech, ošetřuje běžné úrazy v improvizovaných podmínkách, umí správně namazat lyže, zvládá dovednosti na sjezdových a běžeckých lyžích a na snowboardu, které mu umožní bezpečný pohyb ve středně náročném terénu	• stravovací a pitný režim při lyžování, snowboardingu a zimní horské túře • ošetření poranění v improvizovaných podmínkách • lyžařská a snowboardová výstroj, výzbroj pro různé lyžařské disciplíny • sjezdový výcvik • bezpečné sjíždění ze svahu, brzdění, modifikované oblouky (carvingový oblouk) • sjíždění ve středně náročných podmínkách, jízda v brankách		4.4.2.28

7 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

7.1 Hodnocení žáků

Pravidla hodnocení žáků jsou nedílnou součástí Školního řádu Gymnázia Jana Blahoslava a Střední pedagogické školy, Přerov, Denisova 3. Tento samostatný dokument je k nahlédnutí na webových stránkách školy, případně v kanceláři školy a u třídních učitelů.

7.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy je samostatným dokumentem, který je k dispozici v kanceláři školy.

8 Obsah

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 1

1.1 Identifikační údaje školního vzdělávacího programu 1

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 3

2.1 Velikost školy 3

2.2 Charakteristika pedagogického sboru 4

2.3 Charakteristika žáků 4

2.4 Projekty 4

2.5 Školní parlament 4

2.6 Spolupráce s rodiči 5

2.7 Partneři školy 5

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 7

3.1 Zaměření školy 7

3.2 Profil absolventa 8

3.3 Organizace přijímacího řízení 8

3.4 Organizace maturitní zkoušky 8

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie 9

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 12
3.6.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami 12
3.6.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu nadaného a mimořádně nadaného žáka 13

3.7 Začlenění průřezových témat 15
3.7.1 Občan a demokratická společnost 16
3.7.2 Osobnostní a sociální výchova 17
3.7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 20
3.7.4 Multikulturní výchova 24
3.7.5 Environmentální výchova 26
3.7.6 Mediální výchova 27

3.8 Poskytování poradenských služeb ve škole 31
3.8.1 Zaměření poradenských služeb: 31
3.8.2 Kariérové poradenství 31
3.8.3 Prevence rizikového chování 31
3.8.4 Psychologická péče 32

3.9 Kurzy a výjezdy do zahraničí 32

4 UČEBNÍ PLÁN 33

4.1 Učebního plán pro nižší stupeň šestiletého gymnázia 33
4.1.1 Tabulka hodinových dotací vyučovacích předmětů 33
4.1.2 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP ZV do ŠVP nižšího stupně gymnázia 34
4.1.3 Poznámky k učebnímu plánu nižšího stupně gymnázia: 35

4.2 Učebního plán pro vyšší stupeň šestiletého gymnázia 37
4.2.1 Tabulka hodinových dotací vyučovaných předmětů 37
4.2.2 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP G do ŠVP vyššího stupně gymnázia 38
4.2.3 Poznámky k učebnímu plánu vyššího stupně gymnázia 39
4.2.4 Zařazení metody CLIL do ročníků 40

4.3 Integrace vzdělávacích oborů nižšího stupně gymnázia 41
4.3.1 Člověk a svět práce 41
4.3.2 Výchova ke zdraví 42

4.4 Integrace vzdělávacích oborů vyššího stupně gymnázia 46
4.4.1 Člověk a svět práce 46
4.4.2 Výchova ke zdraví 47

5 UČEBNÍ OSNOVY NIŽŠÍHO STUPNĚ GYMNÁZIA 50

5.1 Český jazyk a literatura 50

5.2 Anglický jazyk 57

5.3 Další cizí jazyk 65
5.3.1 Německý jazyk (další cizí jazyk) 65
5.3.2 Francouzský jazyk (další cizí jazyk) 70
5.3.3 Ruský jazyk (další cizí jazyk) 75

5.4 Konverzace v anglickém jazyce 80

5.5 Výchova k občanství 86

5.6 Dějepis 98

5.7 Matematika 104

5.8 Informatika 110

5.9 Zeměpis 118

5.10 Fyzika 124

5.11 Chemie 135

5.12 Biologie 141

5.13 Estetická výchova 149
5.13.1 Výtvarná výchova 149
5.13.2 Hudební výchova 157

5.14 Tělesná výchova 166

5.15 Svět práce 177

6 UČEBNÍ OSNOVY VYŠŠÍHO STUPNĚ GYMNÁZIA 181

6.1 Český jazyk a literatura 181

6.2 Anglický jazyk 191

6.3 Další cizí jazyk 200
6.3.1 Německý jazyk (další cizí jazyk) 200
6.3.2 Francouzský jazyk (další cizí jazyk) 210
6.3.3 Ruský jazyk (další cizí jazyk) 217

6.4 Matematika 225

6.5 Fyzika 238

6.6 Chemie 252

6.7 Biologie 263

6.8 Geografie 271

6.9 Občanský a společenskovědní základ 280

6.10 Dějepis 290

6.11 Hudební výchova / Výtvarná výchova 300
6.11.1 Hudební výchova 300
6.11.2 Výtvarná výchova 305

6.12 Informatika 318

6.13 Tělesná výchova 325

7 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY 336

7.1 Hodnocení žáků 336

7.2 Autoevaluace školy 336

8 OBSAH 337